

Om nya anstaltsgrupper bildas, bör det av 1951 års fångvårdsutredning framförda förslaget, enligt vilket ungdomsråjongen skulle administreras direkt från fångvårdsstyrelsen, ytterligare övervägas.

Vad angår förslaget till anstaltsorganisation för de nya grupperna har vissa remissorgan gjort gällande att det föreslagna platsantalet är alltför knappt beräknat. *Fångvårdsstyrelsen* anför, att Skenäs under de senaste åren icke haft högre medeltal närvarande intagna (däri inbegripet korttidsmitterade) än 40—50. Roxtuna har ett 30-tal intagna på 55 ordinarie platser. Anstalterna i Uppsala, Nyköping och Ystad är alltså belagda med ungdomsfängelseelever. När dessa anstalter kan tagas i anspråk för unga straff- och fängelsefångar kan icke sägas nu. Antalet straff- och fängelsefångar, som vid straffverkställighetens början icke fyllt 22 år, uppgick den 1 januari 1955 till 215 eller ungefär samma antal som hela det tillgängliga antalet platser (221). Med den ökning av fångantalet som inträtt innevarande höst torde antalet redan överstiga nämnda platsutrymme. Likartade synpunkter framföres av *föreningen tjänstemän inom kriminalvården*, som också föreslår att minst en ny sluten anstalt för yngre straff- och fängelsefångar skall ingå i nybyggnadsplaneringen för fångvården samt att en av de nuvarande paviljongerna på Skenäs skall erhålla helt sluten karaktär. Överbeläggningen inom förvaringsanstalterna föranleder vidare föreningen att understryka vikten av att redan beslutade nybyggen för förvaringsklientelet genomföres med all tänkbar skyndsamhet och att tilltänkt platsantal omprövas. Även *svenska fångvårdssällskapet* föreslår en utökning av antalet slutna platser för ungdomsfängelseklientelet.

Lämpligheten av att till de nuvarande anstalterna i Uppsala, Nyköping och Ystad förlägga unga straff- och fängelsefångar utan att några åtgärder vidtages för att sätta dessa anstalter i bättre skick ifrågasättes av *fångvårdsstyrelsen*. Då kommittén icke upptagit denna fråga i annan mån än genom förslaget att 8 000 kronor skall anvisas till vissa förstärkningsarbeten m. m. vid anstalten i Nyköping, vill styrelsen framhålla att det behövs en medelsanvisning av annan storlek för att göra dessa tre, för vård av ungdomsfängelseelever många gånger utdömda anstalter lämpliga att hysa straff- och fängelsefångar i samma ålder. Beträffande Nyköpingsanstalten föreslår styrelsen att snickeriverkstaden bibehålles med viss upprustning, att nya lokaler anordnas för en mekanisk verkstad och att det nuvarande för sistnämnda ändamål använda utrymmet disponeras för arbetsterapi.

Klientelsammansättningen inom anstaltsgruppen för ungt klientel har föranlett vissa uttalanden. *Fångvårdsstyrelsen* erinrar om att styrelsen i sitt yttrande över fångvårdsbyggnadsutredningens förslag framhållit att anstalterna för de till ungdomsfängelse dömda samt de unga straff- och fängelsefångarna icke borde sammanföras till en gemensam grupp samt att till säranstalter för unga straff- och fängelsefångar borde överföras endast sådana dömda, som med hänsyn till strafftidens längd och personliga förhållanden vore i behov av särskild utbildning och vård; ett schematiskt överförande till sådana anstalter av alla unga tillhörande vissa

åldersgrupper borde icke komma i fråga. Styrelsen vill ånyo understryka dessa synpunkter. *Svenska fångvårdssällskapet* konstaterar att i fråga om det yngsta fångvårdsklientelet föreligger ett i stort sett likartat vårdbehov oberoende av om domen lytt på ungdomsfängelse eller tidsbestämt straff. Gränsdragningen på verkställighetsstadiet mellan de unga klientelkategorierna har med andra ord ofta baserats på lagtekniska omständigheter, som inte bör stå hindrande i vägen för det praktiska behandlingsarbetet. Det är därför hög tid att anstalterna för dem som dömts till ungdomsfängelse och för dem som fått tidsbestämt straff sammanförs under central ledning till en gemensam anstaltsgrupp. Först härigenom torde det bli möjligt att åt de olika kategorierna meddela en behandling av likartad kvalitet. *Ungdomsfängelsenämnden* understryker att behandlingen av det kvinnliga ungdomsfängelseklientelet, som nu sammanföres med övrigt kvinnligt fångklientel på anstalten i Växjö, icke står i överensstämmelse med straffverkställighetslagen och ungdomsfängelselagen samt hemställer att åtgärder vidtages för att ge de kvinnliga ungdomseleverna behandling, utbildning och omvårdnad, jämförbar med vad som beredes det manliga klientelet.

Frågan om de ledande befattningshavarnas arbetsuppgifter inom de nya grupperna har tagits upp i några remissyttranden.

Fångvårdsstyrelsen anför att säkerhetsanstalterna i avbidan på färdigbygandet av Hall och dess två sidoanstalter under en ganska lång övergångstid kommer att omfatta, förutom Hall och de nuvarande kolonierna, samtliga de i bruk varande slutna anstalterna. Om nu dessa anstalter sammanföres i en grupp, skulle styresmannen vid Hall såsom fångvårdsdirektör ha att handlägga ärenden angående anstaltsplacering, förflyttning, permission, frigång, behandling av intagna m. m. beträffande klientelet inom hela gruppen samt regelbundet besöka envar av de sex sidoanstalterna; om han inskränker sina besök vid varje anstalt till en gång i månaden, vilket är minimum enligt nu gällande instruktion, kommer han att vara borta från Hall 8 à 10 dagar varje månad. Förstärkt hjälp i det administrativa arbetet och i vården av de intagna skulle han erhålla genom att vid anstalten inrättas en ny tjänst såsom fångvårdsinspektör. Med hänsyn till den arbetsbörda, som redan åvilar styresmannen vid Hall, ifrågasätter styrelsen om det skall bli möjligt för den blivande fångvårdsdirektören, att — även om han får hjälp av en nytillkommande tjänsteman, fångvårdsinspektören — gå i land med de starkt utvidgade arbetsuppgifterna. Administrationen och behandlingsarbetet, som nu avser 115 intagna, utsträcker att i vissa hänseenden omfatta omkring 450 intagna. Styresmannens frånvaro från den egna anstalten upp till 10 dagar eller mera kan få mindre gynnsamma verkningar för klientelet vid hans egen anstalt. De å säkerhetsanstalt intagna har merendels ett starkt behov av kontinuerlig kontakt med styresmannen, beroende på bland annat att deras vistelsetid är relativt obestämd. Fångvårdsinspektören kan, bland annat i utskrivningsärenden, icke ersätta styresmannen, eftersom det är styresmannen, som även i fortsättningen har att uttala sig

till interneringsnämnden i utskrivningsfrågor. En motsvarande splittring av Skenäs- och Røxtunachefernas arbetsuppgifter vill fångvårdsstyrelsen åberopa såsom skäl mot en gruppbildning även av anstalterna för ungt klientel. Om samtliga för ungt klientel avsedda anstalter sammanföres till en grupp, kommer fångvårdsdirektörens åligganden och befogenheter att förete åtskilliga egenheter. Det pedagogiska, psykologiska och medicinska arbetet på Røxtunaanstalten ligger sålunda utanför hans inflytande. På anstalten i Nyköping skall han en gång i veckan hålla behandlingskollegium; detta tar fyra å fem dagar i månaden. Lägges härtill den tid som åtgår för fångvårdsdirektören att besöka anstalterna i Uppsala (med koloni) och Västerås (med koloni), kolonien Hildero samt övergångshem i Stockholm och i Göteborg, lär fångvårdsdirektören knappast få mycken tid över för det personliga arbetet bland de på hans egen anstalt intagna. Utredningens förslag om personalförstärkning vid Skenäs har motiverats med att fångvårdsdirektören, psykologen och ingenjören erhåller arbetsuppgifter jämväl beträffande sidoanstalterna. Styrelsen betvivlar lämpligheten av en ordning, som skulle splittra arbetsinsatsen till men för det åt dem omedelbart anförirödda klientelet. En liknande splittring av arbetsuppgifterna kommer att känneteckna arbetsförhållandena för överläkaren på Røxtuna. Enligt förslaget skall överläkaren nu regelbundet besöka envar av Skenäs- och Nyköpingsanstalterna en gång i veckan och därjämte anstalterna i Uppsala och Västerås med kolonier. Den sammanlagda tid som åtgår för dessa besök blir så lång, att hans huvuduppgift såsom ledare för en anstalt med »fångvårdens mest krävande och svårbemästrade klientel» äventyras. Detta förhållande ändras icke därav att han erhåller hjälp av en förste läkare på Røxtuna.

Ungdomsfångelsenämnden uttalar, att kommitténs förslag att till överläkarens på Røxtuna funktion som anstaltschef skall läggas uppgiften att vara råjongpsykiater knappast torde vara praktiskt genomförbart. Till en början kan ifrågasättas om man över huvud taget kan finna en psykiater som är villig att åtaga sig en dylik dubbeltjänst. Redan den nuvarande anordningen, som innebär att överläkaren medverkar vid behandlingen av skenäs-klientelet och måste ägna en dag i veckan åt detta, utgör en betydande belastning för överläkaren och kan icke undgå att verka hinderligt på verksamheten på Røxtuna, där anstaltschefens ständiga närvaro är av största vikt. Enligt kommitténs förslag skulle uppgifterna som råjongpsykiater medföra att dessutom en dag i veckan åtginge för besök vid anstalten i Nyköping. Olägenheterna härav ligger i öppen dag. Anstalten i Nyköping kan säkerligen icke få den karaktär av observationsavdelning för tveksamma och särskilt svårbehandlade fall — jämförlig med ungdomsfängelseavdelningen vid anstalten i Malmö — som kommittén tillämnat den, om den psykiatriska expertisen skall tillhandahållas från Røxtuna vid endagsbesök. Man kan i vart fall icke begära att psykiatrerna skall taga ansvaret för det psykiatriska arbetet vid en sådan anstalt. Nämnden avstyrker på grund av det anförda att överläkaren vid Røxtuna ålägges de uppgifter

beträffande Nyköpingsanstalten som kommittén föreslagit. Ej heller förste läkaren bör åläggas uppgifter fullt motsvarande dem som tillkommer en räjongpsykiater vid andra räjonger. Däremot synes det vara möjligt och lämpligt att förste läkaren regelbundet, dock i allmänhet ej mer än en gång i veckan, besöker Nyköpingsanstalten för att ge råd och anvisningar beträffande behandlingen av sinnesoroliga och eljest svårbehandlade interner tillhörande den del av räjongen för vilken anstalten är mottagningsanstalt. För verksamheten i Nyköping skulle en sådan ordning icke behöva medföra någon egentlig saklig ändring i förhållande till vad kommittén tänkt sig; anstaltens ställning som annex till centralanstalten påverkas ej.

Medicinalstyrelsen finner det föga troligt, att läkarchefen för Røxtuna, om han icke får högkvalificerad medicinsk hjälp, i härfor erforderlig utsträckning skall kunna besöka gruppens övriga anstalter. Beträffande hans uppgifter särskilt med avseende på Nyköpingsanstalten tvivlar styrelsen på att psykiatrisk expertis skall kunna tillhandahållas från en anstalt, som ligger så avlägset som Røxtuna, då internernas tillstånd kan påkalla dagliga läkarbesök.

Beträffande det föreslagna *personalbehovet* inom de nya grupperna anser *statskontoret* att det icke för närvarande — i avbidan på slutförandet av Skenäsanstaltens utbyggnad — bör övervägas att inrätta en psykiologbefattning vid denna anstalt. Om kassarörelsen centraliseras till Skenäs bör bokhållartjänsten vid Røxtuna utgå ur organisationen.

Statens organisationsnämnd uttalar att de stora kostnader av skilda slag, som uppkommer vid misslyckad resocialisering inom det unga klientelet och det starkt kriminellt belastade förvarings- och interneringsklientelet, gör det icke minst ur rent ekonomisk synpunkt motiverat att tillgodose anstaltsorganisationerna för dessa klientelslag med numerärt och kvalitativt förhållandevis stark personalkader i syfte att söka nedbringa återfallsfrekvensen.

Fångvårdsstyrelsen anser det ofrånkomligt, att vid Røxtuna anställas en förste läkare. Under den korta tid anstalten varit i bruk har klart ådagalagts behovet av en sådan tjänst. När överläkaren är ledig eller på tjänsteresa har den medicinska vården fått ligga nere. Beträffande arbetsdriften anser styrelsen att denna bör ges samma utformning vid anstalterna för det unga klientelet med tidsbestämt straff som för ungdomsfängelseeleverna. Båda klientelkategorierna bör sålunda erhålla samma möjligheter till yrkesutbildning. Erfarenheterna från Västeråsanstalten, där utbildningen varit i gång under två år, visar, att man genom ändamålsenlig specialisering även på relativt kort tid — åtta à tio månader — kan bibringa eleverna en icke oväsentlig yrkeskännedom av sådan art att den ger vederbörande goda startbetingelser vid frigivningen. Även de övriga anstalterna för unga fångar — Uppsala, Ystad och Nyköping — bör därför erhålla resurser att bedriva en sådan utbildning som förekommer i Västerås. Till det syftet erfordras att tjänster som skolchef med teknisk-pedagogisk utbildning (i assistentgrad) inrättas vid Uppsalaanstalten och, därest gruppering ej kommer till stånd,

vid Skenäsanstalten samt att arbetsledare med yrkeslärarkompetens tillföres berörda anstalter. Även Røxtunaanstalten bör med hänsyn till klienteletts beskaffenhet få tillgång till ytterligare en yrkeslärare vid envar av anstaltens tre verkstäder.

Ungdomsfängelsetnämnden och *Sveriges läkarförbund* tillstyrker att en tjänst som förste läkare inrättas på Røxtuna. Nämnden anser liksom ock *Sveriges psykologförbund* att en psykologbefattning bör tillföras Skenäs.

Under hänvisning till kommitténs förslag att de nuvarande assistenttjänsterna — redogörartjänsterna — i Norrköping, Karlstad, Uppsala, Västerås och Ystad skall indragas och ersättas med kansliskrivar- respektive kontorrättjänster hävdar *föreningen tjänstemän inom kriminalvården* angelägenheten av att frågan om ställföreträdare för styresmännen såväl vid dessa anstalter som vid anstalten i Kalmar får en nöjaktig lösning. Vidare finner föreningen — liksom också *svenska fångvårdssällskapet* — att en fångvårdsassistentbefattning bör tillföras Nyköpingsanstalten för utförande av behandlingsundersökningar. Tanken att detta arbete skall utföras av biträdande fångvårdsinspektören och socialkuratorn i förening har nödlösningens prägel och ligger icke i linje med räjongplanens allmänna principer. Föreningen riktar även uppmärksamheten på att enligt kommitténs förslag ingen befattningshavare finns avdelad för det kamerala arbetet vid denna anstalt.

Kommitténs förslag till personalförstärkningar i anledning av den av kommittén verkställda allmänna översynen av räjongverksamheten tillstyrkes av *fångvårdsstyrelsen*, såvitt avser inrättandet av fem biträdestjänster som skrivhjälp åt fångvårdsassistenterna, en kanslibitrådestjänst på kamrerarkontoret vid Långholmen samt kontorrättjänster som biträden åt räjongingenjörerna. Fångvårdsstyrelsen anser också utbytet av anslaget å 12 000 kronor för biträdeshjälp till kamreraren vid Långholmen av rekryteringsskäl ofrånkomligt. Däremot motsätter sig styrelsen att fyra förste- respektive andreläkartjänster (räjongläkarbefattningarna) vid sinnessjukavdelningarna vid anstalterna å Långholmen, å Härlanda, i Malmö och i Härnösand förändras till överläkarbefattningar i enlighet med kommitténs förslag. Så länge de nuvarande förhållandena i fråga om sinnesundersökningar består, måste ansträngningarna i första hand inriktas på att tillgodose behovet av undersökningsläkare och platsutrymme för undersökningsfall. Då innehavarna av de nya överläkartjänsterna avses skola helt ägna sig åt behandlingsarbetet inom gruppen och således icke får tagas i anspråk för sinnesundersökningar, medför den föreslagna anordningen att antalet med sinnesundersökningar sysselsatta läkare skulle nedgå.

Förslaget om inrättande av överläkartjänster för de räjongpsykiatriska uppgifterna finner *medicinalstyrelsen* i princip riktigt men nödgas framhålla att bristen på utbildat folk enligt styrelsens förmenande för viss tid framåt kommer att förhindra denna upprustning.

Sveriges läkarförbund förklarar sig med tillfredsställelse hälsa kommitténs förslag att envar av de fyra anstaltsgrupperna för ordinärt klientel till-

föres en psykiater i överläkarställning. Förslaget tillstyrkes även av *hovrätten över Skåne och Blekinge*.

Förslaget om biträdeshjälp till fångvårdsassistenterna förordas av *föreningen tjänstemän inom kriminalvården* och *svenska fångvårdssällskapet*, vilka sammanslutningar emellertid därutöver kräver utökat antal fångvårdsassistenter med hänsyn till det omfattande arbetet med behandlingsundersökningar. I stället för den av kommittén föreslagna tjänsten som kanslibiträde å kamrerarkontoret vid Långholmen yrkar föreningen tjänstemän inom kriminalvården att en bokhållarbefattning inrättas.

Statskontoret avstyrker att förste läkarjänsten i 31 lönegraden vid Långholmen och läkartjänsterna i 29 lönegraden vid övriga centralanstalter ombildas till överläkartjänster i 37 lönegraden, enär tjänsterna inrättats så nyligen som vid räjongindelningens antagande och de sakkunniga själva funnit, att erfarenheterna av räjongpsykiatrien ännu vore ytterst begränsade. Statskontoret finner det välbetänkt att — såsom de sakkunniga förordat — en samordning av på anstalt tillgänglig kontorsarbetskraft kommer till stånd under fångvårdsdirektörens direkta överinseende. I avbidan på utfallet av en dylik samordning anser sig ämbetsverket icke kunna biträda förslaget om inrättande av kontoristbefattningar som arbetsbiträden åt räjongingenjörerna. Statskontoret kan icke heller finna anledning föreligga att inrätta ytterligare biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, vilket jämväl förordats av de sakkunniga.

Kommitténs förslag om inrättande av en psykologbefattning i lönegrad Ce 29 för grupp terapeutisk verksamhet bland kriminalvårds-klientelet har föranlett yttranden av statskontoret, fångvårdsstyrelsen, medicinalstyrelsen, Sveriges fångvårdsmannaförbund, Sveriges läkarförbund och Sveriges psykologförbund.

Statskontoret avstyrker under hänvisning bl. a. till att inrättandet av psykologtjänsten avvisats av föredragande departementschefen vid anmälan av 1955 års statsverksproposition.

Sveriges fångvårdsmannaförbund ifrågasätter med hänsyn till den föregivna ekonomiska situationen, som begränsar takten för upprustningen av fångvården, om det inte tillsvidare kan anstå med anställande av personal för fortsatt grupp terapeutisk verksamhet.

Sveriges läkarförbund avstyrker bestämt med hänsyn till de osäkra resultaten av gruppterapien att redan nu en fast tjänst som grupp terapeut inrättas; däremot förordar förbundet att grupp terapeut fortsätter sin verksamhet som hittills mot särskilt arvode.

Medicinalstyrelsen tillstyrker livligt inrättandet av ifrågavarande psykologbefattning men förutsätter att utvecklingen av denna terapi sker under räjongpsykiaterns omedelbara tillsyn.

Fångvårdsstyrelsen, som jämväl yttrat sig över en promemoria den 13 oktober 1955 av ledaren för den grupp terapeutiska försöksverksamheten angående ytterligare utbyggnad av sådan verksamhet bland kriminalvårds-klientelet, uttalar att försöksledaren enligt styrelsens mening bedrivit sitt

arbete på ett sätt som förtjänar gott vitsord. Den medicinska sakkunskapen synes emellertid böra erhålla tillfälle att på grundval av de från gruppterapeutiskt håll redovisade erfarenheterna göra en bedömning av gruppterapiens betydelse inom kriminalvården i vad avser de dömdas resocialisering ävensom att deltaga vid uppdragandet av riktlinjer för verksamhetens fortsatta bedrivande.

Sveriges psykologförbund betonar angelägenheten av att psykologer med terapeutisk utbildning ingår i såväl den centrala ledningen av vårdarbetet som i den direkta verksamheten på fältet men hävdar att de fackliga kompetenskraven — minst fil. lic.-examen i psykologi — tillgodoses.

Vad angår befattningshavarnas löneställning har *statens lönenämnd* i den mån lönegradsplaceringen för tjänster inom de nya räjongerna ej avviker från den lönesättning, som tillämpats beträffande motsvarande befattningar vid de redan befintliga anstaltsgrupperna, icke något att erinra mot förslagen. De kamerala biträdestjänsterna vid sidoanstalterna, vilka tjänster föreslås i Ce 15 eller Ce 13, bör erhålla samma löneställning, som motsvarande befattningar vid anstalterna för vanligt fångförvar, d. v. s. 11 lönegraden. Föreståndarna vid anstalterna i Uppsala och Västerås bör placeras i 23 lönegraden och föreståndaren vid anstalten i Ystad i 21 lönegraden. Med hänsyn till de ändrade arbetsuppgifter, som föreståndaren vid anstalten i Nyköping avses erhålla, vill nämnden ej motsätta sig att denna tjänst omändras till biträdande fångvårdsinspektör i 27 lönegraden. Nämnden kan ej tillstyrka högre placering än 23 lönegraden för föreståndarna vid anstalterna i Norrköping och Karlstad. Föreståndartjänsten vid Kalmaranstalten anser nämnden oförändrat kunna hänföras till 23 lönegraden, till vilken lönegrad även bör hänföras föreståndartjänsten vid anstalten i Västervik. Mot placering i 31 lönegraden av en förste läkare vid Roxtuna har nämnden intet att erinra. Nämnden avstyrker uppflyttning av en förste läkartjänst och tre läkartjänster till överläkartjänster i Ca 37. Därest förstärkning erfordras, anser nämnden, att förste läkartjänster i 31 lönegraden bör inrättas. De av kommittén föreslagna biträdena åt ingenjörerna bör utgöras av kanslibiträden i 11 lönegraden.

Statskontoret är av den principiella uppfattningen, att anledning saknas att frånga de normer, som lagts till grund för tjänsternas lönesättning inom den beslutade och genomförda räjongindelningen. Inom säkerhetsanstaltsräjongen synes exempelvis styresmannatjänsten vid anstalten i Karlstad, med utgångspunkt från nuvarande platsantal, böra nedflyttas från 27 till 23 lönegraden. Styresmännen för de större slutna sidoanstalterna i Västerås och Uppsala samt vid övriga sidoanstalter inom ungdomsanstaltsräjongen torde böra inplaceras i 23 respektive 21 lönegraden i stället för 27 respektive 23 lönegraden. Befattningarna såsom redogörarassistent vid anstalterna i Norrköping och Karlstad bör ersättas med kontorist- respektive kanslibiträdestjänst och icke — såsom i belänkandet förordats — med kansliskrivarbefattningar. Vid anstalterna i Västerås, Uppsala och Ystad har räknats med kansliskrivar- respektive kontoristbefattningar i samband med

centraliseringen av kassarörelsen till Skenäs. Enligt statskontorets mening bör vid dessa anstalter avses tjänster i högst kanslibiträdesgraden. Därest oundgängligt behov skulle anses föreligga av ytterligare läkartjänst på Roxtuna, torde denna böra upptagas som tjänst i 29 lönegraden.

Med utgångspunkt från att nya grupper icke bildas av säkerhetsanstalterna eller anstalterna för ungt klientel hemställer *fångvårdsstyrelsen* att direktörstjänsterna vid Hall och Skenäs uppflyttas till lönegrad 31, att en assistenttjänst vid vardera anstalten uppflyttas till lönegrad 23 samt att styresmännen vid anstalterna i Nyköping och Ystad uppflyttas till direktörer i lönegrad 27. Om gruppering skulle komma till stånd beträffande säkerhetsanstalterna, vill *fångvårdsstyrelsen* understryka nödvändigheten av att de kamerala biträdena i Norrköping och Karlstad i enlighet med kommitténs förslag uppföres som kansliskrivare i lönegrad 15.

Föreningen tjänstemän inom kriminalvården och svenska fångvårdssällskapet hävdar att ingen av styresmännen vid förvarings- och ungdomsrådjongernas slutna anstalter bör placeras lägre än i 27 lönegraden och flertalet i högre lönegrader.

Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund har förklarat sig i allt väsentligt understödja vad föreningen tjänstemän inom kriminalvården anfört rörande personalorganisationen.

Kommitténs förslag till rekrytering och utbildning av personal i tillsynstjänst tillstyrkes i princip av *fångvårdsstyrelsen*. Styrelsen erinrar om att det för närvarande finns ungefär 280 extra eller extra ordinarie vaktkonstaplar och vaktfruar med en tjänstgöringstid av upp till fyra och ett halvt år som ej genomgått fångvårdens grundkurs. Styrelsen, som icke finner det försvarligt att en så stor grupp anställda uteslutes från teoretisk utbildning och därmed försättes i ett uppenbart sämre läge än de enligt förslaget utbildade, föreslår att medel tills vidare årligen anvisas till ytterligare en treveckorskurs med 30 deltagare.

Sveriges fångvårdsmannaförbund finner det av kommittén föreslagna årliga antalet aspiranter vara alltför knappt tilltaget. Förbundet föreslår att varje år tills vidare anställas lägst sextio och högst sjuttiofem aspiranter, vilket antal befattningshavare med det föreliggande behovet av vikarier enligt förbundets mening mycket väl kan garanteras stadigvarande tjänstgöring. Vidare anser förbundet att tiden för grundkursen bör utsträckas att omfatta tre månader och att utbildningen i övrigt bör följa det av kommittén föreslagna programmet. Förbundet föreslår ytterligare att den nuvarande utbildningen för tidigare anställd icke utbildad personal bör fortgå jämsides med den föreslagna aspirantutbildningen samt att även arbetsledarpersonalen förutom fackutbildning bör genomgå någon kurs för fortbildning i fångvårdsyrket.

Den för den teoretiska utbildningen anslagna tiden synes även *medicinalstyrelsen* för knapp för att möjliggöra ett bibringande av allt det teoretiska kunnande, som tillsynspersonalen är i behov av. Styrelsen ifrågasätter därför om icke aspiranttjänstgöringen kunde kompletteras med jämsi-

desläsning och anställande av förhör i samband med de teoretiska kurserna över det kunskapsstoff som på så sätt skolat inhämtas.

*Hovrätten över Skåne och Blekinge, statens organisationsnämnd och för-
eningen tjänstemän inom kriminalvården* tillstyrker kommitténs förslag till rekrytering och utbildning av fängvårdspersonal.

Fängvårdsstyrelsens petita

Fängvårdsstyrelsen (skr. 24/8 1955) hemställer, att anslaget höjes med 1 757 400 kronor.

Ökning

St I. Tjänsteförändringar

A. Ungdomsanstalten å Skenäs

1) 1 assistent Ca 20 (jordbruk) — lantbruksinspektör Ca 22	1 014
2) 1 assistent Cg 20 (+ 630) (lärare) — assistent Ce 23	3 450
3) 1 uppsyningsman Ca 18 — tillsynsman Ca 18	—
4) 1 uppsyningsman Ca 16 — tillsynsman Ca 18	1 128
5) 1 överkonstapel Ca 14 — tillsynsman Ca 18	1 956
6) 1 yrkesmästare Ce 18 — yrkeslärare Ce 20 (mek.)	1 584
7) 1 yrkesmästare Ce 14 — bitr. yrkeslärare Ce 18 (mek.)	1 956
8) 1 vaktkonstapel Ce 12 — trädgårdsmästare Ce 18	2 748
9) 1 vaktkonstapel Ce 12 — ladugårdsförmän Ce 14	792
10) 1 köksföreståndare Ca 12 — bitr. husföreståndare Ca 13	384
11) 5 vaktkonstaplar Ca 12 — vårdare Ca 12	—
12) 6 vaktkonstaplar Ce 12 — vårdare Ce 12	—
13) 2 vaktkonstaplar Ca 12 — förmän Ca 12	—
14) 1 ekonomibitråde Ce 7 — Ce 8	396
15) 1 ekonomibitråde Ce 6 — Ce 7	372
16) 1 uppsyningsman Cg 16 — tillsynsman Ce 18 (Aspliden)	1 956
17) 1 överkonstapel Cg 14 — förste förmän Ce 14 (Aspliden) ...	792
18) 2 vaktkonstaplar Cg 12 — vårdare Cg 12 (Aspliden)	—

B. I övrigt

1) 1 förste läkare Ce 31 — Ca 31 (sinnesundersökningsläkare å Långholmen)	—
2) 1 läkare Ce 29 — förste läkare Ca 31 (sinnesundersökningsläkare i Malmö)	3 036
3) 2 föreståndare Cg 21 — Ce 21 (Måshult och Sjöboda)	3 168
4) 1 bitr. husföreståndare Cg 13 — Ce 13 (Hildero)	696
5) 3 tillsynsmän Ce 18 — Ca 18 (Roxtuna)	—
6) 4 uppsyningsmän Ca 16 — Ca 18 (kronohäktet å Långholmen, Hall, Mariestad, Härnösand)	4 512
7) 10 överkonstaplar Ca 14 — uppsyningsmän Ca 16 (vid vissa gamla straffängelser samt Västervik)	8 280
8) 2 överkonstaplar Ca 14 — uppsyningsmän Ca 16 (sinnessjukavdelning vid Malmö och Härlanda)	1 656
9) 10 överkonstaplar Ce 14 — Ca 14	—

	ökning
10) 1 kontorist Ca 13 — kansliskrivare Ca 15 (Mariestad)	804
11) 5 dagkonstaplar Ca 12 — överkonstaplar Ca 14	1 950
12) 25 vaktkonstaplar Ce 12 — Ca 12	—
13) 50 vaktkonstaplar Cg 12 — Ce 12	33 000
14) 1 köksföreståndare Ca 14 — Ca 16 (Långholmen)	828
15) 1 bitr. köksföreståndare Ca 12 — Ca 14 (Långholmen)	792
16) 7 köksföreståndare Ca 12 — Ca 14 (Härlanda, Malmö, Härnösand, Hall, Växjö, Mariestad, Norrköping)	5 544
17) 1 yrkesmästare Ca 16 — Ca 18 (snickeri i Malmö)	1 128
18) 3 yrkesmästare Ce 16 — Ca 16	—
19) 2 yrkesmästare Cg 16 — Ce 16 (tältmakeri i Mariestad och snickeri i Smälteryd)	1 656
20) 3 yrkesmästare Ca 14 — Ca 16 (1 för mekaniskt arbete i Kristianstad, 1 för betongarbete på Skogsgård och 1 icke anstaltsbunden för byggnadsarbete)	2 484
21) 2 yrkesmästare Ca 14 — Ce 16 (grovkonfektion i Vänersborg och snickeri i Ollestad)	1 656
22) 1 vaktkonstapel Ce 12 — yrkesmästare Ce 14 (snickeri i Ollestad)	792
23) 1 arbetsterapeut Cg 14 — Ce 14 (Långholmen)	792
24) 25 vaktkonstaplar Cg 12 — arbetsterapeuter eller yrkesmästare eller överkonstaplar Ce 14	36 300
St II. Personalförstärkningar	
1) 1 förste läkare Ca 31 (Roxtuna) ¹	29 184
2) 4 kontorister Ce 13 (ingenjörerna Långholmen, Härlanda, Malmö, Härnösand) ¹	42 096
3) 1 reparatör Ce 12 (Roxtuna)	10 140
4) 1 telefonist rb (Roxtuna)	7 968
5) 1 förman Ce 12 (Skenäs)	10 140
6) 1 social kurator Ce 19 (kronohäktet å Långholmen)	13 644
7) 1 social kurator Ce 17 (Vänersborg samt vissa kolonier)	12 312
8) 1 social kurator Cg 17 (Västervik)	11 328
9) 1 yrkesmästare Ce 18 (mek. Härlanda)	12 888
10) 1 yrkesmästare Ce 16 (bokbinderi Långholmen)	11 760
11) 1 yrkesmästare Ce 14 (bokbinderi Långholmen)	10 932
12) 1 yrkesmästare Ce 16 (mek. Mäshult)	11 760
13) 1 yrkesmästare Ce 16 (mek. Tenhult)	11 760
14) 1 yrkesmästare Ce 14 (skogs- och grovarbete Visby)	10 932
15) Personal för den såsom koloni begärda tillfälliga förläggningen Grötingen: 1 föreståndare Cg 21, 1 överkonstapel Cg 14, 4 vaktkonstaplar Cg 12, 1 ekonomibiträde Cg 8	69 672
St III. Arvoden och särskilda ersättningar	
Förhöjd ersättning åt kroppssjukläkaren i Härnösand	840

¹ Förslag för 1956/57 även av fängsvårdens organisationskommitté.

ökning

St IV. Omräkning (automatik)

1) Uppräkning av avlöningsanslaget till personalen vid 3 kolonier, anvisat för halvt budgetår av 1955 års riksdag: 3 föreståndare Ce 21, 3 yrkesmästare Ce 16, 3 yrkesmästare Ce 14, 3 överkonstaplar Ce 14, 6 vaktkonstaplar Cg 12, 3 ekonomibiträden Cg 8	112 842
2) Höjning av rörligt tillägg	1 239 600
	1 757 400

Motiv

St I. A. 1)—18) Fångvårdsbyggnadsutredningen föreslog år 1954 att anstalterna för ungt klientel skulle bilda en särskild anstaltsgrupp. I samband därmed föreslog utredningen viss personalorganisation för nämnda anstalter. Utredningens förslag blev emellertid endast i begränsad omfattning framlagt för riksdagen (prop. 140/1955). Oavsett hur den nya anstaltsorganisationen kommer att utformas, torde någon tvekan icke råda om att anstalten å Skenäs kommer att bestå såsom anstalt för ungdomsfängelsesklientel. Under sådana förhållanden finner styrelsen det synnerligen angeläget att vissa befattningshavare vid Skenäs erhåller samma löneställning som motsvarande befattningshavare på Roxtuna, icke minst med hänsyn till vikten av en tillfredsställande rekrytering av Skenäspersonalen. I samband därmed bör också tjänstebenämningarna ändras till överensstämmelse med förhållandena på Roxtuna. Med avseende på de föreslagna tjänsteförändringarna är att märka, att en assistent i Ca 20 föreslås uppflyttad såsom lantbruksinspektör i Ca 22, vilket överensstämmer med placeringen av motsvarande befattningshavare vid jordbruksanstalten i Mariestad. En annan assistenttjänst (lärare) i Cg 20 föreslås uppflyttad i samma lönegrad, 23, som assistenterna på Roxtuna. I fråga om arbetsdriftens personal gäller att yrkesutbildningen vid Skenäsanstalten bedrivs efter i huvudsak samma normer som kommer att tillämpas vid Roxtunaanstalten. På verkstadsföreståndarna måste alltså ställas samma krav som på personalen vid Roxtunaanstalten i fråga om teoretisk och praktisk utbildning, d. v. s. av överstyrelsen för yrkesutbildning meddelad behörighet att undervisa vid central verkstadsskola. Tjänsteförändringarna avser endast den mekaniska verkstaden. Tjänsterna i snickeriverkstaden torde i avbidan på anstaltens ombyggnad kunna behållas oförändrade. Inrättande av tjänsterna såsom trädgårdsmästare och ladugårdsförman avser likaledes att säkra tillgången till kvalificerade tjänsteinnehavare.

St I. B. 1) Vid sinnessjukavdelningen å Långholmen tjänstgör förutom överläkaren — professorn i rättspsykiatri å Karolinska institutets stat — två förste läkare i Ca 31, två förste läkare i Ce 31 samt två läkare i Ce 29. En av de två tjänsterna som förste läkare i Ce 31 bör förändras till ordinarie, enär stadigvarande behov av tjänsten föreligger och det är angeläget att disponera ordinarie tjänster — sinnessjukhusens förste läkare är samtliga ordinarie.

St I. B. 2) Vid sinnessjukavdelningen i Malmö består läkarpersonalen av en överläkare Ca 37, en förste läkare Ca 31 samt två läkare Ce 29. För att förbättra arbetssituationen i fråga om sinnesundersökningar bör med hänsyn till att en förste läkare i motsats till läkare i lönegrad 29 äger självständigt avge utlåtande över sinnesundersökning den ena av Ce 29-tjänsterna uppflyttas till lönegrad 31.

St I. B. 3) Då kolonierna Mäshult och Sjöboda är av permanent natur bör föreståndartjänsterna vid dessa kolonier förändras till extra ordinarie.

St I. B. 4) Vid kolonien Hildero finns en befattning som biträdande husföreståndare i Cg 13. Då kolonien visat sig väl fylla sin uppgift och ifrågavarande befattning är synnerligen lämplig för en ungdomsanstalt av detta slag, anser styrelsen att befattningen bör upptagas såsom extra ordinarie.

St I. B. 5) Vid ungdomsanstalten Roxtuna finns tre tillsynsmän i Ce 18. Innehavarna av ifrågavarande extra ordinarie befattningar har ordinarie tjänster vid respektive fångvården, statlig ungdomsvårdsskola och statligt sinnessjukhus. Dessa ordinarie befattningar kan alltså ej återbesättas med mindre ifrågavarande tillsynstjänster förändras till ordinarie.

St I. B. 6)—8) I tidigare års petitaskrivelser (prop. 140/1955 s. 91, II ht 1954 s. 57) har styrelsen framhållit, att bevakningsbefälets arbetsbörda genom straffverkställighetsreformen ökat mer än bevakningspersonalens, vilket försvårat rekryteringen av befälet, samt att behovet av dugligt befäl ytterligare skärpts genom beslutet om anstaltsgrupperingen. Under hänvisning till vad sålunda anförts upprepar styrelsen — efter särskild framställning av Sveriges fångvårdsmannaförbund — sitt yrkande att *dels* uppsyningsmanstjänsterna i Ca 16 å kronohäktesavdelningen vid anstalten å Långholmen samt vid anstalterna å Hall, i Mariestad och i Härnösand uppflyttas till uppsyningsmanstjänster i Ca 18 och *dels* en av befälstjänsterna vid vart och ett av de gamla straffängelserna i Gävle, Kalmar, Karlskrona, Karlstad, Kristianstad, Uppsala, Vänersborg, Västerås och Örebro samt vid säkerhetsanstalten i Västervik, vilka har 45—65 vårdplatser, uppflyttas till uppsyningsmanstjänst i Ca 16. I likhet med i föregående års petitaskrivelse (prop. 140/1955 s. 92) hemställer styrelsen ånyo, att med hänsyn till det betydande ansvar som vilar på den befattningshavare, som närmast under läkarna har att svara för fångvårdens sinnessjukavdelningar, de båda överkonstaplarna vid avdelningarna i Härlanda och i Malmö uppflyttas till uppsyningsmansgrad.

St I. B. 9) Antalet överkonstapelstjänster är för närvarande 128, nämligen 72 ordinarie, 46 extra ordinarie och 10 extra. Av de 46 extra ordinarie överkonstaplarna upptager därför inte mindre än 17 samtidigt ordinarie vaktkonstapelstjänster. Detta förhållande förlänger avsevärt väntetiden för vaktkonstapelspersonalens ordinarie anställning. För att förbättra rekryteringsläget i vaktkonstapelsgrad, är det därför nödvändigt att öka antalet ordinarie överkonstapelsbefattningar.

St I. B. 10) Såsom kameralt biträde vid anstalten i Mariestad tjänstgör en kontorist i lönegrad 13. Den arbetsbörda och det ansvar som åvilar denna

befattningshavare har numera blivit så betydande att en förbättrad löneställning är påkallad. Efter tjänstens inrättande år 1953 har nämligen kolonien Rödjan utbyggts med tio platser, så att platsantalet vid huvudanstalten med två kolonier nu uppgår till 111. Vidare har arbetsdriften utvidgats med en snickeriverkstad (10 platser) och en tältmakeriverkstad (18 platser).

St I. B. 11) Vid 1954 och 1955 års riksdagar (II ht 1954 s. 57 och 66, prop. 140/1955 s. 92 och 124) har beslut fattats om uppflyttning till överkonstapelsgrad av sammanlagt tio s. k. dagkonstaplar, vilka äger uppbära vikariatsersättning för fullgörande av göromål som ankommer på överkonstapel. Styrelsen hemställer nu om uppflyttning av ytterligare fem sådana befattningshavare, placerade vid anstalterna i Gävle, Karlskrona, Kristianstad, Vänersborg och Örebro.

St I. B. 12) och 13) Styrelsen har i petitaskrivelser de senaste åren framhållit, att proportionen mellan ordinarie och extra ordinarie vaktkonstaplar är otillfredsställande med alltför lång väntetid till ordinarieskap som följd (lägst omkring 10 år vid senaste tillsättningarna).

Riksdagen har tidigare beslutat om överförande av sammanlagt 75 extra ordinarie vaktkonstaplar till ordinarie stat (prop. 144/1953 s. 12 och 25, II ht 1954 s. 58 och 66, prop. 140/1955 s. 92 och 124). Styrelsens hemställan avser nu överförande av ytterligare 25.

Vid senaste tillsättningarna av extra ordinarie vaktkonstapelsbefattningar var väntetiden lägst omkring 5 år. Under hänvisning till detta för rekryteringen ogynnsamma förhållande hemställer styrelsen att tillika 50 extra vaktkonstapelstjänster överföres till extra ordinarie stat.

St I. B. 14)—16) I proposition 227/1951 framlades förslag om ändrad lönegradsplacering för bl. a. köksföreståndare vid olika statliga sjukhus och anstalter. Fångvårdens köksföreståndare, som vid lönerevisionen 1946 för viss fångvårdspersonal jämfördes med köksföreståndarna vid sinnessjukhusen, medtogs icke i förslaget. I petitaskrivelse till 1953 års riksdag begärde styrelsen lönegradsuppflyttning för köksföreståndarna vid fångvårdsanstalterna. Departementschefen fann sig för det dåvarande icke beredd tillstyrka framställningen (prop. 144/1953 s. 11 och 25). Likställigheten mellan köksföreståndarna vid sinnessjukhusen och fångvårdsanstalterna måste återställas. Köksföreståndarna vid alkoholistanstalterna å Svartsjö och Venngarn har numera fått sinnessjukhusens lönesättning. Med hänsyn till de behörighetsföreskrifter, som bör gälla för köksföreståndare, bör de nuvarande köksföreståndartjänsterna överföras å övergångsstat.

St I. B. 17) Snickeriverkstaden vid Malmöanstalten är för närvarande under om- och tillbyggnad. Medel härtill har anvisats av 1954 års riksdag. I samband med ombyggnaden kommer driften att rationaliseras, varigenom förutsättningar skapas för en avsevärd höjning av produktionskapaciteten. Verkstaden har 45 arbetsplatser och är av samma storlek som Härnösandsanstaltens snickeri, vars föreståndare är placerad i 18 lönegraden. Styrelsen finner det motiverat att verkstadsföreståndaren vid Malmösnickeriet placeras i samma lönegrad.

St I. B. 18) Av 33 yrkesmästartjänster i lönegrad 16 är nio ordinarie, 22 extra ordinarie och två extra. Lång tid förflyter innan ordinarie anställning kan påräknas. Då till yrkesmästare i Ce 16 ofta befordras förtjänta arbetsledare med ordinarie tjänst i lägre lönegrad, blir följden att vederbörandes ordinarie befattning under avsevärd tid måste uppehållas med vikarie, varigenom rekryteringen försvåras. Styrelsen föreslår, att tre av de extra ordinarie tjänsterna utbytes mot ordinarie.

St I. B. 19) Enligt beslut av 1953 års riksdag (prop. 144 s. 26) har inrättats två yrkesmästartjänster i Cg 16. De är placerade vid fångvårdsanstalten i Mariestad (kolonien Rödjan, tältmakeri) och vid kolonien Smälteryd (snickeri). Då verkstäderna fungerar väl och driften är av permanent natur, torde tjänsterna böra göras extra ordinarie.

St I. B. 20) Vid den mekaniska verkstaden vid fångvårdsanstalten i Kristianstad finns två yrkesmästartjänster, båda placerade i lönegrad 14 (en Ca 14 och en Ce 14). En av befattningshavarna tjänstgör som verkstadsföreståndare. Med hänsyn till dennes i förhållande till den andre betydligt större ansvar och arbetsbörda bör han — i likhet med vad är fallet vid verkstäder av ungefär samma karaktär och storlek (t. ex. i Falun och vid Svartsjö) — placeras i lönegrad 16.

Betongvarufabriken vid kolonien Skogsgård sysselsätter 20—25 intagna. Arbetsledningen utövas av en yrkesmästare i Ca 14. Produktion och försäljning har ökat och fabriken åtnjuter gott anseende för sina högvärdiga produkter — huvudsakligen en följd av arbetsledarens goda insatser. Då löneläget för arbetsledarpersonalen inom betongvaruindustrien ligger avsevärt över lönen enligt lönegrad 14, är det för att kunna behålla kompetent innehavare av tjänsten nödvändigt att den placeras i lönegrad 16.

För arbetsledningen inom fångvårdens byggnadsverksamhet finns tre yrkesmästartjänster, samtliga placerade i lönegrad 14 (en i Ca 14 och två i Ce 14). Yrkesmästaren i Ca 14, som av dessa tre har den längsta tjänstetiden inom ifrågavarande verksamhet, får i regel ta hand om de mest omfattande och ansvarsfulla byggnadsarbetena. Det synes skäligen att han kompenseras för det större ansvar som sålunda pålægges honom genom att tjänsten placeras i lönegrad 16.

St I. B. 21) och 22) Grovkonfektionsverkstaden vid anstalten i Vänersborg har cirka 40 arbetsplatser. Tillverkningen (postpåsar för postverkets räkning, tält, presenningar, transportsäckar o. dyl.) uppgick under budgetåret 1954/55 till ett värde av cirka 685 000 kronor. Lagerbehållningen vid budgetårets slut hade ett värde av cirka 483 000 kronor. Arbetsledningen utövas av två yrkesmästare i lönegrad 14 (en i Ce 14 och en i Cg 14) och en vaktkonstapel. Yrkesmästartjänsten i Ce 14 tillkom efter beslut vid 1955 års riksdag (prop. 140 s. 98 och 125). Styrelsen hade begärt tjänstens placering i lönegrad 16. Med hänsyn till verkstadens storlek och driftens omfattning anser styrelsen nu nödvändigt att tjänsten uppflyttas till yrkesmästare i Ce 16. Därmed skulle också överensstämmelse uppnås med andra jämförbara verkstäder (t. ex. i Örebro).

Kolonien Ollestad har en snickeriverkstad med 20 arbetsplatser. Såsom arbetsledare tjänstgör enligt beslut vid 1954 års riksdag (II ht 1954 s. 60 och 67) en yrkesmästare i Ce 14 och en vaktkonstapel i Ce 12. Styrelsen hade föreslagit en yrkesmästare i Ce 16 och en i Ce 14. I syfte bl. a. att åstadkomma likformighet med motsvarande verkstad vid kolonien Smälteryd upprepar styrelsen nu sin tidigare framställning om arbetsledarnas lönegradsplacering.

St I. B. 23) Till specialavdelningen för svårbehandlade å Långholmen anvisades av 1952 års riksdag bl. a. en arbetsterapeut i Cg 14 (II ht 1952 s. 81). Tjänsten torde nu böra förändras till extra ordinarie.

St I. B. 24) Antalet arbetsledare i vaktkonstapelsgrad är sammanlagt 95. Styrelsen har vid åtskilliga tillfällen påpekat svårigheterna att i nuvarande löneläge besätta de i vaktkonstapelsgrad placerade arbetsledartjänsterna med yrkesutbildad och för ändamålet lämpad personal. Styrelsen föreslår nu för att undvika en eljest oundviklig standardsänkning inom arbetsdriften att dessa tjänster successivt förändras till yrkesmästartjänster eller motsvarande i lönegrad 14 och att början därvid göres med följande tjänster.

1)	1 vaktkonstapel	Cg 12 — yrkesmästare	Ce 14 (Umeå, konfektion)
2)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Gävle, snickeri)
3)	1 »	Cg 12 — arbetsterapeut	Ce 14 (Härlanda, diversearbete)
4)	1 »	Cg 12 — yrkesmästare	Ce 14 (Mariestad, snickeri)
5)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Hall, snickeri)
6)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Karlstad, konfektion)
7)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Västervik, konfektion)
8)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Sjöboda, snickeri)
9)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Halmstad, konfektion)
10)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Hall, tvätteri)
11)	1 »	Cg 12 — arbetsterapeut	Ce 14 (Långholmen, diversearbete)
12)	1 »	Cg 12 — yrkesmästare	Ce 14 (Malmö, snickeri)
13)	1 »	Cg 12 — överkonstapel	Ce 14 (Bogesund, skogsarbete)
14)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Gustafsström, väg- och skogsarbete)
15)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Haparanda, skogsarbete)
16)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Johannesberg, skogsarbete)
17)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Långholmen, skogsarbete)
18)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Sandsjön, väg- och skogsarbete)
19)	1 »	Cg 12 — »	Ce 14 (Skåltjärnshyttan, väg- och skogsarbete)

20)	1	vaktkonstapel	Cg 12	—	»	Ce 14	(Smälteryd, skogsarbete)
21)	1	»	Cg 12	—	»	Ce 14	(Sörbyn, ladugårdsarbete)
22)	1	»	Cg 12	—	»	Ce 14	(Tenhult, skogsarbete)
23)	1	»	Cg 12	—	»	Ce 14	(Vångdalen, skogsarbete)
24)	1	»	Cg 12	—	»	Ce 14	(Älgberget, skogsarbete)
25)	1	»	Cg 12	—	»	Ce 14	(Ödevata, väg- och skogsarbete)

St II. 1) och 2) Styrelsen framför här samma synpunkter som fångvårdens organisationskommitté.

St II. 3) och 4) Fångvårdsbyggnadsutredningen har i sin utredning angående anstalter för fångvårdens ungdomsklientel framhållit, att i den för Roxtunaanstalten fastställda personalplanen saknas telefonist och reparatör. Eftersom dessa tjänster är oundgängligen nödvändiga för anstalten, har utredningen föreslagit, att organisationen utökas med en telefonist i reglerad befordringgång och en reparatör i lönegrad 12 (prop. 140/1955 s. 17). Departementschefen förde emellertid icke fram något förslag beträffande dessa båda tjänster till 1955 års riksdag. Styrelsens erfarenheter från verksamheten vid anstalten bekräftar behovet av tjänsterna.

St II. 5) En arbetare på jordbrukets stat, placerad vid Skenäs, föreslås överflyttad såsom förman på avlöningsstaten.

St II. 6) Vid Långholmsanstalten finns två sociala kuratorer, en i Ce 19, placerad å centralavdelningen, och en i Ce 17, placerad å kronohäktesavdelningen. Styrelsen begärde till 1955 års riksdag ytterligare en kurator i Ce 17 till denna anstalt (prop. 140/1955 s. 97). Styrelsen upprepar nu sitt tidigare yrkande men vill ha tjänsten placerad i Ce 19. Den nya befattningen skulle handha kronohäktesavdelningens klientel, medan de nuvarande två kuratorerna skulle handha klientelet på centralavdelningen och fasta paviljongen. Styrelsen understryker att det icke tillnärmelsevis räcker med endast två kuratorer vid en anstalt med en medelbeläggning av mer än 500 intagna, varav ett stort antal rannsakningsfångar.

St II. 7) Styrelsen hemställer om en social kurator i Ce 17, förlagd till anstalten i Vänersborg med ett 60-tal platser. En sådan kurator skulle tjänstgöra även vid de närbelägna kolonierna Lingatan, Ollestad och Smälteryd.

St II. 8) Styrelsen upprepar sitt till 1955 års riksdag framförda yrkande (prop. 140 s. 97) om en social kurator till Västerviksanstalten. Tjänsten torde placeras i Cg 17 och bestå så länge anstalten disponeras som säkerhetsanstalt.

St II. 9) Styrelsen föreslår i petita till 1956 års riksdag att medel äskas till ombyggnad av snickeri- och mekaniska verkstäderna vid anstalten å Härlanda. Antalet arbetsplatser i den mekaniska verkstaden skulle därvid utökas från 20 till 30. Den mekaniska verkstaden har nu två yrkesmästar-

tjänster, en i Ce 16 och en i Ce 14. Om platsantalet utökas med 10, erfordras ytterligare en yrkesmästare. Denne bör med hänsyn till driftens omfattning placeras i lönegrad 18.

St II. 10) och 11) Fångvården har från postverket fått erbjudande att överta tillverkningen av statsverkets behov av kontorspärmar. Då arbetet synes lämpligt för fångvården, har styrelsen för avsikt att acceptera erbjudandet. För ändamålet erfordras vid Långholmsanstalten en särskild bokbinderiavdelning om 15—20 arbetsplatser. Två arbetsledare fordras. Verkstadsföreståndaren måste vara en väl utbildad fackman och bör därför vara placerad i lönegrad 16. Den andre arbetsledaren bör placeras i lönegrad 14.

St II. 12) och 13) I petita till 1956 års riksdag har styrelsen begärt anslag för uppförande av mekaniska verkstäder vid kolonierna Mäshult och Tenhult. Envar av verkstäderna får till en början 10 arbetsplatser. Vid bifall till framställningen erfordras en yrkesmästartjänst i Ce 16 till vardera verkstaden.

St II. 14) Sysselsättningen vid fångvårdsanstalten i Visby består huvudsakligen av skogs- och grovarbete. Vanligen sysselsättes ett arbetslag om 10 man under ledning av en tillfälligt anställd person. Styrelsen föreslår att en yrkesmästartjänst i Ce 14 inrättas för ändamålet.

St II. 15) Personalkostnaderna för den såsom koloni begärda tillfälliga förläggningen Grötingen uppgår enligt vad fångvårdsstyrelsen under hand meddelat till 69 672 kronor.

St III. Vid 1955 års riksdag beslöts att med överläkartjänsten vid sinnessjukavdelningen i Härnösand icke längre skulle vara förenad skyldigheten att fullgöra kroppssjukvården bland anstaltens befattningshavare och intagna utan att denna, i likhet med vad som gäller vid andra fångvårdanstalter med sinnessjukavdelningar, skulle överlätas åt särskild arvodesavlönad läkare. Arvodesbeloppet fastställdes till 3 960 kronor för år. Styrelsen hade föreslagit 4 800 kronor (prop. 140/1955 s. 102 och 125). Styrelsen anmäler nu, att ifrågavarande befattning kungjorts till ansökan ledig med ett arvode av 3 960 kronor men att någon sökande ej anmält sig och att kroppssjukvården vid anstalten därför ej kan handhavas på tillfredsställande sätt. Styrelsen framhåller att kroppssjukläkararvodet vid centralanstalterna å Härlanda och i Malmö uppgår till 6 000 respektive 5 400 kronor.

St IV. 1) Vid 1955 års riksdag har medel beviljats för förvärv av tre kolonier för ungt klientel. Då det ansågs ovisst vid vilken tidpunkt ifrågavarande kolonier kunde tagas i bruk, beräknades medel till avlöningar icke för mer än halva budgetåret (prop. 140/1955 s. 118). För 1956/57 bör nu medel beräknas för helt budgetår.

Yttranden över fångvårdsstyrelsens petita

Statskontoret. Fångvårdsstyrelsen har hemställt om uppförande på ordinarie stat av en befattning som förste läkare i lönegrad Ce 31. Då tjänsten omändrades till extra-ordinarie så sent som fr. o. m. budgetåret 1954/55 anser

statskontoret, att ytterligare någon tids erfarenhet bör avvaktas, innan befattningen ordinariesättes. Yrkandet om uppflyttning i lönegrad och upptagande på ordinarie stat av en läkartjänst vid sinnessjukavdelningen i Malmö föranleder ej annan erinran från statskontorets sida, än att tjänsten tills vidare bör bibehållas såsom extra-ordinarie.

Yrkandena om tjänsteförändringar beträffande vissa befattningar vid ungdomsanstalterna Røxtuna och Skenås samt vid anläggningen i Färjestaden ävensom om utökning av personalen vid Røxtunaanstalten med en förste läkare, en reparatör och en telefonist torde böra upptagas till prövning först sedan den av innevarande års riksdag beslutade utbyggnaden och förstärkningen av Skenåsanstalten blivit avslutad.

De framförda förslagen om uppflyttning av uppsyningsmannatjänsterna i lönegrad Ca 16 å kronohäktesavdelningen vid anstalten å Långholmen samt vid anstalterna å Hall, i Mariestad och i Härnösand till lönegrad Ca 18 och om förbättrad lönegradsplacering av vissa befälstjänster vid några av de gamla straffängelserna samt vid sinnessjukavdelningarna i Malmö och å Härlanda framfördes i fjolårets anslagsäskanden utan att vinna beaktande. Statskontoret utgår från att ej heller den förnyade framställningen föranleder någon åtgärd.

Med hänsyn till den ståndpunkt 1955 års riksdag intagit till då framförda yrkanden om förändring av s. k. dagkonstapelstjänster till befattningar som överkonstaplar och om ordinariesättning av visst antal vaktkonstapels-tjänster vill statskontoret icke motsätta sig bifall till styrelsens nu framförda förslag i detta avseende. Antalet extra vaktkonstapelstjänster, som nu bör omändras till extra-ordinarie, torde böra begränsas till högst samma antal, som styrelsen föreslagit skola överföras på ordinarie stat, eller högst 25 befattningar.

Statskontoret har av den föreliggande utredningen icke blivit övertygat om behovet av att utbyta den för handhavande av den ekonomiska redovisningen vid anstalten i Mariestad inrättade kontoristtjänsten mot en kansli-skrivarbefattning. I vart fall synes ytterligare erfarenhet av arbetsbelastningen å tjänsten efter den nyligen genomförda anstaltsgrupperingen böra avvaktas, innan löneställningen för nämnda befattningshavare omprövas. Frågan om lönegradsplaceringen för bl. a. köksföreståndare är föremål för särskild utredning inom civildepartementet, varför statskontoret ansett sig icke böra ingå på prövning av framställningen i denna del.

Den påyrkade anslagshöjningen i anledning av förslaget om förbättrad löneställning för arbetsledarpersonalen och om utökning av denna personal vid vissa anstalter torde liksom för budgetåret 1955/56 böra begränsas till vad som betingas därav, att nya eller omändrade verkstäder beräknas kunna tagas i bruk under nästkommande budgetår. Även en utvidgning inom nuvarande anstaltsorganisation av arbetsdriften vid anstalterna torde bliva av betydelse för arbetsledarpersonalens omfattning och löneställning. Utan kännedom om de förhållanden, som under den avslutade tjänsteförteckningsrevisionen lagts till grund för lönegradsplaceringen av de olika tjäns-

ter, som omfattats av revisionen, har statskontoret ej kunnat ingå på prövning av den föreslagna lönegradsplaceringen av de i framställningen upptagna yrkesmästare- och arbetsterapeutbefattningarna. Ämbetsverket vill emellertid erinra, att lönegradsplaceringen av arbetsledartjänsterna vid kolonien Ollestad och av tjänsten såsom verkstadsföreståndare vid anstalten i Vänersborg prövades vid 1954 och 1955 års riksdagar. Med hänsyn härtill synes någon omprövning av löneställningen för dessa befattningshavare ej nu böra ifrågakomma.

Yrkandena om anställande av sociala kuratorer vid anstalterna å Långholmen och i Västervik avstyrkes under hänvisning till den prövning, som ägnats dessa frågor vid 1955 års riksdag. Däremot vill statskontoret ej motsätta sig, att medel beräknas för inrättande av den föreslagna kuratorsbefattningen vid anstalten i Vänersborg.

Beträffande yrkandet om inrättande av fyra biträdestjänster å ingenjörskontoren vid envar av huvudanstalterna inom respektive anstaltsgrupper hänvisar statskontoret till sitt yttrande över motsvarande förslag av fångvårdens organisationskommitté.

Då ersättningen till den läkare, som avsetts skola handhåva kroppssjukvården vid anstalten i Härnösand, fastställts så sent som vid innevarande års riksdag, får statskontoret avstyrka yrkandet om höjning av detta arvode.

I övrigt har framställningen i fråga om avlöningsstaten icke föranlett erinran från statskontorets sida.

Statens lönenämnd. Fångvårdsstyrelsen föreslår i sina anslagsäskanden för fångvårdsanstalternas verksamhet uppflyttning av en tjänst som läkare i Ce 29 till förste läkare i Ca 31 vid fångvårdsanstalten i Malmö. Vidare föreslår styrelsen, att en yrkesmästartjänst i Ca 16 vid samma anstalt skall uppflyttas till Ca 18 samt att tre yrkesmästartjänster i Ca 14, en vid fångvårdsanstalten i Kristianstad, en vid kolonien Skogsgård och en icke anstaltsbunden tjänst, uppflyttas till Ca 16. Statens lönenämnd vill icke motsätta sig dessa förslag. Uppflyttning av kontoristtjänsten vid fångvårdsanstalten i Mariestad till kansliskrivartjänst i Ca 15 anser nämnden däremot icke vara tillräckligt motiverad.

Fångvårdsstyrelsen yrkar vidare, att 25 vaktkonstapelstjänster i Cg 12 skall förändras till tjänster i Ce 14 med benämningen yrkesmästare, överkonstapel respektive arbetsterapeut beroende på arbetsuppgifternas art. Lönenämnden ifrågasätter, med hänsyn till svårigheten att i föreliggande fall bedöma tjänsternas inplacering i lönegrad, huruvida icke en allmän översyn av tjänster av ifrågavarande slag inom fångvården bör företagas. Nämnden vill dock ej motsätta sig föreslagen uppflyttning av vissa av de i framställningen angivna tjänsterna, nämligen vaktkonstapelstjänsterna vid konfektionsverkstäderna i Umeå, Västervik och Halmstad, vid snickeriverkstäderna i Mariestad och Sjöboda, vid de enligt förslaget till arbetsterapiverkstäder omvandlade diverseverkstäderna vid Härlanda och Långholmen

samt vid kolonien Sörbyns jordbruk. Beträffande övriga vaktkonstapels-tjänster har nämnden ej blivit övertygad om att tillräckliga skäl föreligger för deras uppflyttning.

De föreslagna biträdestjänsterna å räjongingenjörernas kontor anser nämnden böra placeras i högst 11 lönegraden.

Yrkesmästartjänsterna vid den nya bokbinderiavdelningen bör enligt nämndens mening placeras i 14 och 12 lönegraden. Mot inplacering av yrkesmästartjänsterna vid de nya mekaniska verkstäderna Måshult och Tenhult i lönegrad Ce 16 har nämnden intet att erinra.

Departementschefen

Genom 1953 års riksdags beslut angående indelning av fångvårdsanstalterna för det ordinära fångklientelet i anstaltsgrupper togs ett avgörande steg för en administrativ nyordning inom fångvården. Reformen väntades medföra såväl administrativa förenklingar som ett kraftigare betonde av vårdsynpunkterna. Anstalterna skulle gruppvis samverka under ledning av en större och i vårdtekniskt hänseende bättre utrustad anstalt såsom centralanstalt. Frågor om de intagnas placering och förflyttning samt åtskilliga andra ärenden rörande deras behandling decentraliserades från fångvårdsstyrelsen till styresmännen för dessa centralanstalter. En bättre organisation av det kamerala arbetet och av ledningen för arbetsdriften genomfördes. Dessa frågor bedömdes såsom betydelsefulla för att underlätta en effektivare behandling av de intagna. Ungdoms- och säkerhetsanstalterna med sitt mera komplicerade klientel lämnades tills vidare åsido. Räjongindelningen för det ordinära fångklientelet trädde i kraft den 1 oktober 1954.

Vid framläggande av förslag angående vissa anslag till 1955 års riksdag (prop. 140) redogjorde jag för fångvårdsbyggnadsutredningens förslag till ny- och ombyggnader av ungdoms- och säkerhetsanstalter samt för utredningens förslag till personalorganisation för dessa. Jag framhöll att frågan om ett genomförande av anstaltsgrupperingen beträffande dessa anstalter torde vid lämplig tidpunkt få upptagas och övervägas med ledning av vunna erfarenheter. Statsutskottet uttalade (utl. nr 142) att dess vederbörande avdelning under hösten 1954 varit i tillfälle att vid besök på fångvårdsanstalten i Härnösand ta något närmare kännedom om hur anstaltsgrupperingen i praktiken tedde sig. Ehuru räjongplanen tillämpats alltför kort tid för att tillåta några säkra slutsatser, hade utskottets allmänna intryck av den nya ordningen varit övervägande gynnsamt. Utskottet hade därför intet att erinra mot vad jag anfört om att frågan om ett genomförande av anstaltsgruppering även för ungdoms- och säkerhetsanstalterna vid lämplig tidpunkt upptoges och övervägdes med ledning av vunna erfarenheter.

Fångvårdens organisationskommitté har utfört en noggrann undersökning om erfarenheterna av räjongsystemets tillämpning inom anstalterna för ordinärt fångklientel. Kommittén har konstaterat, att det nya systemet fungerar tillfredsställande och väl motsvarar förväntningarna vid dess tillkomst.

Särskilt vägande synes vara att vården av de intagna blivit bättre och mera ändamålsenlig. Kommittén har med hänsyn till de vunna erfarenheterna rekommenderat att räjongsystemet nu införes även för säkerhetsanstalter och för anstalter för unga. Detta förslag har också tillstyrkts av flertalet remissinstanser.

Vad beträffar säkerhetsanstalterna synes någon tvekan icke kunna råda om lämpligheten att nu övergå till räjongsystemet. Visserligen pågår för närvarande vissa utbyggnader på Hall och uppförande av sidoanstalter till denna anstalt, men redan i sitt nuvarande skick lämpar sig Hall i samverkan med det närbelägna Håga såsom centralanstalt för förvaringsklientel. Det är synnerligen angeläget att de administrativa förenklingar och de förbättringar av vårdarbetet som står att vinna genom räjongsystemet snarast möjligt kommer även förvaringsklientelet till godo.

Fångvårdsstyrelsen har mot förslaget huvudsakligen invänt, att styresmannen på Hall såsom fångvårdsdirektör skulle få en alltför betungande arbetsbörda. Om några speciella svårigheter av dylikt slag skulle visa sig efter genomförandet, torde erforderliga jämkningar då få vidtagas. Det kan dock knappast vara något skäl att nu tveka inför reformen.

Beträffande den föreslagna ungdomsräjongen föreligger den svårigheten att flera av de anstalter som nu står till förfogande i vissa avseenden icke är lämpliga för sitt ändamål. För det klientel, som döms till ungdomsfängelse kommer visserligen moderna och mycket väl utrustade anstalter att slå till förfogande på Røxtuna och Skenås, men annorlunda ställer det sig för de ungdomar som döms till vanligt fängelse eller straffarbete. Detta förhållande framhöll jag redan förra året, då ett principförslag i ämnet framlades för 1955 års riksdag (prop. 140). Sålunda anförde jag då, att anstalterna i Uppsala, Nyköping, Ystad och Västerås alla är av ålderdomlig typ och att de visserligen på senare år upprustats och förbättrats men dock är opraktiska och relativt dyra i drift. Jag ansåg emellertid såsom ofrånkomligt att de icke kunde omedelbart ersättas med moderna anstalter utan alltjämt måste vara i bruk under en följd av år och föreslog vissa åtgärder för att förbättra deras kapacitet. Även statsutskottet (utl. nr 142), som tolkade det föreliggande förslaget så att detta icke borde uppfattas som en definitiv lösning utan snarare innebar att en bättre ordning än den rådande tillskapades intill dess omständigheterna medgav en mera definitiv lösning, ansåg att förslaget väl icke i allo var tillfredsställande, men hyste betänkligheter mot att föreslå riksdagen att begära ytterligare utredningar rörande fångvårdens förhållanden.

Det uttalande statsutskottet sålunda gjort anser jag vara väl avvägt. Det är enligt min mening icke möjligt att åstadkomma en ungdomsräjong som i fråga om anstaltsbeståndet från början är fullt tillfredsställande. Å andra sidan anser jag att de anstalter, som nu kan ställas till förfogande, bör kunna tjäna sin uppgift, till dess det blir möjligt att genomföra moderniseringar över hela linjen. Jag vill alltså icke nu föreslå några ändringar i det föreliggande, och till stor del av riksdagen redan godkända byggnadsprogrammet för de närmaste åren beträffande fångvårdens anstalter. Frågan om ny-

byggnader för det unga fångsklientelet bör upptagas så snart det visar sig lämpligen kunna ske.

Då det gäller att ta ställning till anordnandet av en ungdomsråjong, måste även beaktas att det klientel som ifrågakommer för denna råjong tillhör två grupper av intagna med olika slags brottspåföljder. Ett sammanförande av dessa båda grupper på samma anstalt bör, såsom även statsutskottet understryker i nyssnämnda utlåtande, icke äga rum. Därigenom uppkommer emellertid vissa svårigheter för den personal, som har ledningen av behandlingsarbetet. Skenäs kan icke fungera såsom centralanstalt i vanlig mening, då de unga fångar som dömts till ordinärt frihetsstraff icke kan intagas där. Å andra sidan är det, såsom från flera håll påpekats, angeläget att vården inom båda grupperna blir likartad och att sålunda de erfarenheter, som vunnits på de egentliga ungdomsanstalterna, också kan komma det unga fångsklientelet tillgodo. Såsom en mera provisorisk lösning, vilken längre fram då tillfälle därtill kan visa sig bör ersättas med en bättre ordning, torde enligt organisationskommitténs förslag Skenäs i samverkan med Nyköping få fungera såsom centralanstalt. Trots den ogynnsamma splittringen av centralanstalten torde dock ett införande av råjongsystemet för ungdomsgruppen medföra betydande fördelar, främst för vårdarbetet.

Vad särskilt beträffar uppgiften såsom råjongpsykiater har ungdomsfängelssenämnden framhållit, att det icke är praktiskt genomförbart att lägga dessa uppgifter på den överläkare, som är anstaltschef vid Roxtuna. Organisationskommitténs förslag innebär att överläkaren på Roxtuna skall tjänstgöra som gruppens psykiater med det undantaget att sinnesoroliga och särskilt svårbehandlade unga fångar liksom hittills skall kunna mottagas på den för sådana intagna särskilt anordnade psykiatriska avdelningen i Malmö och vidare på Håga sjukhus samt att fortlöpande psykiatrisk kontroll av de på Ystad- och Hilderoanstalterna intagna även i fortsättningen bör mot särskilt arvode utövas av överläkaren vid centralanstalten i Malmö. På överläkaren vid Roxtuna skulle alltså falla en ganska betungande skyldighet att besöka andra anstalter inom gruppen. Särskilt måste regelbundna besök göras på Skenäs och i Nyköping. Det kan uppenbarligen vara förenat med svårigheter för en anstaltschef att medhinna dessa resor. Frågan kommer emellertid i ett annat läge om, såsom jag i det följande föreslår, vid Roxtuna inrättas en ny tjänst såsom förste läkare. Det bör vara möjligt för dessa båda läkare att medhinna såväl arbetet vid Roxtuna som de angivna uppgifterna vid anstaltsgruppen. Jag vill sålunda uttala, att överläkaren på Roxtuna i princip bör ha ansvaret också för råjongpsykiateruppgifterna i nyss angiven omfattning och att det bör ankomma på honom att på lämpligt sätt fördela arbetsuppgifterna mellan de båda läkarna.

Organisationskommittén har föreslagit, att inom ungdomsråjongen skall mottagas — förutom de till ungdomsfängelse dömda — sådana unga fångar som vid intagningstillfället icke uppnått 22 års ålder samt därutöver, i mån av platstillgång efter prövning från fall till fall, även dömda i närmast äldre årsklasser. Fångvårdsstyrelsen anser, att det icke bör komma i fråga att

schematiskt överföra alla unga fångar, tillhörande vissa åldersgrupper, till anstalt inom ungdomsråjongen utan att dit borde hänvisas endast sådana dömda som med hänsyn till strafftidens längd och personliga förhållanden vore i behov av särskild utbildning och vård. Fångvårdsstyrelsen har även framhållit, att anstalterna i Uppsala, Nyköping och Ystad alltså är belagda med ungdomsfängelseelever och att det icke kan beräknas när dessa anstalter kan tagas i anspråk för unga fångar. Antalet till fängelse och straffarbete dömda som vid straffverkställighetens början icke fyllt 22 år uppgick den 1 januari 1955 till 215 eller ungefär samma antal som hela det tillgängliga antalet platser.

Vad kommittén föreslagit rörande omfattningen av det klientel, som bör hänföras till ungdomsråjongen, anser jag — med hänsyn till att anstalterna inom denna råjong kommer att erbjuda relativt goda differentieringsmöjligheter — böra i princip godtagas. Vid tillämpningen därav bör dock Kungl. Maj:t äga frihet att med hänsyn till de anstalter som står till förfogande för klientelgruppen unga fångar vidtaga nödvändiga jämkningar. Som allmän regel bör dock de som vid verkställighetens början icke uppnått 22 års ålder generellt hänvisas till ungdomsråjongen. Därest det i undantagsfall skulle visa sig, att bland dem finns någon som lämpligen bör intagas inom annan anstaltsgrupp, torde beslut därom få meddelas enligt de regler som gäller om förflyttning av intagen från en anstaltsgrupp till annan eller om intagning inom annan anstaltsgrupp än den fångvårdsstyrelsen bestämt. I vissa fall bör, såsom kommittén föreslagit, även sådana som fyllt 22 år kunna hänvisas till ungdomsråjongen. Dessa spörsmål och andra frågor som sammanhänger med inrättandet av de nya råjongerna torde få närmare behandlas vid framläggandet av förslag till erforderliga ändringarna i lagen om verkställighet av frihetsstraff m. m.

Såsom i ett yttrande påtalas är behandlingen av det fåtaliga kvinnliga ungdomsfängelseklientelet för närvarande icke tillfredsställande. Jag är emellertid icke beredd att nu upptaga denna fråga utan torde få återkomma därtill i annat sammanhang.

I enlighet med vad sålunda anförts ansluter jag mig till vad fångvårdsbyggnadsutredningen och fångvårdens organisationskommitté rekommenderat och föreslår att råjongsystemet införes jämväl för säkerhetsanstalter och för anstalter för ungt klientel.

De båda grupperna bör indelas på följande sätt (centralanstalten nämnes först):

säkerhetsanstalterna: Hall, Norrköping, Karlstad, Kalmar, Västervik, Orretorp, Sjöboda;

anstalterna för ungt klientel: Skenäs med Aspliden, Roxtuna, Hildero för ungdomsfängelseklientel, Nyköping, Västerås, Uppsala, Ystad samt fyra mindre kolonier (ännu ej anskaffade) för straff- och fängelsefångar.

Kungl. Maj:t bör emellertid såsom hittills gällt om råjongerna för det ordinära fångklientelet vara oförhindrad att företaga de jämkningar i fördelningen av anstalterna på samtliga råjonger, som kan visa sig ändamåls-

enliga. Vid tillkomsten av nya anstalter bör det ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om deras inplacering i anstaltsgrupp.

Gruppen av säkerhetsanstalter kommer att omfatta 418 platser, och gruppen av ungdomsanstalter — efter ombyggnad och nyanskaffning — 395.

Håga sjukhus bör vid sidan av sina uppgifter som rättspsykiatrisk undersökningsstation samt sinnessjukhus, avsett för fångvården i dess helhet, tills vidare, intill dess särskilda lokaler härför hunnit färdigställas inom Hallanstalten, fungera även såsom särskild psykiatrisk avdelning för gruppen av säkerhetsanstalter. Med avseende på arbetsdrift och kassarörelse föreslås sjukhuset allttjämt skola administreras från centralanstalten Hall. Sjukhusets överläkare bör såsom hittills varit fallet tillika tjänstgöra som centralanstaltens psykiater. Den psykiatriska verksamheten vid övriga säkerhetsanstalter bör tills vidare liksom hittills utövas av arvodesanställda läkare.

I A a), II A a), III A a). Vad beträffar personalorganisationen vill jag först helt biträda de yrkanden, som organisatoriskt och lönemässigt ansluter sig till redan existerande råjongbildningar. Jag hänvisar till statsmakternas beslut år 1953 (prop. 144, 165; sammansatt stats- och första lagutsk. utl. nr 10, statsutskottets utl. nr 82). De av mig biträdda förslagen är följande.

1. Tjänsteförändringar

a) säkerhetsanstalterna

1 direktör Ca 29 — fångvårdsdirektör Ca 32 (Hall)

1 assistent Ca 22 — fångvårdsassistent Ce 23 (Hall)

Med befattningen som kamrerare (Ca 25) på Hall förenas de arbetsuppgifter, som sammanhänger med anstaltens ändrade karaktär som centralanstalt.

b) anstalterna för unga

1 direktör Ca 27 — fångvårdsdirektör Ca 32 (Skenäs)

1 assistent Ca 22 (redogörare) — kamrerare Ca 25 (Skenäs)

1 assistent Cg 20 (lärare) — assistent Ce 23 (Skenäs)

2. Personalförstärkningar

a) säkerhetsanstalterna

1 fångvårdsinspektör Ca 29 (Hall)

1 ingenjör Ce 25 (Hall)

1 kansliskrivare Ce 15 (kamreraren Hall)

b) anstalterna för unga

1 fångvårdsinspektör Ca 29 (Skenäs)

1 ingenjör Ce 25 (Skenäs)

1 kansliskrivare Ce 15 (kamreraren Skenäs)

1 biträde för skriv- och kontorsgöromål (Skenäs) samt utbyte av 1 sådant biträde vid anstalten i Ystad mot tillfällig skrivhjälp.

Arvode till styresmannen i Ystad för tillsyn av kolonien Hildero, 360 kronor, utgår.

Förslaget om en befattning som kontorist Ce 13 vid Skenäs kan jag icke biträda.

Kostnaderna för de biträdda yrkandena uppgår till 117 200 kronor.

I A b), II A b), III A b). I enlighet med fångvårdsbyggnadsutredningens förslag och under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som kanslibiträde (Ce 11) å direktörsexpeditionen å Hall uppflyttas till kontorist (Ce 13).

I samband med fångvårdsbyggnadsutredningens förslag till personalorganisation inom ungdomsräjongen vill jag först understryka utredningens uttalande i principfrågan (jfr s. 84). Personalorganisationen bör anpassas efter ungdomsvårdsskolorna. Det gäller att för denna räjong hålla en relativt stor personalorganisation, sammansatt av väl kvalificerade befattningshavare. Betydelsen även ur samhällets synpunkt av att det finnes pedagogiska och andra personliga förutsättningar hos de anställda, så att var och en genom sina insatser kan medverka till att klientelet å dessa anstalter för unga med icke tidsbestämda straff återanpassas i samhället kan ej nog framhållas. För att dessa betydelsefulla arbetsuppgifter skall kunna fullgöras på ett ur samhällets synpunkt tillfredsställande sätt måste personalen besitta samma kvalifikationer som närmast jämförliga personalgrupper vid ungdomsvårdsskolorna. Tjänstebeteckningarna för tillsyns- och arbetsledarpersonalen bör anpassas efter vad som gäller vid dessa skolor.

Mot bakgrunden av dessa synpunkter bör styresman vid större slutna sidoanstalt inom ungdomsräjongen, för närvarande Västerås (44 platser) och Uppsala (48 platser) inplaceras i lönegrad Ca 27 med tjänstebenenämningen anstaltsdirektör (lönegrad 23 inom räjongerna för det ordinära klientelet).

Till Nyköpingsanstalten — som skulle komma att för de unga straffarbets- och fängelseklientelet fungera som ett annex till huvudanstalten — återkommer jag vid behandlingen av yrkandet under I B 2. Styresman vid annan slutna sidoanstalt inom ungdomsräjongen bör placeras i lönegrad 23 med tjänstebenenämningen föreståndare (lönegrad 21 inom räjongerna för det ordinära fångklientelet).

Ehuru jag är väl medveten om betydelsen av att styresmännen vid anstalterna för ungt klientel i högre grad än kollegerna vid andra anstalter bör avlastas ekonomiska och kamerala ärenden för att därmed vårdarbetets effektivitet ej skall eftersättas, kan jag ej biträda utredningens förslag om att utbyta assistenttjänsterna vid de större slutna anstalterna (utom Roxtuna) mot kansliskrivare (kanslibiträden vid vanliga anstalter) och vid de mindre slutna anstalterna mot kontorister (biträden för skriv- och kontorsgöromål vid andra anstalter). Jag föreslår för dessa fall utbyte av assistenttjänsterna mot kanslibiträden vid samtliga anstalter. Skulle det senare visa sig att den kamerala organisationen på detta sätt icke skulle fungera tillfredsställande bör frågan på nytt övervägas mot bakgrunden av vunna erfarenheter.

På grundval av förslag som fångvårdsbyggnadsutredningen framlagt för ungdomsanstalternas personal föreslår jag följande:

Tjänsteförändringar

- 2 direktörer Ca 27 — anstaltsdirektörer Ca 27 (Uppsala resp. Västerås)
- 1 föreståndare Ca 22 — föreståndare Ca 23 (Ystad)
- 1 assistent Ca 22 (Uppsala), 1 assistent Ca 20 (Västerås), 1 assistent Ce 20 (Ystad) — kanslibiträde resp. Ca 11, Ca 11, Ce 11
- 1 vaktkonstapel Ce 12 (Nyköping) — kanslibiträde Ce 11
- 1 vaktfru Ce 10 (Ystad) — ekonomibiträde Ce 7 (i överensstämmelse med förhållandena på övriga anstalter för ungt klientel)
- 1 vaktkonstapel Ce 12 (Hildero) — vårdare Ce 12.

Förslagen om inrättande vid Skenäs av tjänsterna som psykolog, två assistenter Ce 23, en husföreståndare Ce 19 och två vårdare Ce 12 kan jag icke biträda. Icke heller har jag beräknat arvode till paviljongbiträde därstädes. Beträffande övrig personal för Skenäsanstalten hänvisas till min behandling av fångvårdsstyrelsens yrkanden (St I A, St II 5).

Till förste läkarebefattningen i Ca 31 å Roxtuna återkommer jag under fångvårdsstyrelsens yrkanden (St II 1).

Jag finner motiverat att göra de personalindragningar och arvodesbesparingar, som fångvårdsbyggnadsutredningen förordat, dock med den inskränkningen att posten till ersättning för yrkesrådgivning ej nedsättes med föreslagna 10 700 kronor, då denna minskning hade till förutsättning att en psykologtjänst vid Skenäsanstalten inrättades. Vidare bör i samband med indragningen av en assistenttjänst (lärare) vid anstalten i Uppsala arvoden till fritidsassistenter beräknas med 5 000 kronor. Genom denna anordning skulle frivilliga krafter, närmast folkbildningsintresserade ungdomsledare, tagas i anspråk för fritidsverksamheten.

Kostnadsminskningen på grund av de under detta avsnitt av mig biträdda förslagen uppgår till 65 200 kronor.

I B, II B, III B. Fångvårdens organisationskommitté hävdar, att styresmännen vid säkerhetsanstalterna — utom centralanstalten — trots räjongsystemets införande ej bör nedflyttas i lönegrad. Den oförändrade lönegradsplaceringen motiveras med att realiserandet av byggnadsprogrammet bör avvaktas och hänsyn tagas till arbetsuppgifternas kvalificerade art med hänsyn till klienteletets beskaffenhet. I samband med att kassarörelsen vid anstalterna i Norrköping och Karlstad centraliseras till Hallanstalten föreslår utredningen att de nuvarande tjänsterna som redogörarassistent i lönegrad Ca 22, respektive Ca 20 vid de båda förstnämnda anstalterna utbytes mot kansliskrivare.

Ehuru det torde vara otvivelaktigt att arbetet å säkerhetsanstalterna för styresmännen kan vara i många hänseenden betungande även efter räjongplanens införande, finner jag dock att den för dessa anstalter bör medföra en anpassning av lönegraderna för styresmännen till dem som gäller för räjongerna inom det ordinära fångklientelet. På grund härav bör styres-

mannabefattningarna vid anstalterna i Norrköping, Karlstad och Västervik förändras från respektive direktör Ca 29 till anstaltsdirektör Ca 27, direktör Ca 27 till föreståndare Ca 23 och föreståndare Ca 22 till föreståndare Ca 23. Styresmannabefattningen Ca 23 vid anstalten i Kalmar bör bibehållas oförändrad. I den kamerala organisationen bör assistenterna i Norrköping och Karlstad — i likhet med vad jag föreslagit i fråga om ungdomsanstalterna — utbytas mot kanslibiträden. Även bör tjänstebeteckningen för en assistent Ca 22 (jordbruksdriften på Hall) förändras till lantbruksinspektör Ca 22.

Vad angår anstalterna för unga biträder jag kommitténs förslag att utbyta föreståndartjänsten vid anstalten i Nyköping mot en tjänst som biträdande fängvårdsinspektör i Ca 27. Därvid hänvisar jag till vad jag i det föregående anfört om denna anstalts uppgift som annex till centralanstalten, när det gäller det unga straff- och fängelseklientelet.

Beträffande kommitténs förslag i anledning av översyn av räjongerna för det ordinära fångklientelet vill jag framhålla följande.

Med hänsyn till vad medicinalstyrelsen anfört om överläkartjänster för de räjongpsykiatriska uppgifterna vill jag ej förorda inrättande av tjänster som överläkare vid anstalterna å Långholmen, å Härlanda, i Malmö och i Härnösand. Därmed faller också kommitténs förslag om vissa sjukhuschefs-arvoden.

Ikke heller föreslår jag inrättande av en psykologtjänst för den gruppterapeutiska försöksverksamheten.

De synpunkter kommittén framfört om önskvärdheten att avlasta räjongingenjörerna skrivarbete och därmed bereda dem möjlighet att intensifiera sitt arbete med ledningen av arbetsdriften finner jag i och för sig värdefulla. Jag anser mig dock icke kunna stödja förslaget om en utvidgning av den administrativa arbetshjälpen i detta hänseende. Däremot finner jag nödvändigt, att som kommittén föreslagit 5 biträden för skriv- och kontorsgöromål anställas för assistenterna å centralanstalter för det ordinära fångklientelet, 2 å Långholmen och 1 å vardera anstalterna å Härlanda, i Malmö och i Härnösand. Ävenledes stöder jag förslaget om en arbetskraftförstärkning å kamrerarexpeditionen å Långholmen med 1 kanslibitråde i Ca 11. Däremot torde den tillfälliga skrivhjälpen å direktörs- och kamrerarexpeditionerna på denna anstalt få bestå oförändrad.

Aspirantutbildningen inom fångvården synes mig vara en angelägenhet av största betydelse. Jag ansluter mig till de av kommittén framförda förslagen, vilket för budgetåret 1956/57 innebär en ökad medelsanvisning av 5 100 kronor.

Styresmannatjänsten vid anstalten i Mariestad bör nedflyttas från anstaltsdirektör i Ca 29 till anstaltsdirektör i Ca 27 och därmed erhålla samma lönegrad som motsvarande tjänst i Norrköping.

I och med räjongsystemets införande för säkerhetsanstalterna bortfaller nu utgående styresmannaarvoden för kolonierna Sjöboda och Orretorp.

I enlighet med vad jag om organisationskommitténs förslag och i övrigt i detta sammanhang anfört föreslår jag följande.

1. Tjänsteförändringar

- 1 direktör Ca 29 — anstaltsdirektör Ca 27 (Norrköping)
- 1 direktör Ca 27 — föreståndare Ca 23 (Karlstad)
- 1 föreståndare Ca 22 — föreståndare Ca 23 (Västervik)
- 1 assistent Ca 22 — kanslibitråde Ca 11 (Norrköping)
- 1 assistent Ca 20 — kanslibitråde Ca 11 (Karlstad)
- 1 föreståndare Ca 22 — biträdande fångvårdsinspektör Ca 27 (Nyköping)
- 1 anstaltsdirektör Ca 29 — anstaltsdirektör Ca 27 (Mariestad)

2. Personalförstärkningar

- 1 kanslibitråde Ce 11 (kamreraren Långholmen)
- 5 biträden rb (fångvårdsassistenterna Långholmen (2), Härlanda, Malmö, Härnösand)
- Avlöning till deltagare i utbildningskurs (aspiranter), 5 100 kronor
- Arvoden till styresmännen i Norrköping och Karlstad för tillsyn av kolonierna Sjöboda, resp. Orretorp, tillhopa 720 kronor, utgår.

Kostnaderna på grund av de under detta avsnitt av mig biträdda förslagen uppgår till 37 100 kronor.

St I A 1), 3)—13), 16)—18), St II 5). Fångvårdsstyrelsens yrkanden upptager i första hand tjänsteförändringar och personalförstärkningar för anstalten å Skenäs och dess annex Aspliden. Dessa har redovisats för 1955 års riksdag såsom förslag av fångvårdsbyggnadsutredningen i samband med utbyggnaden av anstalten (prop. 140). Personalorganisationen ansluter sig till den som gäller vid Røxtunaanstalten och ungdomsvårdsskolorna och är en förutsättning för att anstalten skall kunna fungera som centralanstalt. Såsom jag framhållit i inledningen till anslagen åt fångvården är frågan om vattenförsörjningen nu utredd, och byggnadsarbetena kommer snarast att igångsättas. Under sådana förhållanden biträder jag fångvårdsstyrelsens yrkanden i denna del utom i fråga om uppflyttning av 1 yrkesmästare i Ce 18, 1 yrkesmästare i Ce 14 och 1 köksföreståndare i Ca 12 samt ifråga om nyanställning av 1 förman i Ce 12.

St I B 2), 11), 20). Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör uppflyttas 1 befattning som läkare i Ce 29 (sinnesundersökningsläkare) vid fångvårdsanstalten i Malmö till förste läkare till 31 lönegraden och i samband därmed ordinarieättas, 5 vaktkonstaplar i Ca 12 (vid anstalterna i Gävle, Karlskrona, Kristianstad, Vänersborg och Örebro) till överkonstaplar i Ca 14 och 3 yrkesmästare i Ca 14 (1 mekaniskt arbete Kristianstad, 1 betongarbete Skogsgård och 1 icke anstaltsbunden för byggnadsarbete, placerad vid fångvårdsstyrelsens arbetsbyrå) till Ca 16.

St B 9), 12). 5 överkonstapelstjänster Ce 14 av begärda 10 sådana tjänster och 25 vaktkonstapelstjänster Ce 12 föreslås ordinariesatta.

St I B 3), 4), 13), 23). Följande extra befattningar föreslås till extra ordinarie: Föreståndartjänsterna i Cg 21 vid kolonierna Mäshult och Sjöboda, befattningen som biträdande husföreståndare Cg 13 vid kolonien Hildero, 50 vaktkonstaplar i Cg 12 och 1 arbetsterapeut Cg 14 å Långholmen.

St I B 24). Av följande 15 vaktkonstapelstjänster i Cg 12 må förändras till

a) arbetsterapeut i Ce 14

1 för diversearbete å vardera anstalterna å Långholmen och Härlanda

b) yrkesmästare i Ce 14

1 för konfektion vid vardera anstalterna i Umeå, Karlstad, Västervik och Halmstad

1 för snickeri vid vardera anstalterna i Gävle, Mariestad, Hall, Malmö och kolonien Sjöboda

1 för tvätt vid Hallanstalten

c) överkonstaplar i Ce 14

1 för skogsarbete vid vardera anstalten i Haparanda och kolonien Vångdalen

1 för ladugårdsarbete vid kolonien Sörbyn.

St I B 17). Uppflyttningen i lönegrad av 1 yrkesmästartjänst i Ca 16 vid snickeriverkstaden i Malmö torde före avslutad ombyggnad av verkstaden ej böra upptagas till prövning.

St I B 6), 21). Icke heller framställningarna om lönegradsuppflyttning av befattningen som uppsyningsman i Ca 16 vid Hallanstalten och av yrkesmästartjänsten i Ce 14 i Vänersborg kan jag nu tillstyrka.

St I A 14), 15). Lönegradsplaceringen för ekonomibiträdena vid Skenäsanstalten överensstämmer med nu tillämpade normer inom övrig statlig verksamhet, varför hemställan om uppflyttning av dessa befattningar icke kan biträdas.

Övriga förslag om tjänsteförändringar kan jag ej tillstyrka.

St II 1), 3). Däremot bör 1 tjänst som förste läkare i Ca 31 vid Røxtunaanstalten samt 1 tjänst som reparatör i Ce 12 vid samma anstalt inrättas.

Jag finner mig ej kunna framlägga förslag om några ytterligare tjänster av dem fångvårdsstyrelsen begärt. Icke heller kan jag tillstyrka förhöjt arvode till kroppssjukläkaren i Härnösand.

Kostnaderna för de av fångvårdsstyrelsen framförda, av mig biträdda förslagen, uppgår till sammanlagt 116 600 kronor.

St II 15). För den tillfälliga förläggningen Grötingen, som, enligt vad jag i annat sammanhang föreslår, skall överföras till koloni, begäres en ökning med 69 700 kronor, utgörande kostnader för en ordinär personaluppsättning vid en koloni av den storleksordningen.

På grund av övergång till oljeeldning för värmeanläggningen vid centralanstalten i Härnösand kan 1 tjänst som reparatör i Ce 12 indragas, vilket innebär en kostnadsminskning med 10 100 kronor.

Under hänvisning till riksdagens skrivelse 384/1955 i anledning av Kungl.

Maj:ts prop. nr 209 angående ändrad lönegradsplacering för vissa tjänster m. m. bör anslaget uppräknas med 20 100 kronor.

Anslaget bör vidare uppräknas med 1 200 kronor under arvodesposten för ersättning av läkarvård enligt provinsialläkartaxan vid 4 kolonier, för vilka medel i övrigt under avlöningsanslaget redan finnes beräknade.

De av mig i det föregående framlagda förslagen angående tjänsteförändringar och nya befattningar påkallar åtskilliga *åtgärder för förslagets genomförande*. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om dessa. Såsom exempel på dylika övergångsanordningar må här nämnas bestämmelser om löneklassplacering m. m., förande på övergångsstat av ordinarie tjänster som i samband med tillsättning av uppflyttade tjänster kan bli övertaliga och bibehållande — övergångsvis — av dylika extra ordinarie tjänster. För närvarande utgående särskilda lönetillägg å 780 respektive 630 kronor för år till direktör, föreståndare och assistent bör indragas. Tjänsteman, som åtnjuter dylikt tillägg men som icke vinner befordran till tjänst i högre lönegrad, bör dock övergångsvis behålla lönetillägget.

Till följd av automatiska utgiftsförändringar bör anslaget slutligen uppräknas med 112 800 kronor för avlöning under hela budgetåret 1956/57 av personalen vid tre kolonier för unga fångar, vartill 1955 års riksdag anvisat medel för halvt budgetår, samt 1 239 600 kronor på grund av beslutade ändrade grunder för beräkning av anslagsposten till rörligt tillägg eller sammanlagt med (112 800 + 1 239 600) 1 352 400 kronor.

Anslaget höjes alltså med (117 200 — 65 200 + 37 100 + 116 600 + 69 700 — 10 100 + 20 100 + 1 200 + 1 352 400) 1 639 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 7 173 100 (+ 307 900) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t 362 400 (— 6 300) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 7 250 800 (+ 21 700) kronor; rörligt tillägg 3 440 100 (+ 1 315 700) kronor.

Anslaget uppföres alltså med 18 226 400 (+ 1 639 000) kronor.

I personalförteckningen bör erforderliga ändringar vidtagas.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande personalförteckning för fångvårdsanstalterna:

Personalförteckning

Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat	Lönegrad
------------	-----------------------------	----------

Styresmän m. fl.:

1 fångvårdsdirektör	Ca 34
5 fångvårdsdirektörer	Ca 32
1 anstaltsdirektör	Ca 29
6 fångvårdsinspektörer	Ca 29
1 förste pastor och överlärare	Ca 29

4	anstaltsdirektörer	Ca	27
2	biträdande fångvårdsinspektörer	Ca	27
2	pastorer och förste lärare	Ca	27
6	kamrerare	Ca	25
1	arbetsassistent	Ca	23
2	assistenter	Ca	23
10	föreståndare	Ca	23
3	lantbruksinspektorer	Ca	22
1	bokhållare	Ca	21
15	förståndare	Ca	21

Läkarpersonal:

6	överläkare	Ca	37
8	förste läkare	Ca	31

Personal i tillsynstjänst och arbetsdrift:

3	tillsynsmän	Ca	18
7	uppsyningsmän	Ca	18
6	yrkesmästare	Ca	18
7	uppsyningsmän	Ca	16
12	yrkesmästare	Ca	16
3	arbetsterapeuter	Ca	14
1	uppsyningsman	Ca	14
28	yrkesmästare	Ca	14
81	överkonstaplar	Ca	14
2	första vaktfruar	Ca	13
2	förmän	Ca	12
435	vaktkonstaplar	Ca	12
17	vårdare	Ca	12
27	vaktfruar	Ca	10

Sjukvårds-, kontors- och ekonomipersonal:

2	maskinmästare	Ca	18
2	kansliskrivare	Ca	15
2	översköterskor	Ca	15
1	köksföreståndare	Ca	14
3	kontorister	Ca	13
5	maskinister	Ca	13
1	reparatör	Ca	13
1	biträdande köksföreståndare	Ca	12
8	köksföreståndare	Ca	12
2	reparatörer	Ca	12
3	bilförare	Ca	11
15	kanslibiträden	Ca	11
26	kontorsbiträden	Ca	8

Tjänstemän å övergångsstat

1 anstaltsdirektör	Ca 29
3 direktörer	Ca 29
1 direktör	Ca 27
3 assistenter	Ca 22
1 föreståndare	Ca 22
1 lärare	Ca 22
7 assistenter	Ca 20

Extra ordinarie tjänstemän i högre löne-
grad än Ce 25

2 förste läkare	Ce 31
5 läkare	Ce 29
1 psykolog	Ce 29

Anm. 1: Antalet ordinarie vårdare må överstiga det i förteckningen angivna antalet under förutsättning att motsvarande antal ordinarie vaktkonstapelsbefattningar hållas obe-satta.

Anm. 2: Antalet ordinarie vaktfruar må överstiga det i förteckningen angivna antalet under förutsättning att motsvarande antal ordinarie vaktfrubefattningar hållas obesatta vid statens inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare.

b) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsanstal-terna, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags- vis</i>	7 173 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	362 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 250 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 440 100

Summa kronor 18 226 400

c) till *Fångvårdsanstalterna*: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 18 226 400 kronor.

[36] 4. Fångvårdsanstalterna: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	7 313 100	8 288 200
1955/56 (statsliggaren s. 139)	7 703 100	
1956/57 förslag	8 265 400	

Gällande omkostnadsstat

	Anvisat	Nettoutgift 1954 55
Reseersättningar	257 000	312 136
Expenser: 1 583 000 varav		
Bränsle, lyse och vatten	1 360 000	1 548 909
Övriga expenser	223 000	229 924
Övriga utgifter, varav bl. a.		
Inköp och underhåll av inventarier	153 000	199 968
Inköp och underhåll av bilar	40 000	49 823
Renhållning av fängelseområden och fängelselokaler	190 000	242 211
Utspisning	2 600 000	2 642 824
Beklädnad och sängkläder	1 200 000	1 221 184
Hälso- och sjukvård	500 000	531 441
Undervisning och fritidssysselsättning	143 000	145 349
Omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna	325 000	328 202
Diverse utgifter	71 500	74 397
Fångtransport	380 000	529 770

Y r k a n d e n

Fångvårdsstyrelsen (skr. 24/8 1955) hemställer, att förevarande anslag höjes med 440 500 kronor i enlighet med nedanstående sammanställning.

	Ökning
1. Reseersättningar	17 000
2. Bränsle, lyse och vatten	90 000
3. Övriga expenser	15 000
4. Inköp och underhåll av inventarier	12 500
5. Inköp och underhåll av bilar	—
6. Renhållning av fängelseområden och fängelselokaler	35 000
7. Hälso- och sjukvård	25 000
8. Undervisning och fritidssysselsättning	18 500
9. Omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna	100 000
10. Diverse utgifter	7 500
11. Fångtransport	120 000
	440 500

M o t i v

1. Reseersättningar

I avvaktan på ytterligare erfarenheter om kostnadsutvecklingen föreslår styrelsen — trots en avsevärd överbelastning av anslagsposten för budgetåret 1954/55 sammanhängande främst med de många personomflyttningarna och därav föranledda flyttningersättningar och traktamenten — endast en uppräknings *dels* med 7 000 kronor för tre för ungdomsklientel avsedda kolonier, varom beslut fattats vid 1955 års riksdag, *dels* med 4 000 kronor för

en av 1954 års riksdag beslutad koloni för samma klientel, och *dels* med 6 000 kronor för två 50-mannakolonier, till vilka förvärvsanslag beviljats av 1953 och 1954 års riksdagar.

2. Bränsle, lyse och vatten

Med hänsyn till belastningen föreslås en uppräknig med 90 000 kronor.

3. Övriga expenser

För budgetåret 1954/55, då posten var upptagen med 195 000 kronor, uppgick utgifterna till sammanlagt 230 000 kronor, varav cirka 145 000 kronor till telefonkostnader och 85 000 kronor till blankettryck och skrivmaterialier. Det nya systemet med uttagande av telefonavgifter synes ha bidragit till stegringen av telefonavgifterna. Då posten för budgetåret 1955/56 höjts med 28 000 kronor, anser sig styrelsen i nuvarande läge böra begränsa ökningen av posten för budgetåret 1956/57 till vad som beräknas erforderligt med hänsyn till de under posten Reseersättningar omförmälda kolonierna, respektive 2 000, 1 500 och 6 000 kronor, samt till de ständiga kraven på förbättrade telefonförbindelser, 5 500 kronor, tillhoppa (2 000 + 1 500 + 6 000 + 5 500) 15 000 kronor.

4. Inköp och underhåll av inventarier

Posten bör uppräknas med medel till löpande inventarier för de under posten Reseersättningar omförmälda kolonierna, respektive 3 000, 1 500 och 8 000 kronor, sammanlagt 12 500 kronor.

5. Inköp och underhåll av bilar

Posten bör uppföras med oförändrat belopp för att möjliggöra ersättningsanskaffning av ytterligare en personbil.

6. Renhållning av fängelseområden och fängeselokaler.

Den övervägande delen av kostnaderna å denna post utgöres av arbetspremier för rengöring och städning. En uppräknig med 35 000 kronor påkallas med hänsyn till belastningen och den beslutade utbyggnaden av koloniorganisationen.

7. Hälso- och sjukvård

Posten bör uppräknas med 25 000 kronor på grund av ökade kostnader.

8. Undervisning och fritidssysselsättning

I likhet med vad styrelsen anfört i petitaskrivelser till 1954 och 1955 års riksdagar (II ht 1954 s. 71 och prop. 140/1955 s. 132) hemställer styrelsen även i förevarande skrivelse att skötseln av fångvårdsanstalternas bibliotek övertages av de kommunala biblioteken samt att kostnaderna här för helt bestrides från åttonde huvudtitelns biblioteksanslag. Framställ-

ningar av samma innehåll har tidigare gjorts av skolöverstyrelsen (VIII ht 1954 s. 508 och 1955 s. 627). Vid bifall till fångvårdsstyrelsens hemställan borde 7 000 kronor av de till inköp av böcker och annan undervisningsmateriel anvisade medlen i stället användas för fritidsverksamheten, vilken, framför allt vid de öppna anstalterna, behöver kraftigt intensifieras. Styrelsen hemställer om anvisande av ytterligare 5 000 kronor utöver det genom den föreslagna anordningen disponibla beloppet, 7 000 kronor, under hänvisning bl. a. till att korrespondensinstitutens kursavgifter under de två senaste åren höjts med mellan 10 och 15 procent. Slutligen hemställer styrelsen att posten uppräknas med hänsyn till den under posten Reseersättningar omförmälda koloniutbyggnaden med respektive 3 500, 2 000 och 8 000 kronor. Anslaget skulle alltså uppräknas med sammanlagt (5 000 + 3 500 + 2 000 + 8 000) 18 500 kronor.

9. Omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna

Fångvårdsstyrelsen erinrar om att strafflagberedningen i december 1954 lagt fram förslag till åtgärder till förbättrande av eftervården efter frigivning eller utskrivning från fångvårdsanstalt samt att beredningen därvid berört frågorna om arbetspremiernas storlek och den s. k. frigivningskassan (d. v. s. den del av den intagnes besparade medel som vid frigivningen får tagas i anspråk i första hand för hans uppehälle under den närmaste tiden och i andra hand för hans nödiga beklädnad) samt om klädustrustning m. m. I sitt remissutlåtande över beredningens förslag hade styrelsen anfört bl. a. att en höjning av arbetspremierna icke borde ske utan närmare utredning samt att en sådan utredning sedan hösten 1954 pågick inom styrelsen. Då utredningen ännu icke är slutförd kan styrelsen icke i förevarande petita framlägga något slutligt förslag i detta hänseende. Styrelsen föreslår en uppräkning av posten föranledd av en ifrågasatt höjning av det minimibelopp som en utskrivna eller frigiven medför, då han lämnar anstalten.

10. Diverse utgifter

För den under posten Reseersättningar omförmälda koloniutbyggnaden bör anslaget höjas med respektive 1 500, 1 000 och 5 000 kronor, eller sammanlagt 7 500 kronor.

11. Fångtransport

Med hänsyn till belastningen föreslås en höjning av posten med 120 000 kronor.

Y t t r a n d e

Statskontoret. Då delposten till övriga expenser uppräknats med 28 000 kronor för budgetåret 1955/56, kan statskontoret ej tillstyrka ytterligare höjning av denna post i vidare mån än som betingas av utvidgning av anstaltsorganisationen. Med anledning av statsutskottets uttalande vid 1955 års riksdag (utl. 72) rörande angelägenheten av att förbättra biblioteksförhållandena

inom fångvården vill statskontoret icke motsätta sig, att skötseln av fångvårdsanstalternas bibliotek anordnas på sätt fångvårdsstyrelsen föreslagit samt att de medel, som därigenom blir disponibla för annat ändamål, får tagas i anspråk för fritidsverksamheten. I övrigt torde ökningen av för undervisning och fritidssysselsättning avsedda medel böra begränsas till vad som anses påkallat av utvidgning av anstaltsorganisationen. Statskontoret kan icke tillstyrka den påyrkade uppräknings av anslagsposterna till hälso- och sjukvård samt till omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna. Den under anslagsposten till fångtransport redovisade medelsåtgången för budgetåret 1954/55 förefaller anmärkningsvärt hög, varför det synes angeläget, att åtgärder vidtages i syfte att nedbringa antalet fångförflyttningar och därmed förenade kostnader. I övrigt har verkställda anslagsberäkningar under omkostnadsanslaget ej givit statskontoret anledning till särskilt uttalande.

Fångvårdens organisationskommitté föreslår i sitt tidigare omnämnda slutbetänkande (SOU 1955: 40) att medel beräknas dels för resor inom de båda föreslagna anstaltsgrupperna, tillhoppa 20 000 kronor, och dels för ökade telefonkostnader på Hall, Skenäs och Roxtuna (3 600 + 6 000 + 1 200) 10 800 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till de i det föregående redovisade belastningssiffrorna bör följande poster till följd av automatiska utgiftsökningar uppräknas med det för varje post angivna beloppet. Därvid har förutsatts att samtliga kolonier, för vilka medel till förvärv finnes anvisade, kommer att utnyttjas under hela budgetåret 1956/57.

	Ökning
Reseersättningar	68 000
Bränsle, lyse och vatten	140 000
Övriga expenser	27 000
Renhållning av fängelseområden	50 000
Utspisning	100 000
Beklädnad och sängkläder	7 000
Hälso- och sjukvård	25 000
Undervisning och fritidssysselsättning	17 000
Diverse utgifter	7 700
Fångtransport	120 600
	Summa 562 300

Den av fångvårdsstyrelsen begärda höjningen av posten till inventarier kan jag icke tillstyrka.

Posten till inköp och underhåll av bilar torde böra upptagas med oförändrat belopp.

Fångvårdsstyrelsen har — i samråd med skolöverstyrelsen (skr. 27/8 1955) — begärt att skötseln av fångvårdsanstaltens bibliotek måtte övertagas av de kommunala biblioteken samt att i samband därmed det för ändamålet under posten undervisning och fritidssysselsättning beräknade beloppet 7 000 kronor i stället måtte få disponeras för fritidsverksamheten. Ehuru jag är väl medveten om det önskvärda i en ökad medelsanvisning för fångvårdens bibliotek, har jag funnit detta önskemål böra få stå tillbaka för andra mera trängande. I och för sig bör det inte möta hinder för fångvårdsstyrelsen att på förslag av vederbörande räjongchef och med utnyttjande av tillgängliga medel etablera samarbete med lämpligt belägna kommunala bibliotek.

Frågan om de intagnas arbetspremier och om bestämmelser rörande användningen av den besparade delen av sådana medel är för närvarande under utredning. Då det nu icke föreligger något underlag för en omräkning av posten till Omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna, finner jag någon ändring av beloppet å denna post icke böra vidtagas.

I enlighet med det anförda bör anslaget bestämmas till (7 703 100 + 562 300) 8 265 400 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna*: Omkostnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 8 265 400 kronor.

[37] 5. Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.

Under de senaste budgetåren har — utöver medel som disponerats av arbetsdriftens inkomster — särskilda reservationsanslag beviljats till maskin- och verktygsutrustning m. m. för nya eller ombyggda verkstäder vid vissa anstalter. Av det för innevarande budgetår anvisade beloppet, 489 000 kronor, har 263 000 kronor beräknats för fullständigande av utrustningen vid vissa nya eller omändrade verkstäder vid anstalterna å Långholmen samt i Malmö, Tygelsjö, Ödevata, Orretorp och Vångdalen, 53 000 kronor till maskinutrustning m. m. till snickeriverkstad vid kolonien Singeshult, 23 000 kronor för inköp av en personbuss samt 150 000 kronor för sådana behov av komplettering av maskinutrustningar vid olika verkstäder, som sammanhänger med den löpande tekniska översynen och rationaliseringen.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 22/8 1955) hemställer om anslag å ytterligare 554 000 kronor.

Under erinran att styrelsen i särskild framställning begärt anslag under kapitalbudgeten för om- och tillbyggnad av arbetslokaler m. m. vid anstalterna å Härlanda och i Härnösand samt för uppförande av arbetslokaler vid kolonierna Mäshult och Tenhult yrkas ett belopp av 358 000 kronor för maskinutrustning m. m. till verkstäder vid dessa anstalter med följande fördelning:

mekaniska verkstaden å Härlanda	146 000
snickeriverkstaden i Härnösand	32 000
mekanisk verkstad vid Mäshult	90 000
mekanisk verkstad vid Tenhult	90 000
Summa kronor	358 000

Medel erfordras även för budgetåret 1956/57 till anskaffande av två personbussar, avsedda för transporter vid sådana anstalter, där skogs- och väg-arbete m. m. bedrives på långt avstånd utanför anstalten. Kostnaden för dessa bussar beräknas till 46 000 kronor.

Slutligen föreslår styrelsen att liksom under tidigare år medel beräknas med ett belopp av 150 000 kronor till komplettering av maskinutrustningen vid olika verkstäder i anledning av den löpande tekniska översynen och rationaliseringen.

De under anslaget för nästa budgetår erforderliga medlen uppgår sålunda till $(358\,000 + 46\,000 + 150\,000)$ 554 000 kronor.

Y t t r a n d e

Statskontoret. Då medelsanvisningen för med anslaget avsedda ändamål torde bli beroende av i vad mån medel kommer att beviljas för budgetåret 1956/57 till ny- och ombyggnad av arbetslokaler vid anstalterna, har statskontoret icke ansett sig kunna ingå på prövning av anslagsbehovet för anstalternas utrustning med maskiner och verktyg. Liksom för innevarande budgetår torde medel böra beräknas till inköp av endast en personbuss för arbetsdriftens räkning.

Departementschefen

Då jag icke är beredd nu föreslå om- och tillbyggnad av arbetslokaler vid anstalterna å Härlanda och i Härnösand samt uppförande av arbetslokal vid kolonien Tenhult, är frågan om utrustning av dessa anstalter icke aktuell. Däremot bör, såsom fångvårdsstyrelsen föreslagit, för maskinutrustning till mekanisk verkstad vid kolonien Mäshult beräknas 90 000 kronor.

Förslaget om anskaffande av personbussar för arbetsdriftens räkning biträder jag såtillvida som jag föreslår, att 23 000 kronor beviljas för inköp av en buss.

För de behov av komplettering av maskinutrustningar vid olika verkstäder, som sammanhänger med den löpande tekniska översynen och rationaliseringen, beräknar jag ett belopp av 125 000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle anslagsbehovet under punkten utgöra $(90\,000 + 23\,000 + 125\,000)$ 238 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 238 000 kronor.

[38] 6. Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.

I gällande riksstat har upptagits ett reservationsanslag å 265 000 kronor för engångsanskaffning av inventarier m. m. Av detta anslag har 30 000 kronor disponerats för det till ungdomsanstalten å Skenäs hörande annexet Aspliden (Färjestaden), 30 000 kronor för kolonien Mäshult, 10 000 kronor för kolonien Tenhult och 25 000 kronor för fångvårdsanstalterna i allmänhet. Återstående beloppet, 170 000 kronor, har anvisats för utrustning av ungdomsanstalten å Skenäs och tre nya kolonier.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 22/8 1955) hemställer, att det för fångvårdsanstalterna i allmänhet avsedda beloppet å 25 000 kronor måtte för budgetåret 1956/57 uppräknas med 10 000 kronor. Till motivering härför anför styrelsen att behovet av förstagångsanskaffning av vissa inventarier blir alltmera framträdande i samma mån som standardutvecklingen fortskrider i samhället. Även med hänsyn till rena vårdsynpunkter är det nödvändigt att anstalterna kan utrustas med apparatur och andra inventarier för fritidsverksamhet, t. ex. film- och radioapparater. Även centralradio har visat sig nödvändig på större anstalter, där larmet från högtalarna skapar irritation och psykisk oro bland de intagna.

Fångvårdens organisationskommitté beräknar i sitt under punkten [35] redovisade betänkande angående räjongplanens fullföljande sammanlagt 43 700 kronor för inventarieutrustning (å 1 900 kronor) för föreslagna nya befattningshavare. I samband med sin översyn av räjongverksamheten framhåller kommittén vidare att den med journalskrivning sysselsatta assistentpersonalen borde förses med tekniska hjälpmedel i arbetet. För detta ändamål föreslår kommittén att diktafon- och fotostatkopieringsapparater (å 1 500 respektive 600 kronor) anskaffas för en sammanlagd kostnad av 12 600 kronor.

Sammanlagt begäres alltså under anslaget 91 300 kronor.

Y t t r a n d e n

Statskontoret kan icke tillstyrka någon uppräkning av det för fångvårdsanstalterna i allmänhet av fångvårdsstyrelsen begärda beloppet. Icke heller kan kontoret biträda kommitténs förslag om inköp av diktafonapparater. Däremot vill ämbetsverket icke motståta sig att centralanstalterna utrustas med apparat för fotostatkopiering.

Fångvårdsstyrelsen tillstyrker inköp av apparater för fotostatkopiering och diktafonapparater i enlighet med kommitténs förslag.

Departementschefen

De av fångvårdsstyrelsen och organisationskommittén framförda förslagen till nyanskaffning av olika inventarier är i och för sig motiverade.

Jag anser mig emellertid icke böra föreslå, att anslaget upptages med högre belopp än 80 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

[39] 7. **Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	175 000	219 704
1955/56 (statsliggaren s. 141) ..	150 000	
1956/57 förslag	135 000	

Fångvårdsstyrelsen (skr. 22/8 1955) hemställer, att för ifrågavarande ändamål anvisas ett nytt reservationsanslag av 250 000 kronor. Styrelsen framhåller liksom tidigare, att det vid sökande efter egendomar för fasta kolonier visat sig, att byggnadsbeståndet behöver kompletteras. Detta kan icke sällan lämpligen ske med monteringsbara trähus och sådana behöves jämväl för provisoriska kolonier samt för s. k. veckoförläggningar vid slutna anstalter. Många av de baracker, som fångvården tidigare vid skilda tillfällen fått övertaga från arbetsmarknadsstyrelsen, utlänningskommissionen och andra, är nu förslitna och behöver ersättas. Vidare erfordras enkla arbets- och förrådslokaler. Det förekommer för närvarande på flera ställen att arbetsdriftens förråd måste upplagras utomhus. På grund av frågans beredskapskaraktär är det icke möjligt att på förhand angiva, var byggnaderna kommer att uppföras eller huru många som erfordras. I det begärda beloppet ingår dock 46 000 kronor till uppförande av en expeditionsbyggnad för psykiatriska avdelningen vid centralanstalten å Långholmen.

Sedermera har fångvårdsstyrelsen — sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 22 september 1955 uppdragit åt styrelsen att, med anlitan av det å riksstaten för budgetåret 1955/56 upptagna anslaget, å Långholmen låta uppföra nyssnämnda expeditionsbarack, av byggnadsstyrelsen kostnadsberäknad till 55 000 kronor, — framhållit att Kungl. Maj:ts beslut om uppförande av sagda expeditionsbyggnad medför en omdisposition av tillgängliga medel och att följaktligen andra angelägna, redan planerade byggnadsföretag måste uppskjutas till nästa budgetår. Styrelsen hemställer därför, att anslaget upptages med samma belopp som angivits i skrivelsen den 22 augusti 1955 eller 250 000 kronor.

Y t t r a n d e

Statskontoret. Medelsbehovet för hithörande ändamål undandrager sig väsentligen statskontorets bedömande. Med hänsyn till att den återhållsamhet som för innevarande budgetår präglat statsmakternas ställningstaganden till

fångvårdsstyrelsens anslagsäskanden under förevarande anslag alltså lä-
rer bära iakttagas, förordar statskontoret oförändrad medelsanvisning för
nästa budgetår.

Departementschefen

Anslaget under denna punkt är av stor betydelse för att ge fångvården
möjligheter att tillgodose mera tillfälliga behov av att ge anstalterna ökat
utrymme för förläggning, arbets- eller expeditionslokaler. Därigenom blir
anstaltsorganisationen något mera rörlig och det blir ej sällan möjligt att
möta de svårigheter som kan uppstå genom överbeläggning och undvika
mera vittgående åtgärder.

Såsom jag anförde i inledningen till anslagen åt fångvården är emellertid
för närvarande beläggningen på fångvårdsanstalterna abnormt hög. De svår-
igheter, som uppkommit härigenom, är av sådan omfattning att det torde
vara nödvändigt att vidtaga särskilda åtgärder. Frågan härom torde icke
kunna upptagas i detta sammanhang. Med hänsyn härtill och till de gene-
rellt investeringsbegränsningar som bör iakttagas föreslår jag att anslaget
upptages till 135 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och
transport av baracker m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa
ett reservationsanslag av 135 000 kronor.

[40] 8. Fångvårdsanstalterna: Driftkostnader för tillfälliga förläggningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	865 000	246 754
1955/56 (statsliggaren s. 141).....	865 000	
1956/57 förslag	865 000	

Anslag för ifrågavarande ändamål beviljades första gången för budget-
året 1954/55 med 865 000 kronor i samband med att ett reservationsanslag
av 1 015 000 kronor ställdes till förfogande för anskaffning och utrustning
av tillfälliga förläggningar. Syftet med de båda anslagen var att möjliggöra
provisoriska åtgärder för att nedbringa den överbeläggning, som blivit följ-
den av fångantalets mycket snabba ökning. Då de slutna anstalternas på-
gående utbyggnad är en fråga på längre sikt och även anskaffandet av per-
manenta öppna kolonier befunnits alltför tidskrävande, ansågs det lämpligt
att anordna tillfälliga förläggningar för skogsavverkning, vägarbete och
andra produktiva arbetsuppgifter. Anslagen var avsedda för inrättande av
sju förläggningar för sammanlagt 210 intagna och med en personaluppsätt-
ning av samma typ, som tillämpas vid fångvårdens öppna kolonier.

Vid utgången av budgetåret 1954/55 var tre tillfälliga förläggningar an-
ordnade (Rommersnäs, Högsåken och Tönnersjöheden). Under innevarande
budgetår har ytterligare två förläggningar tillkommit, nämligen vid Bred-
sjönäs i Södermanlands län och i Grötingen, Jämtlands län.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 22/8 1955) framhåller, att möjligheter bör finnas att — om så visar sig erforderligt — anordna samtliga de förläggningar, för vilka anslaget är beräknat. Dessutom hemställer styrelsen, att anslaget uppräknas med 45 000 kronor motsvarande indexhöjningen å lönebeloppen, vilka i den för innevarande budgetår av Kungl. Maj:t fastställda staten är upptagna med 500 000 kronor.

Y t t r a n d e

Statskontoret har icke funnit anledning till erinran mot de verkställda anslagsberäkningarna.

Departementschefen

Såsom jag anført i inledningen till anslagen för fångvården har de senaste månaderna fångantalet ytterligare ökat. De återstående förläggningar, för vilka riksdagen beviljat medel, håller på att sättas upp. Det torde vara oundgängligen nödvändigt att bibehålla anslaget under nästa budgetår med minst det nu gällande beloppet.

Med den uppräkning, som fångvårdsstyrelsen föreslagit, torde tills vidare kunna anstå.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna: Driftkostnader för tillfälliga förläggningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 865 000 kronor.

[41] 9. Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhöra fångvården, m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	56 000	59 620
1955/56 (statsliggaren s. 141)	56 000	
1956/57 förslag	56 000	

I enlighet med förslag av fångvårdsstyrelsen (skr. 22/8 1955) torde anslaget böra upptagas med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhöra fångvården, m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 56 000 kronor.

[42] 10. Interneringsnämnden

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	27 700	25 647
1955/56 (statsliggaren s. 142)	26 000	
1956/57 förslag	26 000	

I enlighet med förslag av fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) torde anslaget böra upptagas med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 26 000 kronor.

[43] 11. Ungdomsfängelnsnämnden

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	13 000	14 183
1955/56 (statsliggaren s. 142)	13 000	
1956/57 förslag	14 000	

Såsom anslag till ungdomsfängelnsnämnden har för vardera budgetåret 1954/55 och 1955/56 anvisats ett belopp av 13 000 kronor, varav 7 000 kronor beräknats för dagarvoden till ordförande och ledamöter i nämnden samt 6 000 kronor för reseersättningar.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) hemställer, att posten till reseersättningar med hänsyn till belastningen under budgetåret 1954/55 (6 464) höjes med 1 000 kronor.

Statskontoret ifrågasätter, om icke posten till reseersättningar kan upptagas till oförändrat belopp. I betraktande av medelsåtgången under budgetåret 1954/1955 synes den i vart fall ej böra sättas högre än 6 500 kronor.

Departementschefen

I enlighet med fångvårdsstyrelsens förslag bör posten till reseersättningar med hänsyn till belastningen uppräknas med 1 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Ungdomsfängelnsnämnden* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 kronor.

[44] 12. Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	350 000	443 348
1955/56 (statsliggaren s. 143)	400 000	
1956/57 förslag	450 000	

Från anslaget bestrides kostnaderna för sådana transporter, som verkställs genom länsstyrelsernas försorg. Dessa transporter utgöres icke endast av vanliga fångtransporter utan även av transporter inom eller utom riket av utlänning enligt utlänningslagstiftningen. Såsom riksdagen förutsatt har utredning i hithörande frågor företagits av riksdagens revisorer (se Riksd. revisorers berätt. 1955 § 2).

Anslaget bör med hänsyn till belastningen under föregående budgetår uppräknas med 50 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

[45] 13. Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	657 100	630 528
1955/56 (statsliggaren s. 143)	810 600	
1956/57 förslag	879 500	

Vid 1955 års riksdag beslöts en förstärkning av skyddskonsulentorganisationen med fyra skyddskonsulenter och tre assistenter, varjämte medel anslogs för fem biträden i reglerad befordringsgång. Kungl. Maj:t har genom kungörelse den 17 juni 1955 (SFS nr 411) förordnat om ändrad indelning av och benämning på landets skyddskonsulentdistrikt, innebärande bl. a. att nya distrikt tillskapats för Västmanlands, Örebro och Kalmar län. I dessa län hade assistenter tidigare självständigt fullgjort på skyddskonsulent ankommande göromål. De ersattes nu av skyddskonsulenter. Den återstående av de nya skyddskonsulentbefattningarna tillfördes Göteborgs distrikt för handläggande av ärenden rörande bl. a. det yngre klientelet i distriktet. De tre nytillkomna assistenttjänsterna jämte de tre som frigjorts genom utökningen av antalet skyddskonsulenter placerades inom de mest arbets-tyngda distrikten. Sålunda tillkom två assistenter i Stockholms distrikt samt en assistent vid vart och ett av Södermanlands-Östergötlands, Skåne-Blekinge, Gävleborgs och Norrbottens distrikt. Organisationen omfattar från och med budgetåret 1955/56 20 konsulenter och 21 assistenter.

Av skyddskonsulenterna är sex placerade i lönegrad Ce 27, nämligen konsulenterna i Stockholms distrikt (2) samt i Upplands och Södertörns distrikt, i Södermanlands-Östergötlands distrikt och i Skåne-Blekinge distrikt ävensom konsulenten för äldre klientel i Göteborgs distrikt. Övriga skyddskonsulenter uppbär lön enligt lönegrad Ce 25 utom konsulenten i Gotlands distrikt, som åtnjuter ett årligt arvode av 1 800 kronor.

Av skyddsassistenterna tillhör 17 lönegrad Ce 21. Fyra är anställda mot arvode (motsvarande löneklass 21).

Fångvårdsstyrelsen (skr. 24/8 1955) hemställer, att anslaget höjes med 175 400 kronor.

Y r k a n d e n

1. Tjänsteförändringar

a) 3 skyddskonsulenter Ce 25 — Ca 27 (Borås, Göteborg, Luleå)	Ökning 6 048
b) 6 skyddskonsulenter Ce 27 — Ca 27	—

c) 10 skyddskonsulenter Ce 25 — Ca 25	—
d) 5 skyddsassistenter Ce 21—Ca 21	—
2. Personalförstärkningar m. m.	
a) 1 skyddskonsulent Ca 27 (Stockholm)	20 736
b) 3 skyddsassistenter Ce 21	40 932
c) 3 kanslibiträden Ce 11	27 396
d) Vikarier	10 100
e) Arvoden för psykotekniska anlagsundersökningar	3 200
3. Omräkning	
Rörligt tillägg	66 892
Avrundning	96
	175 400

Motiv

1. Tjänsteförändringar

a) Enligt styrelsens principiella uppfattning bör samtliga konsulenter vara placerade i lägst lönegrad 27. I anslagsäskandena till 1955 års riksdag begränsade sig styrelsen till att i dåvarande läge föreslå uppflyttning i denna lönegrad av konsulenterna i Borås och Luleå, vilka bland konsulenterna i landsortsdistrikten hade de mest omfattande och krävande arbetsuppgifterna. Styrelsen vidhåller detta förslag liksom också sin mening att den av statsmakterna år 1955 inrättade skyddskonsulenttjänsten i Göteborg, vars innehavare skall handlägga ärenden rörande ett ungdomsklientel liknande det för vilket i Stockholm inrättats en konsulent i Ce 27, bör uppföras i samma lönegrad som den andra i Göteborg förlagda konsulenttjänsten (se II ht 1955 s. 146).

b)—d) Tiden torde nu vara inne för ordinariesättning av vissa befattningar inom skyddskonsulentorganisationen. Inga bärande skäl torde, sedan verksamheten numera varit igång nära fjorton år — de första skyddskonsulenterna började sin verksamhet år 1942 — kunna anföras för att skyddskonsulenter och skyddsassistenter med hänsyn till anställningens art skall intaga en mindre förmånlig ställning än flertalet högre befattningshavare inom anstaltsvårdsorganisationen. Styrelsen hemställer, att samtliga lönegradsplacerade skyddskonsulenttjänster och fem skyddsassistenttjänster — två i Stockholms distrikt, två i Göteborgs distrikt samt en i Skåne-Blekinge distrikt — måtte uppföras på ordinarie stat.

2. Personalförstärkningar m. m.

a) Såsom styrelsen tidigare vid olika tillfällen framhållit behöver skyddskonsulentorganisationen förstärkas med en konsulent i Stockholm för de från säkerhetsanstalt på prov utskrivna. En i början av år 1955 gjord approximativ beräkning visar, att vid denna tid antalet provutskrivna förvarade totalt utgjorde 383. Av dessa vistades 183 eller nära hälften i Stockholm. Om man medräknar även dem som vistades på orter som gränsar intill Stockholm ökades antalet med omkring 30. Av de två skyddsassistenter som under innevarande år tillförts Stockholms distrikt avsågs den

ena skola företrädesvis taga befattning med provutskrivna förvarade. Även om varje åtgärd som syftar till en förstärkning av eftervårdsorganisationen är betydelsefull, hävdar styrelsen likväl att det för handhavandet av detta vanskliga klientel kräves att en tjänsteman i skyddskonsulents tjänsteställning helt kan ägna sig åt uppgiften. I lönehänseende bör konsulenten i likhet med övriga till Stockholm förlagda skyddskonsulenttjänster vara placerad i lönegrad 27, vilket ytterligare motiveras av de med tjänsten sammanhängande särskilt krävande arbetsuppgifterna. Med hänsyn bl. a. till de resor, konsulenten regelbundet måste underkasta sig, bör han erhålla biträde av den skyddsassistent inom Stockholms distrikt som enligt vad nyss anmärkts för närvarande befattar sig med ifrågavarande klientel.

b) och c) I avvaktan på nästa större utbyggnadsetapp av organisationen inskränker sig styrelsen till att i övrigt föreslå en rent provisorisk förstärkning av organisationen med ytterligare tre skyddsassistenter och tre kanslibiträden. Av de föreslagna assistenterna bör en tjänstgöra i Stockholms distrikt för unga. De övriga bör liksom kanslibiträdets tjänsterna fördelas på de mest arbetstyngda distrikten enligt styrelsens bestämmande.

e) Styrelsen föreslår anvisandet av medel till ersättning för anlagsundersökningar av dels villkorligt dömda eller personer som kan antagas erhålla villkorlig dom, dels villkorligt frigivna. Ett växande behov har framträtt att kunna för dömda som vistas i frihet — framför allt unga personer — åstadkomma anlagsundersökning vid de psykotekniska instituten i Stockholm och Göteborg. Det är av största vikt att konsulenterna får möjlighet att grunda sina åtgärder och förslag, inte minst i yttranden till domstolar och andra myndigheter, på tillförlitligast möjliga utredning i yrkeshänseende. Genom anvisande av medel för detta ändamål skulle inom kriminalvården i frihet en motsvarighet skapas till ett redan existerande liknande anslag, avsett huvudsakligen för ungdomsfängelseklientel men även för vissa andra intagna. Kostnaden för psykoteknisk anlagsundersökning utgör numera 160 kronor. Medel bör tills vidare beräknas för tjugu undersökningar per år.

Från fångvårdsstyrelsens förslag har avvikande meningar anförts. Med avseende på ordinariesättningen av samtliga skyddskonsulenter och fem av skyddsassistenterna har *fångvårdsfullmäktige*¹ samt en *reservant* inom styrelsen uttalat, att skäl syntes kunna anföras för att ett visst antal av nämnda befattningar, som länge funnits, överfördes från att vara extra ordinarie till ordinarie. Nämnda *fullmäktige* samt två *reservanter* inom styrelsen har ansett sig ej kunna tillstyrka att tre konsulenter uppflyttades från lönegrad 25 till 27. Beträffande frågan om förstärkning av skyddskonsulentorganisationen har *fångvårdsfullmäktigen Karlsson* funnit sig kunna tillstyrka endast att en ny konsulent för förvarade och internerade inrättades samt att medel beviljades till härför erforderlig biträdeshjälp. En *reservant* inom styrelsen har ansett att ytterligare tjänster såsom skyddsassisten-

¹ Ledamoten av II kamm. borgmästaren O. Rylander och ledamoten av I kamm. G. Karlsson i Munkedal.

ter ej nu borde inrättas utan att den fortsatta utbyggnaden av skyddskonsulentorganisationen borde ske genom tillskapandet av en tredje tjänstegrad, kurator.

Y t t r a n d e

Statskontoret. Med hänsyn till den utvidgning av organisationen, varom beslut fattades av 1955 års riksdag, samt under hänvisning till departementschefens uttalande (II ht 1955 s. 149) att utbyggnaden borde ske successivt i etapper kan statskontoret icke tillstyrka ytterligare utökning av personalorganisationen redan under nästkommande budgetår. Ej heller kan statskontoret biträda förslaget om ändrad lönegradsplacering av vissa konsulenttjänster, vilket utgör en upprepning av vid 1955 års riksdag prövad och avvisad framställning. Med överförande av tjänster på ordinarie stat bör tills vidare anstå. Yrkandet om anvisande av medel till ersättning för anlagsundersökningar av villkorligt dömda m. fl. kan statskontoret ej tillstyrka. Enligt ämbetsverkets mening föreligger nämligen ej samma skäl för att staten skall bekosta dylika undersökningar som när fråga är om personer, intagna å fångvårdens anstalter.

Departementschefen

I likhet med tidigare år har under hösten 1955 verkställts en undersökning inom justitiedepartementet beträffande övervaknings- och tillsynsverksamheten. Denna undersökning visar i huvudsak följande.

Enligt införskaffade uppgifter stod den 1 oktober 1955 9 967 villkorligt dömda under övervakning och 1 112 villkorligt frigivna under tillsyn (90 % respektive 10 % av sammanlagda antalet).

Övervakning och tillsyn besörjdes i 4 929 fall (44,5 %) av personer, yrkesmässigt verksamma inom socialvården, därav i 341 (3,1 %) av skyddskonsulenter eller skyddsassistenter, i 1 805 (16,3 %) av tjänstemän vid skyddsvärnsföreningarna, varav 730 belöpte på föreningen i Stockholm och 879 på föreningen i Göteborg, samt i 2 783 fall (25,1 %) av tjänstemän vid fångvårdsanstalter, anstalter tillhörande barnvården, alkoholistanstalter och arbetsförmedlingar eller av andra socialvårdstjänstemän.

Antalet övervakare och tillynsmän var 5 453. Av dessa hade 5 220 1—5 uppdrag var, 143 6—10 uppdrag, 43 11—15 uppdrag, 16 16—20 uppdrag, 8 21—25 uppdrag, 9 26—50 uppdrag, 4 51—75 uppdrag, 5 76—100 uppdrag och 5 101—125 uppdrag.

En jämförelse med motsvarande uppgifter, avseende läget den 1 november 1954, ger vid handen bland annat, att antalet villkorligt dömda under övervakning ökat med 0,4 % från 9 929 till 9 967 och att antalet villkorligt frigivna under tillsyn minskat med 2,6 % från 1 142 till 1 112.

Fördelningen av uppdragen mellan de olika kategorierna av socialvårdstjänstemän inbördes samt mellan dessa tjänstemän och övriga uppdragstagare är i förhållande till föregående år så gott som oförändrad. Antalet övervakare och tillsynsmän har minskat med 5 %. Antalet personer med

mer än 100 uppdrag har minskat från 7 till 5, medan antalet personer med mer än 50 uppdrag ökat från 11 till 14.

Såsom jag vid olika tillfällen framhållit är det angeläget att de myndigheter som utser tillsynsmän och övervakare icke hopar alltför många uppdrag på samma personer samt att frivilliga krafter i väsentligt vidgad utsträckning tages i anspråk för ändamålet. Därvid bör eftersträvas att till ifrågavarande verksamhet knyta representanter för ledande idrotts- och ungdomsorganisationer samt andra ideella folkrörelser.

Den erforderliga utbyggnaden av skyddskonsulentorganisationen bör såsom riksdagen tidigare fastslagit icke ske fullständigt i ett sammanhang utan genomföras successivt i etapper. En sådan etapp genomfördes vid föregående års riksdag. Jag är därför icke beredd att i år föreslå någon ytterligare personalförstärkning.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor tillstyrker jag, att den för företrädesvis yngre klientel i Göteborgs distrikt inrättade skyddskonsulenttjänsten i Ce 25 placeras i Ce 27. I övrigt finner jag mig icke kunna biträda styrelsens förslag om uppflyttningar i lönegrad.

Fångvårdsstyrelsens yrkande om överförande av samtliga skyddskonsulenter och ett visst antal skyddsassistenter till ordinarie stat finner jag mig endast böra såtillvida tillmötesgå att jag, i likhet med de fångvårdsfullmäktige och en reservant inom styrelsen, vill förorda en ordinariesättning av tjänster i sådan omfattning att de befattningshavare som innehaft sin tjänst den längsta tiden nu kan få ordinarie anställning. Därför föreslår jag sådan anställningsform för de sex hittillsvarande skyddskonsulenterna i lönegrad Ce 27, sju skyddskonsulenter i lönegrad Ce 25 samt tre skyddsassistenter i lönegrad Ce 21.

Psykoteknisk anlagsundersökning har visat sig i vissa fall vara till nytta, då det gällt att finna utvägar för en omskolning av personer som drivits in i kriminalitet till följd av en bristande anpassning i sitt arbete. Ett bidrag i lämplig omfattning för att möjliggöra sådana undersökningar tjänar alltså ett samhälleligt intresse och det kan inte göras någon principiell skillnad om undersökningarna avser personer som är intagna på anstalt eller sådana som undergår kriminalvård i frihet. Jag tillstyrker fördenskuil styrelsens förslag om anvisande av 3 200 kronor för ifrågavarande ändamål. Dessa medel föreslås uppförda såsom en särskild anslagspost under skyddskonsulentorganisationens omkostnadsstat, jfr punkten [46].

I enlighet med det anförda bör anslaget ökas med 2 000 kronor för uppflyttning i lönegrad av en skyddskonsulenttjänst. Vidare föranleder de beslutade ändringarna i grunderna för beräkning av anslagsposten till rörligt tillägg en ytterligare uppräknings av anslaget med 66 900 kronor. Anslaget skulle alltså höjas med (2 000 + 66 900) 68 900 kronor.

Anslaget b e r ä k n a s sålunda:
avlöningar till ordinarie tjänstemän 245 800 (+ 245 800) kronor;
arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, oförändrat 1 800 kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 483 300 (— 240 100) kronor;
rörligt tillägg 148 600 (+ 63 200) kronor.

Anslaget uppföres alltså med 879 500 (+ 68 900) kronor.

I personalförteckningen bör erforderliga ändringar vidtagas.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande personalförteckning för skyddskonsulentorganisationen:

Personalförteckning

Tjänstemän å ordinarie stat

Befattning	Lönegrad
6 skyddskonsulenter	Ca 27
7 skyddskonsulenter	Ca 25
3 skyddsassistenter	Ca 21

Extra ordinarie tjänsteman i högre

lönegrad än Ce 25

1 skyddskonsulent	Ce 27
-------------------------	-------

Anm. 1: Befattningarna som ordinarie skyddskonsulenter i lönegraden Ca 27 äro avsedda för skyddskonsulenterna i Stockholms distrikt (2) samt i Upplands och Södertörns distrikt, Södermanlands-Östergötlands distrikt och Skåne-Blekinge distrikt ävensom för en av skyddskonsulenterna i Göteborgs distrikt.

Anm. 2: Befattningen som extra ordinarie skyddskonsulent i lönegraden Ce 27 är avsedd för en av skyddskonsulenterna i Göteborgs distrikt.

b) fastställa följande avlöningsstat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	245 800
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	483 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	148 600

Summa kronor 879 500

c) till *Skyddskonsulentorganisationen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 879 500 kronor.

[46] 14. Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	142 900	159 021
1955/56 (statsliggaren s. 144)	194 000	
1956/57 förslag	182 800	

Enligt gällande omkostnadsstat har anvisats bl. a. 97 500 kronor till reseersättningar (78 207) och 95 200 kronor till expenser, varav 19 400 kronor avser engångskostnader (79 993).

Y r k a n d e n

Fångvårdsstyrelsen (skr. 24/8 1955) hemställer, att anslaget höjes med 18 100 kronor.

	Ökning
1. Reseersättningar	10 000
2. Expenser	8 100
	18 100

M o t i v

1. Med hänsyn till den under avlöningsanslaget föreslagna utökningen av antalet befattningshavare bör posten höjas med 10 000 kronor.

2. Tillkomsten av en expeditiionslokal i Stockholm samt behovet att utvidga vissa lokaler påkallar en uppräknig av expensmedlen till bränsle, lyse och vatten med 600 kronor. För städning av nya eller utvidgade lokaler beräknas 1 800 kronor vara erforderligt. För de föreslagna nya befattningshavarna erfordras 4 800 kronor, avseende telefonavgifter, samt 2 000 kronor, avseende inköp och underhåll av möbler, skriv- och räknemaskiner m. fl. inventarier, skrivmaterialier, blanketter m. m. I flertalet fall gäller det för skyddskonsulenter att komma i snabb förbindelse med övervakare och tillsynsmän, de dömda själva och deras familjer, tilltänkta arbetsgivare, anstalter och andra myndigheter. Det är därvid många gånger nödvändigt att anlita telefon. Styrelsen beräknar ytterligare 5 000 kronor erforderliga till samtalsavgifter för redan förefintlig personal. Av medelsanvisningen för 1955/56 avser 19 400 kronor kostnader för engångsanskaffning av inventarier m. m. Kostnaderna för sådan engångsanskaffning i anledning av de föreslagna nya befattningarna kan beräknas till 13 300 kronor. Posten skulle alltså uppräknas med $(600 + 1\,800 + 4\,800 + 2\,000 + 5\,000 + 13\,300 - 19\,400)$ 8 100 kronor.

Y t t r a n d e

Statskontoret. För budgetåret 1955/56 har anvisats 19 400 kronor, avseende kostnader för engångsanskaffning av inventarier m. m. Med hänsyn härtill ävensom till medelsåtgången för budgetåret 1954/55 får statskontoret föreslå att posten för expenser uppföres med 80 000 kronor.

Departementschefen

Då jag icke biträtt styrelsens förslag om utökning av personalorganisationen, torde posten till reseersättningar böra upptagas med oförändrat belopp.

Vad beträffar posten till expenser föreslår jag, att ytterligare 5 000 kronor beräknas för ökade telefonavgifter m. m. Då minskning emellertid bör ske med det i posten nu ingående beloppet för engångskostnader, 19 400 kronor, kan posten nedräknas med 14 400 kronor.

Såsom jag i det föregående under punkten [45] anför, bör vidare under anslaget anvisas 3 200 kronor för psykotekniska anlagsundersökningar.

Anslaget bestämmes alltså till (194 000 — 14 400 + 3 200) 182 800 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 182 800 kronor.

[47] 15. Övervakning av villkorligt dömda

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	425 000	599 391
1955/56 (statsliggaren s. 144)	700 000	
1956/57 förslag	900 000	

Från anslaget bestrides arvoden till övervakare över villkorligt dömda samt ersättning till ledamot av övervakningsnämnd, vilken icke är lagfaren befattningshavare vid den domstol som tillsatt nämnden, för deltagande i sammanträde med nämnden.

Fjölårets riksdag godkände de i statsverkspropositionen framlagda förslagen om höjning av de från anslaget utgående ersättningarna. Kostnadsökningen skulle först etappvis komma att påverka anslagsbehovet (jfr II ht 1955, s. 153 f.).

Fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) hemställer, att anslaget, med hänsyn till att den av 1955 års riksdag beslutade arvodeshöjningen först efter en övergångstid får sin fulla verkan, uppräknas med 200 000 kronor. De vid 1955 års riksdag antagna bestämmelserna om ersättning åt ledamöter i övervakningsnämnd, vilka medfört en kostnadsökning av 3 000 kronor per år, torde icke böra påverka medelsanvisningen.

Statskontoret uttalar, att fångvårdsstyrelsens förslag icke givit anledning till erinran.

Departementschefen

Med hänsyn till de av 1955 års riksdag beslutade höjningarna av arvoden till övervakare torde anslaget böra uppräknas med förslagsvis 200 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

[48] 16. Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	75 000	101 656
1955/56 (statsliggaren s. 144)	150 000	
1956/57 förslag	180 000	

I samband med höjningen av tillsynsmännens arvoden uppräknades detta anslag av 1955 års riksdag från 75 000 till 150 000 kronor (jfr II ht 1955, s. 155).

Fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) beräknar, att anslaget för 1956/57 med hänsyn till arvodshöjningen behöver ökas med ytterligare 30 000 kronor till 180 000 kronor.

Statskontoret uttalar, att fångvårdsstyrelsens förslag icke givit anledning till erinran.

Departementschefen

Jag hemställer, i enlighet med fångvårdsstyrelsens förslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

[49] 17. Kurser för övervakare, tillsynsmän och förundersökare

	Anslag	Nettoutgift
1954/55.....	10 000	4 952
1955/56 (statsliggaren s. 145)	2 000	
1956/57 förslag	2 000	

I syfte att hos frivilliga krafter stimulera intresset för skyddsverksamhet samt att förbättra övervakares, tillsynsmäns och förundersökares förutsättningar att fullgöra sina uppdrag har för vart och ett av budgetåren 1953/54 och 1954/55 anvisats ett reservationsanslag av 10 000 kronor till anordnande av kurser. Kurserna är avsedda för dem, som arbetar eller kan antagas vara villiga att arbeta inom det frivilliga skyddsarbetet. På grund av reservation å anslaget nedsattes detta för budgetåret 1955/56 till 2 000 kronor.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) hemställer, att anslaget, med hänsyn till den kursverksamhet som planeras för budgetåret 1956/57, för nämnda budgetår må upptagas till 5 000 kronor.

Statskontoret uttalar, att fångvårdsstyrelsens förslag icke givit anledning till erinran.

Departementschefen

Den av fångvårdsstyrelsen planerade kursverksamheten bör bedrivas i avsedd omfattning. Med hänsyn till förefintlig reservation torde anslaget emellertid för budgetåret 1956/57 kunna upptagas till 2 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kurser för övervakare, tillsynsmän och förundersökare* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

[50] 18. Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	250 000	249 981
1954/55	300 000	299 998
1955/56 (statsliggaren s. 145)	375 000	
1956/57 förslag	400 000	

Enligt de av Kungl. Maj:t beträffande anslaget utfärdade bestämmelserna må detta användas för att understödja eller eljest hjälpa villkorligt dömda samt personer som frigives eller utskrivs från fångvårdens anstalter ävensom, om särskilda skäl därtill föreligger, åtalade som kan antagas erhålla villkorlig dom. På förslag av Kungl. Maj:t höjdes anslaget för budgetåret 1953/54 med 60 000 kronor till 250 000 kronor, varvid förutsattes att bland annat kostnader för anskaffande av arbetskläder åt frigivna fångar m. m. skulle bestridas från anslaget. För budgetåret 1954/55 uppräknades anslaget med 50 000 kronor och för innevarande budgetår med ytterligare 75 000 kronor.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) föreslår, att anslaget höjes med 100 000 kronor. För att tillgodose det medelsbehov av 160 000 kronor som av styrelsen i samband med petitaäskanden för budgetåret 1953/54 beräknats erforderligt för anskaffande av arbetskläder erfordrades alltjämt ytterligare 35 000 kronor. Den för budgetåret 1953/54 beviljade ökningen, 60 000 kronor, finge anses uppväga endast utgifterna för det ökade antalet frigivna m. fl. Uppräkning av anslaget hade därefter skett med för budgetåret 1954/55 50 000 kronor och för innevarande budgetår med ytterligare 75 000 kronor. De prisstegringar, som inträtt på senaste tid och som gör sig särskilt märkbara för de frigivna i vad angår arbetskläder och andra kläder, hyra för bostad samt kostnader för uppehälle i övrigt, utgör ytterligare skäl för höjning av anslaget. Styrelsen framhåller, att den delar strafflagberedningens mening att medel till arbetskläder bör utgå från omkostnads-posten till tillåtna men finner sig i avvaktan på den vidare prövningen av frågan om eftervården icke nu böra yrka på ändring av nuvarande ordning.

Y t t r a n d e

Statskontoret är ej berett tillstyrka förhöjning av anslaget med hänsyn till att anslaget för budgetåren 1954/55 och 1955/56 uppräknats med sammanlagt 125 000 kronor. Därest en ökad medelsanvisning emellertid anses påkallad med hänsyn till att kostnaderna för arbetskläder skall bestridas av förevarande anslag, torde uppräknningen dock böra begränsas till 25 000 kronor.

Departementschefen

Hela frågan om mera effektiva åtgärder inom eftervården torde böra utredas inom den närmaste tiden. Därför är jag icke nu beredd att ta ställ-

ning till de förändrade behov som i sådant hänseende kan föreligga. I detta sammanhang anser jag att en skälighet uppräknings bör göras för att möta prisstegringar med 25 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.*
för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 400 000 kronor.

[51] 19. Bidrag till svenska skyddsförbundet

	Anslag
1954/55	170 000
1955/56 (statsliggaren s. 145)	170 000
1956/57 förslag	185 000

Ifrågavarande anslag användes i huvudsak för utgivande av bidrag till skyddsföreningar, anslutna till svenska skyddsförbundet.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) har erinrat om pågående utredning angående skyddsvärnsföreningarnas ekonomiska förhållanden m. m., vilken utredning även torde komma att behandla lönefrågan för skyddsvärnstjänstemännen och därvid ansett sig icke böra föreslå någon ändring av anslagsbeloppet.

Sedermera har emellertid fångvårdsstyrelsen (skr. 30/8 och 14/11 1955) hemställt om ett ökat anslag med 15 000 kronor, avsett för Föreningen Skyddsvärnets i Stockholm verksamhet. Till följd av automatiska utgiftsökningar i föreningens verksamhet har uppstått en brist av 19 000 kronor. I skrivelsen den 14 november 1955 framhåller styrelsen, att behovet av ekonomiskt understöd åt föreningen har blivit ytterligare accentuerat. Föreningens klientel har nämligen ökat i vad avser såväl villkorligt dömda som villkorligt eller slutligt frigivna och utskrivna. Ökningen av antalet hjälpsökande bland frigivna (utskrivna) är en följd av det förhållandet att totala antalet fångar i jämförelse med samma tid år 1954 under senaste månaderna år 1955 visat stegring. Medan fångantalet den 1 oktober respektive den 1 november 1954 uppgick till 2 942 respektive 3 055, var motsvarande antal 1955 3 242 respektive 3 456; sistnämnda antal är det högsta sedan 1918. Åtskilliga omständigheter tyder på att denna ökning kommer att bli ytterligare markerad under loppet av innevarande budgetår. Härtill bidrar det förhållandet, att åt alkoholmissbruk hemfallna lagöverträdare efter den 1 oktober 1955 synes snabbare återfalla i alkoholmissbruk och därmed också i brott. Skyddsvärdet i Stockholm utsättes av naturliga skäl för särskilda påfrestningar när brottsligheten ökar, eftersom ett så stort antal villkorligt dömda och frigivna (utskrivna) är bosatta i Stockholm eller — och detta gäller inte minst recidivisterna — söker sig dit. Med den arbetsbörda som redan åvilar skyddsvärnet i Stockholm är risken stor att föreningen icke kan i den ökade utsträckning, som kommer att erfordras, fullgöra sina uppgifter. Föreningen har nämligen inga medelsreverser att falla tillbaka på i

oförutsedda lägen. Därest föreningens kapacitet icke svarar mot behovet, kommer detta att medföra att skyddskonsulenterna i Stockholm skulle få ökat arbete. Någon sådan arbetsbelastning tål emellertid icke denna arbetsbelastade organisation.

Departementschefen

Det är enligt min mening av största vikt att skyddsvärnet i Stockholm kan bedriva sin verksamhet i minst hittillsvarande omfattning.

I avvaktan på resultatet av nyssnämnda utredning angående skyddsvärnsföreningarnas ekonomiska förhållanden m. m., torde därför, med hänsyn till av fångvårdsstyrelsen anförda särskilda skäl, en uppräknig av ifrågasvarande anslag med 15 000 kronor för nästkommande budgetår vara nödvändig för att under det närmaste verksamhetsåret bisträcka skyddsvärnet i Stockholm i en beträngd situation.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 185 000 kronor.

F. Diverse

[52] 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 146)	1 290 000
1956/57 förslag	1 381 000

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet i annat sammanhang anför angående ersättning till fångvårdsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 381 000 kronor.

[53] 2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 149)	910 000
1956/57 förslag	995 000

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet i annat sammanhang anför angående ersättning till byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 995 000 kronor.

[54] 3. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 149)	64 200
1956/57 förslag	80 300

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet i annat sammanhang anför angående ersättning till statens domäners fond för upplåten mark hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 80 300 kronor.

[55] 4. Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.

	Anslag
1954/55	30 000
1955/56 (statsliggaren s. 149).....	30 000
1956/57 förslag.....	30 000

Ifrågavarande bidragsverksamhet handhaves, i enlighet med vad som förutsattes då anslag för ändamålet första gången begärdes (II ht 1946, s. 115 f.), av en särskild nämnd, kallad Nämnden för utgivande av förvaltningsrättsliga publikationer.

Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 4 februari 1949 skall till statsverket inflytande inkomster av verk, som utarbetats eller utgivits med bidrag från detta anslag, tagas till uppbörd på anslaget.

Nämnden för utgivande av förvaltningsrättsliga publikationer (skr. 14/9 1955) hemställer, att anslaget måtte för budgetåret 1956/57 uppföras med ett belopp av 70 000 kronor. Nämnden utgår från att dess verksamhet kommer att bedrivas i samma former som hittills. Enligt de avtal, som nämnden redan ingått, kan under budgetåren 1955/56 och 1956/57 eller möjligen senare komma att utgå författararvoden till ett belopp av ca 52 000 kronor. Det är vidare anledning att räkna med att bidrag kommer att under nämnda båda budgetår lämnas till vissa verk, som icke utgives av nämnden; beloppet kan beräknas till omkring 14 000 kronor. Därtill kommer nämndens utgifter för dagarvoden till nämndens ledamöter, arvode till sekreterare samt utgifter för expenser, vilka utgifter tillsammans under budgetåren 1955/56 och 1956/57 kan beräknas till högst 8 000 kronor. Tryckningen av de verk, som är avsedda att utgivas av nämnden, kommer att betinga betydande kostnader. En beräkning därav är vanskelig, men det torde kunna sägas, att nämnden bör vara beredd att efter hand i tryckningskostnader betala ca 66 000 kronor. Det sammanlagda beloppet för hittills gjorda åtaganden uppgår sålunda till 140 000 kronor. Under innevarande och nästföljande budgetår torde i försäljningsinkomster inflyta ca 25 000 kronor.

Nämnden disponerar en betydande reservation vid innevarande budgetårs ingång, 74 030 kronor. Tillsammans med senast anvisat anslag, 30 000 kronor, står alltså 104 030 kronor till förfogande. Nämnden har under övervägande att under loppet av budgetåret 1955/56 träffa avtal om ännu två å tre verk. Dessutom synes nämnden böra äga möjlighet att under budgetåret 1956/57 sluta avtal om ytterligare två å tre verk. Kostnaderna för utgivande av fyra eller fem verk torde kunna uppskattas till ca 70 000 kronor. Om nämnden skall äga ingå avtal och därmed ådraga statsverket kostnader endast i den mån medel redan finnes anvisade — oavsett om ett infriande av förpliktelserna kan bli aktuellt först två eller tre år senare — bör anslagsanvisningen för budgetåret 1956/57 beräknas till minst 70 000 kronor.

Statskontoret. I utlåtanden över nämndens anslagsäskanden för de två senaste budgetåren har statskontoret uttalat, att erfarenheten visat, att åt-

gången å förevarande anslag rätt avsevärt understigit den vid anslagsbeviljandet beräknade belastningen, vilket tillsammans med inkomsterna av försålda publikationer givit till resultat, att förhållandevis betydande reservationer uppkommit. Enligt ämbetsverkets mening borde man därför icke utan fog kunna utgå från att de reserverade medel jämte inkomster, över vilka nämnden förfogade under budgetåren 1954/55 och 1955/56, komme att förslå till uppfyllande av de förpliktelser, som under budgetåren kunde uppkomma på grund av redan ingångna avtal. Vid fastställande av anslagsbeloppet för ett budgetår borde hänsyn ej tagas till på efterföljande budgetår belöpande utgifter. Statskontoret föreslog därför, att medelstilldelningen å anslaget för vart och ett av nämnda budgetår begränsades till samma belopp, som anvisats för budgetåret 1953/54, eller 30 000 kronor, med vilket belopp anslaget också blev uppfört å riksstaten.

Med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1954/55, som bl. a. medfört en minskning av reservationen å anslaget, torde en höjning av anslaget för nästkommande budgetår vara motiverad. Under hänvisning till vad statskontoret anfört i nämnda utlåtanden får ämbetsverket föreslå, att uppräknningen begränsas till 15 000 kronor och anslaget således uppföres med 45 000 kronor.

Departementschefen

Den vid ingången av ettvarit av budgetåren 1954/55 och 1955/56 förefintliga reservationen uppgick till 112 322 resp. 74 030 kronor. Medelstillgången på anslaget vid budgetårsskiftet 1955/56 hade alltså reducerats med 38 300 kronor i jämförelse med vid samma tillfälle 1954/55. Den tidpunkt, då utgifter på grund av preliminärt träffade uppgörelser kan komma att belasta anslaget, är dock givetvis mycket oviss. Med hänsyn till reservationen å anslaget jämte inflytande försäljningsinkomster torde därför nämnden för utgivande av förvaltningsrättsliga publikationer med oförändrad medelsanvisning för budgetåret 1956/57 ha erforderliga möjligheter att träffa nya avtal.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[56] 5. Bidrag till utgivande av lagsamling

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 149)	125 000
1956/57 förslag	194 200

Enligt förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 171/1949 anvisades för budgetåret 1949/50 ett reservationsanslag av 150 000 kronor såsom bidrag till utgivande av lagsamling. Samma anslagsbelopp anvisades för budgetåret 1950/51. För vart och ett av de följande budgetåren har upptagits ett till

125 000 kronor nedsatt anslag. Sammanlagt har alltså 925 000 kronor beviljats för ändamålet.

Statens totala bidrag till utgivande av lagsamlingen har enligt av riksdagen godkänd utgivningsplan (II ht 1954, s. 95 f.; 1955, s. 161) beräknats till 1 130 700 kronor.

Verkets utgivning avslutades 1954. Sammanlagda beloppet av de kostnader som skall bestridas från ifrågavarande anslag uppgår i enlighet med de slutliga specifikationerna till i runt tal 1 119 200 kronor. Då hittills för ändamålet anvisats 925 000 kronor, utgör det återstående medelsbehovet 194 200 kronor, vilket belopp i sin helhet torde anvisas för nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till utgivande av lagsamling* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 194 200 kronor.

[57] 6. Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 149)	8 000
1956/57 förslag	8 000

Sverige inträdde 1904 i Bernunionen för skydd av litterära och konstnärliga verk, vilken numera omfattar praktiskt taget alla länder i Europa utom Ryssland samt ett stort antal utomeuropeiska länder. Unionens huvudorgan är dess i Bern verksamma byrå.

För unionen gäller en i sin ursprungliga avfattning år 1886 antagen konvention. Denna revideras vid återkommande konferenser, vilka med biträde av Bernbyrån förberedes av regeringen i det land, där konferensen skall hållas. Sådana konferenser har ägt rum, 1908 i Berlin, 1928 i Rom och 1948 i Bryssel. I konventionen stadgas i art. 23, att utgifterna för unionens byrå i Bern skall fördelas mellan unionsländerna. För bestämmande av varje lands bidrag är medlemsstaterna indelade i sex klasser, av vilka var och en lämnar bidrag i förhållande till ett visst antal enheter. Sverige tillhör tredje klassen och antalet enheter för denna är 15. Sammanlagda antalet enheter utgör för närvarande 421.

Före 1948 var utgifterna fastställda till högst 120 000 schweizerfrancs för år, varvid för Sveriges bidrag å riksstaten fanns uppfört ett anslag å 3 000 kronor. Sedan schweiziska regeringen framlagt ett förslag om höjning av detta belopp till 200 000 guldfrancs, vilket skulle innebära en ökning av Sveriges andel till 8 500 kronor, beslöt 1948 års riksdag (II ht 1948 s. 118) att höja anslaget till detta belopp. Schweiziska regeringens förslag bifölls på unionskonferensen 1948 endast såtillvida som Bernbyråns budget ökade från 120 000 schweizerfrancs till högst 120 000 guldfrancs, vilket motsvarade cirka 172 000 schweizerfrancs.

I en av utrikesdepartementet överlämnad, den 29 september 1955 dagtecknad note, har schweiziska utrikesministeriet framlagt förslag om höjning från och med det verksamhetsår som börjar den 1 januari 1956 av

medlemsstaternas bidrag med 70 000 till 190 000 guldfrancs. Såsom skäl härför åberopas den försämring av penningvärdet som inträtt sedan angivna kostnadsram fastställts år 1948. Levnadskostnaderna i Schweiz har under denna tid stigit med 34 procent. Särskilt har byråns utgifter för avlöningar, hyror, bokinköp, reseersättningar och kontorsmateriel undergått en avsevärd ökning. Den på Sverige ankommande delen av kostnaderna för byrån skulle med de höjda bidragen utgöra 9 668 schweizerfrancs mot nuvarande 6 106 eller omräknat i svenska kronor efter nu gällande växelkurs omkring 11 500 mot nuvarande 7 300.

Departementschefen

Den förändring i de ekonomiska förhållandena, som inträtt under tiden efter det bidraget till ifrågavarande byrå bestämdes till sitt nuvarande belopp, motiverar den av byrån begärda bidragshöjningen från och med verksamhetsåret 1956. Då emellertid bidragsbeloppen förfaller till betalning först under hösten året efter det kalenderår bidragen avser, kommer förevarande anslagsbelopp att behöva höjas först från och med budgetåret 1957/58. För budgetåret 1956/57 bör därför anslag anvisas med oförändrat belopp.

I detta sammanhang vill jag anmäla att under Bernunionens konferens i Bryssel 1948 den svenska delegationen, enligt instruktioner, givna efter överläggning inom den svenska regeringen, framförde en inbjudan till medlemsstaterna för den följande konferensen. Den nya konferensen skulle äga rum i Stockholm och kunna komma till stånd i början av 1960-talet. Genom beslut den 28 oktober 1955 har Kungl. Maj:t uppdragit åt justitiedepartementets lagbyrå för civilrättsärenden i samråd med utrikesdepartementets rättsavdelning och auktorrättskommittén att vidtaga förberedelser till en konferens i Stockholm för revision av Bernkonventionen. Då kostnaderna till en början förmodas bli relativt obetydliga bör de, i varje fall för nästkommande budgetår, kunna bestridas från departementets kommittéanslag.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kronor.

[58] 7. Bidrag till internationella institutet för unifisering av privaträtten

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 149)	3 000
1956/57 förslag	3 000

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationella institutet för unifisering av privaträtten* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

[59] 8. Bidrag till Haagkonferensens för internationell privaträtt permanenta byrå

	Anslag
1954/55	14 000
1955/56 (statsliggaren s. 149)	14 000
1956/57 förslag	16 000

Vid den i oktober 1951 avhållna sjunde Haagkonferensen för internationell privaträtt, vid vilken Sverige var företrätt, utarbetades bland annat ett förslag till stadga för Haagkonferensen. Syftet därmed var i huvudsak att inrätta ett permanent sekretariat, som med säte i Haag skulle ha till uppgift att förbereda och organisera sammanträden med konferensen. Stadgan skulle träda i kraft, så snart det utarbetade förslaget godkänts av majoriteten bland de vid 1951 års sammanträde representerade sexton staterna.

Efter bemyndigande av riksdagen (jfr II ht 1953 s. 85) godkände Kungl. Maj:t den 30 juni 1953 för Sveriges del stadgeförslaget, som då redan biträtts av nio av ifrågavarande stater. Från och med budgetåret 1954/55 har å riksstaten upptagits ett särskilt förslagsanslag till bidrag till Haagkonferensens för internationell privaträtt permanenta byrå. Anslaget har, preliminärt beräknat efter ett bidragsbelopp av 10 000 floriner för år, bestämts till 14 000 kronor. En första utbetalning för detta ändamål har skett först under innevarande budgetår.

Då det gäller att beräkna medelsbehovet för budgetåret 1956/57, måste hänsyn tagas till att alla i Haagkonferensen deltagande stater ännu icke anslutit sig till stadgan. Den uppräknings av Sveriges andel, som med hänsyn härtill erfordras, har beräknats till högst 3 600 kronor. Då det emellertid finns anledning att räkna med att flera stater skall ansluta sig till stadgan och erlägga sin andel i kostnaderna, synes uppräkningsen böra begränsas till 2 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Haagkonferensens för internationell privaträtt permanenta byrå* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 kronor.

[60] 9. Bidrag till Nordisk årsbok

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 150)	10 000
1956/57 förslag	10 000

Anslaget, som behöver tagas i anspråk så snart samtliga nordiska länder är beredda att medverka till den planerade årsboken, vilket beräknas bli fallet under år 1956, torde böra uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till Nordisk årsbok* för budgetåret 1956/57
anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

[61] 10. *Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 150)	3 000
1956/57 förslag	3 000

I enlighet med förslag av fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 3 000 kronor.

[62] 11. *Bidrag till Tidsskrift för kriminalvård*

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 150)	2 000
1956/57 förslag	2 000

I enlighet med förslag av fångvårdsstyrelsen (skr. 12/8 1955) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till Tidsskrift för kriminalvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 2 000 kronor.

[63] 12. *Uppgående av gränsen mot Finland m. m.*

	Anslag
1956/57 förslag	113 000

Sedan riksgränsen mot Finland blivit uppgången under åren 1926 och 1927 träffades mellan svenska och finska regeringarna överenskommelse att eftersyn av gränsen, från Norges gräns till öppen sjö i Bottenviken, skulle företagas av båda rikena gemensamt vart tjugufemte år med början år 1951. Med finska regeringen överenskomts sedermera om uppskov till år 1956 med gränsöversynen.

Den 17 juni 1955 förordnade Kungl. Maj:t en svensk delegation gemensamt med en från finsk sida tillsatt gränsdelegation att verkställa översyn av riksgränsen. Samtidigt fastställde Kungl. Maj:t instruktion för den svenska delegationen.

I instruktionen föreskrives bland annat följande. Gränsöversynen skall

påbörjas under sommaren 1956 och slutföras skyndsammast möjligt. De svenska myndigheterna skall ombesörja upprättandet av samtliga kartor över gränsen. Av gränsöversynen föranledda kostnader skall gäldas, till hälften av vardera riket i fråga om kostnader för arbeten, som för båda rikena utföres av ettdera av dem, och av respektive rike i fråga om kostnader för arbeten, som utföres av vardera riket särskilt på dess egen sida av gränsen. För arbeten som utföres gemensamt skall vardera riket, såvida ej annorlunda överenskommes, ställa lika arbetspersonal till förfogande.

Kungl. Maj:t uppdrog den 17 juni 1955 åt rikets allmänna kartverk att låta verkställa sådana förberedande tekniska arbeten (kartarbeten m. m.), som förutsatts skola från svensk sida utföras före gränsöversynen samt bestämde att kostnaderna för dessa arbeten, som borde utföras före den 1 juli 1956, skulle av kartverket förskjutas från det under riksstatens nionde huvudtitel upptagna reservationsanslaget till Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.

De på Sverige ankommande kostnaderna för översynen av riksgränsen mot Finland har av den sedermera förordnade svenska gränsdelegationen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 april 1955 preliminärt beräknats till 105 000 kronor. Av detta belopp beräknades åtgå till gränsdelegationens kostnader 18 000 kronor, till arbetsbiträde åt delegationen 22 000 kronor, till fältarbeten 40 000 kronor, till kartarbeten 15 000 kronor och till oförutsedda utgifter 10 000 kronor. Enligt sedermera under hand lämnade uppgifter torde det vara möjligt att nedbringa posten till gränsdelegationens kostnader med 6 000 kronor. Å andra sidan syntes det ofrånkomligt med en uppräknings av posten till kartarbeten med 5 000 kronor. De sammanlagda kostnaderna torde sålunda kunna uppskattas till $(105\,000 - 6\,000 + 5\,000)$ 104 000 kronor.

Mot de slutliga beräkningarna har jag intet att erinra.

Jag torde i detta sammanhang även böra upptaga frågan om viss provisorisk rönjning av gränsen mot Norge.

Sedan riksgränsen mot Norge blivit uppgången under åren 1929 och 1930, har mellan svenska och norska regeringarna träffats överenskommelse att tiden mellan gränsrönjningarna skulle utgöra 25 år. Sedermera har med norska regeringen överenskommelse träffats om uppskov till år 1959 med uppgången, dock under förbehåll att uppskovet icke skulle utgöra hinder för sådana provisoriska åtgärder i syfte att tydliggöra gränsen, vilka kunde befinnas erforderliga i avvaktan på den allmänna gränsuppgången.

Den 16 augusti 1954 förordnade Kungl. Maj:t, att provisorisk rönjning och eventuellt erforderlig utmärkning av riksgränsen mot Norge skulle, i enlighet med ett av chefen för rikets allmänna kartverk och direktören för Norges geografiske oppmåling i april 1954 upprättat förslag, genom kartverkets försorg och med en representant för Norges geografiske oppmåling som kontrollant utföras under år 1954 vid vissa särskilt angivna platser inom Älvsborgs och Värmlands län.

I skrivelse den 27 januari 1955 har chefen för rikets allmänna kartverk med överlämnande av en slutlig redogörelse rörande den verkställda för-
rättningen anmält, att kostnaderna för Sveriges medverkan vid den proviso-
riska røjningen — bortsett från avlöningskostnader till en fältarbetsledare
— uppgått till sammanlagt 9 005 kronor 71 öre, enligt följande fördelning:
till resekostnadsersättningar och traktamenten åt fältarbetsledare 3 295 kro-
nor 75 öre, till material m. m. 284 kronor 6 öre och till handräckning 5 425
kronor 90 öre. Kostnaderna har av kartverket förskjutits från det under riks-
statens nionde huvudtitel upptagna reservationsanslaget till Rikets allmänna
kartverk: Kartarbeten m. m.

För täckande av kostnaderna för Sveriges vidkommande i fråga om över-
synen av riksgränsen mot Finland och den provisoriska røjningen m. m.
av riksgränsen mot Norge torde få anvisas ett reservationsanslag.

Anslaget bör uppföras med (104 000 + 9 006) 113 006 kronor, eller i runt
tal 113 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Uppgående av gränsen mot Finland m. m.* för bud-
getåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 113 000 kro-
nor.

[64] 13. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	900 000	949 008
1955/56 (statsliggaren s. 150)	1 050 000	
1956/57 förslag	1 125 000	

Med hänsyn till pågående och ännu icke igångsatta utredningar skulle en
uppräknig av 100 000 kronor vara erforderlig. Då emellertid, om riksdä-
gen ej har något att erinra häremot, en brist av 25 000 kronor för en i sam-
band med pågående utredning av frågan rörande statlig upplysningsverk-
samhet vid folkomröstningar utförd statistisk undersökning av det resultat,
upplysningsverksamheten givit vid högertrafikomröstningen, efter samråd
med chefen för kommunikationsdepartementet, avses att täckas genom att
sistnämnda belopp tillföres förevarande anslag från det under sjätte hu-
vudtiteln uppförda anslaget till Statlig upplysningsverksamhet vid 1955 års
folkomröstning (prop. 111/1955), torde uppräknigen kunna begränsas till
75 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga*
för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av
1 125 000 kronor.

[65] 14. Extra utgifter

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	60 000	50 924
1955/56 (statsliggaren s. 150)	60 000	
1956/57 förslag	60 000	

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Extra utgifter* för budgetåret 1956/57 anvisa ett re-
servationsanslag av 60 000 kronor.

Sammanfattning

Vid bifall till de förslag, som framlagts i det föregående, kommer andra huvudtitelnslutsumma för budgetåret 1956/57 att uppgå till 79 227 000 kronor. Motsvarande summa för innevarande budgetår är enligt den av 1955 års riksdag fastställda riksstaten 72 432 800 kronor. Förslaget innebär alltså en nettoökning med 6 794 200 kronor.

De sammanlagda anslagsökningarna under andra huvudtiteln uppgår till 9 038 200 kronor. Nämda summa är till ett belopp av ca 6,6 miljoner kronor hänförlig till utgiftsökningar, som är att betrakta som automatiska. Av dessa utgiftsökningar hänför sig ca 3 650 000 kronor till de ändrade grunderna för beräkning av anslagsposten till rörligt tillägg, vilket berör samtliga avlöningsanslag. Vidare belöper 400 000 kronor på anslaget till Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän, 500 000 kronor på anslaget till Ersättning åt domare, vittnen och parter, 400 000 kronor på anslaget till Kostnader enligt lagen om fri rättegång, ca 560 000 kronor på fångvårdsanstalternas omkostnadsanslag och 200 000 kronor på anslaget till Övervakning av villkorligt dömda. Dessutom har för uppgående av gränsen mot Finland m. m. anvisats 113 000 kronor å ett nyuppfört anslag. I övrigt hänför sig de automatiska utgiftsökningarna till ett flertal anslag. Anslagshöjningarna av icke automatisk natur fördelar sig med 180 000 kronor på hovrätternas avlöningsanslag och ca 1 770 000 kronor på fångvårdsanstalternas avlöningsanslag. Sistnämnda höjning, vilken såsom i det följande angives till allra största delen motväges av utgiftsminskningen under samma anslag, är i huvudsak betingad av ändring i personalorganisationen i samband med en utbyggnad av räjongsystemet inom fångvården till att avse jämväl säkerhetsanstalter och anstalter för unga. Övriga här ej nämnda icke-automatiska anslagsökningar är fördelade på ett flertal anslag och uppgår till sammanlagt ca 500 000 kronor.

Å andra sidan har anslagen under andra huvudtiteln minskat med tillhoppa 2 244 000 kronor. Fångvårdsanstalternas avlöningsanslag har nedsatts med ca 1 480 000 kronor. Anslagen till maskin- och verktygsutrustning ävensom engångsanskaffning av inventarier för fångvårdsanstalterna har nedsatts med ca 250 000 resp. 180 000 kronor. Anslaget till Inlösen av vissa byggnader å kronojord m. m. å 187 500 kronor har utgått. Övriga här ej särskilt angivna minskningar uppgår till sammanlagt ca 150 000 kronor och är fördelade på ett flertal anslag.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Sverker Jonson

Register

till

Andra huvudtiteln för budgetåret 1956/57**A. Justitiedepartementet m. m.**

Sid.		Kronor
1	Avlöningar till statsråden utan departement m. m.	402 500
2	Justitiedepartementet: Avlöningar	1 155 800
4	Justitiedepartementet: Omkostnader	173 100
4	Justitiedepartementet: Svensk författningssamling	250 000
5	Lagberedningen	181 500
6	Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter	20 500
		2 183 400

B. Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet

7	Justitiekanslersämbetet: Avlöningar	216 000
8	Justitiekanslersämbetet: Omkostnader	14 600
9	Riksåklagarämbetet: Avlöningar	251 900
11	Riksåklagarämbetet: Omkostnader	23 500
		506 000

C. Domstolarna

15	Högsta domstolen m. m.: Avlöningar	2 783 800
18	Högsta domstolen m. m.: Omkostnader	225 500
19	Regeringsrätten: Avlöningar	677 700
21	Regeringsrätten: Omkostnader	10 000
21	Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok	40 000
21	Hovrätterna: Avlöningar	7 054 100
32	Hovrätterna: Omkostnader	769 900
35	Häradsrätterna: Avlöningar	15 670 600
50	Häradsrätterna: Omkostnader	971 200
53	Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän	2 200 000
54	Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet	35 000
54	Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet	40 000
55	Vattendomstolarna: Avlöningar	1 748 000
60	Vattendomstolarna: Omkostnader	267 700
62	Ljudupptagningsapparat	20 000
62	Kostnader för viss försöksverksamhet vid hovrätter och domsagor	11 500
63	Kostnader för duplicering av domar i överklagade mål m. m.	25 000
		32 550 000

D. Rättegångsväsendet i allmänhet

65	Ersättning åt domare, vittnen och parter	3 900 000
65	Kostnader enligt lagen om fri rättegång	2 700 000
65	Understöd för utomprocessuell rättshjälp	1 000 000

Sid.	Kronor
66 Tornedalens rättshjälpsanstalt	54 000
67 Efterutbildning inom rättegångsväsendet	10 000
	7 664 000

E. Fångvården m. m.

71 Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar	1 054 600
78 Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader	163 400
79 Fångvårdsanstalterna: Avlöningar	18 226 400
126 Fångvårdsanstalterna: Omkostnader	8 265 400
131 Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m...	238 000
133 Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.	80 000
134 Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.	135 000
135 Fångvårdsanstalterna: Driftkostnader för tillfälliga förläggningar	865 000
136 Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhöra fång- vården, m. m.	56 000
136 Interneringsnämnden	26 000
137 Ungdomsfängelnsnämnden	14 000
137 Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport	450 000
138 Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar	879 500
143 Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader	182 800
145 Övervakning av villkorligt dömda	900 000
145 Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.	180 000
146 Kurser för övervakare, tillsynsmän och förundersökare	2 000
147 Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.	400 000
148 Bidrag till svenska skyddsförbundet	185 000
	32 303 100

F. Diverse

150 Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdssty- relsens delfond	1 381 000
150 Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadssty- relsens delfond	995 000
150 Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark	80 300
151 Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.	30 000
152 Bidrag till utgivande av lagsamling	194 200
153 Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk	8 000
154 Bidrag till internationella institutet för unifiering av privaträtten	3 000
155 Bidrag till Haagkonferensens för internationell privaträtt perma- nenta byrå	16 000
155 Bidrag till Nordisk årsbok	10 000
156 Bidrag till Nordisk Tidsskrift för Kriminalvidenskab	3 000
156 Bidrag till Tidskrift för kriminalvård	2 000
156 Uppgående av gränsen mot Finland m. m.	113 000
158 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	1 125 000
159 Extra utgifter	60 000
	4 020 500
	Summa 79 227 000

160 Sammanfattning.

BILAGA 5 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1956

TREDJE HUVUDTITELN

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari 1956.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Ministern för utrikes ärendena anmäler de frågor, som tillhör regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel för budgetåret 1956/57; dock att de under punkterna 9 och 16 upptagna frågorna anmäles av statsrådet Lindström. Föredragandena anför därvid följande.

A. Utrikesförvaltningen

[1] 1. Utrikesförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	24 646 000	23 808 913
1955/56 (statsliggaren s. 151)	24 904 000	
1956/57 (förslag)	26 972 000	

Diplomatisk och konsulär personal

I statsverkspropositionen till 1955 års riksdag (III ht s. 1) framhölls, att utrikesförvaltningen under de rådande förhållandena på såväl det politiska som ekonomiska området stod inför ökade krav. Under det gångna året har denna tendens blivit alltmer befast. Härtill kommer att utrikessjöfartens och turisttrafikens utveckling samt den på senare år genomförda utbyggnaden av sociallagstiftningen för svenska sjömän i utlandet (avseende bl. a. arbetsförmedling, arbetslöshetsunderstöd och sjukhjälp utom riket) medfört behov av en förstärkt representation utomlands. Förslag i sådan rikt-

ning har framförts av Svenska Sjöfolksförbundet, Sveriges Redareförening m. fl. organisationer. Även för ledningen av välfärdsarbetet för de svenska sjömännen i utländska hamnstäder är det av stor betydelse att äga tillgång till kvalificerad personal vid berörda utlandsmyndigheter. Vad nu sagts avser främst de lönade konsulaten, men motsvarande gäller i allt större utsträckning även för vissa olönade konsulat, särskilt i viktigare hamnstäder. Såsom framhållits i statsverkspropositionen till 1954 års riksdag (III ht s. 9) har det vid tillsättning av olönade konsulsposter blivit allt svårare att finna för uppgiften lämpliga personer, som är villiga att påtaga sig de med uppgiften förenade kostnaderna utan annan ersättning än den, som författningsenligt utgår för vissa ämbetsutgifter. Över huvud taget kan det komma att visa sig förenat med så stora svårigheter att återbesätta mera arbetskrävande och viktiga poster såsom olönade konsulter, att lönad tjänsteman i stället måste anlitas.

Det torde få erinras om att, oaktat utrikesförvaltningens verksamhet under de senaste tio åren betydligt ökats, antalet poster i sändebudsgraden under innevarande budgetår är lägre än vid andra världskrigets slut, och vad rådstjänsterna beträffar har den i samband med den s. k. Gjöresutredningen (prop. 1950: 153) beslutade ökningen på det stora hela utjämnats av indragningar under år 1951 (statsverkspropositionen 1951, III ht s. 1). Med hänsyn till vikten av återhållsamhet beträffande statens utgifter föreslår jag emellertid endast tre nya poster, nämligen en befattning i Ce 37 och tvenne befattningar i Ce 29.

Administrativ personal

För översättningsarbeten till franska finnes inom departementet en arvodesanställd tjänsteman, medan för engelska översättningar anlitas olika översättare, som ej är knutna till departementet. Vid strävandena att rationellt organisera översättningsarbetet har det befunnits praktiskt och önskvärt att frångå systemet med anlitan av tillfälliga översättare eller arvodesanställda tjänstemän och i stället inrätta särskilda tjänster som översättare. Mest angeläget är behovet i vad avser franska språket, medan befattningen för engelska språket synes kunna anstå tills vidare. Jag inskränker mig därför nu till att föreslå inrättande av en tjänst som översättare i franska inom departementet. Tjänsten torde placeras i lönegraden Ce 29.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst inom personalbyrån såsom kansliskrivare i Ca 15 uppflyttas till förste kansliskrivare i Ca 17 samt en tjänst inom arvs- och ersättningsbyrån såsom kansliskrivare i Ce 15 uppflyttas till förste kansliskrivare i Ce 17.

Tjänsten som uppsyningsman i departementet i Ce 14 (prop. 1953: 150) torde överföras å ordinarie stat.

I samband med ökningen av arkivets arbetsbelastning har behov uppstått av personalförstärkning vid arkivets s. k. aktkontroll. Jag föreslår därför inrättande av ytterligare en tjänst som kontorist i Ce 13 med placering vid

aktkontrollen. Genom rationalisering av arkivets verksamhet torde samtidigt en kontorsbiträdeshöjning i Ca 8 indragas.

I statsverkspropositionen till 1954 års riksdag framhölls, att genomförandet av den nya kanslistorganisationen inom utrikesförvaltningen bland annat nödvändiggjorde vissa övergångsanordningar (III ht s. 2). I anslutning härtill får jag anmäla, att en förste kanslist i Ca 20 å övergångsstat (statsverkspropositionen 1955, III ht s. 3) numera avgått ur tjänst. Befattningen torde därför avföras ur personalförteckningen och utbytas mot en kanslisttjänst i den reglerade befordringsgången.

De av mig framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsbehovet med 28 836 kronor för en befattning i Ce 37, 43 512 kronor för två tjänster i Ce 29, 21 756 kronor för en översättare i Ce 29, 1 920 kronor för en kontorist i Ce 13 (varvid ett kontorsbiträde i Ca 8 indrages) samt 1 656 kronor för de i det föregående nämnda lönegradsuppflyttningarna. Vidare bör posterna Exspektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, och Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke ordinarie tjänstemän, Särskilda förmåner i övrigt, med hänsyn till belastning respektive höjning av utgående barntillägg (jfr SFS 319/1955) uppräknas med 32 000 kronor respektive 300 000 kronor. Därjämte föranleder löneklassuppflyttningar, uppflyttningar i reglerad befordringsgång samt lönereglering (jfr SFS 189/1955) automatiska utgiftsstegringar å 1 638 125 kronor. Anslaget torde alltså höjas med $(28\,836 + 43\,512 + 21\,756 + 1\,920 + 1\,656 + 32\,000 + 300\,000 + 1\,638\,125 =) 2\,067\,805$ kronor eller i runt tal 2 068 000 kronor och för nästa budgetår uppföras med 26 972 000 kronor. Anslaget bör fördelas på olika poster på sätt framgår av avlöningsstaten i efterföljande hemställan.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande personalförteckning för utrikesförvaltningen:

Personalförteckning

I. Diplomatisk och konsulär personal

A. Ordinarie tjänstemän:

Befattning	Lönegrad
1 sändebud såsom kabinetssekreterare	Co 19
4 sändebud	Co 19
7 sändebud	Co 17
1 chef för handelsavdelningen	} Co 17 eller Co 15
3 utrikesråd såsom avdelningschefer	Co 15
19 sändebud	Co 15
6 generalkonsuler	Co 15
1 protokollchef	Ca 37
34 byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsuler	Ca 37

Befattning	Lönegrad
40 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ca 29
19 andre sekreterare, beskickningssekreterare eller vicekonsuler	Ca 25
10 förste kanslister	Ca 25
19 kanslister	Ca 21

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

3 byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsuler	Ce 37
9 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ce 29

C. Tjänstemän å övergångsstat:

1 förste kanslist	Ca 20
5 kanslister	Ca 16

II. Administrativ personal

A. Ordinarie tjänstemän:

1 kansliråd och chef för arkivet	Ca 37
1 kansliråd och chef för ekonomibyrån	Ca 37
1 förste arkivarie	Ca 31
1 förste bibliotekarie	Ca 31
2 arkivarier	Ca 27
1 förste revisor	Ca 27
1 revisor	Ca 25
1 kontorsskrivare	Ca 19
5 förste kansliskrivare	Ca 17
13 kansliskrivare	Ca 15
1 uppsyningsman	Ca 14
26 kontorister	Ca 13
3 förste expeditionsvakter	Ca 12
1 förste expeditionsvakt	Ca 11
55 kanslibiträden	Ca 11
14 expeditionsvakter	Ca 10
71 kontorsbiträden	Ca 8

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

1 förste kanslisekreterare	Ce 29
1 pressombudsman	Ce 29
1 översättare	Ce 29
1 intendent	Ce 27

Befattning

Lönegrad

C. Tjänstemän å övergångsstat:

1 kamrerare	Ca 29
4 kansliskrivare	Ca 15
1 kanslibiträde	Ca 11

III. Pressattachéer

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

7 pressattachéer	Ce 29
------------------------	-------

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

I. Diplomatisk och konsulär personal	16 109 000
1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena..	44 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänste- män, <i>förslagsvis</i>	3 570 000
3. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	8 000
4. Exspektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	259 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 803 000
6. Särskilda löneförmåner till ordi- narie och icke-ordinarie tjänste- män	9 073 000
a. Representationsbi- drag till ministern för utrikes ärendena....	20 000
b. Representations- och hyresbidrag till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet	20 000
c. Prisutjämnningstillägg	5 733 000
d. Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i> ...	3 300 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 352 000
II. Administrativ personal	7 939 000
1. Avlöningar till ordinarie tjänste- män, <i>förslagsvis</i>	1 681 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie per- sonal	2 723 000
3. Ortstillägg	2 430 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 105 000

III. Pressattachéer	431 000
1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	137 000
2. Ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	260 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	34 000
IV. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal	2 493 000
Summa kronor	26 972 000

c) till *Utrikesförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 26 972 000 kronor.

[2] 2. Utrikesförvaltningen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	6 257 000	6 637 013
1955/56 (statsliggaren s. 154)	6 412 000	
1956/57 (förslag)	7 347 000	

Kungl. Maj:t har den 27 maj 1955 fastställt följande omkostnadsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1955/56:

Omkostnadsstat

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	130 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	1 250 000
3. Flyttningersättningar, <i>förslagsvis</i>	650 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	50 000
5. <i>Expenser, förslagsvis</i>	
Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	75 000
Övriga <i>expenser</i> :	
Telegram, telefon och annonsering, <i>förslagsvis</i>	1 200 000
Andra ändamål:	
a. för utrikesdepartementet, <i>högst</i>	947 000
b. för utrikesrepresentationen, <i>högst</i>	2 110 000
Summa kronor	6 412 000

Riksdagen har tidigare (III ht 1946 s. 27 samt skr 3) bemyndigat Kungl. Maj:t att besluta om anlitande av detta anslag för anskaffande av tjänstebilar till beskickningar och konsulat. Därvid förutsattes, att Kungl. Maj:t lämnade riksdagen en redogörelse för de fall, då dylika bilinköp förekommit. Med anledning härav får jag anmäla, att utöver de anskaffningar, vilka tidigare bragts till riksdagens kännedom, tjänstebilar inköpts för beskickningarna i Bern, London och Oslo samt för OEEC-delegationen i Paris. Kostnaderna för ifrågakvarande inköp har uppgått till i runt tal 61 000 kro-

nor. Härjämte har tio äldre bilar ansetts av driftsekonomiska skäl böra utbytas mot nya.

Förevarande omkostnadsanslag torde för nästa budgetår beräknas på följande sätt.

Anslagsposterna till sjukvård m. m., reseersättningar och publikations-tryck samt telegram, telefon och annonsering bör med hänsyn till belastningen samt förutsedda merutgifter uppräknas med 10 000, 250 000, 15 000 respektive 200 000 kronor, varjämte anslagsposten till flyttningser-sättningar med hänsyn till belastning och förestående större personalflyttningar torde uppräknas med 150 000 kronor.

Under posten till övriga expenser, andra ändamål: för utrikesdepartementet torde fraktkostnaderna kunna minskas med 25 000 kronor. Å andra sidan förutses utgifterna komma att stiga för renhållning och städning med 15 000 kronor, för skrivmaterialier, papper och blankettryck o. d. med 20 000 kronor samt för prenumeration å tidningar och tidskrifter med 40 000 kronor. Nettoökningen å ifrågavarande post uppgår alltså till 50 000 kronor.

Under posten till övriga expenser, andra ändamål: för utrikesrepresentationen torde utgifterna för åkning i tjänsteärenden samt övriga omkostnader kunna minskas med 10 000 kronor respektive 40 000 kronor. Enligt av 1951 års riksdag godkända principer skall Kungl. Maj:t äga rätt att belasta denna post med utgifter för möbelanskaffning ej blott till bostäder åt sändebud utan, där så prövas ändamålsenligt, även till andra bostäder i statsägda eller av staten förhyrda fastigheter (III ht 1951 s. 23; SU 3; rskr 3). Ifrågavarande utvidgning av möbelanskaffningen föranleddes dels av de speciella förhållanden, som varit rådande i olika länder efter andra världskrigets slut, dels av den nedgång i utgifterna för flyttningser-sättningar, vilken man beräknade erhålla genom ökad möbelanskaffning. Av verkställda utredningar framgår, att departementets flyttningskostnader avsevärt kunnat nedbringas genom dessa utvidgade inventarietköp. Vid täta omflyttningar, som stundom varit fallet beträffande vissa specialattachéer, har det varit särskilt utgiftsbesparande att ej behöva vidtaga därmed sammanhängande, kostsamma flyttgodstransporter. Efter andra världskrigets slut har möbler i ökad utsträckning även måst anskaffas till för ändamålet särskilt förvärvade eller förhyrda bostäder för utsända skrivbiträden vid våra beskickningar och konsulat. Det har nämligen visat sig vara förenat med betydande svårigheter för denna personal att till rimlig kostnad privat förhyra möblerade bostäder. Under beaktande av samtliga nu anförda omständigheter och med hänsyn även till tillkomsten av nya tjänstebostäder under kommande budgetår torde det för inköp av inventarier för tjänstebostäder anvisade beloppet böra uppräknas med 150 000 kronor. Samtidigt bör det för inköp och underhåll av möbler m. fl. inventarier, d. v. s. möbler för kanslilokaler, anvisade beloppet, med hänsyn till belastning och planerade nyinköp i samband med nyförvärv av beskickningsfastigheter, uppräknas med 110 000 kronor.

Under ovannämnda post till övriga expenser, andra ändamål: för utrikes-

representationen bestrides jämväl utgifter för inköp, underhåll och drift av tjänstefordon. De växande kraven på snabba förflyttningar från plats till plats har medfört, att utlandsmyndigheternas bilbestånd under den senaste tioårsperioden måst starkt ökas. Härtill har även bidragit ändrade bestämmelser rörande kurirförsändelser, innebärande bl. a. biltransporter av kurirgods över längre sträckor. Utbyggnaden av utlandsmyndigheternas fordonsbestånd bör fortsätta, till dess flertalet beskickningar, delegationer och konsulat försetts med tjänstefordon. För att bäst tillgodose de olika slag av transporter, som förekommer, bör man, som hittills varit fallet, i regel anskaffa bilar av s. k. bruksvagnstyp. Där särskilda omständigheter så påkalla, bör undantagsvis även fordon av annan typ kunna komma i fråga. För tillgodoseende såväl av nödvändiga nyförvärv som ökade underhålls- och driftkostnader och utbyten av redan anskaffade fordon torde det för inköp, underhåll och drift av tjänstefordon anvisade beloppet böra uppräknas med 50 000 kronor.

Sammanlagda begärda ökningar under denna post uppgår sålunda till 310 000 kronor. Efter frånräkning av anmälda minskningar å 50 000 kronor utgör nettoökningen 260 000 kronor.

Vid bifall till de framlagda förslagen skulle anslaget för nästa budgetår uppföras med 7 347 000 kronor innebärande en höjning med 935 000 kronor, varav i automatisk utgiftsstegring 675 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utrikesförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 7 347 000 kronor.

[3] 3. Ersättningar åt olönade konsuler

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	400 000	476 166
1955/56 (statsliggaren s. 156)	500 000	
1956/57 (förslag)	550 000	

Med hänsyn till förutsedda merutgifter vid vissa olönade konsulat är en höjning av förevarande anslag med 50 000 kronor till 550 000 kronor påkallad.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar åt olönade konsuler* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

B. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

[4] 1. Permanenta skiljedomstolens internationella byrå i Haag

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	4 000	3 833
1955/56 (statsliggaren s. 157)	4 000	
1956/57 (förslag)	4 000	

Sveriges bidrag till byrån för verksamhetsåret 1954 utgjorde 2 789 floriner, motsvarande i svenskt mynt 3 833 kronor.

Byråns utgiftsstat för år 1955 har fastställts till 101 000 floriner, innebärande ett i förhållande till 1954 års budget med omkring 3 600 floriner förhöjt belopp. Sveriges bidrag beräknas komma att för 1955 uppgå till ett belopp av 3 975 kronor.

Någon förändring av medelsanvisningen är icke påkallad och jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

[5] 2. Förenta Nationerna

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	3 410 000	3 438 050
1955/56 (statsliggaren s. 157)	3 078 000	
1956/57 (förslag)	3 246 000	

Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1955 uppgick efter en från 1,65 % till 1,59 % sänkt bidragskvot till ett nettobelopp av 594 128 dollar, motsvarande i svenskt mynt 3 077 583 kronor.

Storleken av bidraget för år 1956 har icke kunnat med full säkerhet bedömas. De uppgifter därom, som sannolikt kommer att föreligga vid tidpunkten för anslagsfrågans behandling i riksdagen, torde lämpligen få tillställas vederbörande utskott. På grund av nu föreliggande preliminära uppgifter bör förevarande anslag tills vidare upptagas med ett till 3 246 000 kronor höjt belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förenta Nationerna* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 3 246 000 kronor.

[6] 3. Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	800 000	773 114
1955/56 (statsliggaren s. 158)	800 000	
1956/57 (förslag)	800 000	

Organisationens utgifter för tiden 1 juli 1955—30 juni 1956 uppgår enligt den för samma tidsperiod antagna budgeten till sammanlagt 1 460 970 000 franska francs. Av detta belopp skall 1 123 130 000 francs täckas genom bidrag från medlemsstaterna. Den svenska bidragskvoten, vilken för varje år fastställs enligt en automatiskt verkande bidragsskala, uppgår för budgetåret 1955/56 till 4,46 %. Sedan visst överskott från tidigare verksamhetsår tillgodoräknats, har Sveriges bidrag fastställts till 47 884 340 francs eller 708 688 kronor. Härtill kommer bidrag till den inom ramen för organisationen tillsatta transportministerkonferensen å 685 019 francs eller 13 828 kronor. Från nämnda båda bidragsbelopp avgår emellertid till följd av minskning av Sveriges bidrag till organisationens permanenta rörelsekapitalfond ett belopp av 1 921 902 francs eller 28 444 kronor. Härutöver utgår bidrag till den för medlemsstaterna gemensamma fonden för publicitetsändamål i Amerikas Förenta Stater å cirka 60 000 kronor. De sammanlagda kostnader, som under innevarande budgetår skall bestridas av förevarande anslag, uppgår sålunda till i runt tal $(708\,688 + 13\,828 - 28\,444 + 60\,000 =) 754\,072$ kronor.

Genom beslut den 22 december 1954 reducerade organisationen sin permanenta rörelsekapitalfond från 700 miljoner francs till 300 miljoner francs. Som en följd härav har, av det svenska bidraget till fonden, 408 663 kronor under budgetåret 1955/56 restituerats till Sverige.

Några beräkningar rörande Sveriges bidrag till organisationen för tiden 1 juli 1956—30 juni 1957 föreligger ännu icke. Planer på införande av ett pensionssystem för sekretariatets inom organisationen personal har avancerat tämligen långt och man kan för budgetåret 1956/57 förutse en mot kostnaderna för detta pensionssystem svarande ökning. För Sveriges del skulle införande av ett dylikt system innebära en bidragsökning med omkring 50 000 kronor per år. Dessutom torde tillkomma, under de tre första åren, ytterligare högst 27 000 kronor per år med anledning av systemets retroaktiva karaktär. De sammanlagda utgifterna under 1956/57 torde, oaktat det nya pensionssystemet, kunna antagas ej väsentligt överstiga 800 000 kronor, innebärande oförändrad medelsanvisning, och jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte förslå riksdagen

att till *Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

[7] 4. Europarådet

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	370 000	331 306
1955/56 (statsliggaren s. 158)	331 000	
1956/57 (förslag)	310 000	

Sveriges bidrag till Europarådet för 1955 utgjorde 22 235 269 franska francs eller i svenskt mynt 331 306 kronor.

Bidraget för år 1956 beräknas uppgå till 22 598 800 francs, d. v. s. 336 722 kronor. Genom beräknad restitution till medlemsstaterna av överskott från 1954 torde detta belopp komma att nedbringas till i runt tal 310 000 kronor.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Europarådet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 310 000 kronor.

[8] 5. Särskilda förhandlingar med främmande makter

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 400 000	1 376 336
1955/56 (statsliggaren s. 158)	1 300 000	
1956/57 (förslag)	1 400 000	

Förevarande anslag torde med hänsyn till belastningen under senaste budgetår ävensom med hänsyn till stundande omfattande avtalsförhandlingar böra höjas med 100 000 kronor till 1 400 000 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

[9] 6. Bidrag till internationell hjälpverksamhet

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	6 000 000	8 925 192
1955/56 (statsliggaren s. 158)	6 000 000	
1956/57 (förslag)	9 200 000	

I statsverkspropositionen till 1955 års riksdag (III ht s. 11) lämnades fortsatt redovisning för anslagets användning till utgången av år 1954. Anslaget har härefter disponerats på följande sätt.

Förenta Nationernas barnfond (UNICEF); bidrag för kalenderåret 1955	1 000 000
Svenska UNICEF-kommittén; vissa förvaltningskostnader	1 000
Förenta Nationernas utvidgade verksamhet för tekniskt bistånd; bidrag för kalenderåret 1955	3 000 000
Svenska institutets avdelning för tekniskt bistånd	213 500

Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd	1 747 000
Annan direkt svensk hjälpverksamhet	138 400
Förenta Nationernas flyktingkommissaries fond; bidrag för kalenderåret 1955	600 000
Kostnader för mottagande av flyktingar (jfr under p. C. 2)	200 000
Förenta Nationernas hjälporgan för flyktingar från Palestina (UNRWA); bidrag för budgetåret 1955/56	300 000
Mellanstatliga kommittén för europeisk migration (ICEM); bidrag till förvaltningskostnader under kalenderåret 1955	277 000
Summa kronor	7 476 900

Härtill kommer emellertid det svenska bidraget till skandinaviskt undervisningssjukhus i Korea (jfr nedan under p. C. 1). Vidare har från anslaget bestritts vissa kostnader i samband med mottagandet av en grupp flyktingar från Trieste; dessa sistnämnda utgifter har emellertid återförts till anslaget ur medel, vilka Mellanstatliga kommittén för europeisk migration betalar till mottagarlandet såsom engångsbidrag för respektive flyktingars omhändertagande.

A. Bidrag till Förenta Nationernas utvidgade verksamhet för tekniskt bistånd

Utgifterna för nämnda ändamål framgår av nedanstående tabell.

1954/55	3 000 000 ¹
1955/56	3 200 000 ²
1956/57 (förslag)	3 600 000 ³

¹ 4/5 (= 2 000 000 kr) av bidraget för kalenderåret 1954 samt 1/3 (= 1 000 000 kr) av bidraget för kalenderåret 1955.

² Återstående 2/3 (= 2 000 000 kr) av bidraget för kalenderåret 1955 samt 1/3 (= 1 200 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1956.

³ 2/3 (= 2 400 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1956 samt 1/3 (= 1 200 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1957.

Sverige har med sitt bidrag å 3 000 000 kronor till den utvidgade verksamheten för tekniskt bistånd under kalenderåret 1955 intagit sjunde platsen bland bidragsgivarna, efter Förenta staterna, Storbritannien, Canada, Frankrike, Sovjetunionen och Nederländerna. Omkring 500 stipendiater från mindre utvecklade länder har sedan den utvidgade verksamhetens början den 1 juli 1950 för längre eller kortare tid vistats i Sverige, motsvarande närmare 10 % av Förenta Nationernas samtliga stipendiater under denna femårsperiod. Detta innebär, att Sverige är tredje landet i världen i fråga om antalet mottagna stipendiater. Det antal svenskar, som medverkat som experter, har uppgått till ungefär ett hundratal. En betydande ökning har här skett under senare år.

För kalenderåret 1954 uppgick de sammanlagda bidragen till 25,3 miljoner dollar. För kalenderåret 1955 torde motsvarande siffra bli omkring 27,9 miljoner dollar.

För verksamheten under kalenderåret 1956 har Förenta staterna utfäst sig att bidra med 15,5 miljoner dollar, dock att det amerikanska bidraget icke skall utgöra mer än hälften av totalbeloppet. Sistnämnda villkor innebär att övriga länder för att verksamheten skall kunna erhålla det amerikanska maximibidraget måste höja sina bidrag med genomsnittligt 20 %. Från svensk sida har i samband med den s. k. bidragskonferensen den 26 oktober 1955 meddelats, att svenska regeringen under förutsättning av riksdagens godkännande ämnar för kalenderåret 1956 bidra med ett till 3 600 000 kronor höjt belopp.

B. Bidrag till Förenta Nationernas barnfond (UNICEF)

Utgifterna för nämnda ändamål framgår av nedanstående tabell.

1954/55	1 500 000 ¹
1955/56	1 000 000 ²
1956/57 (förslag)	1 000 000

¹ Bidrag för kalenderåret 1954 samt hälften av bidraget för kalenderåret 1955.

² Återstående hälft (= 500 000 kr) av bidraget för kalenderåret 1955 samt hälften (= 500 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1956.

³ Hälften (= 500 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1956 samt hälften (= 500 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1957.

De olika ländernas sammanlagda bidrag till barnfonden uppgick 1954 till 16,5 miljoner dollar och 1955 till 17,5 miljoner dollar. Målet har under dessa år varit 20 miljoner dollar, vilket barnfondens ledning hoppas kunna uppnå 1956.

C. Övrig internationell hjälpverksamhet

1. *Nödhjälp och återuppbyggnad i Korea.* 1954 års riksdag biföll det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget angående svensk medverkan i ett skandinaviskt undervisningssjukhus i Korea (prop. 1954: 202; rskr 303). Som ett led i de förhandlingar, vilka förts mellan å ena sidan de skandinaviska länderna och å andra sidan Förenta Nationernas hjälporgan för Korea (UNKRA) och den koreanska regeringen (Förenta Nationernas överkommando i Korea har utträtt som part) i syfte att få till stånd ett avtal, som skall utgöra grundvalen för sjukhusets upprättande och drift, har en skandinavisk delegation besökt Korea i oktober—november 1955. Preliminär överenskommelse har därvid nåtts om ännu utestående frågor. Avtalet har emellertid ännu icke undertecknats av de berörda parterna. Den femåriga driftperiod i skandinavisk regi, som avtalet förutser, är avsedd att börja den 1 januari 1958.

Såsom anfördes i statsverkspropositionen till 1954 års riksdag (III ht s. 16) har av anslaget för budgetåret 1953/54 2 000 000 kronor reserverats för en första finansiell insats för sjukhuset. För täckande av härefter för Sveriges del resterande medelsbehov med avseende på den s. k. återupp-

byggnadsperioden fram till den 1 januari 1958 har å anslaget för budgetåret 1954/55 (statsverkspropositionen 1955, III ht s. 11) reserverats 1 500 000 kronor. Sammanlagt har alltså 3 500 000 kronor beräknats för nu nämnda ändamål.

Av kostnaderna för driftperioden beräknas Sveriges andel för år uppgå till en tredjedel av 1,5 miljoner dollar eller 0,5 miljoner dollar, motsvarande i svenskt mynt omkring 2 600 000 kronor. Förslag rörande bestridande av dessa kostnader kommer framdeles att föreläggas riksdagen under elfte huvudtiteln.

2. *Flyktinghjälp*. Förenta Nationernas generalförsamling bemyndigade genom en resolution den 21 oktober 1954 Förenta Nationernas flyktingkommissarie att inom tiden för sitt mandat, d. v. s. till utgången av år 1958, genomföra en verksamhet för att åvägabrinda en definitiv lösning av flyktingproblemet samt att därjämte lämna viss nödhjälp åt de mest behövande fallen. För verksamhetens finansiering upprättades en särskild fond, Förenta Nationernas flyktingfond (UNREF).

Enligt den av flyktingkommissariens rådgivande kommitté (numera ombildad till verkställande kommitté för UNREF) och sedermera av Ekonomiska och sociala rådet godkända planeringen av verksamheten beräknas preliminärt ett sammanlagt belopp av 16 miljoner dollar bli erforderligt för hela perioden, d. v. s. till utgången av år 1958. Kostnaderna för år 1955 har beräknats till 4,2 miljoner dollar, varav 3,2 miljoner för åtgärder ägnade att leda till en definitiv avveckling av flyktingproblemet och 1 miljon för nödhjälp. I början av november 1955 hade endast omkring hälften av de för år 1955 erforderliga medlen ställts till förfogande. För år 1956 har preliminärt planerats en verksamhet motsvarande utgifter om 4,4 miljoner dollar.

Sverige har för år 1955 lämnat ett kontantbidrag till UNREF å 600 000 kronor. Som ett bidrag in natura till fonden har Sverige vidare mottagit ett antal under flyktingkommissariens mandat hörande flyktingar från läger i Österrike, nämligen dels 60 tbc-sjuka och dels 200 arbetsföra flyktingar, i bägge fallen jämte anhöriga, sammanlagt omkring 600 personer. Kostnaderna för flyktingarnas mottagande har fördelats på tredje, femte och elfte huvudtitlarna. Mellanstatliga kommittén för europeisk migration (ICEM), som ombesörjt transporten av flyktingarna från Österrike till Sverige, har gjort framställning att svenska regeringen måtte ersätta kommittén dess utgifter för dessa transporter. Kommitténs direktör har under rättats om att man å svensk sida i princip är villig att tillmötesgå denna framställning, men att man önskar avvakta en närmare specificering av kostnaderna i fråga.

Till den hjälpverksamhet, som bedrives av Förenta Nationernas hjälporgan för Palestina-flyktingar (UNRWA) bland de arabflyktingar, som lämnat nuvarande staten Israels territorium, har Sverige för perioden 1 juli 1955—30 juni 1956 bidragit med samma belopp som tidigare, d. v. s. 300 000 kronor. Förenta Nationernas generalförsamling beslöt den 4 december 1954,

såsom omnämndes i statsverkspropositionen till 1955 års riksdag (III ht s. 12), att förlänga UNRWA:s mandat till och med den 30 juni 1960.

Den svenska andelen av Mellanstatliga kommitténs för europeisk migration (ICEM) förvaltningskostnader för kalenderåret 1955 blev, till följd av vissa inom ICEM företagna omräkningar, något lägre än beräknat, nämligen 277 000 kronor. Utgiftsökningar, föranledda huvudsakligen av vid kommitténs möte i Genève i oktober 1955 antagna nya personalreglementen, gör emellertid att motsvarande svenska bidrag för år 1956 kommer att uppgå till omkring 335 000 kronor.

3. *Verksamheten i Sverige för rekrytering av experter och mottagande av stipendiater m. m. i samband med Förenta Nationernas och fackorganens verksamhet för tekniskt bistånd.* Den i föregående års statsverksproposition (III ht s. 14) omnämnda kommittén för internationella expert- och stipendieärenden har ombildats till en nämnd med samma namn, för vilken Kungl. Maj:t utfärdat instruktion den 15 april 1955.

Kostnaderna för Svenska institutets avdelning för tekniskt bistånd, vilken handhar expertrekryteringen och stipendiatmottagningen i samband med Förenta Nationernas verksamhet för tekniskt bistånd och därmed även utgör sekretariat åt nämnden för internationella expert- och stipendieärenden, har, beroende på huvudsakligen automatiska utgiftsökningar (löneregleringar) men även den alltmer vidgade omfattningen av Förenta Nationernas verksamhet på ifrågavarande område i takt med de olika ländernas ökade bidrag, under innevarande budgetår icke kunnat hållas inom ramen för det i föregående års statsverksproposition (III ht s. 15) förslagsvis beräknade beloppet 175 000 kronor. Det har visat sig nödvändigt att höja detta belopp till 213 500 kronor.

4. *Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd.* Efter förhandlingar med pakistanska regeringen undertecknades i Karachi den 4 juni 1955 ett avtal mellan Sverige och Pakistan om tekniskt bistånd på yrkesundervisningens område. Enligt avtalet skall en svensk-pakistansk skola för yrkesundervisning upprättas utanför Karachi. Skolans syfte skall vara att främja utvecklingen av småindustri i Pakistan genom att ge utbildning åt förmän, instruktörer och egna småföretagare inom vissa yrkesområden. Parallellt med den egentliga yrkesundervisningen skall eleverna även bibringas visst mått av insikter i företagsekonomi, varjämte skolan i mån av resurser skall bedriva viss konsulterande verksamhet och kursverksamhet.

Skolan skall enligt avtalet omfatta två utbildningslinjer, nämligen en avdelning för utbildning av inrednings- och byggnadssnickare och en avdelning för utbildning i konfektionssömnad. Avtalet förutser, att skolan skall kunna utvidgas att omfatta ytterligare avdelningar. Sverige har åtagit sig att för de båda nu planerade avdelningarna under en femårsperiod bestrida löne- och resekostnaderna för och tillhandahålla den svenska personalen, som skall bestå av en rektor, fem lärare, två reparatörer och en sekreterare. Sverige skall vidare svara för inköp av maskiner och utrustning till ett värde av omkring 200 000 kronor för vardera avdelningen och för anskaffning av möb-

ler och utrustning i övrigt för skolans administrationslokaler samt har förbundit sig att såsom bidrag till de lokala kostnaderna årligen ställa 60 000 kronor till förfogande för skolans styrelse. Till förmån för den vid skolan lokalt anställda personalen innehåller avtalet en bestämmelse, att svenska regeringen ställer ett antal stipendier till förfogande för att göra det möjligt för denna personal att få studera motsvarande yrkesutbildning i Sverige.

Pakistanska regeringen skall upplåta tomtmark för skolan och uppföra erforderliga byggnader, inklusive bostäder åt den svenska personalen, samt ställa erforderlig pakistansk personal till förfogande (bl. a. en biträdande rektor) och avlöna denna, varjämte man å pakistansk sida skall svara för elevernas inackorderingskostnader, underhållet av skolan och bostäderna ävensom viss utrustning m. m.

Avtalet gäller i första hand till och med den 30 juni 1956, men förlänges automatiskt — därest icke uppsägning skett sex månader dessförinnan — för ett år i sänder intill den 1 juli 1960.

Den av Centralkommittén för yrkesskolan anställde rektorn har i slutet av sistlidne oktober avrest till Pakistan för att medverka vid detaljplaneringen av skolan och åtgärderna för dess igångsättande. Sammanlagda antalet elever vid skolan i färdigt skick beräknas bli omkring 75.

Den årliga kostnaden å svensk sida för skolan beräknas uppgå till 650 000 kronor.

Vad beträffar verksamheten i Etiopien har den svensk-etiopiska byggnadstekniska skolan i Addis Abeba kunnat inleda sin undervisningsverksamhet den 13 oktober 1955. Större delen av den svenska personalen har tillträtt sina befattningar. Skolans byggnader har i stort sett färdigställts. Ett 30-tal elever har hittills antagits till den första årskursen.

Genom den av Centralkommittén bedrivna insamlingen »Sverige hjälper» har kommittén tillförts 3 miljoner kronor i enskilda bidrag, vilket belopp bl. a. kommer att användas för social verksamhet i Etiopien och Pakistan, i sistnämnda fall, såvitt hittills planerats, i direkt anslutning till yrkesskolan.

5. *Annan direkt svensk hjälpverksamhet.* Sveriges Förenade Studentkårer har beviljats bidrag med 78 400 kronor för utbildning under budgetåret 1955/56 av indonesiska studenter vid tekniska högskolor i Sverige. Beloppet är avsett att täcka kostnaderna för sju studenter fjärde studieår och att möjliggöra för en ny grupp om sex studenter att påbörja studier i vårt land.

Sedan fråga uppkommit om svenskt tekniskt bistånd inom bostadsbyggandets område åt Jugoslavien har på svensk inbjudan tre jugoslaviska byggnadstekniker under bostadsstyrelsens ledning företagit ett sju veckors studiebesök i Sverige under september—oktober 1955. Kostnaderna härför, 10 000 kronor, har bestritts av förevarande anslag.

Svenska ORT-kommittén har till förmån för världsunionen ORT, en organisation för yrkesutbildning av judisk ungdom, erhållit bidrag med 50 000 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1955/56 stod följande medel till förfogande:	
Reservationsmedel från föregående budgetår	5 326 497
Anslag för budgetåret 1955/56	6 000 000
	Summa kronor 11 326 497

Av förestående belopp å 11 326 497 kronor hade genom tidigare fattade beslut 3 500 000 kronor disponerats för det planerade skandinaviska sjukhuset i Korea (se ovan punkt C. 1). Det till förfogande stående beloppet per den 1 juli 1955 uppgick alltså till (11 326 497 — 3 500 000 =) 7 826 497 kronor.

De utgifter, som företagits eller förutses för budgetåret 1955/56 och de av föredraganden förslagsvis beräknade utgifterna för budgetåret 1956/57 är sammanförda i nedanstående tabell.

	Budgetåret 1955/56	Budgetåret 1956/57
A. Tekniskt bistånd: Bidrag till FN	3 200 000 ¹	3 600 000 ²
B. Förenta Nationernas barnfond (UNICEF)	1 000 000 ³	1 000 000 ⁴
C. 2. Flyktinghjälp	1 377 000	1 435 000
C. 3. Svenska institutets avd. för tekniskt bistånd ...	213 500	213 500
C. 4. Centralkommittén	1 518 600	1 851 500
C. 5. Annan direkt svensk hjälp	138 400	500 000
C. 6. Tillfälliga ändamål	378 997	600 000
	Summa kronor 7 826 497	9 200 000

¹ Återstående 2/3 (= 2 000 000 kr) av bidraget för kalenderåret 1955 samt 1/3 (= 1 200 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1956.

² 2/3 (= 2 400 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1956 samt 1/3 (= 1 200 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1957.

³ Återstående hälft (= 500 000 kr) av bidraget för kalenderåret 1955 samt hälften (= 500 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1956.

⁴ Hälften (= 500 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1956 samt hälften (= 500 000 kr) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1957.

Föredraganden. Sveriges förpliktelser och åtaganden inom området för internationell hjälpverksamhet, i den mån dessa förpliktelser berör anslaget för bidrag till internationell hjälpverksamhet, kan under innevarande budgetår uppfyllas endast tack vare att utom det årliga anslag å 6 000 000 kronor, som hittills utgått för ändamålet, reservationsmedelsbehållningar stått till förfogande från föregående budgetår till ett sammanlagt belopp av 5 326 497 kronor. Härav utgör 3 500 000 kronor medel reserverade för det planerade skandinaviska sjukhuset i Korea. Av den nu lämnade redogörelsen och den därvid fogade tabellen framgår, att de under innevarande budgetår disponibla medlen, inberäknat det ursprungligen till 600 000 kronor beräknade reservbeloppet för tillfälliga ändamål, torde komma att praktiskt taget helt bli tagna i anspråk. Den mindre besparing, som kan komma att uppstå, hänför sig till posten Tillfälliga ändamål, i den mån denna icke utnyttjas.

Beträffande de förslagsvis beräknade utgifterna för budgetåret 1956/57 får jag anföra följande.

A. Mot bakgrunden av 1955 års riksdags uttalande i ämnet (SU 1955: 3; rskr 3) har Sverige i syfte att medverka till att *Förenta Nationernas utvidgade verksamhet för tekniskt bistånd* till mindre utvecklade länder kommer i åtnjutande av maximalt bidrag från Förenta staterna (50 % av totala bidragssumman, dock högst 15,5 miljoner dollar) vid Förenta Nationernas konferens för tekniskt bistånd hösten 1955 utfäst sig att för kalenderåret 1956 under förutsättning av riksdagens godkännande höja sitt bidrag från 3 000 000 kronor till 3 600 000 kronor. De utfästelser om bidrag, vilka avgavs vid nämnda konferens, uppgick sammanlagt till 28 miljoner dollar. Ytterligare utfästelser torde emellertid vara att vänta.

I enlighet med den princip för bidragens utbetalande till den tekniska hjälpen och barnfonden, för vilken redogjordes i föregående års statsverksproposition (III ht s. 16), förutsattes att del av de för nämnda ändamål för kalenderår utgående beloppen utbetalas redan under första hälften av året. Jag ber i detta hänseende att få hänvisa till uppställningen över utgifterna och de därtill fogade anmärkningarna.

B. Till *Förenta Nationernas barnfond (UNICEF)* torde för budgetåret 1956/57 få beräknas bidrag med oförändrat belopp, d. v. s. 1 000 000 kronor. Jag vill i detta sammanhang nämna, att Sverige genom sitt inval i Ekonomiska och sociala rådets sociala kommission för treårsperioden 1956—58 automatiskt under samma tid även är representerat i UNICEF:s styrelse.

C. Under posten flyktinghjälp har preliminärt beräknats bidrag till Förenta Nationernas hjälporgan för Palestinaflyktingar (UNRWA) med oförändrat 300 000 kronor, till Mellanstatliga kommitténs för europeisk migration (ICEM) förvaltningskostnader 335 000 kronor och till Förenta Nationernas flyktingkommissaries fond (UNREF) oförändrat 700 000 kronor. För ytterligare flyktinghjälp har beräknats ett reservbelopp på 100 000 kronor. Under förutsättning att läget på arbetsmarknaden respektive tillgången på vårdplatser tillåter, synes böra övervägas, huruvida icke Sverige bör erbjuda sig att under 1956 mottaga ytterligare ett antal tbc-sjuka eller arbetsföra flyktingar från läger under flyktingkommissariens mandat. Storleken av kontantbidraget till UNREF torde få slutligt fastställas med hänsyn till omfattningen av en eventuell dylik aktion.

Enär Förenta Nationernas verksamhet för tekniskt bistånd under 1956 i varje fall torde komma att få minst samma omfattning som under 1955, torde anslaget för Svenska institutets avdelning för tekniskt bistånd få beräknas till oförändrat belopp.

För Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd har preliminärt uppförts ett belopp av 1 851 500 kronor. Härav utgör 650 000 kronor bidrag till verksamheten i Pakistan, 430 000 kronor bidrag till verksamheten i Etiopien, 97 000 kronor ersättning för förvaltnings- och upplysningskostnader, 130 000 kronor anslag för vissa stipendier m. m. samt 544 500 kronor bidrag för möjliggörande av bl. a. en utvidgning av verksamheten i Etiopien

och Pakistan. Det får anses högligen angeläget, att det intresse för de mindre utvecklade folkens problem, vilket väckts i vårt land genom Centralkommitténs hittillsvarande aktivitet, bibehålles och förstärkes. Det goda resultat, som uppnåtts genom insamlingen »Sverige hjälper», bör enligt min uppfattning motsvaras av en förnyad insats från statsmakternas sida.

Ett steg i denna riktning är även, att man för budgetåret 1956/57 räknar med att utgifterna för stipendiatverksamheten kommer att stiga dels på grund av ökat antal stipendiater och dels med hänsyn till stegrade kostnader per stipendiat. För detta ändamål har därför preliminärt uppförts 500 000 kronor.

För tillfälliga ändamål, inberäknat katastrofhjälp, har i likhet med vad som preliminärt gjordes för innevarande budgetår upptagits ett belopp av 600 000 kronor.

I den mån utgifterna visar sig icke komma att överensstämma med beräknade belopp torde det få tillkomma Kungl. Maj:t att företaga en utjämning mellan utgiftsposterna inom ramen för disponibla medel.

I föregående års statsverksproposition (III ht s. 17) nämnde jag, att nya projekt beträffande internationell hjälpverksamhet, särskilt tekniskt bistånd, är under övervägande inom Förenta Nationerna, bl. a. en fond för gåvohjälp och långfristiga lån till låg ränta (SUNFED) och ett internationellt finansieringsbolag. Förslag om Sveriges anslutning till finansieringsbolaget framlägges senare denna dag av chefen för finansdepartementet. Vad beträffar SUNFED beslöt Förenta Nationernas generalförsamling den 9 december 1955 att denna fråga skulle bli föremål för ytterligare utredning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationell hjälpverksamhet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 9 200 000 kronor.

[10] 7. Bidrag till Röda korsets internationella kommitté

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	30 000	30 000
1955/56 (statsliggaren s. 158)	30 000	
1956/57 (förslag)	30 000	

Detta anslag bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Röda korsets internationella kommitté* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

C. Diverse

[11] 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond. Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till beskickningsfastigheternas delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 3 611 000 kronor.

[12] 2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Med åberopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört beträffande ersättning till byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 439 000 kronor.

[13] 3. Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	150 000	54 609
1955/56 (statsliggaren s.158)	150 000	
1956/57 (förslag)	150 000	

För ifrågavarande ändamål har under budgetåret 1954/55 utbetalats 314 566 kronor, medan återbetalningar gjorts med 259 957 kronor. Nettoutgiften har alltså uppgått till 54 609 kronor.

Till följd av beslut vid 1955 års riksdag (prop. 118; rskr 294) skall fr. o. m. innevarande budgetår vissa kostnader för sjukvård och underhåll utom riket för sjukförsäkrad svensk sjöman belasta detta anslag. I avvaktan på närmare erfarenheter av storleken av dessa kostnader, är jag icke beredd att nu förorda någon ändrad medelsanvisning och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

[14] 4. Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslands-svenskar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	65 000	65 000
1955/56 (statsliggaren s. 159)	60 000	
1956/57 (förslag)	60 000	

Förevarande anslag synes för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 60 000 kronor. Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

[15] 5. Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 135 000	1 134 986
1955/56 (statsliggaren s. 159)	1 140 000	
1956/57 (förslag)	1 288 500	

Kungl. Maj:t har den 27 maj 1955 fördelat det för innevarande budgetår beviljade anslaget på följande sätt:

1. Bidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet	554 000
2. Bidrag till Svensk-amerikanska nyhetsbyrån	429 000
3. Bidrag till Svensk-internationella pressbyrån	117 000
4. Till ministrernas för utrikes ärendena förfogande	40 000

Summa kronor 1 140 000

1. Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet

I sin budget för innevarande budgetår upptager Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet utgifter till ett sammanlagt belopp av 824 996 kronor. Till täckande av detta belopp står till förfogande dels ett å riksstaten för löpande budgetår under förevarande anslag anvisat statsbidrag av 554 000 kronor, dels enskilda bidrag, vilka beräknas komma att uppgå till 224 000 kronor, dels ränteinkomster samt överskott från tidigare verksamhetsår å 10 865 kronor respektive 11 131 kronor. Slutligen beräknas intäkter i samband med bokförsäljning o. dyl. komma att inflyta med 25 000 kronor.

Beträffande utgifterna för budgetåret 1956/57 erinrar institutet i sitt anslagsäskande den 23 augusti 1955 om att institutets ekonomi visserligen på visst sätt stabiliserats, men att denna konsolidering kunnat uppnås endast på bekostnad av en stark begränsning av arbetet jämfört med vad som för-

utsatts vid institutets tillkomst. Sålunda kunde fortfarande ingen egentlig filmproduktion komma till stånd; tvärtom såge sig institutet nödsakat att väsentligt reducera även framställningen av nya språkversioner och filmkopior i jämförelse med vad som varit möjligt budgetåret 1954/55. Institutet beräknade, att en engångsökning av statsanslaget med minst 125 000 kronor erfordrades för framställning av svensk upplysningsfilm.

Vidare stode institutet inför kravet på en upprustning inom publikationsverksamheten. Särskilt allvarligt vore att den stora översiktssboken »Introduction to Sweden» numera vore slutsåld och att institutet saknade resurser för att framställa någon ny upplaga av denna. Kostnaderna för en ny upplaga beräknades till 40 000 kronor.

Antalet utländska studiedelegater, framhåller institutet vidare, hade under det gångna arbetsåret uppgått till cirka 6 000, en ökning med 1 200 jämfört med föregående verksamhetsår. För att på ett tillfredsställande sätt kunna mottaga denna ökade besöksström måste institutet erhålla möjlighet att under sommarmånaderna tillfälligt anställa ytterligare personal för detta ändamål. Merkostnaderna härför torde böra beräknas till 7 000 kronor.

I fråga om de permanenta personalkostnaderna upplyser institutet, att fråga om pensionering av den del av personalen, som sysslar med ärenden inom ramen för Sveriges medverkan i Förenta Nationernas program för bistånd till mindre utvecklade områden, ännu icke slutgiltigt lösts. Kostnaderna för en definitiv reglering av denna pensionering uppginge till dels 28 500 kronor för retroaktiv pensionering räknat från den 1 juli 1953, dels 9 500 kronor för år fr. o. m. budgetåret 1956/57. Institutet hade vidare utgifter för lönestegringar. Personalen hade fr. o. m. den 1 januari 1955 erhållit löneökningar motsvarande de löneförhöjningar, som under våren 1955 beviljades alla statstjänstemän. Merkostnaderna i anledning härav uppginge till dels 39 900 kronor för budgetåren 1954/55 och 1955/56, dels 28 000 kronor för budgetåret 1956/57. De sammanlagda utgifterna för nu redovisade pensioneringskostnader och lönestegringar uppginge till $(28\,500 + 9\,500 + 39\,900 + 28\,000 =)$ 105 900 kronor. Med hänsyn till den allmänna prisstegringen erfordrades slutligen en höjning av institutets omkostnadsanslag med 15 000 kronor.

Institutet hemställer följaktligen, att statsbidraget höjes med $(125\,000 + 40\,000 + 7\,000 + 105\,900 + 15\,000 =)$ 292 900 kronor till 846 900 kronor.

Departementschefen. En höjning av statsbidraget för ökad film- och publikationsverksamhet är jag icke i tillfälle att kunna tillstyrka. Ej heller kan jag förorda anvisande av medel för tillfällig ökning av personalen. I 1954 års statsverksproposition (III ht s. 21) fastslogs, att ersättning borde beredas institutet för de årliga kostnaderna för pensionering. Sedan statens pensionsanstalt numera beslutat om registrering enligt SPA-reglementet av institutets personal, däri inräknat även viss personal, som sysslar med ärenden inom ramen för Sveriges medverkan i Förenta Nationernas program för bistånd till mindre utvecklade områden, föreslår jag, att medel bevil-

jas med 24 000 kronor för retroaktiva pensionsavgifter och ytterligare 9 500 kronor för fortlöpande pensionsavgifter fr. o. m. nästkommande budgetår.

Jag vill icke motsätta mig att bidraget till institutet förstärkes med anledning av den stegrade löne- och kostnadsnivån. Jag anser ett belopp av 45 000 kronor skäligt härför. Då institutets medelstillgångar utsatts för en betydande belastning till följd av löne- och prisutvecklingen under år 1955, torde det dessutom vara nödvändigt att tillföra institutet ett belopp av 40 000 kronor såsom engångsförstärkning av bidraget.

Institutets statsbidrag torde sålunda höjas med $(24\,000 + 9\,500 + 45\,000 + 40\,000 =)$ 118 500 kronor till ett sammanlagt belopp av 672 500 kronor.

2. Svensk-amerikanska nyhetsbyrån

Svensk-amerikanska nyhetsbyrån uppbär för sin verksamhet under innevarande budgetår ett statsbidrag av 429 000 kronor. Byrån, som ej avser att vidtaga någon förändring i riktlinjerna för sin verksamhet, har i skrivelse i september 1955 hemställt om ett med 25 800 kronor ökat statsbidrag. Nämn-da höjning avsåge dels merutgifter i samband med fr. o. m. den 1 januari 1955 beviljade lönehöjningar för byråns personal i Stockholm å sammanlagd 14 600 kronor, dels ökade omkostnader å 800 kronor samt dels installation av luftkonditioneringsaggregat i byråns New York-kontor.

Departementschefen. Svensk-amerikanska nyhetsbyråns hemställan om ett med 25 800 kronor förhöjt statsbidrag finner jag mig icke kunna tillstyrka i annan mån än att byrån beredes viss ersättning för lönehöjningar samt ökade omkostnader för byråns kontor i Stockholm med sammanlagt 15 000 kronor. Jag föreslår därför, att såsom bidrag till byråns verksamhet under budgetåret 1956/57 anvisas ett belopp av 444 000 kronor.

3. Svensk-internationella pressbyrån

Svensk-internationella pressbyrån uppbär för sin verksamhet under innevarande budgetår ett statsbidrag av 117 000 kronor. Sveriges allmänna exportförening har i skrivelse den 1 september 1955 hemställt om ett statsbidrag av 134 000 kronor, innebärande en ökning av 17 000 kronor. Denna höjning föranleddes av lönestegringar för byråns personal fr. o. m. den 1 januari 1955.

Departementschefen. Med hänsyn till inträffade löne- och kostnadsstegringar föreslår jag, att bidraget till Svensk-internationella pressbyråns verksamhet höjes med 15 000 kronor och således för budgetåret 1956/57 anvisas med 132 000 kronor.

4. Till ministerns för utrikes ärendena förfogande

Jag föreslår, att posten för budgetåret 1956/57 upptages med oförändrat belopp, 40 000 kronor.

Enligt de framlagda förslagen skulle anslaget till Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige ökas med 148 500 kronor till 1 288 500 kronor samt beräknas på följande sätt.

1. Bidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet . .	672 500
2. Bidrag till Svensk-amerikanska nyhetsbyrån	444 000
3. Bidrag till Svensk-internationella pressbyrån	132 000
4. Till ministrernas för utrikes ärendena förfogande	40 000
	Summa kronor 1 288 500

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige*
för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 1 288 500 kronor.

[16] 6. **Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater**

Sedan Förenta Nationerna i juni 1954 därom gjort framställning, under rättades organisationen om att man å svensk sida åtog sig att från och med den 1 januari 1955 bestrida resekostnaderna till och från studieländerna för de svenska medborgare, som erhåller studiestipendier från Förenta Nationerna.

Föredraganden. Ifrågavarande kostnader bestrides för närvarande ur anslaget till extra utgifter å den huvudtitel, under vilken vederbörandes studier faller. Denna ordning får emellertid anses mindre tillfredsställande. Enligt uttalande av nämnden för internationella expert- och stipendieärenden torde ifrågavarande kostnader böra beräknas till högst 12 500 kronor för år om, vilket förefaller antagligt, tre stipendier årligen ställes till Sveriges förfogande. Med hänsyn härtill får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 12 500 kronor.

[17] 7. **Utländska pressbesök**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	30 000	28 672
1955/56 (statsliggaren s. 159)	30 000	
1956/57 (förslag)	60 000	

Förevarande anslag torde för nästa budgetår böra uppföras med ett till 60 000 kronor höjt belopp, varav 30 000 kronor avser engångskostnader i samband med utgifter för utländska journalister under den brittiska drott-

ningens besök i Stockholm under juni månad 1956. Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utländska pressbesök* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[18] 8. **Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	90 000	90 000
1955/56 (statsliggaren s. 159)	90 000	
1956/57 (förslag)	95 000	

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisade riksdagen för ifrågavarande ändamål ett anslag av 90 000 kronor för budgetåret 1955/56. Detta belopp har av Kungl. Maj:t i likhet med föregående år fördelats sålunda, att till Utrikespolitiska institutet anvisats 70 000 kronor, till Föreningen mellanfolkligt samarbete för fred 10 000 kronor, till Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, svenska sektionen, 4 000 kronor, till Svenska freds- och skiljedomsföreningen 3 500 kronor, till Svenska skolornas fredsförening 1 500 kronor, till Nordiska fredsförbundet 500 kronor samt till Utrikespolitiska föreningen i Lund 500 kronor.

Från Utrikespolitiska institutet, Föreningen mellanfolkligt samarbete för fred, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, svenska sektionen, samt Svenska freds- och skiljedomsföreningen har inkommit framställningar om ökade statsbidrag för nästkommande budgetår med sammanlagt 25 500 kronor. Härtill har från Sveriges studenters FN-förbund inkommit framställning om statsbidrag med 3 000 kronor. Härvid har huvudsakligen hänvisats till de nu utgående statsbidragens otillräcklighet samt till svårigheterna att från enskilt håll erhålla bidrag för fullgörande eller förverkligande av angelägna uppgifter. Sveriges studenters FN-förbund har härutöver motiverat sin ansökan om statsbidrag bl. a. med att förbundet ekonomiskt måste stödja FN-föreningarna inom studentkårerna. Förbundet har vidare hänvisat till sina internationella förpliktelser.

Departementschefen. Jag är icke beredd tillstyrka någon höjning av detta anslag i vidare mån än att bidraget till Utrikespolitiska institutet höjes med 5 000 kronor. Anslaget bör i enlighet härmed upptagas med (90 000 + 5 000 =) 95 000 kronor. Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 95 000 kronor.

[19] 9. Restitutionsnämnden

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	15 000	9 741
1955/56 (statsliggaren s. 159)	10 000	
1956/57 (förslag)	10 000	

I skrivelse den 30 augusti 1955 har restitutionsnämnden erinrat om att nämnden med hänsyn till bl. a. bestämmelserna i lagen den 29 juni 1945 om kontroll å viss utländsk egendom m. m. och lagen den 14 december 1945 om administration av vissa bolag m. m. torde komma att fortsätta sin verksamhet åtminstone lika länge som flyktkapitalbyrån ävensom hemställt, att medel för nämndens verksamhet måtte beräknas med samma belopp som för innevarande budgetår eller 10 000 kronor.

Departementschefen. Såsom under nästa punkt utvecklas, beräknas flyktkapitalbyråns verksamhet vara avslutad senast den 30 juni 1957. Följaktligen torde även restitutionsnämndens verksamhet kunna avslutas sagda tidpunkt. Under hänvisning härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Restitutionsnämnden* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[20] 10. Flyktkapitalbyrån

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	103 000	122 281
1955/56 (statsliggaren s. 159)	90 000	
1956/57 (förslag)	72 500	

Kungl. Maj:t har den 16 december 1955 fastställt följande avlöningsstat och omkostnadsstat för flyktkapitalbyrån, att tillämpas tills vidare under tiden 1 juli 1955—30 juni 1956:

Avlöningsstat

1. Arvoden åt ordförande, ledamöter samt suppleanter, <i>förslagsvis</i>	24 500
2. Kanslipersonal, <i>förslagsvis</i>	41 000
3. Gode män, sysslomän, sakkunniga m. fl., <i>förslagsvis</i>	11 500
Summa kronor	77 000

Omkostnadsstat

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	1 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	11 500
Summa kronor	13 000

Enligt Kungl. Maj:ts samtidigt meddelade beslut må anslagsposterna, med undantag för posten för sjukvård, icke överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1956/57 erinrar flykttkapitalbyrån om att tidpunkten för avveckling av byråns verksamhet nära hänger samman med vissa på tyskt initiativ inledda förhandlingar mellan utrikesdepartementet och Förbundsrepubliken Tyskland angående bl. a. ett komplex frågor hänförliga till den tyska egendomen i Sverige. Byrån framhåller, att förhandlingarna ännu icke lett till något resultat men att man har anledning räkna med att de kommer att slutföras inom ett halvår.

Även om ovan angivna förhandlingar skulle komma att slutföras inom en relativt nära framtid, anser byrån det nödvändigt, att dess verksamhet fortsätter även under nästa budgetår. Byråns organisation kan emellertid därvid inskränkas. Byrån beräknar sitt medelsbehov för nästkommande budgetår på följande sätt.

Kostnaderna för arvoden åt ordförande och övriga ledamöter i styrelsen beräknas till 25 500 kronor, löner åt kanslipersonal till 32 400 kronor samt arvoden åt gode män, sysslomän, sakkunniga m. fl. till 5 100 kronor. För omkostnader erfordras ett belopp av 9 500 kronor. Byrån har hemställt, att för budgetåret 1956/57 måtte anvisas ett förslagsanslag av 72 500 kronor, varav till avlöningar m. m. 63 000 kronor samt till omkostnader 9 500 kronor.

Departementschefen. Såsom framgår av flykttkapitalbyråns anslagsäskanden pågår alltjämt förhandlingar med Förbundsrepubliken Tyskland rörande frågor, vilka på svensk sida handlägges av byrån. Flykttkapitalbyrån räknar dock med att dessa förhandlingar kommer att slutföras inom en nära framtid. Även under nästa budgetår kommer emellertid behov av fortsatt verksamhet inom byrån att föreligga i och för avveckling av ännu återstående frågor. Jag förutsätter, att dessa uppgifter slutförts senast vid utgången av nästa budgetår och att flykttkapitalbyrån då kan indragas. Skulle mot förmodan då ännu några löpande ärenden återstå, torde handläggningen av dessa kunna överföras till utrikesdepartementet. På grundval härav förordar jag, att anslaget för nästa budgetår i enlighet med flykttkapitalbyråns äskande uppföres med 72 500 kronor och hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flykttkapitalbyrån* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

[21] 11. Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	10 000	—
1955/56 (statsliggaren s. 160)	1 000	
1956/57 (förslag)	1 000	

Med hänsyn till framlagda förslag om flyktkapitalbyråns och restitutionsnämndens fortsatta verksamhet under nästa budgetår bör förevarande anslag uppföras med oförändrat, formellt belopp av 1 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar för viss från ockuperat land härörörande egendom* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

[22] 12. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	40 000	56 623
1955/56 (statsliggaren s. 160)	40 000	
1956/57 (förslag)	40 000	

Anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

[23] 13. Extra utgifter

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	88 000	57 680
1955/56 (statsliggaren s. 161)	75 000	
1956/57 (förslag)	90 000	

Det för innevarande budgetår uppförda anslaget av 75 000 kronor bör uppräknas med 15 000 kronor för bestridande av vissa engångsutgifter, nämligen ersättning till en tjänsteman inom utrikesförvaltningen för viss lös egendom, vilken gått förlorad vid fartygsförlisning. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kronor.

[24] 14. Tillfälliga representationskostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	45 000	33 232
1955/56 (statsliggaren s. 161)	60 000	
1956/57 (förslag)	60 000	

Anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

Sammanfattning

Tredje huvudtiteln	
slutsumma för budgetåret 1955/56	utgö-
rande	48 997 000
kommer vid bifall till de av mig framställda förslagen att för bud-	
getåret 1956/57 uppgå till	55 848 500
innebärande en ökning med	6 851 500
av vilket belopp 3 080 520 kronor faller på automatiska	
utgiftsstegringar.	

Vad föredragandena sålunda med instämmande av stats-
rådets övriga medlemmar hemställt, behagar Hans Maj:t
Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Carl-Henric Nauckhoff

Register

till

Tredje huvudtiteln för budgetåret 1956/57

A. Utrikesförvaltningen		Kronor
Sid.		
1	Utrikesförvaltningen: Avlöningar	26 972 000
6	Utrikesförvaltningen: Omkostnader	7 347 000
8	Ersättningar åt olönade konsuler	550 000
	Säger för utrikesförvaltningen	34 869 000

B. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.		
9	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag	4 000
9	Förenta Nationerna	3 246 000
10	Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete	800 000
11	Europarådet	310 000
11	Särskilda förhandlingar med främmande makter	1 400 000
11	Bidrag till internationell hjälpverksamhet	9 200 000
19	Bidrag till Röda korsets internationella kommitté	30 000
	Säger för bidrag till vissa internationella organisationer m. m.	14 990 000

C. Diverse		
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
20	Beskickningsfastigheternas delfond	3 611 000
20	Byggnadsstyrelsens delfond	439 000
20	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare	150 000
21	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslands-svenskar	60 000
21	Uppplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige	1 288 500
24	Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater	12 500
24	Utländska pressbesök	60 000
25	Uppplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor	95 000
26	Restitutionsnämnden	10 000

Sid.		Kronor
26	Flykttkapitalbyrån	72 500
27	Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom ..	1 000
28	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	40 000
28	Extra utgifter	90 000
28	Tillfälliga representationskostnader	60 000
	<u>Säger för diverse</u>	<u>5 989 500</u>
	Summa	55 848 500

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
ÅR 1956

FÖRSTA SAMLINGEN

ANDRA BANDET

*Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1
angående statsverkets tillstånd och behov:
fjärde—sjunde huvudtitlarna*

FJÄRDE HUVUDTITELN

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 4 januari 1956.*

Närvarande

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, redogör för de frågor som tillhör regleringen för budgetåret 1956/57 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel och anför därvid följande.

[1] Inledning

Vederbörande myndigheters beräkningar m. m.

Enligt vederbörande myndigheters beräkningar av medelsbehoven för budgetåret 1956/57 under fjärde huvudtiteln skulle huvudtitelns slutsumma enligt riksstaten stiga från i runt tal 2 017 miljoner kronor till i runt tal 2 281 miljoner kronor, en ökning med 264 miljoner kronor. Som jämförelse må nämnas att myndigheterna äskade sammanlagt 2 176 miljoner kronor för innevarande budgetår. I förhållande till detta belopp utvisar myndigheternas nu framlagda beräkningar en ökning med 105 miljoner kronor. De av myndigheterna för nästa budgetår begärda beställningsbemyndigandena uppgår till sammanlagt 1 482 miljoner kronor. Av detta belopp hänför sig 1 451 miljoner kronor till anslagen för anskaffning av tygmateriel och motsvarande materiel. I förhållande till de beställningsbemyndiganden som medgivits för innevarande budgetår innebär myndigheternas förslag en ökning med 695 miljoner kronor. I den följande tablan har under olika huvudgrupper redovisats anslagssummor och beställningsbemyndiganden enligt riksstaten för innevarande budgetår respektive en-

ligt förslagen för nästa budgetår samt skillnaden mellan ifrågavarande belopp (beloppen i denna liksom i inledningens övriga sammanställningar i miljoner kronor).

	1955/56 (enl. riksstaten)		1956/57 (enl. mynd. förslag)		Skillnad	
	Anslag	Beställningsbemyndiganden	Anslag	Beställningsbemyndiganden	Anslag	Beställningsbemyndiganden
Försvarsdepartementet	1,0	—	1,1	—	+ 0,1	—
Centrala förvaltningsmyndigheter..	45,6	—	53,9	—	+ 8,3	—
Försvarsstaben	15,9	—	18,0	—	+ 2,1	—
Armén	799,5	154,0	883,6	268,5	+ 84,1	+ 114,5
Marinen	396,1	97,6	425,3	395,5	+ 29,2	+ 298,0
Flygvapnet	679,2	526,0	803,4	799,0	+ 124,2	+ 273,0
Vissa för försvaret gemensamma ändamål.....	42,1	9,5	55,9	19,2	+ 13,8	+ 9,7
Diverse	38,1	—	40,4	—	+ 2,3	—
Summa	2 017,5	787,0	2 281,6	1 482,2	+ 264,1	+ 695,2

Tablån visar, bland annat, att av den sammanlagda kostnadsökningen på i runt tal 264 miljoner kronor belöper 84 miljoner kronor på armén, 29 miljoner kronor på marinen och 124 miljoner kronor på flygvapnet.

I efterföljande sammanställning redovisas sammanfattningsvis de föreslagna förändringarna av medelsanvisningen på olika ändamål.

	Ökning	Minskning
Avlöningar till tjänstemän m. m.	42,8	
Avlöningar och familjebidrag till värnpliktiga	2,7	
Omkostnader	5,3	
Mathållning	7,9	
Intendenturmateriel m. m.	25,0	
Övningar m. m.	19,5	
Anskaffning av drivmedelsutrustning och ökning av drivmedelslagringen	12,2	
Remontering och furagering m. m.		0,1
Anskaffning av tygmateriel (motsvarande)	101,8	
Underhåll av tygmateriel (motsvarande)	21,8	
Anskaffning m. m. av annan materiel	10,9	
Ersättning till fastighetsfonder	7,3	
Hemvärnet och frivilliga försvarsorganisationer	0,9	
Forskningsanstalten	4,9	
Diverse	1,2	
	264,2	0,1
	+ 264,1	

Under rubriken Avlöningar till tjänstemän m. m. har upptagits dels samtliga avlöningsanslag med undantag för forskningsanstaltens avlöningsanslag som beaktats under rubriken Forskningsanstalten, dels anslagen till rekryteringskostnader och ekiperingsersättningar. Till rubriken Omkostnader har hänförs ämbetsverkens m. fl. omkostnadsanslag samt försvarsgrenarnas anslag till sjukvård, reseersättningar m. m. och expenser m. m. Rubriken Övningar m. m. omfattar samtliga övningsanslag samt den del av flygvapnets anslag till drift och underhåll av flygmateriel som avses för anskaffning av drivmedel samt, bland annat, anslagen till drivmedelsförråd m. m. Under rubrikerna Anskaffning av tygmateriel (motsvarande) och Underhåll av tygmateriel (motsvarande) har upptagits anslagen till anskaffning av tygmateriel för armén, fartyg och vapenmateriel för marinen och av flygmateriel samt anslaget till luftförsvarsrobot, respektive anslagen till underhåll av tygmateriel och fartyg m. m. samt den del av flygvapnets anslag till drift och underhåll av flygmateriel som belöper på underhåll. Under rubriken Anskaffning m. m. av annan materiel har beaktats, bland annat, anslagen Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m. och Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap.

Det ökade medelsbehovet enligt myndigheternas förslag föranledes till en betydande del av automatiska kostnadsökningar.

Om man till en början bortser från försvarsgrenarnas anslag till anskaffning av tygmateriel (motsvarande) kan de automatiska kostnadsstegringarna till följd av höjda löner och priser beräknas till sammanlagt i runt tal 61 miljoner kronor. Av detta belopp belöper på lönehöjningar m. m. omkring 45,5 miljoner kronor. Lönehöjningarna medför ökat medelsbehov — förutom på samtliga avlöningsanslag — främst på anslagen till underhåll av tygmateriel (motsvarande). Merkostnaderna på grund av prisstegringar kan beräknas till i runt tal 13,5 miljoner kronor. Detta belopp hänförs sig till större delen till försvarsgrenarnas anslag till bränsle m. m., mathållning och beklädnad m. m. Slutligen har anslagshöjningar på i runt tal 2 miljoner kronor beräknats erforderliga till följd av höjda järnvägstaxor.

Övriga automatiska kostnadsökningar under andra anslag än försvarsgrenarnas anslag till anskaffning av tygmateriel (motsvarande) kan beräknas till i runt tal 32 miljoner kronor. Ett belopp av i runt tal 17 miljoner kronor har sålunda beräknats erforderligt för drift och underhåll av flygmateriel vid oförändrad flygtid. Ändrat antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga medför enligt myndigheternas beräkningar ett ökat medelsbehov av i runt tal 2 miljoner kronor. Vidare medför minskad tillgång på ylletyger ett ökat medelsbehov av omkring 2 miljoner kronor under försvarsgrenarnas anslag till beklädnad m. m. Slutligen har myndigheterna av andra skäl räknat med anslagshöjningar av automatisk natur om i runt tal 11 miljoner kronor.

De automatiska kostnadsökningarna under andra anslag än försvarsgrenarnas materielanslag uppgår således enligt myndigheternas beräkningar till $(61 + 32 =)$ i runt tal 93 miljoner kronor. Härifrån avgår vissa anslagsnedräkningar m. m. av automatisk natur. Sålunda utgår från och med nästa budgetår anslagen till sjökarteverket och krigsmaterielverkets avvecklingsorganisation, vilket medför ett minskat medelsbehov av 2,2 miljoner kronor. Ökad tillgång på ekonomivärnpliktiga medför vidare en minskning av medelsbehovet för avlöningar åt viss arbetarpersonal vid armén och marinen med omkring 1,5 miljon kronor. Tillsammans uppgår de automatiska kostnadsminskningarna enligt myndigheternas beräkningar till i runt tal 6 miljoner kronor.

Även de förslag om anslagshöjningar som framlagts i fråga om försvarsgrenarnas anslag till materielanskaffning kan i viss mån sägas vara av automatisk natur. Den anslagshöjning med 17 miljoner kronor som föreslagits i fråga om arméns anslag till anskaffning av tygmateriel faller sålunda helt inom ramen för den av 1953 års riksdag fastställda tioårsplanen för arméns tygmaterielanskaffning. Av den anslagshöjning som föreslagits av flygförvaltningen för flygmaterielanskaffningen erfordras ett belopp av i runt tal 31 miljoner kronor för att bibehålla den för närvarande gällande organisationen. En avsevärd del av det nämnda beloppet föranledes av merkostnader med anledning av prisstegringar och teknisk utveckling.

De automatiska kostnadsstegringarna — inberäknat de nyss nämnda höjningarna av anslagen till anskaffning av tygmateriel och flygmateriel — uppgår således till $(93 - 6 + 17 + 31 =)$ i runt tal 135 miljoner kronor.

De av myndigheterna föreslagna anslagshöjningarna utöver de belopp som erfordras för att täcka automatiska kostnadsstegringar uppgår till sammanlagt omkring 130 miljoner kronor. Vid sina anslagsberäkningar har myndigheterna i huvudsak lagt de av överbefälhavaren år 1954 utarbetade riktlinjerna rörande försvarets framtida utformning till grund. De föreslagna höjningarna avses till stor del för anskaffning av materiel m. m. Av följande sammanställning framgår hur huvuddelen av anslagsökningarna fördelar sig på olika ändamål.

Anskaffning av materiel m. m.:

Intendenturmateriel för armén	12
Drivmedelsutrustning för armén	4
Fartygsbyggnader för marinen	7
Flygmateriel för flygvapnet	45
Ökning av drivmedelslagringen för marinen och flygvapnet	8
Fortifikationsmateriel	5

Järnvägskrigsbromateriel	2
Diverse annan materielanskaffning	11

Övriga ändamål:

Nya tjänster, höjda löneställningar (utom försvarets forskningsanstalt) m. m.	9
Istandsättning och renovering m. m. av fastigheter	7
Arméns och marinens övningar	5
Ökad flygtid	4
Försvarets forskningsanstalt	4

I anslutning till följande tablå torde få lämnas en närmare redogörelse för verksamheten under anslagen till anskaffning av tygmateriel (motsvarande).

	Budgetåret 1954/55		Budgetåret 1955/56		Budgetåret 1956/57 (myndigheternas förslag)	
	Bemyndigande	Anslags- belast- ning	Bemyndigande	Anslag	Bemyndigande	Anslag
Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.	393	314	154	280	257	297
Marinen: Fartygsbyggnader	74	85	8	109	296	116
Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.	93	89	90	90	100	90
Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.	529	442	520	444	790	520
Summa	1 089	930	772	923	1 443	1 023

Anskaffningen av *tygmateriel* för armén skall från och med budgetåret 1953/54 ske enligt en av riksdagen godkänd tioårsplan. Efter avdrag för vissa avlöningskostnader m. m. uppgår totalkostnaderna för planen till ett belopp av i runt tal 3 024 miljoner kronor. För anskaffning av materiel m. m., som upptagits i planen, har till och med innevarande budgetår lämnats beställningsbemyndiganden till ett sammanlagt belopp av i runt tal 1 397 miljoner kronor. För utbetalningar belöpande på såväl äldre beställningar som beställningar utlagda inom ramen för tioårsplanen har för budgetåren 1953/56 anvisats tillhoppa i runt tal 868 miljoner kronor. För nästa budgetår hemställer armétygförvaltningen om bemyndigande att, inom ramen för tioårsplanen, utlagga beställningar på materiel m. m. till ett belopp av 256,5 miljoner kronor. Ämbetsverket föreslår att anslaget uppföres med ett belopp av 297 miljoner kronor.

Verksamheten under marinens anslag till *fartygsbyggnader* regleras från och med budgetåret 1952/53 med stöd av dels planer omfattande nybyggnader och moderniseringar, som beslutats för budgetåren 1947/52, dels

1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m. Under nämnda sjuårsplan, avseende budgetåren 1952/59, redovisas dels det på grundval av propositionen 1952: 18 fastställda programmet för flottans fartygsbyggnader, dels ock moderniseringar för flottan samt nybyggnader m. m. för kustartilleriet och för marinen gemensamma ändamål. Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett anslag av 116 miljoner kronor och medgivande att utlägga beställningar till ett belopp av 295,5 miljoner kronor. Huvuddelen av det föreslagna beställningsbemyndigandet — 275 miljoner kronor — hänför sig till ersättningsbyggnad av två jagare och sex ubåtar, varvid på jagarna belöper 140 miljoner kronor och på ubåtarna 135 miljoner kronor. För projektering m. m. av en ny ubåttyp har marinförvaltningen tidigare beräknat ett belopp av 18 miljoner kronor erforderligt. För budgetåret 1954/55 har för detta ändamål erhållits ett beställningsbemyndigande av 8 miljoner kronor. Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om beställningsbemyndigande för återstående belopp, 10 miljoner kronor. Slutligen begär ämbetsverket beställningsbemyndiganden till en summa av 10,5 miljoner kronor för att utlägga beställningar för fortsatt anskaffning av fartyg för kustartilleriet, trängarfartyg m. m.

Anskaffningen av *vapenmateriel för marinen* skall från och med budgetåret 1953/54 bedrivas enligt en av riksdagen godkänd sexårsplan. Marinförvaltningen föreslår att betalningsanslaget för nästa budgetår uppföres med 90 miljoner kronor. För fortsatt beställningsverksamhet inom ramen för fastställd plan hemställer ämbetsverket om bemyndigande att utlägga beställningar till ett sammanlagt belopp av 100 miljoner kronor.

Enligt beslut vid 1955 års riksdag har kostnadsramen för anskaffning av *flygmateriel m. m.* under den sjuårsperiod, som omfattar budgetåren 1955/62, fastställts till ett belopp av 3 107 miljoner kronor. I sina medelsäskanden för nästa budgetår har flygförvaltningen föreslagit, att kostnadsramen för flygmaterielanskaffningen under budgetåren 1956/63 skall bestämmas till 4 082,7 miljoner kronor, vilket skulle innebära en ökning av 975,7 miljoner kronor. Ämbetsverket har hemställt om bemyndigande att utlägga beställningar till ett belopp av 790 miljoner kronor samt att anslaget upptages med 520 miljoner kronor. Vid sina beräkningar har flygförvaltningen räknat med en förstärkning av flygvapenorganisationen. Efter anmodan har chefen för flygvapnet i särskild skrivelse den 24 september 1955 lagt fram ett förslag, som syftar till att inom ramen för den för närvarande gällande flygvapenorganisationen skapa möjligheter att framdeles eventuellt genomföra en förstärkning av flygvapnet. Förslaget innebär i princip att omsättningen av krigsflygplan bringas upp till den takt som svarar mot gällande organisation. Härvid sker en viss förskjutning i flygplanbeståndet så att ett antal attackflygplan anskaffas i stället för motsvarande antal jaktflygplan. Enligt chefens för flygvapnet förslag be-

räknas kostnadsramen för flygmaterielanskaffningen under budgetåren 1956/63 komma att uppgå till 3 655,7 miljoner kronor, vilket i förhållande till den nu gällande kostnadsramen innebär en ökning med 548,7 miljoner kronor. Av ökningen belöper 140 miljoner kronor på merkostnader för anskaffning av jakt- och attackflygplan. Modernisering av ett antal jaktflygplan av befintlig typ beräknas draga en kostnad av 18 miljoner kronor. I övrigt föranleder prisökningar samt den tekniska utvecklingen merkostnader om tillhoppa i runt tal 389 miljoner kronor, varav 249 miljoner kronor kan uppskattas belöpa på prishöjningar och återstoden på merkostnader för teknisk utveckling. I sitt förslag den 24 september 1955 har chefen för flygvapnet beräknat behovet av betalningsmedel under nästa budgetår till 475 miljoner kronor samt angivit erforderliga beställningsbemyndiganden till 640 miljoner kronor.

Med skrivelse den 12 augusti 1955 har chefen för armén lagt fram ett förslag till *intendenturmaterielplan för armén* omfattande budgetåren 1956/63. Planen har utarbetats i anslutning till den inventering av medelsbehovet på längre sikt, som utförts inom arméledningen i samband med överbefälhavarens år 1954 verkställda utredning rörande försvarets framtida utformning. Med stöd av intendenturmaterielplanen avses skola regleras verksamheten under arméns anslag till beklädnad m. m., inventarier m. m., tvätt, anskaffning av drivmedelsutrustning och veterinärvård samt hemvärnets intendenturmateriel m. m. Totalkostnaden för de i planen upptagna materielanskaffningarna m. m. beräknas till i runt tal 382,7 miljoner kronor enligt prisläget den 1 januari 1954. Vid jämn fördelning på varje budgetår utgör årskostnaden således 54,671 miljoner kronor. Som jämförelse kan nämnas att de i planen upptagna anslagen i riksstaten för innevarande budgetår är uppförda med tillhoppa 31,585 miljoner kronor eller i runt tal 23 miljoner kronor mindre än genomsnittskostnaden enligt planen. Av den beräknade totalkostnaden för planen, 382,7 miljoner kronor, hänför sig enligt arméchefen 272,1 miljoner kronor till kostnader för fredsunderhåll och 110,6 miljoner kronor till kostnader för att täcka brister m. m. Av sistnämnda belopp, som jämväl inrymmer vissa kostnader för verksamheten i fred, belöper 81,0 miljoner kronor på beklädnad m. m., 8,8 miljoner kronor på inventarier m. m., 17,6 miljoner kronor på anskaffning av drivmedelsutrustning, 0,3 miljon kronor på veterinärvård och 2,9 miljoner kronor på hemvärnets intendenturmateriel. Vid beräkningen av medelsbehovet för fredsunderhållet har förutsatts att antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga fortlöpande skall stiga från i runt tal 14 000 000 för budgetåret 1956/57 till i runt tal 15 500 000 för budgetåret 1962/63. Behovet av materiel för krigsorganisationen har bedömts med utgångspunkt i den krigsorganisation för armén som ligger till grund för kostnadsberäkningarna i överbefälhavarens riktlinjer rörande krigsmaktens fortsatta utveckling. Kostnaderna för att av-

hjälpa de brister som beräknas kvarstå efter utgången av budgetåret 1962/63 beräknas till i runt tal 32 miljoner kronor.

I yttrande över arméchefens förslag har *överbefälhavaren* uttalat, att förslaget bör läggas till grund för anskaffningen av intendenturmateriel för armén under de närmaste åren.

Med skrivelse den 24 september 1955 har *överbefälhavaren* överlämnat försvarsmyndigheternas förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1956/57. I skrivelsen anför *överbefälhavaren* bland annat följande.

I direktiv till förvaltningsmyndigheterna angående medelsäskandena för budgetåret 1956/57 har *överbefälhavaren* angivit, att de av *överbefälhavaren* år 1954 utarbetade riktlinjerna för krigsmaktens fortsatta utveckling skulle ligga till grund för äskandena. Vid de detaljerade kostnadsberäkningarna skulle inom riktlinjernas ram varje möjlighet till besparingar tillvaratagas. Vid uppgörandet av sina äskanden har myndigheterna på angivet sätt anpassat dem efter riktlinjerna. Genom återhållsamhet vid beräkningarna och på grund av vissa andra omständigheter har det — om man bortser från de anslagshöjningar som föranledes av ändrat pris- och löneläge, av *överbefälhavaren* beräknade till 63 miljoner kronor — varit möjligt att begränsa medelsbehovet med i runt tal 53 miljoner kronor i förhållande till motsvarande kostnader enligt riktlinjerna. Sammanfattningsvis uttalar *överbefälhavaren*, att myndigheternas förslag redovisar det medelsbehov, som föreligger för nästa budgetår för att försvaret skall kunna utvecklas till den styrka som motsvarar dess nu gällande allmänna målsättning.

Departementschefen

Inledningsvis vill jag erinra om att jag med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1955 tillsatt en parlamentarisk försvarsberedning med uppgift att inom försvarsdepartementet under min ledning biträda med översyn av *överbefälhavarens* utredningar och förslag beträffande riktlinjerna för krigsmaktens fortsatta utveckling. Såsom ledamöter av beredningen ingår tolv representanter för riksdagen, tre från vart och ett av de fyra demokratiska partierna. Försvarsberedningens arbete är icke bundet av begränsande direktiv eller förutsättningar. Dess uppgift är enligt vad jag anförde vid utverkande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande bemyndigande att företaga en bedömning ur allmänna synpunkter av *överbefälhavarens* utredningsresultat och att beakta att största möjliga effekt utvinnes ur de kostnader som läggs ned på försvaret.

Försvarsberedningen påbörjade sitt arbete i augusti 1955. Föredragningar beträffande olika delar av det föreliggande utredningsmaterialet har därefter ägt rum. Då ett ställningstagande till *överbefälhavarens* förslag kräver ingående överväganden inom beredningen och en forcering av arbetet till förfång för grundligheten i prövningen enligt beredningens

mening icke bör ske, kommer något på försvarsberedningens överväganden grundat förslag beträffande försvarets framtida utformning icke att föreläggas årets riksdag. Vid utarbetandet inom försvarsdepartementet av försvarsbudgeten för nästa budgetår har min strävan varit att, i avbidan på resultatet av försvarsberedningens överväganden i fråga om riktlinjerna för försvarets framtida utformning, undvika en rubbning av grundvalarna för gällande försvarsorganisation varigenom beredningens arbete skulle kunna föregripas. Försvarsberedningen har i olika sammanhang informrats om innebörden av myndigheternas äskanden och om huvuddragen i den försvarsbudget som jag haft för avsikt att föreslå att Kungl. Maj:t skulle förelägga riksdagen.

Jag övergår här efter till behandlingen av försvarsbudgeten för budgetåret 1956/57. Såsom framgått av den föregående redogörelsen slutar myndigheternas äskanden på ett belopp av 2 281 miljoner kronor. Fjärde huvudtiteln slutsumma enligt riksstaten för löpande budgetår utgör 2 017 miljoner kronor. Den begärda anslagsökningen uppgår sålunda till 264 miljoner kronor. Enligt de direktiv som överbefälhavaren utfärdat för myndigheternas petitaarbete är äskandena uppgjorda på grundvalen av överbefälhavarens riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling. Anslagsökningen betingas sålunda till en del av övergången till en försvarsorganisation enligt överbefälhavarens riktlinjer, d. v. s. i huvudsak för påbörjande av en förstärkning av flygvapnet. Till den helt övervägande delen avser emellertid den äskade anslagsökningen medelsbehov som föreligger redan vid gällande försvarsorganisation. Dessa anslagskrav föranledes i huvudsak av inträffade löne- och prishöjningar, av merkostnader på materielsidan till följd av den snabba militärtekniska utvecklingen samt av nödvändigheten att efter hand täcka förefintliga brister beträffande olika slags krigsförnödenheter. Anslagsökningar erfordras därför redan för att på längre sikt kunna vidmakthålla försvarets styrka, vilken i sin tur är betingad av gällande operativa målsättning. Därest icke kostnadsförordningarna inom försvarets verksamhetsområde finge kompenseras genom motsvarande anslagshöjningar, måste konsekvensen bli en beskärning efter hand av försvarsorganisationen, en konsekvens som delvis skulle komma att inträda redan på kort sikt.

I detta sammanhang vill jag erinra om ett par för vår försvarsorganisation utmärkande drag som är av betydelse för bedömningen av de svenska försvarskostnadernas storlek. Vår värnpliktstjänstgöring är jämfört med förhållandena utomlands mycket kort. Vidare finns i den svenska krigsmakten inga stående beredskapsstyrkor såsom fallet är utomlands. Vår försvarsorganisation är alltså en ren utbildningsorganisation. Någon minskning av våra försvarskostnader kan icke — som på en del håll utomlands — åstadkommas genom hemsändande av beredskapsförband. En prutning på försvarskostnaderna måste direkt drabba utbildnings- eller materielorga-

nisationen. Bland annat av nu nämnda skäl visar sig våra försvarskostnader vid en internationell jämförelse vara relativt låga. Vårt land avdelar förhållandevis mindre reala resurser för försvarsändamål än flertalet länder på öst- och västsidan.

Fjärde huvudtiteln har under de tre senaste budgetåren legat praktiskt taget konstant vid drygt 2 000 miljoner kronor. Anslagssumman (riksstat jämte tilläggsstat) har uppgått till, för budgetåret 1953/54 2 027 miljoner kronor, för budgetåret 1954/55 2 025 och för 1955/56 2 029 miljoner kronor. Den faktiska medelsförbrukningen under fjärde huvudtiteln för det sistförflutna budgetåret, 1954/55, uppgick till 2 056 miljoner kronor. Denna stabilitet i försvarskostnaderna har åstadkommits genom en hårdhänt prutning på myndigheternas anslagskrav och tack vare den konstans som i stort sett präglat löne- och prisnivån under de senaste åren. Det bör emellertid understrykas, att inom den angivna budgetramen utrymme icke föreligger för materielanskaffningsanslag för de tre försvarsgrenarna av sådan storlek att de i princip möjliggör ett vidmakthållande av intakt försvarsorganisation på längre sikt.

Vad nu beträffar försvarsutgifterna för nästa budgetår ger en närmare analys av äskandena vid handen, såsom också belysts i den föregående redogörelsen, att man har att i betydande omfattning räkna med oundvikliga kostnadsstegringar av automatisk natur på grund av höjda löner, priser och taxor, vissa anslagsuppräkningskrav på grund av föreliggande anslagsbelastning samt fördyringar av materielen till följd av den fortskridande tekniska utvecklingen. Enbart lönehöjningarna för de inom försvaret anställda medför en kostnadsstegring på omkring 45 miljoner kronor. Sammanlagt uppgår de anslagsstegringar som efter en hård utgiftsgranskning befunnits ofrånkomliga till ett belopp av mer än 100 miljoner kronor. Fjärde huvudtitelns slutsumma skulle därmed bringas upp till betydligt över 2 100 miljoner kronor. En dylik höjning av försvarsbudgeten har i nuvarande ekonomiska läge icke befunnits möjlig. Det har därför varit nödvändigt att finna en utväg till en väsentlig reduktion av kostnadsökningen för nästa budgetår, åstadkommen på ett sådant sätt att den icke rubbar grundvalarna för försvarsorganisationen och därigenom föregriper försvarsberedningens arbete. I detta läge har — såsom redan i november föregående år offentligen tillkännagivits — valts vägen att föreslå att repetitionsövningarna i princip inställas under hösten 1956 och våren 1957. Den kostnadsbesparing som uppnås härigenom beräknas uppgå till 67,7 miljoner kronor. Förutom ekonomiska skäl synes i någon mån också arbetsmarknadspolitiska synpunkter kunna anföras för en dylik åtgärd.

Jag är medveten om den allvarliga innebörden i denna åtgärd. Den innebär en viss försvagning av utbildningsstandarden inom försvaret. Åtgärden måste därför betraktas som en engångsåtgärd. Repetitionsövningarna ingår som ett normalt led i vår värnpliktsutbildning och får ses

som ett komplement till vår i förhållande till nästan alla andra länder korta första tjänstgöring. Genom repetitionsövningarna kompletteras de kunskaper som de värnpliktiga inhämtar under den första tjänstgöringen för att man skall kunna få fram stridsdugliga förband. Dessa övningar kan följaktligen icke betraktas som någon beredskap. Den besparing som erhålles genom inställandet av repetitionsövningarna verkar direkt på utbildningsorganisationen. Åtgärden är därför av annan karaktär än de nedskärningar av de stående beredskapsstyrkorna som på senare tid förekommit på sina håll annorstädes.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att *överbefälhavaren* i skrivelse den 1 december 1955 framfört sina synpunkter på frågan om repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57.

Återverkningarna av ett beslut om inställande av repetitionsövningarna blir enligt *överbefälhavaren* störst inom armén. Sålunda medför ett dylikt beslut enligt hans åsikt att en sjättedel av armén icke blir användbar för avsedda krigsuppgifter omedelbart efter mobilisering. Verkningarna berör ett flertal av arméns operativa förband. För kustartilleriets del innebär ett inställande av repetitionsövningarna bland annat att utbildningen av vissa förband, vilka ej tidigare deltagit i repetitionsövningar i krigsförband, förskjutes framåt i tiden med de brister i fråga om personell beredskap, som därav följer. Såväl för arméns som för kustartilleriets del innebär ett inställande av övningarna att vederbörlig personal ej kan utbildas med nytillkomna vapen och ej heller ges kännedom om nya taktiska och tekniska föreskrifter. Vid flygvapnet måste utbildningen av vissa värnpliktiga i fråga om nytillkommen materiel m. m. uppskjutas ett år. — Ur operativ synpunkt innebär ett beslut i enlighet med det framförda förslaget att delar av krigsorganisationen icke erhåller den kvalitet som bedömts nödvändig för att förbanden omedelbart efter mobilisering skall kunna lösa mot den operativa målsättningen svarande stridsuppgifter. Det är ytterligt osäkert, om vi inför en skärpning av det utrikespolitiska läget får erforderlig tid att komplettera utbildningen. Det måste vidare konstateras att vår utbildningsorganisation inte har en sådan kapacitet, att den råar med någon väsentlig utsvällning av den nuvarande utbildningsvolymen. Såväl kapacitet som effekt blir givetvis ännu lägre i samband med en allmän mobilisering, om det då överhuvudtaget finns några utbildningsmöjligheter.

I en den 29 november 1955 dagtecknad skrivelse, som *bifogats* *överbefälhavarens* nyssnämnda skrivelse, har *chefen för armén* närmare redogjort för följderna för arméns vidkommande om repetitionsövningarna inställes under budgetåret 1956/57 och därvid anfört bland annat följande. En dylik åtgärd skulle innebära att den samövade delen av personalstyrkan vid berörda förband avsevärt kommer att understiga de minimikrav som uppställts av militär erfarenhet bestyrkt av 1948 års värnpliktskommitté. För att möjliggöra en kontinuerlig skolning av personalen med ny materiel

samt i ny taktik och stridsteknik har intervallet mellan repetitionsövningarna bedömts icke böra överstiga 6 år. Denna tid skulle nu komma att överskridas och detta under en period av snabb teknisk och taktisk utveckling. Detta är så mycket allvarligare som befälet vid våra krigsförband till nära 90 % utgöres av värnpliktigt befäl. Vidare kan omskolning för krigsplacering vid underhållsförband och territoriellt luftvärn m. m. icke äga rum.

I anledning av vad överbefälhavaren och arméchefen anfört vill jag framhålla att jag, såsom jag nyss betonade, är fullt medveten om konsekvenserna av åtgärden och att jag är övertygad om nödvändigheten att sedermera återgå till repetitionsövningar i normal omfattning. Jag anser mig emellertid samtidigt böra understryka att i det givna läget en väsentlig reduktion av ökningen av försvarskostnaderna framstått som ofrånkomlig. Den väg som valts för att uppnå detta mål ger dock — utan att beröra krigsmaktens organisation som sådan — temporärt en betydande besparingseffekt och verkningarna är förhållandevis begränsade och efter hand möjliga att reparera. Jag vill heller icke underlåta att peka på den lättnad i det för närvarande hårt ansträngda truppbefälets arbetsbörda som temporärt ernås genom repetitionsövningarnas inställande. I anslutning härtil vill jag framhålla betydelsen av att utrymme nu kan ges åt en intensifierad verksamhet för det aktiva befälets egen fortbildning under nästa budgetår. Vidare förutsätter jag att särskilda åtgärder vidtas för att i möjlig utsträckning ordna tjänstgöring och utbildning av den reservpersonal som avsetts skola fullgöra tjänstgöring vid repetitionsövningsförband under hösten 1956 och våren 1957.

Om den utrikespolitiska situationen skulle föranleda därtill, bör åtgärder givetvis vidtas för att genomföra även de repetitionsövningar, som nu föreslås inställda. Hinder för Kungl. Maj:t att ställa erforderliga medel till förfogande härför föreligger icke. Jag vill erinra om att riksdagen regelbundet för ett år i sänder bemyndigat Kungl. Maj:t att överskrida vissa under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslag, därest av beredskapsskäl värnpliktiga måste inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller till beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder av samma skäl måste vidtas. Jag avser att senare hemställa att ett liknande bemyndigande skall utverkas av riksdagen för nästa budgetår.

Förslaget att inställa repetitionsövningarna avser i princip dessa övningar i sin helhet. Emellertid har det efter närmare undersökningar befunnits lämpligt att vidtaga enstaka, smärre jämkningar härutinnan. För tillgodoseende av särskilda behov inom krigsmakten bör ett mindretal värnpliktiga fullgöra repetitionsövning under budgetåret 1956/57. I huvudsak avses härvid ett antal värnpliktiga vid armén och kustartilleriet, uttagna till handräckningstjänst, vilka bör fullgöra repetitionsövningar i planerad omfattning. I annat fall måste civila ersättare för dessa värnpliktiga an-

ställas, vilket medför avsevärda merkostnader, uppgående till omkring 4 miljoner kronor. Ifrågavarande tjänstgöring förlägges i direkt anslutning till fullgjord första tjänstgöring. Vidare bör inom flygvapnet vissa värnpliktiga fullgöra repetitionsövningar under 1956/57 för att tillgodose det oundgängliga behovet av mekaniker- och markstridspersonal m. m. Kostnaderna härför är relativt obetydliga.

Som förut framhållits uppgår kostnadsbesparingen genom repetitionsövningarnas inställande till 67,7 miljoner kronor. Härvid har hänsyn tagits till de smärre jämkningar som nyss angetts. Av besparingen hänför sig 62,6 miljoner kronor till armén, 3,4 miljoner kronor till marinen, 1,2 miljon kronor till flygvapnet och 0,5 miljon kronor till anslagsgruppen övriga ändamål. Den närmare fördelningen av dessa belopp på olika poster framgår av vad som i det följande anföres under vederbörliga anslag.

Den försvarsbudget som utarbetats enligt i det föregående angivna riktlinjer och härmed framlägges slutar på ett belopp av 2 072,4 miljoner kronor. I förhållande till riksstaten för löpande budgetår innebär detta en ökning med 54,9 miljoner kronor. Av anslagssumman faller på armén 777,1, på marinen 405,0 och på flygvapnet 738,9 miljoner kronor. För övriga ändamål uppgår anslagen till sammanlagt 151,4 miljoner kronor. Därest repetitionsövningar anordnats i samma omfattning som under innevarande budgetår, skulle budgetens slutsumma ha uppgått till 2 140,1 miljoner kronor eller 122,6 miljoner kronor mer än enligt innevarande års riksstat.

För arméns del innebär budgeten en anslagsminskning med 22,4 miljoner kronor. Anslagssumman i årets riksstat uppgår till 799,5 miljoner kronor. Då repetitionsövningarnas inställande medför en besparing av 62,6 miljoner kronor, innebär budgetförslaget en kostnad för armén vid fulla repetitionsövningar av 839,7 miljoner kronor, d. v. s. en ökning i förhållande till årets riksstat med 40,2 miljoner kronor. Denna ökning är praktiskt taget helt att beteckna såsom automatisk. Enbart anslagsuppräkningarna på grund av löne- och prishöjningar belöper sig till 31 miljoner kronor. Härutöver har i vissa fall betydande anslagshöjningar på förslagsanslag måst företagas på grund av föreliggande anslagsbelastning. För anskaffning av drivmedelsutrustning, ett ändamål vilket bedömts såsom synnerligen angeläget, har upptagits ett anslag av 2 miljoner kronor mot 1 miljon kronor i årets riksstat. Härutöver föreslås ett beställningsbemyndigande för samma ändamål på 4,5 miljoner kronor. Anslaget till anskaffning av tygmateriel upptages till oförändrat 280 miljoner kronor. Jag vill erinra om att ifrågavarande anslag enligt riksdagens beslut beträffande arméns tygmaterielplan för tioårsperioden 1953/63 har beräknats skola upptagas med drygt 300 miljoner kronor per budgetår. Utrymme härför finnes icke i det föreliggande budgetförslaget. Även under budgetåren 1954/55 och 1955/56 har anslaget upptagits till lägre belopp än det plan- enliga, nämligen 272,5 respektive 280 miljoner kronor. För fortsatt ut-

läggande av beställningar på grundvalen av tygmaterielplanen föreslår jag ett bemyndigande av 215 miljoner kronor.

Till den av chefen för armén framlagda intendenturmaterielplanen för armén är jag, i avbidan på prövningen av försvarets framtida utformning, icke beredd att nu taga ställning.

Anslagen till marinen uppgår till 405,0 miljoner kronor mot 396,1 miljoner kronor enligt riksstaten för löpande budgetår. Ökningen utgör 8,9 miljoner kronor. Vid fulla repetitionsövningar hade anslagssumman belöpt sig till 408,4 miljoner kronor eller 12,3 miljoner kronor mer än i år. De anslagsuppräknningar som betingas av löne- och prisstegringar uppgår till sammanlagt omkring 13 miljoner kronor. Vidare har vissa förslagsanslag höjts med tillhoppa drygt 1 miljon kronor på grund av föreliggande anslagsbelastning. För ökning av drivmedelslagringen föreslås anvisat ett anslag av 2,0 miljoner kronor. Medlen erfordras för att kunna till större delen fylla en drivmedelsanläggning i berg, som blir färdigställd under nästa budgetår.

Vad härefter beträffar fartygsbyggnadsverksamheten har marinförvaltningen hemställt om ett beställningsbemyndigande av 295,5 miljoner kronor och inom ramen för detta belopp föreslagit ersättningsbyggnad av två jagare och sex ubåtar. Efter ingående prövning av frågan om jagarens betydelse i vårt sjöförsvär och med beaktande av att ett större antal jagare kommer att av åldersskäl utgå ur linjeflottan under tidsperioden fram till mitten av 1960-talet har jag kommit till den uppfattningen att ersättningsbyggnad av två jagare nu bör ske. Även om beslut fattas härom hålles fortfarande olika möjligheter öppna i fråga om flottans framtida utformning och den blivande försvarsavvägningen föregripes icke därigenom. De nya jagarna avses skola ersätta stadsjagarna Gävle och Norrköping, vilka beräknas överföras till reservflottan år 1959. Enligt marinförvaltningen bör jagarna byggas i Hallandsklass. Detta förslag föranleder i och för sig ingen erinran från min sida. Jag förutsätter dock, att den närmare utformningen av fartygen med hänsyn till deras stridsegenskaper m. m. sker i intimt samarbete mellan de marina myndigheterna och övriga berörda målsmän för krigsmakten samt representanter för försvarsforskningen, så att jagarnas stridsvärde kan, med beaktande av den sannolika militärtekniska utvecklingen, bibehållas vid en hög nivå.

I fråga om förslaget att utlägga beställning på sex ubåtar vill jag erinra om att behovet av ersättningsbyggnad av denna fartygstyp är starkt framträdande på grund av den mycket ojämna åldersfördelning som utmärker den nuvarande ubåtsflottan. Nästan samtliga i tjänst varande ubåtar har färdigbyggts under andra världskriget och kommer att falla för åldersstrecket under en relativt koncentrerad tidsperiod i början av 1960-talet. Ett behov av ersättningsbyggnad föreligger därför. Det är vidare antagligt att ubåten alltjämt kommer att äga stor betydelse i sjö-

krigföringen. Det framtida ersättningsbyggandet av ubåtar bör enligt min mening planeras på ett sådant sätt att en jämn åldersfördelning av ubåtsbeståndet efter hand ernås. Jag föreslår att för nästa budgetår beställningsbemyndigande för tre ubåtar utlägges. Mot marinförvaltningens förslag att ubåtarna bygges i Hajenklass (med vissa modifikationer) har jag intet att erinra. Beställningsbemyndigandet under fartygsbyggnadsanslaget föreslås upptaget med ett 70 miljoner kronor lägre belopp än vad marinförvaltningen äskat eller 225,5 miljoner kronor. I bemyndigandet inrymmes liksom för närvarande smärre belopp för försöksverksamhet, för fortsatt anskaffning av fartyg för kustartilleriet, trängfartyg m. m. samt för projektering m. m. av en ny ubåtstyp.

Anslaget till fartygsbyggnader föreslås anvisat med oförändrat belopp, 109 miljoner kronor. Enligt de undersökningar jag låtit verkställa kommer betalningsutfallet på de beställningar som utlägges med stöd av det nu föreslagna bemyndigandet att kunna jämnt fördelas inom ramen för anslag av nuvarande storleksordning. Jag förutsätter att så sker.

Anslaget till anskaffning av vapenmateriel m. m. är i riksstaten för löpande budgetår upptaget med 90 miljoner kronor med ett beställningsbemyndigande på samma belopp. Med beaktande av den anslagsram som står till förfogande för försvarsändamål under nästa budgetår har en sänkning av anslaget till 85 miljoner kronor bedömts nödvändig. Bemyndigandet föreslås likaledes fastställt till 85 miljoner kronor. Anskaffningsverksamheten torde få bedrivas på grundvalen av den av riksdagen år 1953 antagna vapenmaterielplanen för marinen.

Anslagen till flygvapnet utvisar en ökning med 59,7 miljoner kronor till 738,9 miljoner kronor. För löpande budgetår uppgår anslagen till 679,2 miljoner kronor. Med repetitionsövningar i normal omfattning hade anslagssumman utgjort 740,1 miljoner kronor. Även anslagsökningen till flygvapnet kan sägas vara praktiskt taget helt av automatisk karaktär och erfordras för att flygvapnet skall kunna vidmakthållas vid gällande styrka. Vad anslaget till anskaffning av flygmateriel beträffar innebär budgetförslaget att jag tillstyrker ett genomförande av det av chefen för flygvapnet i särskild skrivelse den 24 september 1955 framlagda s. k. provisorieförslaget. Detta förslag ger ekonomiska möjligheter att materiellt sett vidmakthålla flygvapnets nu gällande organisation och skapar vidare förutsättningar för att krigsflygplan för en eventuellt kommande organisation enligt grundtankarna i överbefälhavarens förslag skall kunna anskaffas genom inhemsk tillverkning. I överbefälhavarens förslag utgör attackförbandens förstärkning ett väsentligt led. I anslutning härtill har det förslag till provisorisk lösning av flygvapnets materielanskaffning som nu framlägges uppgjorts med hänsyn till att attackförbanden förstärkes med flygplan 32 på jaktflygets bekostnad, allt inom ramen för det flygplanbestånd som enligt nuvarande organisation skall omsättas vid flygvapnet. Förslaget

innebär en 25-procentig förstärkning av attackflyget. Samtidigt moderniseras ett antal jaktflygplan av befintlig typ. Såsom i skilda sammanhang framförts erfordras med hänsyn till tillverkningsläget för flygplan 32 beslut om en förstärkning av attackflyget senast vid 1956 års vårriksdag. Budgetförslaget innebär att kostnadsramen för flygmaterielanskaffningen under 7-årsperioden 1956/63 kommer att uppgå till 3 655,7 miljoner kronor, d. v. s. en ökning med 548,7 miljoner kronor i förhållande till den nu gällande kostnadsramen. Genom denna uppräknings av kostnadsramen kommer omsättningen av krigsflygplan att bringas upp till den takt som svarar mot gällande organisation. Medelkostnaden per budgetår uppgår till en sjundedel av kostnadsramens totalbelopp, d. v. s. 522 miljoner kronor. Behovet av betalningsmedel för budgetåret 1956/57 har av chefen för flygvapnet beräknats till 475 miljoner kronor. Jag tillstyrker att anslag anvisas med detta belopp. Detta innebär en anslagsökning med drygt 31 miljoner kronor i förhållande till anslaget enligt årets riksstat, 443,7 miljoner kronor. Likaså tillstyrker jag bifall till det äskade beställningsbemyndigandet av 640 miljoner kronor för nästa budgetår.

Den ståndpunkt jag intager till frågan om flygvapnets materielanskaffning innebär att flygvapnets organisation kan bibehållas intakt. Ett oförändrat anslag till flygmaterielanskaffning för nästa budgetår hade måst leda till en minskning av flygvapnets flygplanbestånd. Jag har funnit det angeläget att undvika en dylik utveckling och att tillse att flygvapnets styrka kan bevaras enligt gällande organisation i avbidan på prövningen av försvarets framtida utformning. Samtidigt innebär förslaget att man icke avskär möjligheten till en kommande anslutning till grundtankarna i överbefälhavarens förslag i vad avser flygvapnet. Med det nu sagda har jag givetvis icke tagit någon ställning till överbefälhavarens förslag i nu angivet hänseende.

Beträffande anslagen under flygvapnet bör vidare nämnas höjningen av anslaget till drift och underhåll av flygmateriel med 16 miljoner kronor från 87 till 103 miljoner kronor. Denna är i sin helhet av automatisk natur och betingas — förutom av höjda priser och löner — delvis av en tidigare anslagsnedräkning på grund av föreliggande reservationsbehållning samt i övrigt i huvudsak av övergången till mera bränslekrävande flygplantyper. Anslagsökningen innebär icke någon höjning av gällande flygtidsnormer. Anslaget till luftförsvarsrobot höjes med en miljon kronor till 4,5 miljoner kronor, varjämte föreslås ett bemyndigande på 8 miljoner kronor. För ökning av drivmedelslagringen föreslås en anslagshöjning från 3 till 5 miljoner kronor. Även de bägge sistnämnda anslagsökningarna kan sägas vara av automatisk natur och sammanhänger med den tekniska utvecklingen av flygmaterielen. Den återstående anslagshöjningen, cirka 10 miljoner kronor, betingas helt av löne- och prisstegringar.

För övriga ändamål under fjärde huvudtiteln vid sidan om de tre för-

svarsgrenarna utgör anslagssumman i budgetförslaget 151,4 miljoner kronor. Detta belopp är 8,7 miljoner kronor högre än motsvarande anslag i riksstaten för löpande budgetår, vilka uppgår till sammanlagt 142,7 miljoner kronor. Löne- och prisstegringar motiverar anslagsuppräknings med drygt 7 miljoner kronor. I övrigt kan nämnas att höjningar av anslagen till vissa signalförbindelser (+ 1,0 miljon kronor), järnvägskrigsbromateriel (+ 0,5 miljon kronor) och engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel (+ 0,25 miljon kronor) bedömts såsom synnerligen angelägna. För bidrag till utförande av anordningar för luftvärn vid vissa kraftverksanläggningar tillkommer ett anslag på 0,5 miljon kronor. Vidare framlägges förslag om inrättande av ett fyrtiotal tjänster för forskare och tekniker, i huvudsak vid flygförvaltningens robotbyrå och försvarets forskningsanstalt.

I detta sammanhang torde jag få anmäla framlagda förslag till förstärkning av underrättelseorganisationen inom försvaret. Ärendet är av den beskaffenhet att en närmare redogörelse icke bör lämnas till statsrådsprotokollet. Här må endast anföras följande. I särskild skrivelse den 23 september 1955 har överbefälhavaren på grundval av en inom högkvarteret verkställd utredning framhållit vikten av att åtgärder vidtas för förstärkning av underrättelsetjänsten inom försvaret. Underrättelseorganisationen förutsattes skola utbyggas i etapper. I anslutning till överbefälhavarens förslag har cheferna för armén och flygvapnet, chefen för försvarsstaben, försvarets sjukvårdsstyrelse, armétygförvaltningen och flygförvaltningen, envar beträffande sitt verksamhetsområde, överlämnat närmare utformade förslag i fråga om underrättelseorganisationens utbyggnad under nästa budgetår, varjämte försvarets civilförvaltning avgivit utlåtande i ärendet. Rörande de olika förslagen lämnas vissa ytterligare upplysningar i samband med anmälan i det följande av vederbörliga anslag. Jag vill här endast framhålla att jag icke för närvarande funnit det möjligt att avse medel för någon utbyggnad av underrättelseorganisationen i enlighet med förslaget.

Slutligen torde jag få nämna att överbefälhavaren med skrivelse den 19 december 1955 ingivit principförslag beträffande den militärterritoriella indelningen och den regionala ledningsorganisationen. Förslaget syftar till att åstadkomma en förbättrad ledningsorganisation och en ändamålsenligare territoriell och operativ indelning. Enligt förslaget bortfaller den hittillsvarande indelningen av landet i flygbasområden och marindistrikt och endast en militärterritoriell indelning kommer att finnas till lands, nämligen i militärområden och försvarsområden. De regionala staber vid marinen och flygvapnet som hittills haft territoriella funktioner — marindistriktsstaber och flygbasområdesstaber — avses skola utnyttjas respektive infogas i organisationen såsom marin- och flygoperativa ledningsorgan åt de chefer som för befäl över vederbörliga operativa enheter.

Då det synes mig angeläget att snarast möjligt åstadkomma den för-

2—1700 55 Bihang till riksdagens protokoll 1956. 1 saml. Nr 1. Bil. 6

enkling och rationalisering av verksamheten inom ifrågavarande område vartill överbefälhavarens förslag syftar, är det min avsikt att anmäla ärendet för Kungl. Maj:t i sådan tid att principfrågorna kan bringas till sin lösning genom beslut vid innevarande års riksdag.

Jag övergår här efter till att lämna vissa ytterligare uppgifter belysande den försvarsbudget som nu framlägges. I efterföljande sammanställning lämnas beträffande anslagen för anskaffning av tygmateriel (motsvarande) uppgifter rörande bemyndiganden och medelsanvisningar för budgetåret 1955/56 och för budgetåret 1956/57 enligt mina förslag m. m.

A n s l a g	Budgetåret 1955/56		Budgetåret 1956/57		Bemyndi- ganden som per den 30 juni 1956 icke täckts av anslag	Bemyndigan- den som per den 30 juni 1957 icke täckts av anslag
	Bemyndi- ganden	Anslag	Föreslag- na bemyn- diganden	Före- slagna anslag		
Armén: Anskaffning av tyg- materiel m.m.	154	280	215	280	884	819
Marinen: Fartygsbyggnader.	8	109	1218	109	373	482
Marinen: Anskaffning av va- penmateriel m.m.	90	90	85	85	206	206
Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m.m.	520	444	640	475	747	912
Summa	772	923	1 158	949	2 210	2 419

¹ Föreslagna nya bemyndiganden 225; härifrån har avräknats föreslagen minskning av äldre bemyndiganden 7.

Som framgår av tablan uppgår enligt mina förslag summan av bemyndigandena för nästa budgetår till ett belopp som är 386 miljoner kronor högre än motsvarande summa för innevarande budgetår. Medelsbehovet ökar med 26 miljoner kronor. I jämförelse med ställningen den 30 juni 1956 skulle vid bifall till förslagen de bemyndiganden, som icke täckts av anslag, komma att öka med 209 miljoner kronor.

För att medelsbehovet för materielanskaffning skall kunna överblickas måste även reservationsmedelsförbrukningen såväl under fortlöpande anslag som under äldre anslag beaktas. Av närmast följande tablå framgår dels betalningsutfall under materielanskaffningsanslagen budgetåret 1954/55, dels ock den uppskattade medelsåtgången för samma ändamål under vart och ett av budgetåren 1955/56 och 1956/57. Till jämförelse har upptagits de under respektive budgetår — i form av reservationer och för budgetåren anvisade anslag — tillgängliga anslagsmedlen.

Jag har i det föregående berört mina förslag beträffande repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår och anslagen till anskaffning av tygmateriel (motsvarande).

Fortlöpande anslag	1954/55		1955/56		1956/57	
	Anslag och reservationsmedel	Belastning	Anslag och reservationsmedel	Be-räknad belastning	Anslag och reservationsmedel	Be-räknad belastning
Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.	273	273	280	280	280	280
Under anslaget redovisad betalningsreserv (reservation)	150	42	108	68	40	40
Marinen: Fartygsbyggnader	108	85	109	109	109	109
Under anslaget redovisad betalningsreserv (reservation)	19	—	42	7	35	31
Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.	93	89	90	90	85	85
Under anslaget redovisad betalningsreserv (reservation)	15	—	19	5	14	5
Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.	444	442	444	444	475	475
Under anslaget redovisad betalningsreserv (reservation)	7	—	9	1	8	—
Äldre anslag						
Armén	25	8	17	8	9	3
Marinen	13	2	11	4	7	3
Flygvapnet	3	3	—	—	—	—
Summa	1 150	944	1 129	1 016	1 062	1 031

I den följande sammanställningen redovisas under olika huvudgrupper anslagssummor enligt riksstaten för innevarande budgetår respektive enligt mina förslag för nästa budgetår samt skillnaden mellan dessa belopp.

	1955/56 enligt riksstaten	1956/57 (förslag)	Skillnad
Försvarsdepartementet	1,0	1,1	+ 0,1
Centrala förvaltningsmyndigheter	45,6	50,1	+ 4,5
Försvarsstaben	15,9	17,0	+ 1,1
Armén	799,5	777,1	—22,4
Marinen	396,1	405,0	+ 8,9
Flygvapnet	679,2	738,9	+59,7
Vissa för försvaret gemensamma ändamål	42,1	44,2	+ 2,1
Diverse	38,1	39,0	+ 0,9
Summa	2 017,5	2 072,4	+54,9

Tablån visar, bland annat, att den totala kostnadsökningen föranledes av ökade anslag för marinen, flygvapnet och gemensamma ändamål m. m. med respektive 9, 60 och 9 miljoner kronor samt av minskade anslag för armén med 23 miljoner kronor. Minskningen för arméns del beror helt av begränsningen i repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår. Av den totala besparing av i runt tal 68 miljoner kronor, som uppkommer genom den minskade repetitionsövningsverksamheten, belöper nämligen

62,6 miljoner kronor på armén, 3,4 miljoner kronor på marinen, 1,2 miljon kronor på flygvapnet och 0,5 miljon kronor på gemensamt m. m.

I jämförelse med riksstaten för innevarande budgetår ökar alltså utgifterna under fjärde huvudtiteln med omkring 55 miljoner kronor till 2 072,4 miljoner kronor enligt följande sammanställning:

Fjärde huvudtiteln enligt riksstaten för budgetåret 1955/56	2 017,5
Automatiska kostnadsökningar (utom materielanskaffningsanslagen):	
Pris- och lönehöjningar	63,5
Drift och underhåll m. m. av flygmateriel vid oförändrad flygtid (utom lönehöjningar)	13,5
Andra automatiska kostnadsökningar	13,0
Övriga anslagsökningar vid oförändrad utbildningsverksamhet:	
Höjning av anslaget till anskaffning av flygmateriel ...	31,3
Anskaffning av drivmedelsutrustning och ökning av drivmedelslagringen	4,6
Försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag	2,2
Luftförsvarsrobot	1,0
Signalförbindelser	1,0
Andra anslagsökningar	5,5
Summa anslagsökningar	+ 135,6
Anslagsnedräkningar vid oförändrad utbildningsverksamhet ...	— 13,0
Anslagsminskningar till följd av repetitionsövningsverksamhetens begränsning	— 67,7
Summa	2 072,4

I anslutning till förestående tablå vill jag påpeka att jag beträffande åtskilliga förslagsanslag med hänsyn till anslagsbelastningen eller inträffade prishöjningar ansett mig böra föreslå högre belopp än myndigheterna föreslagit. Dylika uppräknningar har i tablåen i allmänhet redovisats under rubriken Andra automatiska kostnadsökningar.

I den följande sammanställningen har upptagits anslagssummorna enligt riksstat och tilläggsstat för budgetåren 1954/55 och 1955/56 samt den enligt förevarande proposition beräknade anslagssumman för budgetåret 1956/57. I det belopp, som upptages för budgetåret 1955/56, har jämväl inräknats de belopp om 7,5 miljoner kronor, som senare denna dag under fjärde huvudtiteln äskas å tilläggsstat II.

	1954/55	1955/56	1956/57
Anslag under fjärde huvudtiteln	¹ 2 024,7	² 2 029,2	2 072,4

¹ Varav 5,4 miljoner kronor på tilläggsstat.

² Varav 11,7 miljoner kronor på tilläggsstat.

Vid bifall till mina förslag kommer således försvarskostnaderna i vad avser fjärde huvudtiteln att ökas med i runt tal 43 miljoner kronor om jämförelse sker mellan riksstat och tilläggsstat för innevarande budgetår och den i förevarande proposition föreslagna riksstaten för nästa budgetår.

Anslag till nya kapitalinvesteringar för försvarsändamål uppgick under budgetåren 1954/55 och 1955/56 till 116,3 miljoner kronor respektive 118,6 miljoner kronor. För nästa budgetår räknar jag med anslag för här avsett ändamål till ett sammanlagt belopp av 98,6 miljoner kronor.

Reservationerna under fjärde huvudtiteln uppgick vid ingången av budgetåret 1954/55 till omkring 359 miljoner kronor. Härav belöpte på äldre anslag 50 miljoner kronor och på fortlöpande anslag 309 miljoner kronor. Under budgetåret 1954/55 minskades reservationsbehållningen på äldre anslag med 17 miljoner kronor till 33 miljoner kronor. På fortlöpande anslag ökades reservationsmedelsbehållningen med 13 miljoner kronor till 322 miljoner kronor. Reservationerna minskades således under budgetåret med 4 miljoner till 355 miljoner kronor. Att minskningen av reservationsmedelsbehållningen icke blivit större torde vara föranlett dels av det inköps- och beställningsstopp som rått under delar av budgetåret, dels ock av att förvaltningarnas anskaffningsverksamhet kommit att släpa efter i samband med övergången till den nya organisationen.

Beträffande reservationerna å vissa av de löpande anslagen lämnas i det följande vissa ytterligare upplysningar.

I det föregående har redogjorts för den beräknade medelsförbrukningen under materielanskaffningsanslagen under budgetåren 1955/56 och 1956/57. Då det gäller att beräkna den totala medelsförbrukningen under fjärde huvudtiteln måste emellertid även beaktas medelsförbrukningen å andra anslag än anslagen för materielanskaffning. En preliminär uppskattning rörande kostnadsutvecklingen visar, att de sammanlagda utgifterna under fjärde huvudtiteln kan beräknas till omkring 2 150 miljoner kronor under budgetåret 1955/56 och till ett ungefär lika stort belopp under budgetåret 1956/57.

De sammanlagda försvarskostnaderna — inberäknat medelsförbrukningen under kapitalbudgeten — kan uppskattas till omkring 2 270 miljoner kronor under vart och ett av budgetåren 1955/56 och 1956/57.

För budgetåret 1955/56 har riksdagen medgivit, att vissa under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslag må enligt Kungl. Maj:ts medgivande överskridas, om av beredskapsskäl värnpliktiga måste inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller till beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder av samma skäl måste vidtagas. Ett liknande bemyndigande torde, såsom jag tidigare omnämnt, böra utverkas av riksdagen även för nästa budgetår.

Under återopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1956/57 medgiva att, därest av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, följande under riksstatens fjärde huvudtitel uppförda reservationsanslag, nämligen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m., må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas.

A. Försvarsdepartementet

[2] 1. Försvarsdepartementet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	900 000	896 988
1955/56 (statsliggaren s. 163)	930 000	
1956/57 (förslag)	995 000	

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag att vid försvarsdepartementet inrättas en tjänst för förste kanslisekreterare i Ca 29 i utbyte mot en kanslisekreterartjänst i Ca 25. Jag föreslår vidare att en tjänst för förste kanslisekreterare i Ce 29 upptages som ordinarie.

På försvarsdepartementets personalförteckning är uppförd en tjänst för expeditionsvakt i Ca 11, avsedd för försvarets kommandoexpedition. För de arbetsuppgifter, varom här är fråga, torde lämpligen böra avses en pensionerad underofficer. Jag föreslår därför att tjänsten vid ledigblivande utbytes mot en arvodesbefattning för pensionerad underofficer i 1:22.

I övrigt föreslår jag för försvarsdepartementets del icke några personalförändringar för nästa budgetår.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57, med beaktande av 1955 års lönereglering, till 995 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 17 520 kronor för en förste kanslisekreterare i Ca 29 och med 828 kronor för utbyte av en kanslisekreterartjänst i Ca 25 mot en tjänst för förste kanslisekreterare i Ca 29 samt minskas med 8 424 kronor för en expeditionsvakt i Ca 11. Posten uppföres alltså med $(489\,500 + 17\,520 + 828 - 8\,424 =)$ avrundat 499 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar ökas med 12 132 kronor för en pensionerad underofficer i 1:22 till $(185\,900 + 12\,132 =)$ avrundat 198 000 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskas med 17 520 kronor för ordinariesättning av en förste kanslisekreterare till $(196\,000 - 17\,520 =)$ avrundat 179 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 83 400 kronor till $(136\,840 + 83\,400 =)$ 220 240 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 23 000 kronor till $(119\,000 + 23\,000 =)$ 142 000 kronor.

Övriga anslagsposter uppföres med oförändrade belopp.

Anslagsökningen utgör 65 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för försvarsdepartementet uppföra ytterligare två tjänster för förste kanslisekreterare i lönegrad Ca 29 samt från förteckningen utesluta tjänster för en kanslisekreterare i lönegrad Ca 25, en expeditivakt i lönegrad Ca 11 och en förste kanslisekreterare i lönegrad Ce 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöning till departementschefen	37 700
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	499 000
3. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	198 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 060
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	179 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	220 240
Summa kronor 1 137 000	

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	142 000
Nettoutgift kronor 995 000	

c) till *Försvarsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 995 000 kronor.

[3] 2. Försvarsdepartementet: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	120 000	110 398
1955/56 (statsliggaren s. 164)	120 000	
1956/57 (förslag)	120 000	

Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

B. Centrala förvaltningsmyndigheter

Innan jag anmäler de olika förvaltningsmyndigheternas anslagsäskanden torde jag få beröra vissa för myndigheterna gemensamma spørsmål.

I 1955 års statsverksproposition (bil. 6, s. 24) anmälde jag att genomförandet av den av 1954 års riksdag beslutade omorganisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning (prop. 1954: 109; i det följande benämnd förvaltningspropositionen) påbörjats sedan jag med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 juni 1954 tillsatt den särskilda organisationsnämnd, som förutsatts skola komma till stånd för behandling av vissa frågor i samband med övergången till den nya organisationen. Jag framhöll vidare att jag räknade med — såsom jag ock förutsatt vid anmälan av förvaltningspropositionen — att omorganisationen i huvudsak skulle vara avslutad före den 1 juli 1955. Särskilda övergångsåtgärder kunde dock komma att erfordras jämväl under budgetåret 1955/56. Sålunda kunde krigsmaterielverkets slutliga avveckling, såvitt då kunde bedömas, icke helt genomföras förrän under sistnämnda budgetår. Jämväl för budgetåret 1955/56 borde därför särskilda anslag till avlöningar och omkostnader vid krigsmaterielverkets avvecklingsorganisation få uppföras på riksstaten.

Mitt antagande att omorganisationen skulle vara i huvudsak slutförd den 1 juli 1955 har visat sig riktigt i så måtto att förvaltningarnas nya organisation då var i stort sett genomförd och att av krigsmaterielverket endast återstod de delar av den administrativa byrån, som handhaft den ekonomiska slutredovisningen av anskaffningsuppdrag, samt viss kansli- och arkivpersonal. Även om det preliminärt uppgjorda tidsschemat för omorganisationens genomförande och krigsmaterielverkets avveckling icke utsatts för mera väsentliga rubbningar, var läget den 1 juli 1955 likväl icke så gynnsamt som man förutsatt från början. Detta sammanhänger med flera olika omständigheter. Sålunda har lokal- och personalsvårigheter i viss utsträckning verkat försenande på omorganisationens genomförande. Härtill kommer vissa leveransförseningar, vilka hämmat avvecklingsarbetet och nödgat avvecklingsorganisationen att till förvaltningarna återställa ett större antal icke slutförda anskaffningsuppdrag än som ursprungligen avsetts. Under senare halvåret 1955 har emellertid avvecklingen fullföljts och den nya organisationen i allt väsentligt fullbordats. Organisationsnämnden har upphört med sin verksamhet vid utgången av år 1955 och i skriftlig berättelse till chefen för försvarsdepartementet närmare redogjort för denna verksamhet. På framställning av nämnden har Kungl. Maj:t beslutat att de avvecklingsfrågor, som kvarstod vid årsskiftet, skall handläggas av försvarets civilförvaltning. Arbetet härmed kan beräknas komma att bli av ringa omfattning.

Placeringen av den från början övertaliga personalen har kunnat genomföras praktiskt taget fullständigt. Av de nya tjänster som tillkommit genom omorganisationen är nu så gott som samtliga tillsatta.

Jag förutsätter att, i likhet med vad som gäller för innevarande budgetår, försvarsgrensförvaltningarna icke skall äga anställa personal utom den ram, som anges av de till förvaltningspropositionen fogade sammanställningarna och därefter meddelade beslut angående personal vid förvaltningarna, samt att Kungl. Maj:t skall äga utfärda föreskrifter härom.

Vid anmälan av förvaltningspropositionen (s. 187) anförde jag att jag med hänsyn till den korta tid, som stått till buds för prövningen av lönefrågorna, och med beaktande jämväl av den osäkerhet, som måste vidlåda lönevärderingen av vissa tjänster för nytillkomna arbetsuppgifter, ansåg det nödvändigt att lönesättningen underkastades omprövning sedan den nya organisationen varit i kraft en tid. En konsekvens av denna uppfattning var att jag endast med försiktighet tillstyrkte, att ordinarie civila tjänster nyinrättades eller att redan befintliga icke-ordinarie tjänster ombildades till ordinarie. Vid behandlingen av det fortsatta rationaliseringsarbete inom förvaltningarna som jag bedömde erforderligt framhöll jag bland annat att omständigheterna kunde föranleda Kungl. Maj:t att framtiden föranstalta om översyn, total eller partiell, av organisation och personalbehov.

Den nya förvaltningsorganisationen har nu tillämpats under så lång tid att värdefulla erfarenheter vunnits. Jag anser det klarlagt att den nya organisationen är mera ändamålsenlig än den gamla och i stort sett motsvarat förväntningarna. Det ligger emellertid i sakens natur att då i samband med förvaltningsreformen ställning togs till det omfattande frågekomplex, om vilket det här rör sig, alla detaljfrågor icke kunde bedömas med säkerhet. Härtill kommer att vissa principfrågor, såsom frågorna om ordinarie- och extraordinariesättning av tjänster och om avlöningskostnadernas fördelning mellan avlönings- och sakanslag, i samband med förvaltningsreformen erhöi en mera schematisk lösning. Dessa frågor bör nu enligt min mening upptagas till förnyad prövning. En översyn av organisationens personalbehov och tjänsternas lönesättning är därför påkallad och bör komma till stånd snarast. Vid denna översyn bör givetvis organisationens huvuddrag icke beröras. Det är min avsikt att inom kort tillkalla särskilda sakkunniga för att verkställa ifrågavarande utredning. Denna bör bedrivas med sådan skyndsamhet att dess resultat kan beaktas vid budgetarbetet hösten 1956.

I avvaktan på översynen har jag vid behandlingen av de centrala förvaltningsmyndigheternas äskanden för nästa budgetår iakttagit den största återhållsamhet i fråga om att föreslå inrättande av nya tjänster, löneregleringar eller ändringar i fråga om anställningsform. För arbetsuppgifter,

sammanhängande med utvecklingen av nya vapen, har jag dock ansett mig böra föreslå att ett antal tekniska tjänster inrättas.

Riksdagen har för budgetåren 1954/55 och 1955/56 bemyndigat Kungl. Maj:t att i avseende å de under arméns och marinens allmänna avlöningsanslag redovisade militära och civilmilitära kårerna samt den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder — såsom meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m. — som betingas av övergången till den nya förvaltningsorganisationen. Motsvarande bemyndigande erfordras även för budgetåret 1956/57. Till frågan om utverkande av sådant bemyndigande avser jag att återkomma i samband med att jag framlägger slutliga medelsäskanden för arméns, marinens och flygvapnets avlöningsanslag.

För att statsmakterna skall hållas underkunniga om de verkliga avlöningskostnaderna vid envar av de förvaltningar, som berörts av omorganisationen, har Kungl. Maj:t — i enlighet med vad som förutsatts vid anmälan av förvaltningspropositionen — utfärdat föreskrift av innehåll, att det fortsättningsvis skall åligga envar av armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen att årligen, i samband med att ämbetsverket avger förslag till medelsäskanden, inkomma med dels sammanställning över de beräknade totalkostnaderna för avlöande av personal vid ämbetsverket under nästkommande budgetår, dels ock uppgift om de verkliga kostnaderna under nästföregående budgetår för motsvarande avlöningar.

De av ämbetsverken lämnade uppgifterna rörande de verkliga avlöningskostnaderna för budgetåret 1954/55 framgår i avrundade tal av följande sammanställning. Det må framhållas att dessa kostnader begränsats på grund av att personal funnits anställd vid krigsmaterielverkets avvecklingsorganisation.

Ämbetsverk	Personal med avlöning från			Summa
	vederbörande verks avlönings- anslag	sakanslag	vederbörande försvarsgrens avlönings- anslag	
Armétygförvaltningen	9 170 000	4 601 000	1 752 000	15 523 000
Arméintendenturförvaltningen	1 657 000	98 000	591 000	2 346 000
Marinförvaltningen	5 999 000	1 527 000	2 230 000	9 756 000
Flygförvaltningen	10 325 000	5 625 000	1 725 000	17 675 000
Summa	27 151 000	11 851 000	6 298 000	45 300 000

¹ Härav armén 21 000 kronor, marinen 78 500 kronor och flygvapnet 1 625 500 kronor.

För budgetåret 1956/57 har ämbetsverken beräknat avlöningskostnaderna till belopp, som i avrundade tal anges härefter.

Ämbetsverk	Personal med avlöning från			Summa
	vederbörande verks avlönings- anslag	sakanslag	vederbörande försvarsgrens avlönings- anslag	
Armétygförvaltningen	11 890 000	6 302 000	1 875 000	20 067 000
Arméintendenturförvaltningen	2 231 000	248 000	813 000	3 292 000
Marinförvaltningen	8 275 000	1 455 000	2 347 000	12 077 000
Flygförvaltningen	12 600 000	7 415 000	¹ 1 797 000	21 812 000
Summa	34 996 000	15 420 000	6 832 000	57 248 000

¹ Härav armén 21 900 kronor, marinen 81 750 kronor och flygvapnet 1 693 350 kronor.

I kolumnen för personal med avlöning från vederbörande verks avlöningsanslag har upptagits de av verken äskade avlöningsanslagen. Då jag, såsom framgår av det följande, räknar med något lägre avlöningsanslag för ämbetsverken, nämligen 11 820 000 kronor för armétygförvaltningen, 2 190 000 kronor för arméintendenturförvaltningen, 7 860 000 kronor för marinförvaltningen och 11 793 000 kronor för flygförvaltningen, kommer en lägre slutsumma att erhållas. Med utgångspunkt i de av mig föreslagna avlöningsanslagen kan de sammanlagda kostnaderna för avlöningar åt personal vid berörda förvaltningar beräknas till 55 915 000 kronor.

FÖRSVARETS CIVILFÖRVALTNING

[4] 1. Försvarets civilförvaltning: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	3 575 000	3 757 128
1955/56 (statsliggaren s. 164)	3 885 000	
1956/57 (förslag)	4 293 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning (skr. ³¹/₈ 1955) hemställer att anslaget höjes med 534 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Avlöningscentralen		
1 kamrerare Cg 25—Ce 25	—	
4 kontorister Ca 13, 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	52 560	
2. Kontrollsektionen		
2 förste byråsekreterare Ca 27, 3 kansliskrivare Ca 15 och 1 kontorist Ca 13 i stället för 1 förste		

	Ökning	Minskning
revisor Ca 27, 2 revisorer, 1 kanslibitråde Ca 11 och 4 kanslibiträden Ce 11		26 568
3. 3 biträden för skriv- och kontorsgöromål (telefonister)	28 548	
4. 1 förste byråsekreterare Ce 29, 1 byråassistent Ce 25	43 488	
5. 1 förste byråsekreterare Ce 29	23 748	
6. Löneregleringar		
3 förste byråsekreterare Ca 29 — byrådirektörer Ca 31 (chefer för kanslibyråns allmänna sektion samt lönebyråns tjänste- och kontrollsektioner)	4 555	
3 revisionskommissarier Ca 29—Ca 31	4 555	
1 förste byråsekreterare Ce 27—Ca 29 (föreståndare för kameralbyråns kassadetalj)	2 016	
1 byråsekreterare Ca 25 — förste byråsekreterare Ca 27 (kanslibyråns resedetalj)	1 020	
1 byråingenjör Ce 25—Ce 27 (juridiska byråns patentsektion)	2 016	
1 kontorsskrivare Ce 19 — assistent Ce 21 (revisionsbyrån)	1 788	
1 kontorsbiträde Ca 8 — kanslibitråde Ce 11 (kameralbyråns blankettkontors expedition)	756	
7. 1 bokbindare Ce 12 och 1 sorteringsbiträde Ce 8 i stället för 2 bokbinderibiträden Ce 10	1 032	
8. 7 biträden för skriv- och kontorsgöromål — kontorsbiträden Ca 8	—	
9. Omräkning		
Löneklassuppflyttningar m. m.	36 660	
1955 års lönereglering	357 000	
	559 742	26 568
Avrundat	+ 534 000	

Motiv

1. Avlöningscentralen förestås av en kamrerare i Cg 25. För tjänstgöring vid avlöningscentralen under budgetåret 1955/56 har civilförvaltningen vidare bemyndigats taga i anspråk högst fyra för försvarets lokala myndigheter avsedda kontorister i Ca 13.

Den beslutade centraliseringen av uträkning och utbetalning av månadslöner till försvarets tjänstemän beräknas ha genomförts den 1 juli 1956 beträffande flygvapnets och omkring hälften av arméns myndigheter. Under budgetåret 1956/57 beräknas lönecentraliseringen ha slutförts till återstående delar. Avlöningscentralen bör därför snarast givas en fastare utformning. Civilförvaltningen föreslår att kamrerartjänsten uppföres såsom extra

ordinarie och att de fyra kontoristtjänsterna uppföres på ämbetsverkets personalförteckning. Därjämte bör under anslaget medel beräknas för en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, närmast avsett för registreringsgöromål vid centralen.

2. Med anledning av den i det föregående omnämnda centraliseringen av månadslöneuträkning och månadslöneutbetalning inom försvaret har civilförvaltningen efter samråd med riksräkenskapsverket utfärdat nya föreskrifter rörande ordningen för fattande av beslut om löneklassplaceringar m. m. I anslutning härtill kommer arbetet inom lönebyråns kontrollsektion att rationaliseras och sektionen att organiseras för sina nya arbetsuppgifter.

Kontrollsektionen är enligt gällande arbetsordning uppdelad i en löneklassdetalj för granskning av löneklassplaceringar och uppflyttningar inom reglerad befordringsgång (motsvarande) samt en personalstatsdetalj för kontroll över att fastställda personalstater (motsvarande) icke överskrides och för personalstatistik. Sektionens personal utgöres av, förutom sektionsschefen, en förste revisor, fem byråsekreterare, revisorer eller amanuenser, åtta kanslibiträden samt tre biträden för skriv- och kontorsgöromål.

Enligt den förutsatta nya organisationen avses sektionen skola uppdelas på fyra detaljer, varav tre löneklassplaceringsdetaljer och en personalstatsdetalj. Löneklassplaceringsdetaljerna avses skola svara för förslag till löneklassplaceringsbeslut och handha var sin del av det centrala löneklassplaceringsregistret över försvarets tjänstemän. Personalstatsdetaljen avses skola ombesörja kontrollen över personalstaterna inom försvaret och tillhandahålla vederbörande myndigheter statistiska uppgifter beträffande personal vid försvaret.

Personalbehovet för den nya organisationen har av civilförvaltningen — bortsett från sektionsschefen och föreståndaren för personalstatsdetaljen, vilken senare tjänsteman förutsatts skola tills vidare vara byråsekreterare — angivits till tre förste byråsekreterare i Ca 27, föreståndare för löneklassplaceringsdetaljerna, en byråsekreterare i Ca 25, närmast avsedd för större utrednings- och granskningsarbeten ävensom för den informationsverksamhet gentemot de lokala kassamyndigheterna, som åvilar sektionen, tre kansliskrivare i Ca 15, en kontorist i Ca 13, tre kanslibiträden samt tre biträden för skriv- och kontorsgöromål. Med hänsyn till att den nya organisationen förutsättes skola genomföras först efter hand som lönecentraliseringen fortskrider anses icke erforderligt att redan från och med den 1 juli 1956 inrätta mer än två av de tre tjänsterna för föreståndare för löneklassplaceringsdetaljerna. Den ena av dessa båda nya tjänster bör tillkomma i utbyte mot en tjänst för förste revisor i Ca 27. För den tredje föreståndaren bör tills vidare avses en befintlig byråsekreterartjänst i Ca 25.

3. Kungl. Maj:t har den 31 mars 1955 bemyndigat civilförvaltningen att

anskaffa en telefonväxel och att för betjänande av växeln anställa högst tre biträden för skriv- och kontorsgöromål. Medel för dessa biträden bör från och med nästa budgetår beräknas under förevarande anslag.

4. Kungl. Maj:t har den 4 juni 1954 uppdragit åt civilförvaltningen att — under beaktande av vad riksdagens statsutskott i sitt utlåtande 1954: 133 anfört rörande ett av 1946 års militära förvaltningsutredning framlagt förslag att civilförvaltningen skulle utöva viss ledande och övervakande verksamhet beträffande kontorsorganisationen inom försvarets regionala och lokala myndigheter — verkställa ytterligare utredning av berörda fråga samt att till Kungl. Maj:t inkomma med härav föranledda förslag. Civilförvaltningen har numera gemensamt med statens organisationsnämnd i skrivelse den 2 februari 1955 framlagt förslag i ämnet. Av skrivelsen inhämtas i huvudsak följande.

Organisationsnämnden bör enligt ämbetsverkens mening svara för de allmänna undersökningar rörande försvarets organisation, som i särskild ordning uppdrages åt nämnden, medan civilförvaltningen bör ha att fortlöpande övervaka den fastställda kontorsorganisationens sätt att fungera och föreslå de jämkningar, som kan finnas erforderliga. Åtminstone tills vidare bör emellertid den fortlöpande översynen av organisationen vid försvarets större verkstäder ankomma på respektive centrala fackförvaltningar under det att rationaliseringsundersökningar beträffande kontorsorganisationen vid verkstäder av mindre storlek bör utföras av civilförvaltningen. Civilförvaltningen förutsättes skola övertaga sina arbetsuppgifter först efterhand som organisationsnämnden slutfört sina undersökningar och därav betingade beslut meddelats. Övertagandet bör ske successivt enligt närmare överenskommelse mellan nämnden och civilförvaltningen. Starka skäl anses tala för att civilförvaltningens ifrågavarande organisationsundersökningar och förvaltningens arbetsuppgifter beträffande försvarets blanketter sammanföres till en från byråindelningen fristående enhet, direkt underställd generaldirektören. Då det bedömes endast i mindre utsträckning bli aktuellt under budgetåret 1955/56 att civilförvaltningen övertager ifrågavarande organisationsuppgifter, anses emellertid slutlig ställning till organisationsfrågan icke böra tagas redan i förevarande sammanhang. Sedan verksamheten i större utsträckning övertagits och närmare erfarenheter vunnits rörande densamma förutsättes civilförvaltningen få återkomma med de organisationsförslag, som kan finnas påkallade. Personalbehovet för verksamheten under budgetåret 1955/56 beräknas till en förste byråsekreterare i Cg 29 och en byråassistent i Cg 25. Tjänsterna bör tillsvidare knytas till kameralbyrån.

För budgetåret 1956/57 har civilförvaltningen föreslagit att de tjänster för en förste byråsekreterare i Cg 29 och en byråassistent i Cg 25, som enligt det föregående förutsatts skola inrättas under budgetåret 1955/56, uppföres som extra ordinarie.

5. Med hänsyn till omfattningen av antalet patentärenden anses juridiska byråns allmänna sektion böra förstärkas med en förste byråsekreterare.

6. Löneregleringarna motiveras med arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som är förenade med ifrågavarande tjänster. Civilförvaltningen har emellertid i detta sammanhang anknutit såväl till den planerade översynen av de centrala försvarsförvaltningarnas personalorganisation m. m. som — i vad avser revisionskommissariatstjänsterna — till prövningen av motsvarande tjänster inom det statliga förvaltningsområdet i övrigt.

7. För civilförvaltningens bokbinderi finns inrättade en teknikertjänst i Ce 13 och två tjänster för bokbinderibiträde i Ce 10. Sistnämnda båda tjänster har tills vidare besatts med icke utlärd personal i Ce 8 respektive Cg 4. Arbetet vid bokbinderiet har numera erhållit sådan omfattning att två utlärdade bokbindare erfordras. Den ena biträdestjänsten bör därför höjas till bokbindartjänst i Ce 12. Den andra biträdestjänsten kan därvid sänkas till tjänst för sorteringsbiträde i Ce 8.

8. Ordinariesättningen föreslås i enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången för biträdespersonal.

Yttrande

Statens lönenämnd har beträffande förslaget om att inrätta en tjänst för förste byråsekreterare i Ca 27, avsedd för föreståndare för en av löneklassplaceringsdetaljerna inom lönebyråns kontrollsektion, förklarat sig icke kunna tillstyrka placering i den angivna lönegraden men uttalat att nämnden, då frågan om de för tjänsten erforderliga kompetenskraven syntes vara av natur att i första hand falla under kompetensutredningens bedömande, icke ansett sig böra framlägga förslag till lönegradsplacering. Beträffande förslaget om att inrätta tjänster för tre kansliskrivare i Ca 15 och en kontorist i Ca 13, varav en kansliskrivartjänst för personalstatsdetaljen och envar av övriga tjänster för löneklassplaceringsdetaljerna, har lönenämnden tillstyrkt placering i 15 lönegraden för tjänsten på personalstatsdetaljen och i 13 lönegraden för övriga tjänster.

Departementschefen

Frågan om ändringar i personaluppsättningen vid lönebyråns kontrollsektion bör enligt min mening prövas i samband med den översyn av de centrala försvarsförvaltningarnas organisation m. m., varom jag inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter förklarat mig ha för avsikt att föranstalta. Med hänsyn härtill föreslår jag nu icke någon annan personalförändring beträffande kontrollsektionen än att en kanslibiträdestjänst i Ce 11 indrages från och med nästa budgetår.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag att vid civilförvaltningen inrättas tjänster för en bokbindare i Ce 12 och ett sorteringsbiträde i Ce 8 i utbyte mot tjänster för två bokbinderibiträden i Ce 10.

Under anslaget torde i enlighet med civilförvaltningens förslag medel böra beräknas för tre biträdestjänster, avsedda för telefonister.

I enlighet med civilförvaltningens förslag bör vidare på personalförteckningen för civilförvaltningen uppföras ytterligare sju tjänster för kontorsbiträde i Ca 8.

Av civilförvaltningen i övrigt framlagda förslag till personalförändringar är jag icke beredd biträda.

Jag räknar i det följande vid behandlingen av civilförvaltningens omkostnadsanslag med ökad medelsanvisning för förhyrning av hålkortsmaskiner. Behovet av biträdespersonal kan genom ifrågavarande anskaffningar beräknas komma att minska. Med hänsyn härtill räknar jag under avlöningsanslaget med minskad medelsanvisning motsvarande avlöningskostnaderna för två biträden för skriv- och kontorsgöromål.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 4 293 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 46 452 kronor för sju kontorsbiträden i Ca 8 och med 11 645 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. Posten uppföres alltså med $(1\,884\,000 + 46\,452 + 11\,645 =)$ avrundat 1 942 000 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 37 236 kronor för tre biträden för skriv- och kontorsgöromål, en bokbindare i Ce 12 och ett sorteringsbiträde i Ce 8 och med 21 151 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. samt minskas med 80 460 kronor för indragningar av ett kanslibiträde i Ce 11, nio biträden för skriv- och kontorsgöromål och två bokbinderibiträden i Ce 10. Posten uppföres alltså med $(1\,507\,000 + 37\,236 + 21\,151 - 80\,460 =)$ avrundat 1 485 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 372 000 kronor till $(488\,552 + 372\,000 =)$ 860 552 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, 18 300 kronor, Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 2 148 kronor, samt Pensionsmedel, 15 000 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Anslagshöjningen utgör 408 000 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda och inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för försvarets civilförvaltning uppföra tjänster för ytterligare sju kontorsbiträden i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsslat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 942 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbe- fattning, <i>förslagsvis</i>	18 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	2 148
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 485 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	860 552
Summa kronor	4 308 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	15 000
Nettoutgift kronor	4 293 000

c) till *Försvarets civilförvaltning*: Avlöningar för budget-
året 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 4 293 000 kronor.

[5] 2. Försvarets civilförvaltning: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	500 000	629 186
1955/56 (statsliggaren s. 166)	740 000	
1956/57 (förslag)	800 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget höjes med 65 000 kronor.

	Ökning
1. Reseersättningar	5 000
2. Höjda bränslepriser	10 000
3. Underhåll av kontorsmaskiner	2 500
4. Tekniska tidskrifter för juridiska byråns patentsektion	2 000
5. Ökade tryckningskostnader	3 000
6. Utökning av hålkortscentralen	
Maskinhyror m. m.	34 000
Förbrukning av hålkort	9 000
	65 500
Avrundat	65 000

Motiv

1. Medelsbehovet föranledes i första hand av ökad reseverksamhet i samband med centralisering av löneuträkning och löneutbetalning inom försvaret.

2. Bränslekostnaderna beräknas öka med omkring 20 % till följd av höjda bränslepriser. Nettoökningen under anslaget beräknas till 10 000 kronor, varvid beträffande inflytande uppbördsmedel räknats med en ökning av 39 750 kronor.

3. Kostnaderna för underhåll av kontorsmaskiner har ökat till följd av höjda priser och tillkomsten av nya maskiner.

4. Civilförvaltningens övertagande av verksamheten såsom försvarets patentorgan har medfört behov av tekniska tidskrifter i större utsträckning än som tidigare beräknats.

5. Anslagsposten Publikationstryck belastas främst av kostnader för tryckning av statsliggaren över IV huvudtiteln. Med hänsyn till belastningen på posten under budgetåret 1954/55 och då vidare en mindre ökning av övriga tryckningskostnader kan påräknas anses posten bära uppräknas med 3 000 kronor.

6. För hyra av hålkortsmaskiner disponerar civilförvaltningen för innevarande budgetår 355 000 kronor. I detta belopp ingår bland hyreskostnader för maskiner, som tillförts civilförvaltningen den 1 juli 1955 efter att tidigare ha förhyrts av armétygförvaltningen. Ändringar och utbyten av vissa av dessa maskiner medför ökade hyreskostnader med 29 900 kronor. Härtill kommer kostnader, 3 800 kronor, för anskaffning av boxar. I anslutning härtill räknar civilförvaltningen med ett ökat medelsbehov för maskinhyror m. m. av sammanlagt ($29\,900 + 3\,800 =$) i runt tal 34 000 kronor.

Den fortgående centraliseringen av löneuträkning och löneutbetalning beräknas medföra ökad förbrukning av hålkort. För ändamålet räknas med ett ökat medelsbehov av 9 000 kronor.

Departementschefen

En uppräkning av anslaget torde vara erforderlig, främst med hänsyn till ökade kostnader föranledda av en i skilda hänseenden utvidgad verksamhet inom hålkortscentralen. Jag räknar för nästa budgetår med ett ökat medelsbehov under anslaget av 60 000 kronor, varvid jag tagit hänsyn till kostnaden för hålkortsmaskiner i enlighet med civilförvaltningens förslag. Anslaget torde därför bära uppföras med ett belopp av 800 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets civilförvaltning*: Omkostnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

[6] 3. Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	675 000	684 363
1955/56 (statsliggaren s. 166)	690 000	
1956/57 (förslag)	752 000	

Yrkande

Försvarets sjukvårdsstyrelse (skr. ¹³/₈ 1955) hemställer att anslaget höjes med 139 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 1 regementsveterinär Ca 29 och 1 bataljonsveterinär Ca 27 överföres från fältveterinärkårens stat	41 496	
2. 1 byråläkare Ce 25 — förste byråläkare Ce 29	3 972	
2 läkare; arvode 3 000 kronor	6 000	
3. 2 läkare; arvode 5 000 kronor	10 000	
4. Lönegradsuppflyttningar		
1 ingenjör Ce 23 — byråingenjör Ce 25, 1 kontorskrivare Ca 19 — assistent Ca 21, 1 kansliskrivare Ce 15 — förste kansliskrivare Ce 17, 1 kontorist Ca 13 — kansliskrivare Ca 15, 1 kanslibitråde Ca 11 — kontorist Ca 13, 1 kanslibitråde Ce 11 — kontorist Ce 13	4 200	
5. Ordinariesättningar		
1 hälsovårdsinspektör Ce 25, 1 förste kansliskrivare Ce 17, 2 kanslibiträden Ce 11	—	
1 sjuksköterskeinspektris Ce 25 — byråinspektör Ca 25	—	
6. Omräkning		
Löneklassuppflyttningar	11 614	
1955 års lönereglering	64 281	
Minskad belastning på anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		3 000
	141 563	3 000
Avrundat + 139 000		

Motiv

1. Veterinärmedicinsk expertis bör tillföras sjukvårdsstyrelsen för att inhämta den eftersläpning inom försvaret på den hygieniska livsmedelskontrollens område som för närvarande föreligger. För ändamålet föreslås att beställningar för en regementsveterinär i Ca 29 och en bataljons-

veterinär i Ca 27 på fältveterinärkårens stat överföres till förevarande anslag.

2. Vid sjukvårdsstyrelsens hälsovårdsbyrå finns enligt gällande organisation endast två läkartjänster, nämligen en tjänst för förste byräläkare i Ca 31, avsedd för chef för byrån, och en byräläkartjänst i Ce 25. Byråns rutinmässiga arbetsuppgifter av fredscharakter är så omfattande att krigsplanläggningsuppgifterna inom flera viktiga områden blivit i hög grad eftersatta. För att bereda sjukvårdsstyrelsen möjlighet att förbereda och planlägga skyddet mot biologiska stridsmedel och mot epidemiskt uppträdande av infektionssjukdomar under krig samt leda och administrera denna verksamhet bör hälsovårdsbyrån förstärkas med en kvalificerad läkare. För ändamålet bör inrättas en tjänst för förste byräläkare i Ce 29, varvid nuvarande byräläkartjänst i Ce 25, som är vakant, kan utgå. — För att sätta sjukvårdsstyrelsen i stånd att medverka till uppbyggande av ett effektivt atomförsvar och till vidtagande av skyddsåtgärder mot kemiska stridsmedel, främst de moderna stridsgaserna, bör till styrelsens förfogande ställas två vetenskapligt skolade läkare inom respektive ämnesområden. Till vardera av dessa läkare bör utgå ett årligt arvode av 3 000 kronor.

3. De båda läkarna avses för underrättelsetjänst. Beträffande den närmare innebörden av förslaget hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

4. Från och med innevarande budgetår finns inrättad en ingenjörstjänst i Ce 23 på sjukvårdsstyrelsens stat (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 35). Med hänsyn till arten av de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna anses tjänsten böra uppflyttas till tjänst för byråingenjör i Ce 25. — Övriga förslag om lönegradsuppflyttning har framförts tidigare (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 34).

5. Tjänsterna har funnits inrättade under så lång tid att stadigvarande behov av dem anses föreligga. Med hänsyn härtill bör tjänsterna ordinarie sättas.

Departementschefen

Vad beträffar förslaget om att tillföra sjukvårdsstyrelsen veterinärmedicinsk expertis för den hygieniska livsmedelskontrollen inom försvaret har jag icke något att erinra mot att för ändamålet utnyttjas beställningar för en regementsveterinär i Ca 29 och en bataljonsveterinär i Ca 27. Beställningarna torde emellertid tillsvidare alltså böra redovisas på fältveterinärkårens stat.

Jag kan icke tillstyrka förslaget om höjd lönegradsplacering av en byräläkartjänst i Ce 25. Önskemålet om anställande av läkare för beredskapsuppgifter beträffande atomförsvar och skydd mot kemiska stridsmedel

torde få tillgodoses i den mån kostnaderna därför kan inrymmas inom ramen för anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

I anslutning till vad jag inledningsvis anfört rörande förslagen under rättelseorganisation för försvaret räknar jag icke med någon personalförstärkning för detta ändamål.

De under punkten 4. redovisade förslagen om lönegradsuppflyttning av tjänster kan jag icke biträda.

Jag är icke heller beredd att tillstyrka förslagen om ordinariesättning av tjänster i vidare mån än att jag föreslår att tjänsterna för hälsovårdsinspektör och sjuksköterskeinspektris ordinariesättes, den sistnämnda med tjänstebenenämningen byråinspektör.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 752 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 31 764 kronor för ordinariesättning av tjänster för en hälsovårdsinspektör och en sjuksköterskeinspektris i Ce 25 samt med 3 303 kronor för löneklassuppflyttningar. Posten ökas sålunda med $(31\,764 + 3\,303 =)$ 35 067 kronor till $(289\,000 + 35\,067 =)$ avrundat 324 000 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 67 000 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 12 600 kronor, upptages med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskas med 31 764 kronor för ordinariesättning av tjänster för en hälsovårdsinspektör och en sjuksköterskeinspektris i Ce 25 samt ökas med 5 988 kronor för löneklassuppflyttningar. Posten minskas sålunda med $(31\,764 - 5\,988 =)$ 25 776 kronor till $(267\,500 - 25\,776 =)$ avrundat 242 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 66 500 kronor till $(91\,900 + 66\,500 =)$ 158 400 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 14 000 kronor till $(38\,000 + 14\,000 =)$ 52 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 62 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för försvarets sjukvårdsstyrelse uppföra tjänster för en hälsovårdsinspektör och en byråinspektör, båda i lönegrad Ca 25;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	324 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	67 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	242 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	158 400
Summa kronor	804 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	52 000
Nettoutgift kronor	752 000

c) till *Försvarets sjukvårdsstyrelse*: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 752 000 kronor.

[7] 4. Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	85 000	87 352
1955/56 (statsliggaren s. 167)	85 000	
1956/57 (förslag)	85 000	

I enlighet med förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets sjukvårdsstyrelse*: Omkostnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kronor.

FORTIFIKATIONSFÖRVALTNINGEN

[8] 5. **Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar. 6. Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader.** Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 2 100 000 kronor och 295 000 kronor.

Kungl. Maj:t har, såsom erinrats i propositionen 1955: 110 (s. 71), uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att verkställa fortsatt utredning rörande den regionala och lokala fastighetsförvaltningen inom försvaret m. m.

I skrivelse den 30 augusti 1955 anmäler *fortifikationsförvaltningen* att

ämbetsverket med hänsyn till den pågående utredningen icke är i stånd att för närvarande göra några närmare beräkningar angående medelsbehovet under ämbetsverkets avlönings- och omkostnadsanslag för budgetåret 1956/57. Ämbetsverket räknar emellertid med att viss civil personal i högre lönegrader vid regional- och lokalorganen i avlöningshänseende skall överföras från sakanslag till avlöningsanslaget. Med hänsyn härtill och med beaktande av löneklassuppflyttningar och 1955 års lönereglering beräknar ämbetsverket att medelsbehovet under avlöningsanslaget ökas med 720 000 kronor. Beträffande omkostnadsanslaget räknas med ett ökat medelsbehov av 5 000 kronor till följd av höjda löner för städningsspersonal.

Med hänsyn till det anförda och då storleken av förevarande anslag är beroende av den ståndpunkt, som kommer att tagas beträffande den närmare utformningen av organisationen och personaluppsättningen vid de fastighetsförvaltande organen, kan jag icke nu taga slutlig ställning till nämnda anslag. Dessa bör därför i riksstatsförslaget uppföras med beräknade belopp. Anslagsbeloppen upptager jag härvid till 2 300 000 kronor respektive 300 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1956/57 beräkna

a) till *Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor; samt

b) till *Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[9] 7. Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 630 000	428 172	332 265
1955/56 (statsliggaren s. 171)	² 630 000		
1956/57 (förslag)	646 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 8 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 16 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 intill ett belopp av i runt tal 257 000 kronor bunden genom utlagda beställningar.

Anslaget för innevarande budgetår disponeras med 350 000 kronor till forskningsverksamhet och med 280 000 kronor till fortifikatorisk rustningsplanläggning.

Fortifikationsförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 520 000 kronor, varav 300 000 kronor för forskningsverksamhet och 220 000 kronor

för fortifikatorisk rustningsplanläggning. Ämbetsverket framlägger därvid i huvudsak samma synpunkter och motiv för anslagshöjningen som framlagts i tidigare anslagsäskanden (prop. 1952: 1, bil. 6, s. 28 och 29).

Departementschefen

Jag är icke beredd att tillstyrka att anslaget höjes med mera än 16 000 kronor, motsvarande inträffade lönestegringar. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 646 000 kronor.

[10] 8. Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	125 000	18 294	335 918
1955/56 (statsliggaren s. 171)	125 000		
1956/57 (förslag)	100		

Fortifikationsförvaltningen hemställer att anslaget med hänsyn till reservationsbehållningens storlek för nästa budgetår uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor.

Departementschefen

Jag biträder fortifikationsförvaltningens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[11] 9. Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel

	Anslag	Nettoinkomst	Behållning
1954/55	100	12 411	2 406 765
1955/56 (statsliggaren s. 172)	100		
1956/57 (förslag)	100		

Anslaget avses för redovisning av omsättningen vid byggnads- och reparationsberedskapens förråd av maskiner m. m.

I överensstämmelse med förslag av fortifikationsförvaltningen torde anslaget även för budgetåret 1956/57 böra uppföras med ett formellt be-
lopp av 100 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå
riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och repara-
tionsberedskapens materiel* för budgetåret 1956/57 anvisa ett
reservationsanslag av 100 kronor.

ARMÉTYGFÖRVALTNINGEN

[12] 10. Armétygförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	9 370 000	9 169 552
1955/56 (statsliggaren s. 172)	10 490 000	
1956/57 (förslag)	11 820 000	

Yrkande

Armétygförvaltningen (skr. ¹³/₈ 1955) hemställer att anslaget höjes med
1 400 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Telebyrån		
1 byrådirektör Ca 31, 1 byråingenjör Ca 27, 1 byrå- ingenjör Ca 25	64 176	
2. Inköpsavdelningen		
1 assistent Ce 23	16 860	
3. Administrativa byrån		
1 kanslibitråde Ce eller Cg 11	9 864	
4. 1 pensionerad officer 1: 30, 1 biträdande ingenjör Ce eller Cg 19	22 052	
5. 2 förvaltningsarvoden utgår		1 560
6. 36 biträden för skriv- och kontorsgöromål — kon- torsbiträden Ca 8	—	
7. Extraordinariesättningar		
1 byråingenjör Cg 25, 3 ingenjörer Cg 23, 3 biträ- dande ingenjörer Cg 19, 3 ingenjörbiträden Cg 17, 1 förman Cg 15, 1 tekniskt biträde Cg 11, 2 expe- ditionsvakter Cg 10, 1 tekniskt biträde Cg 6, 1 sorteringsbiträde Cg 6, 1 biträde Cg 6	—	
8. Omräkning	1 288 608	
	1 401 560	1 560
	+ 1 400 000	

Motiv

1. Enligt av överbefälhavaren fastställd fördelning förutsattes en betydande del av ansvaret för konstruktion och anskaffning av specialradio-materiel skola åvila armétygförvaltningen. Inom armétygförvaltningen finns icke någon organisationsenhet för ifrågavarande verksamhet. En specialradiosektion bör därför inrättas inom telebyrån. Personalbehovet beräknas för nästa budgetår till en byrådirektör i Ca 31, en byråingenjör i Ca 27 och en byråingenjör i Ca 25.

2. Kungl. Maj:t har den 30 juni 1955 bemyndigat armétygförvaltningen att — med anlitande av medel som under ämbetsverkets avlöningsanslag disponeras för bestridande av lönekostnaderna för en på förteckningen över icke-ordinarie tjänstemän i 25 och lägre lönegrader med avlöning från ämbetsverkets avlöningsanslag upptagen, för vapenavdelningen avsedd tjänst för ingenjör i reglerad befordringsgång — från och med den 1 juli 1955 anställa S. G. A. Reftel såsom assistent vid inköpsavdelningen med placering i Ce 23. Då de med ifrågavarande befattning förenade arbetsuppgifterna, avseende upphandling av ytbehandlingsmateriel, är av stadigvarande natur och därjämte torde komma att öka i omfattning bör för ändamålet inrättas en assistenttjänst i Ce 23.

3. Genomförandet av den obligatoriska sjukförsäkringen har medfört ökade arbetsuppgifter inom personalkontoret. Kontoret bör därför förstärkas med ett kanslibiträde.

4. Ifrågavarande personal avses för underrättelsetjänst. Beträffande den närmare innebörden av förslaget hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

5. Under anslaget har medel beräknats för nio förvaltningsarvoden, ettvarit å 780 kronor. Två av dessa kan indragas från och med nästa budgetår.

6. Ordinariesättningen föreslås i enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången för biträdespersonal.

7. Extra tjänstemän, som den 1 juli 1955 kunnat redovisa minst sex års statlig tjänst, varav minst tre år i innehavande befattning, bör beredas extra ordinarie anställning. I anslutning härtill föreslås under förevarande punkt upptagna tjänster skola uppföras såsom extra ordinarie.

8. Sedan organisationen av armétygförvaltningen i huvudsak genomförts under budgetåret 1954/55 och de på personalförteckningen upptagna tjänsterna successivt tillsatts, har ämbetsverket erhållit underlag för en exakt beräkning av avlöningskostnaderna för nästa budgetår. Vid beräkningen av lönekostnaderna för de tjänster, som alltjämt är vakanta, har ämbetsverket utgått från andra löneklassen inom vederbörlig lönegrad. Det ökade medelsbehovet föranledes till större delen av 1955 års lönereglering.

Departementschefen

Inom armétygförvaltningens telebyrå torde böra tillskapas en organisation för uppgifter sammanhängande med konstruktion och anskaffning av specialradiomateriel. Jag föreslår att för ändamålet inrättas tjänster för en byrådirektör och en byråingenjör. Tjänsterna bör tills vidare upptagas som extra ordinarie i respektive Ce 31 och Ce 27.

I enlighet med armétygförvaltningens förslag bör på personalförteckningen för ämbetsverket uppföras ytterligare 36 tjänster för kontorsbiträde i Ca 8.

I anslutning till vad jag inledningsvis anfört rörande föreslagen under rättelseorganisation för försvaret räknar jag icke med någon personalförstärkning för detta ändamål. Ej heller övriga av armétygförvaltningen framlagda förslag till personalförändringar är jag beredd biträda.

I likhet med armétygförvaltningen räknar jag med att antalet förvaltningsarvoden minskas med två till sju.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 11 820 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 253 000 kronor för 36 kontorsbiträden i Ca 8 och med 200 000 kronor på grund av omräkning. Posten uppföres alltså med $(3\,315\,000 + 253\,000 + 200\,000 =)$ 3 768 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 302 000 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t sänkes på grund av minskning i antalet förvaltningsarvoden med 1 560 kronor till $(7\,020 - 1\,560 =)$ 5 460 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 19 896 kronor för en byrådirektör i Ce 31 och med 16 692 kronor för en byråingenjör i Ce 27 samt minskas med 253 000 kronor för ordinarie-sättningar och med 20 000 kronor på grund av omräkning. Posten uppföres alltså med $(5\,810\,000 + 19\,896 + 16\,692 - 253\,000 - 20\,000 =)$ avrundat 5 574 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 1 134 560 kronor till $(1\,275\,980 + 1\,134\,560 =)$ 2 410 540 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 20 000 kronor till $(220\,000 + 20\,000 =)$ 240 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 1 330 000 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda och inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) på personalförteckningen för armétygförvaltningen uppföra ytterligare tjänster för 36 kontorsbiträden i lönegrad Ca 8,

en byrådirektör i lönegrad Ce 31 och en byråingenjör i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 768 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	302 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	5 460
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	5 574 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 410 540
Summa kronor	12 060 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	240 000
Nettoutgift kronor	11 820 000

c) till *Armétygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 11 820 000 kronor.

[13] 11. Armétygförvaltningen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	650 000	797 288
1955/56 (statsliggaren s. 175)	710 000	
1956/57 (förslag)	720 000	

Yrkande

Armétygförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 75 000 kronor.

Motiv

Till följd av att ett mera tillförlitligt statistiskt underlag saknas föreligger alltså vissa svårigheter att bedöma medelsbehovet till expenser. Med hänsyn emellertid till vunna erfarenheter under budgetåret 1954/55 anses behov föreligga av en viss förhöjning av delposten Övriga expenser. Denna post anses jämväl böra höjas med anledning av löneökningar för

städ- och bevakningspersonal samt inträffade prisstegringar på materiel m. m. Det ökade medelsbehovet beräknas till sammanlagt 75 000 kronor, varav 10 000 kronor för höjda löner och 10 000 kronor för prisstegringar m. m.

Departementschefen

Jag kan i avvaktan på säkrare erfarenhet rörande belastningen icke tillstyrka att anslaget uppräknas med högre belopp än 10 000 kronor, eller således till 720 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armétygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 720 000 kronor.

[14] 12. *Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	600 000	657 188
1955/56 (statsliggaren s. 175)	600 000	
1956/57 (förslag)	600 000	

I enlighet med förslag av armétygförvaltningen torde anslaget få uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

[15] 13. *Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	4 000 000	5 849 424	¹ 7 326 376
1955/56 (statsliggaren s. 175)	4 000 000		
1956/57 (förslag)	4 000 000		

¹ Under anslaget redovisas därjämte ett belopp av 15 380 139 kronor, utgörande konstant behållning av det beredskapskapital, som enligt Kungl. Maj:ts brev den 3 juni 1955 överförts från krigsmaterielverket till armétygförvaltningen.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 bunden intill ett belopp av i runt tal 3 077 000 kronor.

Armétygförvaltningen hemställer efter samråd med försvarsstaben att anslaget höjes med 1 000 000 kronor. Beräkningarna av medelsbehovet grundas till viss del på den planläggning, som tidigare skett inom krigsmaterielverket (jfr prop. 1953: 1, bil. 6, s. 21). Av anslagshöjningen belöper sig 250 000 kronor på säkerställande och utökning av tillverkningskapaciteten i fråga om handvapenammunition, 500 000 kronor på utökning av tillverkningskapaciteten i fråga om artilleriammunition samt 250 000 kronor på anskaffning av verktyg för ammunitionstillverkning.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna tillstyrka någon höjning av anslaget utan det samma torde få uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armétygförvaltningen*: *Engångskostnader för industriell krigsberedskap* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor.

ARMÉINTENDENTURFÖRVALTNINGEN

[16] 14. Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 295 000	1 656 876
1955/56 (statsliggaren s. 175)	1 850 000	
1956/57 (förslag)	2 190 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen (skr. ^{12/8} 1955) hemställer att anslaget höjes med 381 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 1 förste byråintendent Ca 29	—	
2. 1 pensionerad officer 1:30	8 636	
3. 1 assistent Ce eller Cg 21	14 220	
4. 1 förste kansliskrivare Ce 17	11 796	
5. 3 kontorsbiträden (telefonister) Ca 8, 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål (telefonist)	35 628	
6. 1 förvaltningsarvode utgår		780
7. Löneregleringar		
1 kontorsskrivare Ce 19 — assistent Ce 23, 1 kontorsskrivare Ce 19 — assistent Ce 21, 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträde Ca 11 (materielbyråns inköpssektion)	5 652	

1 biträdande ingenjör Cg 19 — byråingenjör Cg 25 (materielbyråns utrustningssektion)	4 368	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kansli- biträde Ca 11 (materielbyråns kontroll- och verk- stadssektion)	1 116	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kansli- biträde Ca 11 (materielbyråns inventariesektion)	1 116	
1 kontorsskrivare Cg 19 — assistent Ce eller Cg 21 (administrativa byråns avtalsdetalj)	876	
8. Löneklassuppflyttningar	15 020	
9. Omräkning	283 352	
	381 780	780
		+ 381 000

Motiv

1. Kungl. Maj:t har den 15 april 1955 uppdragit åt arméintendenturförvaltningen att tills vidare från och med bränsleåret 1955/56 anskaffa brännolja jämväl för civila statliga och därmed jämställda förbrukare samt i samband därmed förordnat byråintendenten i Ca 27 vid förvaltningen K.-E. Matsson att, räknat från och med den 1 april 1955, tills vidare till och med den 30 juni 1956 bestrida göromål, som eljest ankommer på förste byråintendent i Ca 29. För ifrågakarande arbetsuppgifter bör med hänsyn till dessas permanenta natur från och med nästa budgetår inrättas en tjänst för förste byråintendent i Ca 29.

2. Såsom expeditionsofficer vid drivmedelsbyrån har tagits i anspråk en officer på intendenturkårens stat, vilket medfört avsevärda olägenheter för byråns arbete i övrigt. En arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30 bör därför inrättas för ifrågakarande arbetsuppgifter.

3. Drivmedelsbyråns bränslesektions specialdetalj bör förstärkas med en befattningshavare med kommersiell—teknisk utbildning och erfarenhet för de arbetsuppgifter, som sammanhänger med anskaffning av renhållningsmateriel m.m. För ändamålet föreslås skola inrättas en assistenttjänst i Ce eller Cg 21.

4. Redovisningssystemet vid drivmedelsbyråns förrädsdetalj har rationaliserats och samtidigt gjorts mera effektivt. Bokföring och redovisning enligt det nya systemet har med nuvarande arbetskraft icke kunnat tillfredsställande genomföras. Detaljen bör därför förstärkas med en förste kansliskrivare.

5. Kungl. Maj:t har den 30 juni 1955 medgivit *dels* att vid arméintendenturförvaltningen må under budgetåret 1955/56 finnas inrättade fyra för telefonistgöromål avsedda tjänster såsom kontorsbiträde i Cg 8, *dels ock* att tre angivna kontorsbiträden i Ca 8 med telefonistgöromål vid krigs-

materielverkets avvecklingsorganisation, vilka, med frånträdande av utövningen av innehavande ordinarie tjänst, avsåges skola bestrida telefonistbefattningar vid arméintendenturförvaltningen under budgetåret 1955/56, därvid må med innehavande ordinarie tjänst förena extra tjänst såsom kontorsbiträde i Cg 8 vid ämbetsverket. Arméintendenturförvaltningen föreslår att på ämbetsverkets personalförteckning uppföres tjänster för tre kontorsbiträden i Ca 8 och att under förevarande anslag medel beräknas för en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, samtliga tjänster avsedda för telefonistgöromål.

6. Under anslaget har medel beräknats för fyra förvaltningsarvoden, ett-vart å 780 kronor. Ett av dessa kan indragas från och med nästa budgetår.

7. Löneregleringarna motiveras med arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som är förenade med ifrågavarande tjänster.

9. Företagen omräkning av den i avlöningsstaten för innevarande budgetår uppförda anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har givit vid handen att posten är för lågt beräknad. Ökat medelsbehov föranledes vidare av 1955 års lönereglering.

Departementschefen

I enlighet med arméintendenturförvaltningens förslag torde tre kontorsbiträdestjänster i Ca 8 böra uppföras på personalförteckningen för förvaltningen och medel beräknas under anslaget för en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål. Av arméintendenturförvaltningen i övrigt framlagda förslag till personalförändringar är jag icke beredd biträda.

I likhet med arméintendenturförvaltningen räknar jag med att antalet förvaltningsarvoden minskas med ett till tre.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 2 190 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 21 060 kronor för tre kontorsbiträden i Ca 8 till $(620\,000 + 21\,060 =)$ avrundat 641 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 198 000 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, sänkes med anledning av minskat antal förvaltningsarvoden med 780 kronor till $(3\,120 - 780 =)$ 2 340 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 6 288 kronor för ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, med 12 015 kronor för löneklassuppflyttningar och med 82 173 kronor på grund av omräkning. Posten uppföres alltså med $(929\,000 + 6\,288 + 12\,015 + 82\,173 =)$ avrundat 1 030 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 218 780 kronor till (244 880 + 218 780 =) 463 660 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel, 145 000 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Anslagshöjningen utgör 340 000 kronor.

Under återopande av vad jag sålunda och inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för arméintendenturförvaltningen uppföra ytterligare tre tjänster för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för arméintendenturförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	641 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	198 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	2 340
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 030 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	463 660
Summa kronor	2 335 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	145 000
Nettoutgift kronor	2 190 000

c) till *Arméintendenturförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 190 000 kronor.

[17] 15. *Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	200 000	129 508
1955/56 (statsliggaren s. 177)	170 000	
1956/57 (förslag)	193 000	

I den av Kungl. Maj:t för budgetåret 1955/56 fastställda omkostnadsstaten har anslaget upptagits till 193 000 kronor, innebärande en ökning

i förhållande till det i riksstaten uppförda beloppet, 170 000 kronor, med 23 000 kronor. Denna ökning har föranletts dels av ökade expenskostnader med anledning av centraliseringen till arméintendenturförvaltningen av anskaffningen av bränslen för civila statliga och därmed jämställda förbrukare (6 000 kronor), dels ock av ökade kostnader för vaktjänst med anledning av ämbetsverkets inflyttning i nya lokaler (30 000 kronor). Genom att medelsbehovet för bränsle m. m. nedgått i förhållande till vad som förutsatts vid anslagsberäkningen har emellertid ökningen kunnat begränsas till 23 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen hemställer att anslaget för nästa budgetår höjes med angivna belopp, 23 000 kronor.

Departementschefen

Jag biträder arméintendenturförvaltningens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arméintendenturförvaltningen*: Omkostnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 193 000 kronor.

MARINFÖRVALTNINGEN

[18] 16. Marinförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	6 640 000	5 999 190
1955/56 (statsliggaren s. 178)	6 640 000	
1956/57 (förslag)	7 860 000	

Yrkande

Marinförvaltningen (skr. 12/8 1955) hemställer att anslaget höjes med 1 635 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförstärkningar m. m.		
Vapenavdelningen		
1 byrådirektör Ce 31, 1 kapten Ma 27, 2 byråingenjörer Ce 27, 1 byråingenjör Ce eller Cg 25	100 752	
Skeppsbyggnadsavdelningen		
2 förste byråingenjörer Ce 29, 1 byråingenjör Ce 27, 1 ingenjör Ce eller Cg 23, 1 ingenjörbiträde Ce eller Cg 17, 3 biträden för skriv- och kontorsgöromål	114 576	

	Ökning	Minskning
Inköpsavdelningen		
1 förste byråingenjör eller förste byråintendent Ce 29, 1 byråingenjör eller byråintendent Ce 27, 1 byråingenjör eller byråassistent Ce eller Cg 25, 1 ingenjör eller assistent Ce eller Cg 23, 1 kontorsskrivare Ce eller Cg 19, 1 förste kansliskrivare Ce eller Cg 17, 1 kansliskrivare Ce eller Cg 15, 1 kontorist Ce eller Cg 13, 3 kanslibiträden Ce eller Cg 11, 2 biträden för skriv- och kontorsgöromål	165 300	
Verkstadsbyrå		
1 kontorsskrivare Ce eller Cg 19, 1 biträdande ingenjör Ce eller Cg 19, 1 kontorist Ce eller Cg 13	35 856	
Normaliebyrå		
1 byråingenjör eller byråintendent Ce 27, 1 ingenjör Ce eller Cg 21, 1 kontorist Ce eller Cg 13, 2 biträden för skriv- och kontorsgöromål	59 904	
1 bibliotekarie och referatingenjör 1: 36 utgår ...		9 988
2. Löneregleringar		
1 byråingenjör Ca 25—Ca 27 (fartygsbyråns underhållssektion)	1 020	
1 förste byråsekreterare Ca 29 — byrådirektör Ca 31 (chef för verkstadsbyråns centralsektion)	972	
1 byråassistent Ca 25 — byråintendent Ca 27 (chef för administrativa byråns organisationsdetalj)	996	
3. 7 biträden för skriv- och kontorsgöromål — kontorsbiträden Ca 8	---	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål (sakanslag) — kontorsbiträde Ca 8 (avlöningsanslag)	8 688	
4. Extraordinariesättningar		
4 byråingenjörer Cg 25, 1 assistent Cg 23, 2 ingenjörer Cg 23, 1 ingenjör eller assistent Cg 23, 1 förste kontorsskrivare Cg 21, 3 ingenjörer Cg 21, 1 museiassistent Cg 21, 1 biträdande ingenjör Cg 19, 1 förrådsförvaltare Cg 19, 1 kontorsskrivare Cg 19, 1 förste kansliskrivare Cg 17, 2 ingenjörbiträden Cg 17, 4 kanslibiträden Cg 11	—	
5. Omräkning	1 156 924	
	1 644 988	9 988
		+ 1 635 000

Motiv

1. Ehuru den nya organisationen av marinförvaltningen endast varit i kraft cirka ett år och följaktligen ännu icke nått sådan stadga, att dess effektivitet med säkerhet kan bedömas i alla avseenden, framstår det som en otvetydig erfarenhet att inköpsavdelningen och normaliebyrån till följd av personalens fåtalighet icke kan fullgöra sina instruktionsmässigt ålagda uppgifter. I fråga om inköpsavdelningen har marinförvaltningen nödgats vidtaga exceptionella åtgärder bestående i dels överflyttning av viss personal från sakorgan till inköpsavdelning, dels återförvisning av en del av inköpsärendena till sakorganen. Dessa åtgärder kan emellertid endast vara av provisorisk karaktär. En relativt omfattande personalökning är därför nödvändig särskilt vid inköpsavdelningen, men även för normalie- och verkstadsbyråerna är en upprustning högeligen påkallad. I övrigt har marinförvaltningen i sina äskanden för nästa budgetår sökt inskränka antalet nya tjänster till sådana fall, där nya väsentliga arbetsuppgifter anses erfordra tjänstens inrättande. Såsom exempel på arbetsuppgifter, vilka ämbetsverket med nuvarande personaluppsättning icke ser sig i stånd att fullgöra i takt med utvecklingen, nämnes uppgifter i samband med tillkomsten av robotvapen samt utveckling av materiel för infraröd strålning.

Av de föreslagna nya befattningshavarna avses

vid vapenavdelningen, byrådirektören för telebyråns telefonsektion, kaptenen för kontrollkontorets vapendetalj, byråingenjörerna i Ce 27 för torpedbyråns militärtekniska sektion och byråingenjören i Ce eller Cg 25 för artilleribyråns mekaniska sektion;

vid skeppsbyggnadsavdelningen, en förste byråingenjör och ingenjörbiträdet för ubåtsbyråns projektsektion respektive ubåtsbyggnadssektion, en förste byråingenjör för maskinbyråns motorsektion, byråingenjören och ingenjören för projektbyråns skyddssektion respektive projektsektion samt biträdena för skriv- och kontorsgöromål för centralsektionen;

vid inköpsavdelningen, förste byråingenjören (förste byråintendenten), byråingenjören (byråintendenten) i Ce 27, byråingenjören (byråassistenten) i Ce eller Cg 25, ingenjören (assistenten), förste kansliskrivaren och kansliskrivaren för inköpssektionen, kontorsskrivaren, kontoristen och två kanslibiträden för räkningsssektionen samt ett kanslibiträde och de båda biträdena för skriv- och kontorsgöromål för expeditionen;

vid verkstadsbyrån, kontorsskrivaren för centralsektionen, biträdande ingenjören för driftsektionen och kontoristen för expeditionen m. m.

Under förevarande anslag har medel beräknats för en arvodesbefattning i 1:36, avsedd för en bibliotekarie och referatingenjör vid normaliebyrån. Marinförvaltningen erinrar om att ämbetsverket i skrivelse den 4 december 1954 hos Kungl. Maj:t gjort framställning om utbyte av arvodesbefattningen mot en kontoristtjänst och därvid framhållit att det befunnits

nödvändigt att fördela den tekniska delen av referattjänsten på de å vederbörande sakbyråer tjänstgörande experterna samt att den därefter återstående delen av referattjänsten — den rutinmässiga behandlingen av referatmaterialet — med fördel kunde anförtros åt en kontorist. Med stöd av Kungl. Maj:ts beslut i ärendet den 28 januari 1955 har marinförvaltningen, med vakanthållande av arvodesbefattningen, anställt en tjänsteman intill utgången av budgetåret 1955/56 mot ett arvode av 750 kronor per månad. Ämbetsverket hemställer nu att för angivet ändamål från och med nästa budgetår inrättas en kontoristtjänst i Ce eller Cg 13, varvid arvodesbefattningen kan utgå.

Av övriga föreslagna nya befattningshavare vid normaliebyrån avses byråingenjören (byråintendenten) såsom chef för förlagsdetaljen, ingenjören för beskrivningssektionen samt biträdena för skriv- och kontorsgöromål för expeditionen.

2. Löneregleringarna motiveras med arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som är förenade med ifrågavarande tjänster.

3. Ordinariesättningarna föreslås i enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången för biträdespersonal.

4. Innehavare av extra tjänst, som den 1 juli 1956 innehaft tjänsten i minst tre år, bör beredas extra ordinarie anställning. I anslutning härtill föreslås under förevarande punkt upptagna tjänster skola uppföras som extra ordinarie.

5. Anslaget har omräknats på grundval av i verkligheten utgående löner för befintliga tjänster med beaktande av väntade löneklassuppflyttningar under nästa budgetår. För vakanta tjänster har lönen beräknats efter lägsta löneklassen, beträffande biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål dock efter 8 löneklassen. Vid beräkningarna har 1955 års lönereglering beaktats.

Departementschefen

I enlighet med marinförvaltningens förslag bör tjänster inrättas för två byråingenjörer i Ce 27, avsedda för vapenavdelningens torpedbyrås militärtekniska sektion, en byråingenjör eller byråintendent i Ce 27, avsedd för inköpsavdelningens inköpssektion, en kontorist i Ce 13, avsedd för normaliebyråns bibliotek, samt åtta kontorsbiträden i Ca 8. I likhet med marinförvaltningen räknar jag vidare med att en för bibliotekarie och referatingenjör avsedd arvodesbefattning i 1: 36 ävensom sju tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål utgår. Av marinförvaltningen i övrigt framlagda förslag till personalförändringar är jag icke beredd biträda.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 7 860 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 50 304 kronor för åtta kontorsbiträden i Ca 8 och med 268 029 kronor på

grund av omräkning. Posten uppföres alltså med (2 055 000 + 50 304 + 268 029 =) avrundat 2 373 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar minskas med 22 548 kronor för en arvodesbefattning för bibliotekarie och referatingenjör i 1:36 till (282 000 — 22 548 =) avrundat 259 000 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 4 680 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 31 776 kronor för två byråingenjörer i Ce 27, med 15 888 kronor för en byråingenjör eller byråintendent i Ce 27, med 8 088 kronor för en kon-
torist i Ce 13 och med 205 625 kronor på grund av omräkning samt minskas med 44 016 kronor för sju biträden för skriv- och kontorsgöromål, som ordinariesättes. Posten uppföres alltså med (3 580 000 + 31 776 + 15 888 + 8 088 + 205 625 — 44 016 =) avrundat 3 797 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 710 000 kronor till (918 320 + 710 000 =) 1 628 320 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel minskas med 18 020 kronor till följd av indragning av förenämnda arvodesbefattning men ökas med 20 000 kronor på grund av omräkning. Posten uppföres alltså med (200 000 — 18 020 + 20 000 =) avrundat 202 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 1 220 000 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda och inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för marinförvaltningen uppföra tjänster för ytterligare åtta kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 och två byråingenjörer i lönegrad Ce 27 samt för en byråingenjör eller byråintendent i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 373 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	259 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 680
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 797 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 628 320

Summa kronor 8 062 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, förslagsvis	202 000
	Nettoutgift kronor 7 860 000

c) till *Marinförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 7 860 000 kronor.

[19] 17. *Marinförvaltningen*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	600 000	678 939
1955/56 (statsliggaren s. 180)	610 000	
1956/57 (förslag)	655 000	

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 88 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda löner m. m.	26 300
2. Telefonkostnader för nya lokaler	8 000
3. Ökade kostnader för annonsering av lediga tjänster	5 000
4. Anskaffning av kontorsmaskiner m. m.	48 400
	87 700
	Avrundat 88 000

Motiv

1. Kostnaderna för renhållning och städning beräknas till följd av nytt kollektivavtal öka med 16 300 kronor.

För bevakning räknas med ett ökat medelsbehov av 10 000 kronor till följd av omorganisation av vakttjänsten och nytt kollektivavtal.

2. För telefonkostnader i marinförvaltningens nya lokaler i Stockholms luftvärnsregementes förutvarande kaserner vid Linnégatan räknas med ett ökat medelsbehov av 8 000 kronor.

3. Övervägande antalet tjänstemän vid marinförvaltningen avlönas numera från ämbetsverkets avlöningsanslag. Kostnaderna för annonsering av ledigblivna tjänster belastar därför nära nog i sin helhet omkostnadsanslaget. Marinförvaltningen räknar för nästa budgetår, då ämbetsverkets omorganisation torde vara avslutad och annonseringen nedbringad till mera normal omfattning, med ett ökat medelsbehov av 5 000 kronor för ifrågasvarande annonsering.

4. Av det angivna beloppet avses 15 000 kronor för anskaffning av skrivmaskiner, 3 400 kronor för anskaffning av diktafoner och 30 000 kro-

nor för anskaffning av kontorsinventarier för de nya tjänstemän, som förutsättes skola tillföras marinförvaltningen i enlighet med ämbetsverkets äskande under avlöningsanslaget.

Departementschefen

Anslaget synes böra uppräknas främst med anledning av inträffade lönehöjningar. Medelsbehovet under anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 655 000 kronor, vilket innebär en höjning med 45 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 655 000 kronor.

FLYGFÖRVALTNINGEN

[20] 18. Flygförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	10 750 000	10 324 809
1955/56 (statsliggaren s. 181)	10 850 000	
1956/57 (förslag)	11 793 000	

Yrkande

Flygförvaltningen (skr. ¹¹/₈ och ²⁰/₉ 1955) hemställer att anslaget höjes med 1 750 000 kronor ävensom att under annat till ämbetsverkets förfogande stående anslag nya tjänster inrättas m. m.

Ökning Minskning

1. Nya tjänster

Souschefen direkt underställd personal

1 förste byråingenjör Ce 29, 2 byråingenjörer Ce 27, 1 byråintendent eller byråingenjör Ce 27, 1 byråassistent eller byråingenjör Ce 25, 2 amanuenser, 1 kontorist Ce 13, 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål, 1 pensionerad officer 1: 30 156 932

Flygplanavdelningen

1 major eller flygdirektör av 2. graden Ma 30 eller Ca 31, 1 flygingenjör av 1. graden eller förste byråingenjör Ca 29, 3 förste byråingenjörer Ce 29, 3 flygingenjörer av 2. graden eller byråingenjörer Ca 27, 6 byråingenjörer Ce 27, 1 byråassistent Ce 25 289 140

	Ökning	Minskning
9 byråingenjörer Cg 25, 7 ingenjörer Cg 23, 10 ingenjörer Cg 21, 2 biträdande ingenjörer Cg 19, 1 tekniker Cg 15, 1 kanslibitråde Cg 11, 1 tekniskt biträde Cg 11 (sakanslag)	—	
Elektroavdelningen		
6 flygdirektörer av 2. graden eller byrådirektörer Ca 31, 2 flygingenjörer av 1. graden eller förste byråingenjörer Ca 29, 3 förste byråingenjörer Ce 29, 1 flygingenjör av 2. graden eller byråingenjör Ca 27, 12 byråingenjörer Ce 27, 1 byråingenjör Ce 25, 2 ingenjörer Ce 23, 1 kontorist Ce 13, 1 kanslibitråde Ce 11, 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	584 724	
Underhållsavdelningen		
2 byråingenjörer Ce 25, 1 ingenjör Ce 23, 1 ingenjör Ce 21	65 736	
Inköpsavdelningen		
1 byrådirektör Ce 33	25 536	
Intendenturbyrån		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	7 416	
Flygfältsbyrån		
1 förste byråingenjör Cg 29, 1 byråingenjör Ce 27	41 496	
1 byråingenjör Cg 25, 2 ingenjörer Cg 23, 2 biträdande ingenjörer Cg 19 (sakanslag)	—	
Normaliebyrån		
1 byråingenjör Ce 25, 1 byråassistent Ce 25, 1 ingenjör Ce 21, 1 tekniskt biträde Ce 8	58 092	
Administrativa byrån		
1 pensionerad officer 1:30, 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	16 052	
Robothyrån		
4 förste byråingenjörer Cg 29, 9 byråingenjörer Cg 27, 11 byråingenjörer Cg 25, 1 assistent Cg 23, 10 ingenjörer Cg 23, 11 ingenjörer Cg 21, 7 biträdande ingenjörer Cg 19, 5 tekniker Cg 13, 1 expeditionsvakt Cg 10 (sakanslag)	—	

Ökning Minskning

2. Löneregleringar

1 byråinspektör Ca 25—Ca 27 (chef för säkerhetstjänsten) 1 020

Flygplanavdelningen

Flygplanbyrån: 1 byråingenjör Ce eller Cg 25 — förste byråingenjör Ca 29 (projektsektionens aerodynamiska detalj), 1 byråingenjör Ce 25 —Ce 27 (kontrollsektionens grupp för flygplan- och motorbesiktning), 1 biträdande ingenjör Ce 19 — byråingenjör Ce 25 (utrustningssektionen), 1 tekniker Ce 15 — biträdande ingenjör Ce 19 (kontrollsektionen) 10 980

Motorbyrån: 1 byråingenjör Ce 27 — förste byråingenjör Ce 29 (drivmedelssektionen) 1 020

Försökscentralen: 1 ingenjör Cg 23 — byråingenjör Cg 25 (flygplansektionens aerodynamiska detalj; sakanslag) —

Elektroavdelningen

Luftbevakningsbyrån: 1 förste byråingenjör Ca 29 — byrådirektör Ca 33 (chef för radiolänknätsektionen), 1 byråingenjör Ce 25—Ce 27 (trådnätsektionens nätplaneringsdetalj) 3 780

Robotbyrån

1 förste byråingenjör Ce 29 — byrådirektör Ce 31 (chef för utprovningsssektionen) 1 020

2 ingenjörer Cg 23 — byråingenjörer Cg 25 (konstruktionssektionens schemadetalj), 1 biträdande ingenjör Cg 19 — ingenjör Cg 23 (styrsektionen), 1 biträdande ingenjör Cg 19 — ingenjör Cg 23 (utprovningsssektionen), 1 biträdande ingenjör Cg 19 — ingenjör Cg 23 (motorsektionen), 2 biträdande ingenjörer Cg 19 — ingenjörer Cg 21 (konstruktionssektionen); sakanslag —

3. Överföring av personal från sakanslag m. m.

Flygplanavdelningen

1 flygingenjör av 1. graden eller förste byråingenjör Ca 29 (nu byråingenjör Ce 27 på sakanslag), 6 byråingenjörer Ce 27, 6 biträden för skriv- och kontorsgöromål 193 716

	Ökning	Minskning
Elektroavdelningen		
1 ingenjör Ce 23, 3 biträden för skriv- och kontorsgöromål	40 860	
Inköpsavdelningen		
2 biträden för skriv- och kontorsgöromål	16 608	
Flygfältsbyrån		
1 ingenjör Ce 23, 1 ingenjör Ce 21, 2 biträden för skriv- och kontorsgöromål	46 776	
Robotbyrån		
3 byråingenjörer Ce 27 (varav 1 nu byråingenjör Ce 25 på sakanslag)	59 220	
Normaliebyrån		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	8 304	
4. Ordinariesättningar i övrigt		
2 byråchefer Cs 10—Cp 10	—	
1 assistent Ce 23, 15 biträden för skriv- och kontorsgöromål	—	
5. Extraordinatesättningar		
1 amanuens Cg 25, 1 byråassistent Cg 25, 5 byråingenjörer Cg 25, 1 assistent Cg 23, 4 ingenjörer Cg 23, 1 assistent Cg 21, 5 ingenjörer Cg 21, 5 biträdande ingenjörer Cg 19, 1 chefsoperatör Cg 19, 1 kontorsskrivare Cg 19, 1 verkmästare Cg 19, 1 förste kansliskrivare Cg 17, 2 ingenjörbiträden Cg 17, 1 kansliskrivare Cg 15, 1 tekniker Cg 15, 2 kontorister Cg 13, 4 tekniker Cg 13, 1 förrädsman Cg 11, 5 kanslibiträden Cg 11, 1 operatör Cg 11, 5 tekniska biträden Cg 11	—	
6. Omräkning		
Lönklassuppflyttningar m. m.	122 000	
1955 års lönereglering	980 000	
Omräkning av ordinarie- och icke-ordinarieposterna för budgetåret 1955/56	377 410	
Minskat medelsbehov på grund av successiv tillsättning av nya tjänster samt övriga vakanser m. m.		1 358 000
	3 107 838	1 358 000
Avrundat +	1 750 000	

Motiv

Allmänt

Den nya organisationen av flygförvaltningen, som fastställts att träda i kraft den 1 juli 1954, har kunnat genomföras snabbt. Den väsentliga anledningen härtill är att förvaltningen under flera år före nämnda dag på försök tillämpat en organisation, som ganska nära anslutit sig till den nu rådande. Tillkomsten den 1 juli 1955 av flygplanavdelningen, innefattande de sedan länge bestående flygplan-, vapen- och motorbyråerna samt försökscentralen, kan på sätt och vis sägas utgöra ett återupplivande — om än i mindre skala — av den före den 1 juli 1954 förefintliga materiellavdelningen. Ej heller bildandet av denna nya organisationsenhet har medfört några större problem. Med hänsyn till pågående utredningar m. m. är förvaltningens organisation ännu oklar i vissa hänseenden. De organisatoriska frågorna har dock i huvudsak lösts. Ett flertal problem rörande förvaltningens personaluppsättning återstår emellertid.

Under åren närmast före den 1 juli 1954 rådde stor restriktivitet i fråga om nyanställning av personal vid flygförvaltningen. I en av flygförvaltningen den 15 december 1953 gjord framställning, som ligger till grund för propositionen 1954: 109 i vad denna avser förvaltningens organisation, bedömdes en kraftig personalförstärkning behövlig på grund av den tekniska och taktiska utvecklingen. Statsmakternas prövning ledde emellertid till en väsentlig beskärning av antalet av flygförvaltningen åskade tjänster. Av angivna skäl föreligger för närvarande ett under flera år ackumulerat och starkt kännbart behov av nya tjänster, huvudsakligen för tekniker av olika slag. Detta behov kan nu bedömas med relativt stor säkerhet.

För försökscentralen, elektroavdelningen och robotbyrån föreslås för nästa budgetår förstärkning med respektive 43, 30 och 59 tjänster. I övrigt äskas sammanlagt 32 nya tjänster, av vilka tio är avsedda att ingå i en helt ny under souschefen direkt lydande underrättelsecentral.

1. *Souschefen direkt underställd personal.* Ifrågavarande personal avses för förenämnda underrättelsecentral. Beträffande den närmare innebörden av förslaget hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Flygplanavdelningen. Av de föreslagna nya befattningshavarna avses majoren (flygdirektören av 2. graden) för vapenbyrån som chef för kontrollsektionen samt en förste byråingenjör och en byråingenjör i Ce 27 för motorbyråns projektsektion respektive kontrollsektion. Samtliga övriga befattningshavare avses för försökscentralen med följande fördelning på sektioner m. m.:

elektrosektionen: en flygingenjör av 1. graden (förste byråingenjör), en flygingenjör av 2. graden (byråingenjör), tre byråingenjörer i Ce 27, två byråingenjörer i Cg 25, en ingenjör i Cg 23, fyra ingenjörer i Cg 21, en biträdande ingenjör;

flygplansektionen: en förste byråingenjör, en flygingenjör av 2. graden (byråingenjör);

motorsektionen: en förste byråingenjör, två byråingenjörer i Ce 27, en byråingenjör i Cg 25, en ingenjör i Cg 23, en ingenjör i Cg 21;

vapensektionen: en flygingenjör av 2. graden (byråingenjör), två byråingenjörer i Cg 25, en ingenjör i Cg 23, fyra ingenjörer i Cg 21, en biträdande ingenjör i Cg 19;

mätsektionen: två byråingenjörer i Cg 25, en ingenjör i Cg 23, en ingenjör i Cg 21, en tekniker, ett tekniskt biträde;

konstruktionssektionen: två byråingenjörer i Cg 25, tre ingenjörer i Cg 23;

centraldetaljen: ett kanslibiträde;

personal direkt underställd chefen för försökscentralen: en byråassistent.

Beträffande personalbehovet vid försökscentralen framhålles att redan på grund av statsmakternas beskärning av det antal tjänster, som äskades av flygförvaltningen i förenämnda framställning den 15 december 1953, tillräckliga möjligheter för närvarande saknas att tillfredsställande bedriva försökscentralens verksamhet. Då därjämte nya betydelsefulla uppgifter ålagts eller måste åläggas försökscentralen, så snart de personella resurserna det tillåter, lider försökscentralen av en besvärande brist på personal. Detta medför en i hög grad ogynnsam återverkan på alla de områden, där tekniken är stadd i stark utveckling, såsom inom elektro-, tele-, motor- och robottekniken.

Elektroavdelningen. 1954 års riksdags beslut beträffande antalet tjänster för elektroavdelningen innebar en väsentlig reduktion av det av flygförvaltningen äskade antalet tjänster. Sedan flygförvaltningens förslag avgavs har den militärtekniska utvecklingen gått mot en än mer ökad automatisering av olika funktioner inom flygverksamheten. Teletekniska hjälpmedel har därför fått och kommer att få en förhållandevis allt större betydelse inom flygförvaltningens verksamhetsområde. Av särskild vikt är att en grundlig planering kan ske av utveckling och anskaffning av teleteknisk materiel, så att de tekniska elementen effektivt samordnas och anpassas till de tekniska system, i vilka de skall ingå. Den tekniska utvecklingen inom och utom landet måste vidare följas i görligaste mån. Särskilt stora krav kommer att ställas på de enheter inom elektroavdelningen, som sysslar med utveckling av ny materiel och av metoder för störsändning m. m. (motmedelsverksamhet). För att ifrågavarande upp-

gifter skall kunna lösas fordras ökad tillgång på välkvalificerade och erfarna civilingenjörer, biträdda av erforderligt antal hjälpkrafter. Utbyggnaden av elektroavdelningens personaluppsättning bör ske successivt och påbörjas snarast.

Beträffande elektroavdelningens luftbevakningsbyrå framhålles att för utbyggnaden av luftbevakningen, som kommer att vara under en följd av år, kräves en relativt omfattande tillgång på personal vid luftbevakningsbyrån. Det är icke att förvänta att mer än vissa utrustnings- och underhållsproblem efter utbyggnadsperiodens slut kan överflyttas från luftbevakningsbyrån till andra organ. Luftbevakningsbyrån bör därför icke betraktas såsom en mera tillfällig organisation.

Flygförvaltningen understryker att det, därest en väsentlig förstärkning av elektroavdelningen icke kommer till stånd, blir nödvändigt att i stora delar ompröva avdelningens arbetsuppgifter och avstå från mycket betydelsefulla sådana.

De föreslagna nya befattningshavarna avses för byråer m. m. enligt följande:

personal direkt underställd avdelningschefen: en byråingenjör i Ce 27;

radiobyrå: en flygdirektör av 2. graden eller byrådirektör och en byråingenjör i Ce 27 (sektionen för rörlig radiokommunikation), en flygdirektör av 2. graden eller byrådirektör (navigeringsradiosektionen), en flygdirektör av 2. graden eller byrådirektör (sektionen för fast radiokommunikation), en flygdirektör av 2. graden eller byrådirektör (utvecklingssektionen), ett biträde för skriv- och kontorsgöromål;

radarbyrå: två flygdirektörer av 2. graden eller byrådirektörer, en förste byråingenjör, en flygingenjör av 2. graden eller byråingenjör och två byråingenjörer i Ce 27 (utvecklingssektionen), två byråingenjörer i Ce 27 (flygradarsektionen), två flygingenjörer av 1. graden eller förste byråingenjörer, en byråingenjör i Ce 27, en byråingenjör i Ce 25 och ett kanslibiträde (specialradarsektionen);

luftbevakningsbyrå: en förste byråingenjör och en byråingenjör i Ce 27 (sektionen för radiolänknät), en byråingenjör i Ce 27 (sektionen för radionät), en byråingenjör i Ce 27 (sektionen för telefonteknisk materiel);

flygelektriska sektionen: en byråingenjör i Ce 27 och en ingenjör i Ce 23 (flygelektrodetaljen), en förste byråingenjör, en byråingenjör i Ce 27, en ingenjör i Ce 23 och en kontorist (utvecklingsdetaljen).

Underhållsavdelningen. Ifrågavarande befattningshavare avses för driftbyrå med fördelning de båda byråingenjörerna och ingenjören i Ce 23 på driftsektionen samt ingenjören i Ce 21 på fordonssektionen.

Inköpsavdelningen. Behov föreligger av en kvalificerad befattningshavare till inköpsdirektörens förfogande såsom dennes närmaste man.

Intendenturbyrån. Befattningshavaren avses för centralförrådet för intendenturmateriel i Västerås.

Flygfältsbyrån. Av ifrågavarande personal avses byråingenjören i Ce 27 för underhållssektionen och övriga befattningshavare för projektsektionen.

Normaliebyrån. Av ifrågavarande befattningshavare avses byråingenjören och tekniska biträdet för försvarets klassifikationscentral samt byråassistenten och ingenjören för beskrivningssektionen.

Administrativa byrån. Den pensionerade officeren avses för krigsorganisationsplanläggning. Biträdet avses för centralexpeditionen.

Robotbyrån. Flygförvaltningen erinrar om att departementschefen i propositionen 1954: 109 uttalat att han, då robotbyråns slutliga omfattning och arbetsuppgifter icke då kunde bedömas, saknade anledning att gå in på någon mera detaljerad granskning av dess organisation. Förslaget beträffande robotbyrån återspeglade därför i huvudsak endast dåvarande personalläge. Departementschefen betonade även vikten av att framdeles alla möjligheter att lägga ut projekt- och konstruktionsarbete för robotvapen hos privat eller statlig tillverkare effektivt utnyttjades.

Flygförvaltningen framhåller att av de medel, som under budgetåret 1954/55 stått till robotbyråns disposition, omkring tre fjärdedelar åtgått för att ersätta utomstående institutioner och privata företag för deras engagemang i byråns arbete. Att lägga ut uppdrag i större omfattning till utomstående låter sig för närvarande icke göra. Det projekt- och konstruktionsarbete, som nu pågår, är tidsbundet och måste forceras för att kunna fullföljas något så när planenligt. För att möjliggöra detta och för att möta det ökade personalbehov, som är en följd av att materielen ökat i omfattning och att den tekniska utvecklingen skärpt svårighetsgraden i arbetet, måste en väsentlig utökning ske både av personal med högre teknisk utbildning och av annan teknisk personal. Därest icke det kritiska personalläget vid byrån häves kommer robotutvecklingen icke att kunna bedrivas på ett effektivt och ekonomiskt rationellt sätt, vilket i sista hand medför att de nya vapnen icke kan inom rimlig tid tillföras försvaret.

De föreslagna nya befattningshavarna avses för sektioner m. m. enligt följande:

projektsektionen: en förste byråingenjör, tre byråingenjörer i Cg 27, en byråingenjör i Cg 25, en ingenjör i Cg 23;

konstruktionssektionen: en förste byråingenjör, en byråingenjör i Cg 25, en ingenjör i Cg 23, en ingenjör i Cg 21;

utprovningsssektionen: en förste byråingenjör, tre byråingenjörer i Cg 27, fyra byråingenjörer i Cg 25, två ingenjörer i Cg 23, sex ingenjörer i Cg 21, tre biträdande ingenjörer, tre tekniker;

försöksplatsen i Karlsborg: en byråingenjör i Cg 27, fem ingenjörer i Cg 23, en ingenjör i Cg 21;

detaljen för inre tjänst: en assistent, en expeditivakt;

centralsektionen: två byråingenjörer i Cg 25, en ingenjör i Cg 23, en ingenjör i Cg 21;

styrsektionen: en byråingenjör i Cg 27, en byråingenjör i Cg 25, tre biträdande ingenjörer;

motorsektionen: en byråingenjör i Cg 27, en byråingenjör i Cg 25, två ingenjörer i Cg 21, en biträdande ingenjör, två tekniker;

mät detaljen: en förste byråingenjör, en byråingenjör i Cg 25.

2. Löneregleringarna motiveras med arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som är förenade med ifrågavarande tjänster.

3. Flygförvaltningens sakanslagsavlönade personal återfinns huvudsakligen inom försökscentralen, luftbevakningsbyrån, förrådsbyrån och robotbyrån. Enstaka tjänster för sakanslagsavlönad personal finns inom vissa byråer. Sistnämnda tjänster bör icke längre redovisas under sakanslag. Vidare bör sakanslagsavlönad personal i 27 lönegraden överföras till avlöningsanslaget. I anslutning härtill föreslås att under förevarande punkt upptagen personal överföres till avlöningsanslag. Därjämte föreslås att av ifrågavarande personal en byråingenjör i Ce 27, chef för försökscentralens vapensektion, och en byråingenjör i Ce 25 vid robotbyråns konstruktionssektions schemadetalj med hänsyn till arbetsuppgifterna uppflyttas till flygingenjör av 1. graden eller förste byråingenjör i Ca 29 respektive byråingenjör i Ce 27.

4. De båda byråchefstjänsterna avses för underhållsavdelningens driftbyrå och elektroavdelningens luftbevakningsbyrå.

Vid underhållsavdelningens centralsektions ekonomi- och organisationsdetalj finns inrättad en assistenttjänst i Ce 23, avsedd för ekonomiärenden. Med hänsyn till tjänstens långvariga bestånd och nuvarande innehavares långa anställningstid hos flygförvaltningen och i övrig statstjänst bör tjänsten uppföras som ordinarie.

Tjänsterna för biträden för skriv- och kontorsgöromål bör ordinarie sättas i enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången för biträdespersonal.

5. Assistenttjänsten i Cg 23 avses för assistent åt chefen för säkerhetstjänsten. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art bör tjänsten uppföras som extra ordinarie.

Extra tjänsteman, som den 1 juli 1956 varit anställd i innehavande, varaktig tjänst i minst tre år bör beredas extra ordinarie anställning. I anslutning härtill bör under förevarande punkt utöver förenämnda assistenttjänst upptagna tjänster uppföras som extra ordinarie.

Departementschefen

Jag tillstyrker att för flygplanavdelningen inrättas tjänster för en förste byråingenjör, avsedd för motorbyråns projektsektion, och en byråingenjör, avsedd för försökscentralens vapensektion. Tjänsterna torde böra placeras i Ce 29 respektive Ce 27. För försökscentralen torde därjämte böra inrättas tjänster för en byråingenjör i Cg 25, en ingenjör i Cg 23 och en ingenjör i Cg 21, avsedda för vapensektionen, ävensom en för elektro-sektionen avsedd ingenjörstjänst i Cg 21. Jag anser mig vidare böra tillstyrka att robotbyrån förstärkes med tjänster för tre förste byråingenjörer i Cg 29, tre byråingenjörer i Cg 27, fem byråingenjörer i Cg 25, fyra ingenjörer i Cg 23, två ingenjörer i Cg 21 och tre biträdande ingenjörer i Cg 19. Medel för samtliga förenämnda tjänster torde böra beräknas under förevarande avlöningsanslag.

I enlighet med flygförvaltningens förslag bör på personalförteckningen för flygförvaltningen uppföras ytterligare 15 tjänster för kontorsbiträde i Ca 8.

I anslutning till vad jag inledningsvis anfört rörande föreslagen under rättelseorganisation för försvaret räknar jag icke med någon personalförstärkning för detta ändamål. Ej heller övriga av flygförvaltningen framlagda förslag till personalförändringar är jag beredd biträda.

På flygförvaltningens personalförteckning finnes uppförd en byrådirektörstjänst i Ca 31, avsedd för administrativa byråns kanslisektion. Med hänsyn till innehavarens tjänstgöringsförhållanden torde tjänsten böra föras på övergångsstat. I samband därmed bör för sektionen inrättas en ny byrådirektörstjänst i Ca 31.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 11 793 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 19 116 kronor för en byrådirektör i Ca 31, med 99 540 kronor för 15 kontorsbiträden i Ca 8 och med 99 936 kronor på grund av omräkning. Posten uppföres alltså med $(3\,189\,000 + 19\,116 + 99\,540 + 99\,936 =)$ avrundat 3 407 000 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 150 000 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 7 340 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 355 464 kronor för en förste byråingenjör i Ce 29, tre förste byråingenjörer i Cg 29, en byråingenjör i Ce 27, tre byråingenjörer i Cg 27, sex byråingenjörer i Cg 25, fem ingenjörer i Cg 23, fyra ingenjörer i Cg 21 och tre biträdande ingenjörer i Cg 19 samt minskas med 99 540 kronor för

ordinariesättningar och med 418 026 kronor på grund av omräkning. Posten uppföres alltså med (6 114 000 + 355 464 — 99 540 — 418 026 =) avrundat 5 952 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 899 500 kronor till (1 496 160 + 899 500 =) 2 395 660 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 12 500 kronor till (106 500 + 12 500 =) 119 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 943 000 kronor.

Under återopande av vad jag sålunda och inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) dels på personalförteckningen för flygförvaltningen uppföra ytterligare tjänster för en byrådirektör i lönegrad Ca 31, femton kontorsbiträden i lönegrad Ca 8, en förste byråingenjör i lönegrad Ce 29 och en byråingenjör i lönegrad Ce 27, dels ock överföra en på personalförteckningen under rubriken »Tjänstemän å ordinarie stat» uppförd tjänst för byrådirektör i lönegrad Ca 31 till övergångsstat;

b) fastställa följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 407 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	150 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 340
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	5 952 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 395 660
Summa kronor	11 912 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	119 000
Nettoutgift kronor	11 793 000

c) till *Flygförvaltningen*: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 11 793 000 kronor.

[21] 19. Flygförvaltningen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	800 000	845 151
1955/56 (statsliggaren s. 183)	800 000	
1956/57 (förslag)	900 000	

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 200 000 kronor.

	Ökning
1. Bränsle m. m.: ökad belastning	35 000
2. Höjda löner	21 000
3. Skrivmaterialier m. m. för utökad personal	5 000
4. Blankettryck: ökad belastning m. m.	10 000
5. Annonsering: överföring från sakanslag m. m.	13 000
6. Anskaffning och utbyte av kontorsmaskiner m. m.	88 000
7. Kostnader för bevakning överföres från sakanslag	28 000
	200 000

Motiv

2. Det ökade medelsbehovet föranledes av nytt kollektivavtal för städningsspersonal.

3. Tillförandet av ny personal, varom förslag framställts i det föregående under flygförvaltningens avlöningsanslag, beräknas medföra ökade utgifter för skrivmaterialier, papper och dylikt.

4. Ökningen föranledes av belastningen under budgetåret 1954/55 och väntade ökade utgifter genom tillkomsten av nya hålkort för bokföringen.

5. Kostnaderna för annonsering i samband med tjänstetillsättningar har för budgetåret 1954/55 uppgått till cirka 25 000 kronor. Härav har 10 000 kronor, som icke kunnat inrymmas under omkostnadsanslaget, bestritts från sakanslag. Då vidare de totala annonsutgifterna förutsättes komma att öka med 3 000 kronor har för nästa budgetår under omkostnadsanslaget räknats med ett ökat medelsbehov av $(10\,000 + 3\,000 =)$ 13 000 kronor för ifrågavarande ändamål.

6. Det ökade medelsbehovet föranledes av anskaffning av kontorsinventarier för nya tjänstemän, som förutsättes skola tillföras flygförvaltningen under nästa budgetår, anskaffning av förvaringsskåp av stål och elektriska kontorsmaskiner samt utbyte av förslitna kontorsmaskiner.

7. Kostnaderna för bevakning av flygledningens lokaler inom Stockholms luftvärnsregementes förutvarande kaserner vid Linnégatan har icke inräknats i förevarande anslag för innevarande budgetår, enär bevakningen förutsatts skola utföras av personal vid försvarets forskningsanstalt. Så har emellertid icke blivit fallet. Flygförvaltningens del av bevakningskost-

naderna har bestritts från sakanslag men anses i fortsättningen böra belasta omkostnadsanslaget. För nästa budgetår räknas med ett medelsbehov av 28 000 kronor för ändamålet.

Departementschefen

En uppräknig av anslaget torde vara erforderlig. Jag räknar för nästa budgetår med en ökad medelsanvisning av 100 000 kronor. Anslaget torde i enlighet härmed böra uppföras med ett belopp av 900 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

FÖRSVARETS FÖRVALTNINGSDIREKTION

[22] 20. Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	135 000	17 129
1955/56 (statsliggaren s. 184)	151 000	
1956/57 (förslag)	164 000	

Försvarets civilförvaltning (skr. ^{29/8} 1955) hemställer att anslaget höjes med 16 000 kronor till följd av 1955 års lönerreglering m. m.

Departementschefen

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 164 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas för löneklassuppflyttning med 780 kronor till (96 000 + 780 =) avrundat 97 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 12 000 kronor till (15 700 + 12 000 =) 27 700 kronor.

Posterna Avlöning till ordinarie tjänsteman, 29 300 kronor, och Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 10 000 kronor, upptages med oförändrade belopp.

Anslagshöjningen utgör 13 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets förvaltningsdirektion, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ...	29 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	97 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	27 700
Summa kronor 164 000	

b) till *Försvarets förvaltningsdirektion*: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 164 000 kronor.

[23] 21. Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	20 000	8 111
1955/56 (statsliggaren s. 184)	20 000	
1956/57 (förslag)	20 000	

I enlighet med förslag av försvarets förvaltningsdirektion (skr. 19/3 1955) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets förvaltningsdirektion*: Omkostnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

C. Försvarskrafterna

FÖRSVARSSTABEN

[24] 1. Försvarsstaben: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	11 300 000	11 505 825
1955/56 (statsliggaren s. 185)	11 533 000	
1956/57 (förslag)	12 779 000	

Yrkande

Chefen för försvarsstaben (skr. % 1955) hemställer att anslaget, såvitt avser försvarsstaben, i den del varom här är fråga, höjes med 1 016 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 1 regementsofficer Ma 33 eller Ma 30, militär-assistent vid riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap	25 536	
2. Omorganisation av förvaltnings- och kassatjänsten		
1 kamrerare Ca 27, 1 kontorist Ce 13, 1 kanslibiträde Ce 11, 1 pensionerad underofficer 1: 22	45 402	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträde Ce 11	1 212	
3. Försvarsattachéorganisationen		
3 regementsofficerare Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30 (flygattaché i Paris, militärattaché och marinattaché i Bonn)	86 508	
1 regementsofficer, försvarsattaché i Bern, Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30 utgår		28 836
Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer	138 000	
4. Arméavdelningen		
1 kapten Md 27	19 740	
5. Flyg- och luftförsvarsavdelningen		
2 pensionerade officerare 1: 30	17 272	
6. Signaltjänstavdelningen		
1 byrådirektör Ca 31, 1 kapten Md 27, 1 pensionerad officer 1: 30	52 124	

	Ökning	Minskning
7. Utrikesavdelningen		
2 majorer (kommendörkapten av 2. graden)		
Ma 30, 4 kapten Md 27, 2 amanuenser Cg 23,		
1 kartbiträde Cg 11, 1 kanslibiträde Cg 11 ...	175 440	
8. Inrikesavdelningen		
1 kapten Md 27 — major eller kapten Ma 30		
eller Ma 27	3 036	
1 pensionerad officer 1: 30—1: 32	304	
9. Fotoanstalten		
1 pensionerad underofficer 1: 22	5 922	
1 verkmästare Ce 19 — förste fotograf Ce 21 ...	1 404	
1 fotograf Ce 16—Ce 19	1 440	
1 fotograf Ce 14—Ce 16	816	
10. Press- och filmavdelningen		
1 kapten Md 27, 1 arkivföreståndare Ce 15	30 708	
11. Personalvårdsavdelningen		
1 kapten Md 27, 1 förste byråsekreterare Ce 27,		
1 byråassistent Ce 25, 1 assistent Ce 23, 1		
kanslibiträde Ce 11	82 728	
1 byrådirektör Ce 31—Ca 33	1 788	
Fältprost: arvode 660—1 500	840	
12. Krigshistoriska avdelningen		
1 halvtidstjänstgörande arkivarie med arvode —		
heltidstjänstgörande arkivarie Ce 27	9 870	
13. Personalförändringar i övrigt		
1 materialförvaltare Ca 14—Ca 19	2 256	
1 portvakt Ce 12	9 864	
1 kansliskrivare Ca 15 — förste kansliskrivare		
Ca 17	828	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål (tele-		
fonist)	8 304	
1 kontorist Ce 13, 1 förrådsman Ce 11, 2 vakt-		
mästare Ce 10	37 956	
4 kanslibiträden Ce 11 — kontorister Ce 13 ...	2 880	
14. Ordinariesättning av 2 tjänster för förste aktu-		
arie Ce 27	—	
15. Extraordinariesättningar m. m.		
1 förste byråsekreterare Cg 29—Ce 29	—	
1 förste byråsekreterare Cg 27—Ce 27	—	
1 konsulent Cg 27 — förste byråsekreterare		
Ce 27	—	

	Ökning	Minskning
16. Omräkning		
1955 års lönereglering	261 000	
Löneklassuppflyttningar m. m.	21 658	
	1 044 836	28 836
	+ 1 016 000	

Motiv

1. Till följd av det ständigt ökande behovet av planläggning för samverkan mellan militära och civila myndigheter i fråga om det totala försvaret erfordras vid riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap en heltidstjänstgörande militärassistent. Då ärendena blivit alltmera kvalificerade kräves för befattningen en äldre officer med mycket ingående kännedom om hithörande frågor. Personalbehovet har hittills tillgodosetts genom kommendering, vilket icke kan anses tillfredsställande eller rationellt. På försvarsstabens stat bör därför uppföras en beställning för regementsofficer i Ma 33 eller Ma 30, avsedd för militärassistent vid riksnämnden.

2. Arbetsuppgifterna för den tidigare gemensamma förvaltnings- och kassaavdelningen uppdelades från och med den 1 juli 1953 på en kassaavdelning och en förvaltningsofficer. Personalen vid kassaavdelningen utgöres för närvarande av en förvaltare i Ma 23 vid intendenturkåren, chef för avdelningen, en kansliskrivare i Ca 15, två kontorister i Ca 13, varav den ena med halvtidstjänstgöring, samt tre biträden för skriv- och kontorsgöromål. Förvaltningsofficeren har till sitt förfogande, bortsett från förrådspersonal, endast ett biträde för skriv- och kontorsgöromål med halvtidstjänstgöring.

Undersökningar rörande organisationen av förvaltnings- och kassatjänsten har numera gjorts av en av försvarets civilförvaltning förordnad utredningsman. I framlagd rapport har denne med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning föreslagit vissa organisations- och personalförändringar. På grundval härav föreslår nu försvarsstabschefen att tjänster inrättas, vid kassaavdelningen för en kamrerare i Ca 27, chef för avdelningen, en kontorist i Ce 13 och ett kanslibiträde i Ce 11, sistnämnda tjänst i utbyte mot en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, samt inom förvaltningsofficerens verksamhetsområde för ett kanslibiträde i Ce 11 och en pensionerad underofficer i 1: 22.

3. Förslaget om att inrätta en beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, avsedd för flygattaché vid beskickningen i Paris, har framställts tidigare (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 70).

På kavalleriets stat finns uppförd en överstebeställning i Ma 37, vars innehavare är placerad som försvarsattaché vid beskickningen i Bonn. Försvarsstabschefen föreslår att för ifrågavarande försvarsattaché på försvarsstabens stat uppföres en beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, varvid överstebeställningen förutsättes skola utgå.

Från svensk synpunkt är det angeläget att den västtyska upprustningen från början kan följas på bredaste möjliga bas. Olika förvaltningsmyndigheter, för närvarande främst marinförvaltningen, har stora intressen att bevaka vid västtyska industrier. Försvarsstabschefen föreslår därför att på försvarsstabens stat inrättas en beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, avsedd för marinattaché vid beskickningen i Bonn.

För att motväga de kostnadsökningar, som uppstår genom inrättande av förenämnda för flygattaché i Paris och marinattaché i Bonn avsedda regementsofficersbeställningar, föreslås att en beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, avsedd för försvarsattaché i Bern, indrages.

Enligt gällande bestämmelser är försvarsattaché med stationering utomlands berättigad till ersättning för bilresor med 1 200 kronor för år. Biträdande försvarsattaché är däremot icke berättigad till dylik ersättning. Försvarsstabschefen föreslår att ersättningsbeloppet till försvarsattaché höjes till 2 000 kronor och att till biträdande försvarsattaché skall utgå ersättning med 1 200 kronor för år. På grundval härav har medelsbehovet för nästa budgetår under delposten till bidrag till automobilresor beräknats.

Av det beräknade ökade medelsbehovet för särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer, 138 000 kronor, avser 10 000 kronor ortstillägg, 31 000 kronor barnbidrag, 22 000 kronor bidrag till automobilresor, 21 000 kronor förflyttningsbidrag och 54 000 kronor prisutjämningsstillägg.

4. Förslaget har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 71).

5. Vid flyg- och luftförsvarsavdelningen utföres centralt granskning av dels flygfotografier, som efter tillstånd av chefen för försvarsstaben tagits inom riket, och dels flygfotografier, som avses utföras ur riket eller spridas på annat sätt eller publiceras. För verksamheten disponeras en reservofficer ur armén med utnyttjande av en vakant löjtnantslön vid flygvapnet, ett kvinnligt kontorsbiträde och en värnpliktig. Omfattningen av verksamheten har under de senaste åren ökat och förväntas komma att i framtiden ytterligare öka. En fastare organisation för verksamheten bör därför tillskapas. Försvarsstabschefen föreslår att för ändamålet inrättas två arvodesbefattningar för pensionerad officer i 1:30.

6. Kungl. Maj:t har den 30 juni 1955 medgivit att förste byråingenjören i Ca 29 vid flygförvaltningen S. L. Keyser, med anlitande av anslaget Vissa signalförbindelser m. m., må för signalplanering m. m. från och med den 1 juli 1955 tills vidare finnas anställd vid försvarsstaben såsom förste byråingenjör i Cg 29 med lön enligt 32 löneklassen, löneplan nr 1. Med hänsyn till arten av arbetsuppgifterna och kraven på kontinuitet bör ifrågavarande extra tjänst utbytas mot en byrådirektörstjänst i Ca 31 på försvarsstabens stat.

Beträffande motiven för inrättande av en kaptensbeställning i Md 27 torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Signaltjänstavdelningens expedition förestås för närvarande av ett kanslibitråde. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning bör emellertid en expeditionsofficer tjänstgöra såsom föreståndare för expeditionen. För ändamålet föreslås därför skola inrättas en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1: 30.

7. o. 8. Rörande den närmare innebörden av dessa förslag torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

9. Inom fotoanstalten finns ett centralt kart- och bildregister med uppgift att vara försvarets centralregister för flygfotografier och vissa betydelsefulla markfotografier samt för hemliga kartor. På grund av brist på personal kan verksamheten icke bedrivas på ett tillfredsställande sätt. En permanent arbetskraft bör placeras som föreståndare för registret. Försvarsstabschefen föreslår att en arvodesbefattning i 1: 22 för pensionerad underofficer inrättas för ändamålet.

De under förevarande punkt redovisade förslagen om lönegradsuppflyttningar har framställts tidigare (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 72).

10. Förslagen har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 72).

11. Planläggningen av personalvårdsverksamheten i krig har måst efter sättas på grund av brist på arbetskraft. Personalvårdsavdelningen bör därför förstärkas med en kapten.

Behov föreligger av en organisation inom försvarsstaben för handhavande av bostadsförmedling, förhandlingar rörande bostadsbebyggelse m. m. För dylik verksamhet disponeras för närvarande två kommenderade reservofficerare med utnyttjande av vakanta löner. Verksamheten bör emellertid lämpligen handhas av en civil tjänsteman, som är förtrogen med bostadsfrågor samt byggnadstekniska och ekonomiska frågor. En tjänst för förste byråsekreterare i Ce 27 bör därför inrättas. Därjämte erfordras ett kanslibitråde.

Inom personalvårdsavdelningen finns icke någon befattningshavare, som centralt kan handha förströelseverksamhet eller trivselfrågor av andra slag än sådana som sammanhänger med den direkta bildningsverksamheten. Härtill kommer att bildningsverksamheten nått en sådan omfattning att de båda befattningshavare, som för närvarande disponeras för verksamheten, icke hinner med föreliggande arbetsuppgifter. På grund härav bör personalvårdsavdelningen förstärkas med en byråassistent.

Den centrala ledningen av själavårdsverksamheten anses höra förstärkas med en assistent.

Med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning anses byrådirektörstjänsten i Ce 31, avsedd för chef för personalvårdsavdelningen, böra uppflyttas till Ca 33.

Årsarvodet till fältprosten anses med hänsyn till arbetsuppgifterna böra höjas till 1 500 kronor.

12. Förslaget har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 72).

13. Enligt beslut av 1955 års riksdag har en tjänst för materialförvaltare i Ca 14 överförts från arméstabens till försvarsstabens stat med oförändrad löneställning (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 75). De med tjänsten förenade arbetsuppgifterna anses motivera en uppflyttning av tjänsten till Ca 19.

Förslagen om inrättande av en tjänst för portvakt och förbättrad löneställning för en kansliskrivare, avsedd för chefsexpeditionen, har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 73).

Två avdelningar av arméstaben är för närvarande provisoriskt inrymda i fastigheten Storgatan 41. Telefonväxeln betjänas av innehavaren av en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, uppförd på arméstabens stat. Arméstabens nummer anses emellertid böra överflyttas till försvarsstabens nya växel. Denna växel betjänas av tre telefonister vilket är otillräckligt. Ytterligare en telefonist bör därför tillföras växeln. Försvarsstabschefen föreslår efter samråd med chefen för armén att förenämnda biträdestjänst överföres till försvarsstabens stat.

Försvarsstaben disponerar för budgetåret 1955/56 såsom ersättare för ekonomivärnpliktiga fyra kollektivavtalsanställda arbetare, varav tre i expeditionstjänst och en i förrådstjänst. Anordningen med kollektivavtalsanställda arbetare såsom ersättare för ekonomivärnpliktiga skall upphöra med utgången av innevarande budgetår. De arbetsuppgifter, som åvilar förenämnda fyra kollektivavtalsanställda arbetare, är av sådan art att de icke lämpligen kan fullgöras av ekonomivärnpliktiga. Försvarsstabschefen föreslår därför att tjänster inrättas för en kontorist i Ce 13, avsedd för arméavdelningen, en förrådsman i Ce 11, avsedd för försvars- och arméstabernas gemensamma förråd, samt två vaktmästare i Ce 10, avsedda för expeditionen och utrikesavdelningen.

Förslaget om förbättrad löneställning för fyra kanslibiträden, tillhörande större avdelningar som saknar expeditionsofficer, har framställts tidigare (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 73).

14. Innehavarna av två tjänster för förste aktuarie i Ce 27 vid inrikesavdelningen anses med hänsyn till lång och väl meriterad statstjänst böra beredas ordinarie anställning.

15. Samtliga civila befattningshavare vid utrikesavdelningen med undantag av en är anställda såsom extra tjänstemän. Försvarsstabschefen, som anser det vara ett starkt önskemål att befattningshavarna knytas fastare

till avdelningen, föreslår att tjänster för en förste byråsekreterare i Cg 29 och en förste byråsekreterare i Cg 27, vilkas innehavare har lång tjänstetid vid försvarsstaben, uppföres såsom extra ordinarie.

För chef för personalvårdsavdelningens socialdetalj finns inrättad en konsulenttjänst i Cg 27. Med hänsyn till arbetsuppgifterna bör tjänsten omvandlas till extra ordinarie med tjänstebenämningen förste byråsekreterare.

Chefen för försvarsstaben har framhållit att ett påtagligt behov av kurativ verksamhet visat sig föreligga beträffande tjänstemän med anställning eller tjänstgöring vid högre staber, skolor, centrala förvaltningar m. m. i Stockholm. För tillgodoseende av detta behov bör tillskapas en organisation, som tills vidare i avvaktan på närmare erfarenheter bör utgöras av två personalkonsulenter med tjänstgöring i första hand vid enheter, förlagda på Östermalm. Ifrågavarande tjänster bör placeras i Ce 23. De årliga avlöningskostnaderna för dessa tjänster uppgår till sammanlagt 31 896 kronor. För ändamålet bör uppföras ett särskilt anslag under rubriken »D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål».

Beträffande den i försvarsstabens personalförteckning för budgetåret 1955/56 uppförda tjänsten för stabsbibliotekarie i Ce 26 föreskrives att löneställningen skall omprövas vid nuvarande befattningshavarens avgång. Chefen för försvarsstaben (skr. 17/10 1955) har med anmälan att innehavaren av tjänsten numera avgått hemställt att tjänsten placeras i Ce 27.

Yttrande

Yttrande i ärendet har avgivits av *försvarets civilförvaltning*. Yttrandet redovisas nedan punktvis i anslutning till punktindelningen i det föregående under anslaget.

1. Civilförvaltningen vill icke motsätta sig att försvarsstaben tillföres en beställning för regementsofficer i Ma 33 eller Ma 30, avsedd för militärassistent vid riksnämnden.

2. Beträffande förvaltnings- och kassatjänsten framhåller civilförvaltningen att åtskilliga faktorer gör det vanskligt att för närvarande taga definitiv ställning till den av försvarsstabschefen föreslagna omorganisationen. Behov av ytterligare personal för kassaavdelningen och för biträde åt förvaltningsofficeren föreligger emellertid enligt civilförvaltningens mening redan nu. I avbidan på att slutlig ställning kan tagas till kassaavdelningens organisation bör denna erhålla en provisorisk personalförstärkning. För nästa budgetår bör därför de för anställande av extra personal vid försvarsstaben avsedda medlen under förevarande anslag uppräknas med förslagsvis 10 000 kronor. Beträffande förvaltningsofficerens verksamhets-

område anser sig civilförvaltningen böra tillstyrka att en arvodesbefattning för pensionerad underofficer i 1:22 och en extra kanslibiträdestjänst inrättas.

3. Civilförvaltningen tillstyrker försvarsstabschefens förslag om att på försvarsstabens stat inrätta tre beställningar för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, avsedda för flygattaché i Paris samt militärattaché och marinattaché i Bonn, samt att i samband därmed en överstebeställning på kavalleriets stat och en regementsofficersbeställning på försvarsstabens stat, avsedd för försvarsattaché i Bern, indrages.

Försvarsstabschefens förslag i fråga om särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer tillstyrkes av civilförvaltningen i huvudsak.

4. Förslaget om att inrätta en kaptensbeställning för arméavdelningen tillstyrkes av civilförvaltningen.

5. Därest det icke är möjligt att minska ifrågavarande granskningsverksamhet synes enligt civilförvaltningen icke något vara att erinra mot att två arvodesbefattningar för pensionerad officer i 1:30 inrättas.

6. Civilförvaltningen tillstyrker förslagen under denna punkt, dock att byrådirektörstjänsten tills vidare anses böra upptagas som extra ordinarie.

7. Civilförvaltningen tillstyrker förslagen under denna punkt, dock att amanuensstjänsterna anses böra placeras i högst Cg 23.

8. Civilförvaltningen tillstyrker att kaptensbeställningen utbytes mot beställning för major eller kapten. Den alternativa beställningen bör emellertid uppföras i Ma 30 eller Md 27. I avbidan på en allmän översyn av löneställningen för arvodesbefattningar är civilförvaltningen icke beredd förorda att något åtgöres med anledning av försvarsstabschefens förslag om förbättrad löneställning för arvodesbefattningen för pensionerad officer.

9. Civilförvaltningen vill icke motsätta sig att fotoanstalten tillföres en arvodesbefattning för pensionerad underofficer i 1:22. Framlagt förslag om förbättrad löneställning för personal vid fotoanstalten avstyrkes av civilförvaltningen.

10. Civilförvaltningen anser behov av personalförstärkning föreligga för press- och filmavdelningen. I avbidan på att slutlig ställning toges till presstjänstens organisation förordar civilförvaltningen en provisorisk utökning av avdelningen och föreslår i sådant syfte att den tidigare för chef för personalvårdsavdelningen avsedda regementsofficersbeställningen i Ma 33 eller Ma 30, som enligt gällande bestämmelser tills vidare icke må utnyttjas, får disponeras för meddelande av vikariatslöneförordnande av en kapten.

11. Därest möjlighet icke förefinnes att för arbetsuppgifterna med planläggning av personalvårdsverksamheten i krig anlita kommenderad officer,

tillstyrker civilförvaltningen att för ändamålet inrättas en kaptensbeställning i Md 27.

Civilförvaltningen vill icke motsätta sig att för handhavandet av bostadsförmedlingen m. m. inom försvarsstaben inrättas en konsulenttjänst i Ce 25 och en kanslibiträdestjänst i Ce 11.

Civilförvaltningen ifrågasätter om det icke tills vidare bör anstå med inrättandet av de föreslagna tjänsterna för en byråassistent och en assistent.

Civilförvaltningen tillstyrker förslagen om att byrådirektörstjänsten uppflyttas till Ca 33 och att arvodet till fältprosten höjes till 1 500 kronor.

12. Civilförvaltningen vill icke motsätta sig förslaget om inrättande av en heltidstjänst för arkivarie vid krigshistoriska avdelningen.

13. Civilförvaltningen tillstyrker att materialförvaltartjänsten uppflyttas till Ca 17.

Civilförvaltningen biträder framlagda förslag om inrättande av tjänster för en portvakt i Ce 12, ett biträde för skriv- och kontorsgöromål (telefonist), en kontorist i Ce 13, en förrådsman i Ce 11 samt två vaktmästare i Ce 10.

Förslagen om förbättrad löneställning för en kansliskrivare och fyra kanslibiträden avstyrkes av civilförvaltningen.

14. och 15. Förslagen tillstyrkes av civilförvaltningen.

Försvarets civilförvaltning har i yttrande över försvarsstabschefens förslag rörande ny konsulentorganisation tillstyrkt att tjänster för två personalkonsulenter i Ce 23 inrättas. Tjänsterna bör emellertid enligt civilförvaltningens mening tills vidare inrättas vid försvarsstaben med tjänstgöringsskyldighet för innehavarna inom försvarsförvaltningarna m. fl. myndigheter.

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag att vid försvarsstaben inrättas tjänster för en bibliotekskonsulent i Ce 27, en materialförvaltare i Ca 17 och två kontorister i Ce 13 i utbyte mot tjänster för en stabsbibliotekarie i Ce 26, en materialförvaltare i Ca 14 och två kanslibiträden i Ce 11.

Medel torde böra beräknas för provisorisk förstärkning av den för kassa- och förvaltningstjänsten avsedda personalen.

Försvarsstabschefens förslag om att inrätta en beställning för regementsofficer i Ma 33 eller Ma 30, avsedd för militärassistent vid riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, anser jag mig böra biträda. Jag tillstyrker likaledes att den beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, som för närvarande avses för försvarsattaché i Bern, i stället avses för flygattaché i Paris, ävensom att en för försvarsattaché i Bonn avsedd

regementsofficersbeställning i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30 uppföres på försvarsstabens stat. I samband därmed kan en på kavalleriets stat uppförd överstebeställning i Ma 37 indragas, varom jag avser göra framställning vid den slutliga behandlingen av arméns allmänna avlöningsanslag.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag att på försvarsstabens stat uppföres en byrådirektörstjänst i Ce 31 för signalplanering m. m. i utbyte mot en tjänst för förste byråingenjör i Cg 29.

Utöver vad jag nu anfört kan jag — under erinran tillika om vad jag inledningsvis anfört rörande föreslagen underrättelseorganisation för försvaret — icke tillstyrka någon utökning av eller förbättrad löneställning för personalen vid försvarsstaben.

Vad angår de särskilda löneförmånerna för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer räknar jag med oförändrade grunder rörande ersättning för bilresor.

Förslagen om ordinariesättning av tjänster för två förste aktuarier kan jag icke biträda.

Av försvarsstabschefen framlagda förslag om uppförande av vissa tjänster som extra ordinarie kan jag biträda i vad de avser tjänster för två förste byråsekreterare vid utrikesavdelningen.

Försvarsstabschefens förslag rörande ny konsulentorganisation kan jag icke biträda.

Kostnaderna för försvarsstabens avlöningar beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 4 484 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 20 556 kronor för en regementsofficer i Ma 33 eller Ma 30, med 23 220 kronor för en regementsofficer i Ma 37, Ma 33 eller Ma 30, med 1 056 kronor för uppflyttning av en materialförvaltare i Ca 14 till Ca 17 och med 9 000 kronor för löneklassuppflyttningar. Posten uppföres alltså med $(1\,759\,000 + 20\,556 + 23\,220 + 1\,056 + 9\,000 =)$ avrundat 1 813 000 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 403 000 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 64 000 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer ökas med 25 000 kronor för barnbidrag, med 1 000 kronor för bidrag till automobilresor, med 18 000 kronor för förflyttningsbidrag och med 32 000 kronor för prisutjämningsstillägg. Posten uppföres sålunda med $(908\,000 + 25\,000 + 1\,000 + 18\,000 + 32\,000 =)$ 984 000 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 20 000 kronor för provisorisk personalförstärkning vid kassaavdel-

ningen m. m., med 19 116 kronor för en byrådirektör i Ce 31, med 2 232 kronor för en bibliotekskonsulent i Ce 27 och två kontorister i Ce 13 i utbyte mot en stabsbibliotekarie i Ce 26 och två kanslibiträden i Ce 11 samt med 6 000 kronor för löneklassuppflyttningar. Posten uppföres alltså med (735 000 + 20 000 + 19 116 + 2 232 + 6 000 =) avrundat 783 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 257 000 kronor till (445 000 + 257 000 =) 702 000 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 7 000 kronor till (258 000 + 7 000 =) 265 000 kronor.

För försvarsstabens avlöningar föreslår jag alltså en ökning i förhållande till vad som anvisats för innevarande budgetår, 4 056 000 kronor, med 428 000 kronor.

Kostnaderna för försvarsväsendets radioanstalt och medel för viss ytterligare verksamhet vid försvarsstaben har för budgetåret 1955/56 beräknats till 7 477 000 kronor, såvitt avser under förevarande anslag redovisade kostnader. På sätt framgår av en inom försvarsdepartementet upprättad promemoria, som kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott, beräknar jag motsvarande kostnader för budgetåret 1956/57 till 8 295 000 kronor, vilket innebär en ökning med 818 000 kronor.

Förevarande anslag bör alltså uppföras med (4 484 000 + 8 295 000 =) 12 779 000 kronor. Anslagshöjningen utgör 1 246 000 kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) *dels* på personalförteckningen för försvarsstaben uppföra beställningar för ytterligare en regementsofficer i lönegrad Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30 och en regementsofficer i lönegrad Ma 33 eller Ma 30, en tjänst för materialförvaltare i lönegrad Ca 17, tjänster för ytterligare en byrådirektör i lönegrad Ce 31 och en förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27 samt tjänster för en förste byråsekreterare i lönegrad Ce 29 och en bibliotekskonsulent i lönegrad Ce 27, *dels ock* från förteckningen utesluta tjänster för en materialförvaltare i lönegrad Ca 14 och en stabsbibliotekarie i lönegrad Ce 26;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag av försvarsväsendets radioanstalt m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* 1 813 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, *förslagsvis* 403 000

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	64 000
4. Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer	
a) Ortstillägg	288 000
b) Barnbidrag, <i>förslagsvis</i>	55 000
c) Utomeuropeiskt tillägg, <i>förslagsvis</i> ...	35 000
d) Bidrag till automobilresor, <i>förslagsvis</i> ..	17 000
e) Förflyttningsbidrag, <i>förslagsvis</i>	53 000
f) Prisutjämningsillägg, <i>förslagsvis</i> ...	536 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	783 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	702 000
Summa kronor	4 749 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	265 000
Nettoutgift kronor	4 484 000

c) till *Försvarsstaben*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 779 000 kronor.

[25] 2. **Försvarsstaben: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 410 000	2 383 568
1955/56 (statsliggaren s. 188)	2 517 000	
1956/57 (förslag)	2 636 000	

Yrkande

Chefen för försvarsstaben hemställer att anslaget, såvitt avser försvarsstaben, i den del varom här är fråga, höjes med 15 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda järnvägstaxor m. m.	5 000
2. Höjda löner för städningsspersonal	6 000
3. Ökade telefonkostnader	3 000
4. Ökat behov av litteratur	1 000
15 000	

Motiv

1. Reseverksamheten har endast med svårighet kunnat genomföras inom ramen för anvisat belopp under delposten Övriga reseersättningar. Posten anses därför böra höjas med 1 000 kronor. Vidare anses posten böra uppräknas med 4 000 kronor till följd av höjd militärtaxa.

2. Uppräkningen föranledes av lönehöjningar genom nytt kollektivavtal för städningspersonal.

3. Kostnadsökningen föranledes av att en större telefonväxel tillförts försvarsstaben.

4. Inrättandet av nya beställningar, avsedda för försvarsattachéer i Paris och Bonn i enlighet med förslag i det föregående under försvarsstabens avlöningsanslag, ävensom förutsatt ackreditering i Warszawa av endera marin- eller flygattachén i Moskva beräknas medföra ökade kostnader för litteratur med 1 000 kronor.

Yttrande

Försvarets civilförvaltning tillstyrker försvarsstabschefens förslag.

Departementschefen

Jag räknar för nästa budgetår, såvitt angår ifrågavarande del av anslaget, med en ökad medelsanvisning av 13 000 kronor, avseende kostnader av automatisk natur. Anslaget bör således, såvitt nu är i fråga, uppräknas med 13 000 kronor till (666 000 + 13 000 =) 679 000 kronor.

Av den i det föregående omnämnda promemorian framgår att jag uppskattar medelsbehovet för omkostnader vid försvarsväsendets radioanstalt m. m. till 1 957 000 kronor. Motsvarande kostnader för innevarande budgetår beräknades till 1 851 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget uppgår således till (679 000 + 1 957 000 =) 2 636 000 kronor. I förhållande till anslaget för innevarande budgetår innebär detta en anslagshöjning med 119 000 kronor.

Äberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben*: Omkostnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 636 000 kronor.

[26] 3. Försvarsstaben: Övningar

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	75 000	43 374	52 127
1955/56 (statsliggaren s. 188)	75 000		
1956/57 (förslag)	45 500		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 icke till någon del bunden.

Från anslaget bestrides kostnaderna för *dels* anordnande av fältövningar eller (och) utbildningskurser för försvarsstabens personal samt personal,

som genom stabens försorg krigsplaceras i särskilda befattningar, för vilka specialutbildning erfordras, dels ock vissa med försvarsväsendets radioanstalts verksamhet sammanhängande övningar.

Medelsanvisningen för försvarsstabens verksamhet under förevarande anslag uppgår för innevarande budgetår till 10 000 kronor. Försvarsstabschefen hemställer att medelsanvisningen höjes med 5 000 kronor för att bestrida ökade resekostnader med anledning av att militärtaxan höjts samt för att möjliggöra att viss utbildning ordnas för personal utom försvarsstaben. Försvarets civilförvaltning har i avgivet yttrande förklarat sig finna en höjning av medelsanvisningen befogad. För egen del kan jag endast tillstyrka en höjning med 500 kronor för ökade resekostnader. Medelsanvisningen för försvarsstabens verksamhet beräknar jag således till 10 500 kronor. Såsom framgår av förenämnda promemoria föreslår jag att 35 000 kronor (nu 65 000 kronor) anvisas för radioanstaltens ifrågavarande övningsverksamhet. Den sammanlagda medelsanvisningen uppgår alltså till (10 500 + 35 000 =) 45 500 kronor, vilket innebär en anslagsminskning med 29 500 kronor.

Äberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben: Övningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 45 500 kronor.

[27] 4. Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	250 000	235 233	19 168
1955/56 (statsliggaren s. 188)	350 000		
1956/57 (förslag)	350 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 intill ett belopp av omkring 17 500 kronor bunden genom utlagda beställningar.

Chefen för försvarsstaben hemställer att anslaget höjes med 160 000 kronor för fortsatt anskaffning av krigskartor med nytt lägesangivnings-system. Förslaget biträdes av försvarets civilförvaltning. För egen del kan jag icke tillstyrka att anslaget höjes utan föreslår att detsamma uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

[28] 5. **Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	1 389 000	979 326	1 183 292
1955/56 (statsliggaren s. 188)	1 383 000		
1956/57 (förslag)	1 183 000		

Av anslaget för innevarande budgetår avses 83 000 kronor för försvarsstaben.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 intill ett belopp av omkring 703 000 kronor bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Chefen för försvarsstaben hemställer att anslaget, såvitt det avser försvarsstaben, höjes med 10 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskat medelsbehov för revidering av flygplanigenkänningsbok m. m.		5 000
2. Anskaffning av transportemballage för högkvarterets kartförråd	15 000	
	15 000	5 000
	+ 10 000	

Motiv

2. Rörande den närmare innebörden av förslaget torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Ifrågavarande anskaffning är av engångsnatur.

Yttrande

Försvarets civilförvaltning har icke något att erinra mot försvarsstabschefens förslag.

Departementschefen

För verksamheten vid försvarsstaben räknar jag för nästa budgetår med oförändrad medelsanvisning, 83 000 kronor. Såsom framgår av den under försvarsstabens avlöningsanslag omnämnda promemorian föreslår jag att för radioanstaltens verksamhet under förevarande anslag anvisas ett belopp av 1 100 000 kronor (nu 1 300 000 kronor). Anslaget bör således upptagas med (83 000 + 1 100 000 =) 1 183 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, under erinran om att anslaget minskas med 200 000 kronor, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 183 000 kronor.

A R M É N

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

[29] 6. Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	180 500 000	188 811 122
1955/56 (statsliggaren s. 189)	181 700 000	
1956/57 (beräknat belopp) ...	198 000 000	

Försvarets civilförvaltning har framlagt vissa förslag till personalförändringar vid armén, marinen och flygvapnet, berörande försvarsgrenarnas anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. Med hänsyn till dessa förslag och under beaktande av belastningen på nämnda anslag för budgetåret 1954/55 har ämbetsverket föreslagit att anslagen skall uppföras med följande belopp, nämligen 198 580 000 kronor för armén, 74 840 000 kronor för marinen och 88 870 000 kronor för flygvapnet. Enär vissa av de framställda förslagen erfordrar ytterligare överväganden är jag icke beredd att nu taga slutlig ställning till dessa anslag, vilka därför i statsverkspropositionen torde få upptagas med allenast beräknade belopp. Därvid räknar jag med följande anslagsbelopp, nämligen för armén 198 000 000 kronor, för marinen 75 200 000 kronor och för flygvapnet 87 500 000 kronor. Till marinens och flygvapnets anslag återkommer jag i det följande. I detta sammanhang hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1956/57 beräkna ett förslagsanslag av 198 000 000 kronor.

[30] 7. Armén: Avlöningar till personal å övergångsstat

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	18 000	16 853
1955/56 (statsliggaren s. 197)	10 000	
1956/57 (förslag)	6 500	

Försvarets civilförvaltning uppskattar, med ledning av det beräknade antalet på övergångsstat kvarstående beställningshavare, medelsbehovet för nästa budgetår till 6 500 kronor, vilket skulle innebära en anslagsminskning med 3 500 kronor. Då jag icke har något att erinra mot beräkningen, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 kronor.

[31] 8. **Armén: Avlöningar till personal å reservstat**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 950 000	1 943 426
1955/56 (statsliggaren s. 197)	1 800 000	
1956/57 (förslag)	1 900 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, under åberopande av den med stöd av riksdagens beslut (jfr prop. 1955:191) under år 1955 genomförda höjningen av kristilläggen till reservstatspersonalen, att anslaget höjes med 100 000 kronor. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

[32] 9. **Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	4 400 000	5 661 866
1955/56 (statsliggaren s. 198)	4 800 000	
1956/57 (förslag)	5 100 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 300 000 kronor med hänsyn till belastningen å anslaget under budgetåret 1954/55 samt den av 1955 års riksdag beslutade höjningen av avlöningsförmånerna (jfr prop. 1955:191). Då jag inte har något att erinra mot civilförvaltningens förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 100 000 kronor.

[33] 10. **Armén: Rekryteringskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	55 000	35 688
1955/56 (statsliggaren s. 199)	55 000	
1956/57 (förslag)	55 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, i enlighet med förslag av chefen för armén och efter samråd med försvarets socialbyrå, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

[34] 11. Armén: Ekiperingsersättningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 600 000	2 809 322
1955/56 (statsliggaren s. 199)	2 800 000	
1956/57 (förslag)	2 800 000	

Bestämmelser om ekiperingsersättning till löneplansplacerad personal på aktiv stat vid försvaret återfinnes i statens allmänna avlöningsreglemente. Grunderna för ekiperingsersättning till annan aktiv personal och till reservpersonal framgår av statsliggaren under försvarsgrenarnas anslag till ekiperingsersättningar.

Enligt gällande kungörelser rörande personal i reserven samt väg- och vattenbyggnadskårens personal skall beloppet av den ekiperingshjälp, som tillkommer sådan personal, bestämmas av Kungl. Maj:t i särskild ordning. Frågan om ekiperingshjälpens belopp underställes varje år riksdagens prövning (jfr 1944 års statsverksprop., IV ht, p. 17).

Jag förutsätter för budgetåret 1956/57 ingen ändring i nu gällande grunder för ekiperingshjälp åt reservpersonal vid försvaret.

I enlighet med förslag av försvarets civilförvaltning föreslår jag, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: Ekiperingsersättningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

[35] 12. Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	15 000 000	13 799 290
1955/56 (statsliggaren s. 200)	12 500 000	
1956/57 (förslag)	12 100 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 700 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskat behov av remontskötare och ersättare för ekonomivärnpliktiga; minskning med 11 respektive 75 man		700 000
2. Lönehöjningar och omräkning	1 400 000	
	1 400 000	700 000
	+ 700 000	

Motiv

1. För nästa budgetår anses antalet remontskötare kunna minskas från 24 till 13 man på grund av remondbeståndets nedgång. — Behovet av ersättare för ekonomivärnpliktiga för innevarande budgetår beräknades enligt 1955 års statsverksproposition (bil. 6, punkt 37) till 75 man, vilket innebar en kraftig reducering jämfört med närmast föregående budgetår. Minskningen möjliggjordes genom ökad tillgång på ekonomivärnpliktiga. Av samma skäl anses för nästa budgetår icke föreligga något behov av ersättare för dylika värnpliktiga.

2. Beloppet avser huvudsakligen avtalsenlig höjning av lönerna enligt 1955 års avtalsuppgörelse. Enligt uppgifter under hand från civilförvaltningen hänför sig cirka 1 100 000 kronor till denna höjning, medan återstoden, cirka 300 000 kronor, anses erforderlig med hänsyn till att anslaget för budgetåret 1955/56 är för lågt beräknat.

Departementschefen

För innevarande budgetår beräknades behovet av förrådsarbetare vid förbanden m. m. till 1 065 man samt vid försvarsområdesstaberna till 115 man. Vidare räknades med 50 man för att fylla extra behov av förrådsarbetare till följd av ändrad förrådsdisponering. I likhet med civilförvaltningen räknar jag icke för nästa budgetår med någon ändring av det sålunda angivna behovet av förrådsarbetare. Jag har icke något att erinra mot de föreslagna beräkningarna av antalet remontskötare. Ej heller räknar jag med något behov av ersättare för ekonomivärnpliktiga. Behovet av arbetare för nästa budgetår skulle således, såvitt nu är i fråga, uppgå till $(1\,065 + 115 + 50 + 13 =)$ 1 243 man. Medelsanvisningen för budgetåret 1955/56 grundade sig på ett antal av 1 329 man.

Den under år 1955 inträffade höjningen av kollektivavtalslönerna bör beaktas vid beräkningen av anslaget.

Med hänsyn till det anförda samt till belastningen å anslaget under budgetåret 1954/55 beräknar jag att medelsbehovet för nästa budgetår vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén skulle uppgå till 12 500 000 kronor eller samma belopp som anslaget utgör för innevarande budgetår. Emellertid har jag inledningsvis föreslagit att repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår skall i huvudsak inställas. Med hänsyn härtill räknar jag med att under nästa budgetår behov icke skall föreligga av extra förrådsarbetare, vilka för innevarande budgetår ansetts erforderliga för repetitionsövningsverksamheten till ett antal motsvarande 500 arbetsmånader. Härigenom minskar det nyss angivna medelsbehovet med 400 000 kronor. Anslaget bör alltså upptagas med 12 100 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: *Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 100 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[36] 13. Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	47 600 000	48 391 161
1955/56 (statsliggaren s. 201)	46 500 000	
1956/57 (förslag)	37 700 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 1 100 000 kronor.

Chefen för armén har i sitt militärorganisatoriska underlag för budgetåret 1956/57 utgått från att repetitionsövningarna under nästa budgetår skall ha samma minskade omfattning som under budgetåren 1954/56 och beräknar med beaktande härav antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid armén under nästa budgetår till omkring 13 703 000. Dessa fördelar sig med cirka 10 808 000 dagar på första tjänstgöring, däri inberäknat i runt tal 297 000 dagar för underbefälsaspiranter, med 2 720 000 dagar på repetitionsövningar och med 175 000 dagar på befälsövningar. Det sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar enligt arméchefens beräkningar är cirka 27 000 dagar mindre än det antal, som ligger till grund för medelsanvisningen för innevarande budgetår.

Civilförvaltningen har grundat sina beräkningar på det av arméchefen sålunda angivna antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under budgetåret 1956/57 och dagarnas fördelning på olika kategorier värnpliktiga. Med tillämpning härav uppskattar ämbetsverket de sammanlagda kostnaderna för penningbidrag åt de värnpliktiga under nämnda budgetår till i runt tal 40 700 000 kronor, eller 1 300 000 kronor mera än som avsetts för ändamålet under innevarande budgetår. Med ledning av uppgifter under hand från arméchefen angående antalet till premie berättigade värnpliktiga beräknar civilförvaltningen medelsbehovet för premier till 6 700 000 kronor, innebärande en minskning med 300 000 kronor. För inkvarteringsersättningar erfordras med hänsyn till belastningen å ifrågavarande anslagspost under budgetåret 1954/55 ytterligare 100 000 kronor.

Departementschefen

Vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén borde förevarande anslag, med beaktande av belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55, enligt min mening uppföras med 48 000 000 kronor. Som jag inledningsvis anfört räknar jag emellertid för nästa budgetår med att repetitionsövningarna vid armén i huvudsak inställes. Därvid blir antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga i runt tal 2 888 000 mindre än det antal, från vilket civilförvaltningen utgått vid sin anslagsberäkning. Den minskning i medelsbehovet under förevarande anslag som härigenom upp-

kommer har jag beräknat till 10 300 000 kronor. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med 37 700 000 kronor, vilket innebär en minskning med 8 800 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 37 700 000 kronor.

[37] 14. **Armén: Familjebidrag**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	20 000 000	26 469 541
1955/56 (statsliggaren s. 202)	23 000 000	
1956/57 (förslag)	12 250 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Ämbetsverket utgår vid sina beräkningar från av försvarets socialbyrå lämnade uppgifter, enligt vilka familjebidragskostnaderna per man och dag bör uppskattas till, under första tjänstgöring och befälsutbildning en krona samt under repetitionsövning fyra kronor 25 öre. Medelsbehovet har därefter beräknats med beaktande av uppgifter från chefen för armén om antalet tjänstgöringsdagar under motsvarande perioder.

Försvarets socialbyrå (skr. ^{19/10} 1955) hemställer att förslag måtte föreläggas 1956 års riksdag om höjning av de i 6 § familjebidragsförordningen intagna maximibeloppen för familjepennning. Dessa belopp fastställdes i februari 1953 med beaktande av livsmedelskostnadsindex' utveckling till och med september 1952. Livsmedelsposten i nuvarande konsumentprisindex har från sistnämnda tidpunkt till september 1955 stigit med omkring sju procent. En motsvarande uppräknig av familjepenningsbeloppen skulle enligt socialbyrån medföra en kostnadsökning av i runt tal 1 500 000 kronor. Socialbyrån uttalar emellertid att om livsmedelskostnaderna inom den närmaste tiden skulle stiga ytterligare, detta bör få till följd en däremot svarande procentuell höjning av familjepennningen.

Enligt socialbyråns mening talar starka skäl för en verklig revidering av familjepennningens maximibelopp, varvid icke blott levnadskostnadsfördyringen utan även den genomsnittliga standardförbättringen inom landet bör beaktas. Med hänsyn till att det närmast ankommer på 1954 års värnpliktsavlöningsutredning att utreda detta spörsmål har emellertid socialbyrån icke ansett sig böra föreslå några i egentlig mening reviderade familjepenningsbelopp.

Socialbyrån framhåller vidare, att den från den 1 oktober 1955 medgivna hyreshöjningen kommer att medföra ökade familjebidragskostnader, av socialbyrån beräknade till omkring 750 000 kronor.

Departementschefen

Jag delar socialbyråns uppfattning att familjepenningsbeloppen bör höjas med hänsyn till de ökningar i livsmedelskostnaderna som inträtt sedan de nu gällande beloppen fastställdes. Jag kommer därför att vid ett senare tillfälle hemställa, att förslag till ändring i familjebidragsförordningen måtte föreläggas innevarande års riksdag. De blivande familjepenningsbeloppen bör fastställas på grundval av aktuella uppgifter om livsmedelskostnaderna och således med beaktande av utvecklingen även efter september 1955. Ehuru några noggrannare beräkningar av de till följd härav uppkommande kostnadsökningarna icke nu kunnat verkställas, kan man — med hänsyn bl. a. till att repetitionsövningar i krigsförband icke avses äga rum under nästa budgetår — utgå från att ifrågavarande ökningar icke kommer att mera nämnvärt påverka medelsbehovet under förevarande anslag. Jag anser därför att slutligt anslagsäskande bör framläggas redan i detta sammanhang.

Medelsbehovet under anslaget uppskattar jag, med beaktande av anslagsbelastningen under de närmast föregående budgetåren samt de av socialbyrån angivna kostnadsökningarna men utan hänsynstagande till inställandet av repetitionsövningarna, till i runt tal 26 000 000 kronor. Minskningen av medelsbehovet till följd av repetitionsövningarnas inställande uppskattar jag till 13 750 000 kronor. Anslaget bör således upptagas med (26 000 000 — 13 750 000 =) 12 250 000 kronor, vilket innebär en minskning med 10 750 000 kronor i förhållande till anslaget för innevarande budgetår.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Familjebidrag* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 250 000 kronor.

SJUKVÅRD**[38] 15. *Armén: Sjukvård***

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 900 000	2 298 397
1955/56 (statsliggaren s. 203)	1 900 000	
1956/57 (förslag)	1 600 000	

Försvarsgrenarnas sjukvårdsanslag har under en följd av år avsevärt överskridits. Överskridandena har till stor del orsakats av att remisstandvården på grund av brist på tandläkare vid försvarets tandpolikliniker blivit av mycket stor omfattning. Av följande sammanställning framgår för budgetåret 1954/55 anvisade anslag, nettoutgifterna under samma budgetår, fördelade på utgifter för remisstandvården och för övriga ändamål, samt för budgetåret 1955/56 anvisade anslag.

	Anslag 1954/55	Nettoutgift 1954/55	Varav för		Anslag 1955/56
			remiss- tandvård	övriga ändamål	
Armén	1 900 000	2 298 397	180 810	2 117 587	1 900 000
Marinen	750 000	822 365	56 195	766 170	750 000
Flygvapnet	400 000	572 753	172 294	400 459	400 000
	3 050 000	3 693 515	409 299	3 284 216	3 050 000

De på grund av remissstandvården uppkommande merkostnaderna på sjukvårdsanslagen motsvaras i viss mån av minskade utgifter under anslagen till försvarets tandvård. Av skäl som anförts senast vid anmälan till 1949 års statsverksproposition (bil. 6, punkt 37) av arméns sjukvårdsanslag bör icke heller för nästa budgetår nämnda förhållanden föranleda, att sjuk- och tandvårdsanslagen beräknas efter ändrade grunder.

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer att arméns anslag, med hänsyn till belastningen därå under budgetåret 1954/55, höjes med 100 000 kronor till 2 000 000 kronor samt att marinens och flygvapnets anslag uppföres med oförändrade belopp. För min del har jag icke funnit anledning till erinran mot sjukvårdsstyrelsens förslag i och för sig. Den begränsning av repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår som jag inledningsvis förutsatt medför emellertid, att medelsbehovet under försvarsgrenarnas sjukvårdsanslag minskar. De besparingar som härvid uppkommer har jag beräknat till 400 000 kronor på arméns, 50 000 kronor på marinens och 20 000 kronor på flygvapnets anslag. I enlighet med vad jag sålunda anförut har jag ansett mig böra beräkna försvarsgrenarnas sjukvårdsanslag för nästa budgetår till 1 600 000 kronor för armén, 700 000 kronor för marinens och 380 000 kronor för flygvapnet. Anslagsminskningarna utgör respektive 300 000 kronor, 50 000 kronor och 20 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag, såvitt avser sjukvårdsanslaget för armén, hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Sjukvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

[39] 16. *Armén: Reseersättningar m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	11 900 000	13 553 484
1955/56 (statsliggaren s. 205)	13 000 000	
1956/57 (förslag)	10 100 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 700 000 kronor. Ökningen motiveras med att taxorna för järnvägstransporter den

1 juni 1955 höjts med cirka åtta procent. Med hänsyn till belastningen på anslaget under de senaste budgetåren torde det av civilförvaltningen föreslagna anslagsbeloppet icke vara tillfyllest vid det antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga som civilförvaltningen utgått från vid sina anslagsberäkningar. Som jag inledningsvis anfört räknar jag emellertid med att repetitionsövningsverksamheten begränsas under nästa budgetår. Till följd härav föreslår jag att anslaget för nästa budgetår uppföres med 10 100 000 kronor. Besparingen genom den minskade repetitionsövningsverksamheten beräknar jag därvid till 4 100 000 kronor.

Anslagsminskningen utgör 2 900 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 10 100 000 kronor.

EXPENSER M. M.

[40] 17. *Armén: Bränsle m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	12 300 000	15 593 519
1955/56 (statsliggaren s. 208)	12 800 000	
1956/57 (förslag)	14 500 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen (skr. ¹²/₈ 1955) hemställer, att anslaget höjes med 2 600 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Prisökning på bränsle	1 450 000	
2. Minskat antal tjänstgöringsdagar		396 000
3. Ökade kostnader per tjänstgöringsdag för elektrisk energi m. m. samt för renhållning	1 400 000	
4. Ökad återbäring från försvarets verkstäder		25 000
5. Omräkning	171 000	
	3 021 000	421 000
		+ 2 600 000

Motiv

1. *Arméintendenturförvaltningen* grundar sina beräkningar för nästa budgetår på ett genomsnittspris av 115 kronor per normalton kol. I äskandena för innevarande budgetår utgick ämbetsverket från ett pris av 95 kronor per normalton. Höjningen, 20 kronor per normalton, motiveras

med inträffade prishöjningar å samtliga bränslen. Bränslemängden beräknas för nästa budgetår till oförändrat 72 500 normalton. Sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår skulle således i detta hänseende bli $(72\,500 \times 20 =) 1\,450\,000$ kronor högre än för innevarande budgetår.

2. Vid beräkning av medelsbehovet för elektrisk energi, gas och vatten samt för renhållning utgår arméintendenturförvaltningen från ett beräknat antal tjänstgöringsdagar av 14 000 000, vilket är 900 000 dagar mindre än vad ämbetsverket beräknade för budgetåret 1955/56. I äskandena för innevarande budgetår räknade ämbetsverket med att repetitionsövningarna skulle äga rum i normal omfattning. För nästa budgetår räknar emellertid ämbetsverket med samma minskade omfattning av dessa övningar, som statsmakterna beslutat för budgetåren 1954/55 och 1955/56. I äskandena för innevarande budgetår beräknade ämbetsverket kostnaderna per tjänstgöringsdag för elektrisk energi m. m. till 26 öre samt för renhållning till 18 öre. I förhållande till äskandena för budgetåret 1955/56 räknar arméintendenturförvaltningen således med en minskning med $[900\,000 \times (0,26 + 0,18) =] 396\,000$ kronor.

3. Arméintendenturförvaltningen uppger, att den verkliga kostnaden per tjänstgöringsdag för elektrisk energi, gas och vatten m. m. under budgetåret 1954/55 uppgått till 34 öre eller 8 öre mera än vad ämbetsverket beräknat i sina äskanden för budgetåret 1955/56. Ökningen betingas främst av höjda priser samt vidgad användning av elektrisk uppvärmning i vissa förråd och liknande lokaler. Ämbetsverket beräknar att dagskostnaden även för nästa budgetår skall utgöra 34 öre. Detta medför en ökning av medelsbehovet med $(14\,000\,000 \times 0,08 =) 1\,120\,000$ kronor.

I fråga om renhållningskostnaderna för nästa budgetår räknar arméintendenturförvaltningen med en höjning av dagskostnaden med 2 öre till 20 öre. Ökningen är främst betingad av höjda löner för civilanställd städpersonal samt viss materielfördyring. Med 14 000 000 tjänstgöringsdagar utgör ökningen av medelsbehovet på nu angivna grunder $(14\,000\,000 \times 0,02 =) 280\,000$ kronor.

Den sammanlagda kostnadsökningen under förevarande punkt beräknas således till $(1\,120\,000 + 280\,000 =) 1\,400\,000$ kronor.

4. Till följd av Kungl. Maj:ts beslut den 23 maj 1952 rörande normer för självkostnadsberäkning m. m. vid förswarets verkstäder gottgöres förevarande anslag för bränslekostnader från anslaget till underhåll av tygmateriel. Dessa kostnader beräknas för budgetåret 1956/57 till 475 000 kronor mot 450 000 kronor för innevarande budgetår. Medelsbehovet nedgår till följd härav med 25 000 kronor.

5. Beloppet utgör huvudsakligen skillnaden mellan det av arméintendenturförvaltningen för innevarande budgetår äskade beloppet och det för samma år anvisade beloppet.

Departementschefen

Jag tager icke i detalj ställning till de beräkningsgrunder som arméintendenturförvaltningen använt. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 och de stegrade bränslekostnaderna torde emellertid ett anslag av den storlek arméintendenturförvaltningen föreslagit för nästa budgetår icke förslå, därest det av ämbetsverket angivna antalet tjänstgöringsdagar tages till utgångspunkt för beräkningen av medelsbehovet. För min del har jag, under angiven förutsättning, ansett anslaget böra uppföras med ett belopp av 16 000 000 kronor. På grund av vad jag inledningsvis föreslagit i fråga om repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår uppkommer en besparing som jag beräknar till 1 500 000 kronor.

I enlighet med vad jag sålunda anfört torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av 14 500 000 kronor, vilket innebär en ökning med 1 700 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 14 500 000 kronor.

[41] 18. **Armén: Telefon m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 400 000	1 454 966
1955/56 (statsliggaren s. 209)	1 500 000	
1956/57 (förslag)	1 550 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 65 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Taxeändringar m. m.	90 000	
2. Växelanläggningar	33 700	60 000
	123 700	60 000
	+ 63 700	
	Avrundat 65 000	

Motiv

1. Med ledning av de senaste två årens erfarenheter räknar arméintendenturförvaltningen med en kostnadsökning av 90 000 kronor i anledning av de fortgående ändringarna i telefontaxesystemet.

2. Under budgetåret 1956/57 erfordras enligt arméintendenturförvaltningen 17 210 kronor för anskaffning av en telefonväxel vid Malmö försvarsområde samt 16 500 kronor för utbyte av en äldre telefonväxel vid Kronobergs regemente. Sammanlagt erfordras således för ifrågavarande ändamål ($17\,210 + 16\,500 =$) i runt tal 33 700 kronor.

Av anslaget för innevarande budgetår har 60 000 kronor beräknats för nya växelanläggningar för garnisonerna i Uddevalla och Gävle samt för Hallands regemente. Medelsanvisning i detta hänseende erfordras icke för nästa budgetår.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med 1 550 000 kronor, innebärande en höjning med 50 000 kronor. Därvid räknar jag med att kostnaderna för de planerade växelanläggningarna vid Malmö försvarsområde och Kronobergs regemente skall kunna rymmas inom anslagsbeloppet. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Telefon m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 550 000 kronor.

[42] 19. Armén: Övriga expenser m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	750 000	734 580	72 493
1955/56 (statsliggaren s. 209)	800 000		
1956/57 (förslag)	850 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

Arméintendenturförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 75 000 kronor. Ökningen föranledes av höjda priser på skrivmaterialier och kontorsutensilier m. m. samt av den intensifierade värnpliktsutbildningen. För egen del föreslår jag att anslaget uppföres med 850 000 kronor, innebärande en höjning med 50 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 850 000 kronor.

MATHÅLLNING M. M.

[43] 20. Armén: Mathållning

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	39 500 000	36 589 099
1955/56 (statsliggaren s. 209)	36 400 000	
1956/57 (förslag)	27 000 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 7 100 000 kronor.

	Ökning
1. Ökat antal tjänstgöringsdagar	5 731 850
2. Höjda mathållningskostnader per tjänstgöringsdag	1 428 200
	7 160 050
	Avrundat 7 100 000

Motiv

1. Kostnadsökningen beräknas sålunda.

1955/56	Tjänstgöringsdagar		För 1955/56 beräknad dagskostnad	Summa kronor
	1956/57	ökning		
12 339 000	14 282 000	1 943 000	2,95	5 731 850

Det av arméintendenturförvaltningen angivna antalet tjänstgöringsdagar för budgetåret 1955/56 har framräknats med utgångspunkt i anvisat belopp, 36 400 000 kronor, och en beräknad dagskostnad av två kronor 95 öre.

Ämbetsverket utgår från att repetitionsövningarna under nästa budgetår skall ha samma omfattning som under innevarande budgetår.

2. Kostnadsökningen beräknas enligt följande.

Tjänstgöringsdagar 1956/57	Beräknad dagskostnad			Summa kronor
	1955/56	1956/57	ökning	
14 282 000	2,95	3,05	0,10	1 428 200

Av dagskostnadsbeloppet för budgetåret 1955/56 utgör två kronor 55 öre kostnad för normalportion och återstoden, 40 öre, övriga mathållningskostnader. För budgetåret 1956/57 räknar arméintendenturförvaltningen med en dagskostnad av två kronor 65 öre för normalportion och oförändrat 40 öre för övriga mathållningskostnader. Normalportionspriset har under budgetåret 1954/55 i medeltal uppgått till två kronor 60 öre. En tendens till stigande priser har varit rådande från och med hösten 1954. Med hänsyn härtill och med beaktande av en av statens jordbruksnämnd utarbetad prognos rörande prisutvecklingen under år 1955 och de åtta första månaderna av år 1956 har arméintendenturförvaltningen beräknat normalportionspriset för nästa budgetår till angivet belopp, två kronor 65 öre.

Departementschefen

I enlighet med arméintendenturförvaltningens förslag räknar jag för nästa budgetår med ett normalportionspris av två kronor 65 öre och ett

belopp för övriga mathållningskostnader av 40 öre per man och tjänstgöringsdag.

Med ledning av belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55, då antalet tjänstgöringsdagar beräknades till i runt tal 14 300 000, och med kännedom om dagskostnaden för mathållning under samma budgetår har jag ansett mig för nästa budgetår böra räkna med ett anslag av 38 000 000 kronor, därest anslaget skulle beräknas med utgångspunkt i det antal tjänstgöringsdagar som arméintendenturförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. Med hänsyn till vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår begränsas emellertid medelsbehovet under förevarande anslag. Jag beräknar att anslaget med anledning härav kan minskas med 11 000 000 kronor i förhållande till vad som eljest skulle ha erfordrats.

I enlighet med vad jag anfört i det föregående torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med 27 000 000 kronor, vilket innebär en minskning med 9 400 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Mathållning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 27 000 000 kronor.

[44] 21. Armén: Furagering

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	3 000 000	2 822 674
1955/56 (statsliggaren s. 210)	2 400 000	
1956/57 (förslag)	1 600 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 200 000 kronor.

Motiv

Vid beräkning av medelsbehovet för budgetåret 1956/57 utgår ämbetsverket från ett antal underhållsdagar av 437 000 för normalfoderstat 1 jämte normalströstaten (ridhästar) samt 429 400 för normalfoderstat 2 jämte normalströstaten (draghästar och remonter). Dagskostnaden beräknas till två kronor 85 öre för normalfoderstat 1 samt tre kronor för normalfoderstat 2. Utgifterna för normalfoderstaterna 1 och 2 utgör därför (1 245 450 + 1 288 200 =) 2 533 650 kronor. — Av dagskostnadsbeloppen utgör normalrationspriset två kronor 80 öre för normalfoderstat 1 och två kronor 95 öre för normalfoderstat 2, medan övriga furageringskost-

nader beräknas till fem öre. Följande normalfoderpriser har lagts till grund för beräkningen av normalrationspriset, nämligen 33 öre per kilogram fodersäd, 16 öre per kilogram hö och 8 öre per kilogram halm.

Arméintendenturförvaltningen räknar vidare med 32 600 kronor för gräsbetesrationer för remonter, beräknat efter 32 600 underhållsdagar och ett oförändrat rationspris av en krona, samt med 45 000 kronor för hundföda.

Det sammanlagda medelsbehovet beräknas således till $(2\,533\,650 + 32\,600 + 45\,000 =) 2\,611\,250$ kronor.

Emellertid räknar ämbetsverket med en minskning av de beräknade foderkostnaderna på grund av ökad omfattning av betesgång för stamhästar. Med hänsyn härtill samt till belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 beräknar ämbetsverket medelsbehovet till 2 200 000 kronor.

Departementschefen

Belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 uppgick till i runt tal 2 800 000 kronor. För nästa budgetår räknar arméintendenturförvaltningen med ett betydligt lägre antal underhållsdagar än det som beräknades för budgetåret 1954/55. Därjämte räknar ämbetsverket med väsentligt lägre normalrationspriser än de som varit rådande under sistförflutet budgetår. Med beaktande av angivna förhållanden anser jag mig kunna räkna med att anslaget skulle kunna begränsas till 2 000 000 kronor, därest det av arméintendenturförvaltningen angivna antalet underhållsdagar skulle läggas till grund för anslagsberäkningen. Vad jag inledningsvis föreslagit i fråga om repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår medför emellertid en minskning av antalet underhållsdagar. Jag räknar med att anslaget till följd härav skall kunna minskas med ytterligare 400 000 kronor till 1 600 000 kronor.

Chefen för armén har den 15 oktober 1955 lagt fram förslag beträffande omorganisation av Livregementets husarer. Jag har för avsikt att senare under riksdagen anmäla förslaget. Vid bifall till arméchefens förslag skulle en viss ökning av antalet underhållsdagar uppkomma. Ökningen synes emellertid ej vara så stor att hänsyn härtill behöver tagas vid beräkningen av förevarande anslag.

I enlighet med vad jag sålunda anfört torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med 1 600 000 kronor, vilket innebär en minskning med 800 000 kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: Furagering för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

[45] 22. Armén: Beklädnad m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 24 100 000	5 845 917	21 606 778
1955/56 (statsliggaren s. 211) ²	24 100 000		
1956/57 (förslag)	24 300 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 25 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 61 000 kronor.

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i runt tal 17 000 000 kronor bundna genom utlagda beställningar.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 15 400 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning
1. Ändrat antal tjänstgöringsdagar	273 400
2. Höjd dagskostnad	4 637 750
3. Ökat slitage av skidmateriel	150 000
4. Bristtäckning och modernisering m. m.	9 700 000
5. Omräkning	661 000
	15 422 150
	Avrundat 15 400 000

Motiv

1. Kostnadsökningen beräknas sålunda:

	Tjänstgöringsdagar		Ökning (+) minskning (—)	För 1955/56 beräknad dagskostnad	Summa kr.	
	1955/56	1956/57			Ökning (+)	minskning (—)
Värnpliktiga .	13 730 000	13 782 000	+ 52 000	1,70	+ 88 400	
Furirer	831 000	1 036 000	+ 205 000	1,00	+ 205 000	
Instruktörs- aspiranter .	239 000	219 000	— 20 000	1,00	— 20 000	
					+ 273 400	

I antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga har inräknats 70 000 tjänstgöringsdagar för blandavlönad musikpersonal.

2. Kostnadsökningen beräknas sålunda:

	Tjänstgöringsdagar 1956/57	Beräknad dagskostnad			Summa kr.
		1955/56	1956/57	ökning	
Värnpliktiga	13 782 000	1,70	1,95	0,25	3 445 500
Furirer	1 036 000	1,00	1,95	0,95	984 200
Instruktörsaspiranter	219 000	1,00	1,95	0,95	208 050
					+ 4 637 750

Rörande orsakerna till dagskostnadsbeloppets ökning anför arméintendenturförvaltningen i huvudsak följande. För budgetåret 1955/56 beräknade arméintendenturförvaltningen den verkliga dagskostnaden för beklädnad till 2 kronor 10 öre. Av detta belopp beräknades emellertid 33 öre motsvara kostnad för yllevoror, erhållna genom den anskaffning av sådana varor som verkställdes efter förslag av Kungl. Maj:t i proposition 1952: 85 (jfr prop. 1953: 1, bil. 6, s. 61—62). I avvaktan på vidare erfarenheter om prisutvecklingen m. m. räknade arméintendenturförvaltningen för innevarande liksom för närmast föregående budgetår med att till grund för anslagsberäkningarna skulle läggas dagskostnadsbelopp av en krona 70 öre för värnpliktiga samt en krona för furirer och instruktörsaspiranter, vilka båda sistnämnda personalkategorier har att erlægga ersättning för lånad beklädnad. För nästa budgetår beräknas den verkliga dagskostnaden med hänsyn till inträffade prisstegringar ha ökat till 2 kronor 21 öre. Då en del av de ylletyger som erhållits genom den förut nämnda anskaffningen förbrukats, kan dagskostnadsbeloppet under nästa budgetår endast minska med 25 öre. I avvaktan på vidare erfarenheter om prisutvecklingen m. m. föreslår arméintendenturförvaltningen, att ett dagskostnadsbelopp om en krona 95 öre lägges till grund för anslagsberäkningarna. Då jämväl vid beräkningen av dagskostnadsbeloppet för värnpliktiga hänsyn tagits till den ersättning för lånad beklädnad, som erlägges av furirer och instruktörsaspiranter, upptager arméintendenturförvaltningen samma dagskostnadsbelopp för dessa personalkategorier som för värnpliktiga.

3. För budgetåret 1955/56 har i staten för anslaget upptagits ett belopp av 350 000 kronor för skidmateriel. Den ökade förslitningen av skidor genom utbildning i tolkning efter motorfordon nödvändiggör enligt arméintendenturförvaltningen att ett belopp av 500 000 kronor beräknas för skidmateriel, vilket innebär en ökning med 150 000 kronor.

4. Arméchefen har i sitt förslag till intendenturmaterielplan för budgetåret 1956/57 räknat med ett belopp av 8 849 000 kronor efter prisläget den 1 januari 1954 för bristtäckning och modernisering m.m. av beklädnadsmateriel m. m. Med hänsyn till uppskattad ökning i material- och arbetskostnader efter 1955 års lönerörelse anses beloppet böra uppräknas med 10 % till (8 849 000 + 884 900 =) i runt tal 9 700 000 kronor. I det belopp — i runt tal 81 miljoner kronor — som enligt materielplanen beräknats

för bristtäckning m. m. har jämväl inräknats medel för vissa löpande kostnader för fredsverksamheten, som icke beaktas vid beräkningen av dagskostnadsbeloppen, såsom skyddsbeklädnad för kökspersonal m. fl.

5. I 1955 års statsverksproposition (bil. 6, s. 97—98) beräknades antalet tjänstgöringsdagar under innevarande budgetår till 13 730 000 för värnpliktiga, 831 000 för furirer och 239 000 för instruktörsaspiranter. Med utgångspunkt häri skulle med de av arméintendenturförvaltningen för innevarande budgetår beräknade dagskostnadsbeloppen ha erfordrats ($13\,730\,000 \times 1,70 + 831\,000 \times 1,00 + 239\,000 \times 1,00 =$) 24 411 000 kronor för beklädnad (utom skyddsbeklädnad). För budgetåret har enligt staten för anslaget anvisats 23 750 000 kronor. Mellanskillnaden ($24\,411\,000 - 23\,750\,000 =$) 661 000 kronor upptages här såsom ökning.

Med anledning av att arméintendenturförvaltningen vid sina anslagsberäkningar räknat med en relativt betydande ökning av anslaget med hänsyn till inträffade prisstegringar, har under hand ytterligare uppgifter beträffande prisutvecklingen m. m. inhämtats från ämbetsverket, varjämte utlåtande rörande prisutvecklingen inhämtats från *statens priskontrollnämnd*. Från arméintendenturförvaltningen har uppgivits att man i samband med tidigare anskaffningar kunnat spåra vilja från leverantörernas sida att i mellansäsong åtaga sig tillverkning till för staten fördelaktiga priser (såvitt kunnat bedömas huvudsakligen svarande mot fabrikanternas rörliga kostnader). Ett dylikt intresse synes emellertid enligt ämbetsverket icke längre föreligga. Priskontrollnämnden har förklarat sig i stort sett dela denna uppfattning. Priskontrollnämnden har jämväl sökt bedöma av arméintendenturförvaltningen angivna nyanskaffningskostnader för vissa viktigare beklädnadsartiklar. Vid denna granskning har nämnden icke funnit de upptagna anskaffningspriserna högre än vad som kan anses riktigt med hänsyn till nuvarande pris- och kostnadsläge.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen har föreslagit att de dagskostnadsbelopp som användes vid beräkningen av förevarande anslag upptages till en krona 95 öre för såväl värnpliktiga m. fl. som furirer m. fl. Motsvarande belopp beräknades i ämbetsverkets medelsäskanden för innevarande budgetår till en krona 70 öre för värnpliktiga m. fl. och en krona för furirer m. fl. Dagskostnadsbeloppens ökning föranledes dels av höjda priser dels ock av minskad tillgång på yllevaror från de inköp som skett med utnyttjande av det efter förslag i propositionen 1952: 85 anvisade anslaget för anskaffning av sådana varor. Arméintendenturförvaltningen har vidare — till skillnad från vad som tillämpats för innevarande budgetår — för nästa budgetår beaktat den ersättning, som furirer m. fl. har att erlagga för lånad beklädnad, vid framräknandet av dagskostnadsbeloppen såväl för

värnpliktiga m. fl. som för furirer m. fl. Ersättningen från furirer m. fl. har ämbetsverket upptagit till oförändrat belopp.

Jag anser mig i huvudsak kunna godtaga arméintendenturförvaltningens beräkningar. En höjning av dagskostnadsbeloppen är sålunda erforderlig med hänsyn till höjda priser och minskad tillgång på yllevaror. Då jag emellertid förutsätter att den ersättning som furirer m. fl. erlägger för lånad beklädnad höjes — jag vill i detta hänseende erinra om de grunder för ersättningens bestämmande som anges i 39 § statens allmänna avlöningsreglemente — kan en mindre nedräkning av dagskostnadsbeloppet ske.

Mot arméintendenturförvaltningens beräkning av medelsbehovet för skidmateriel har jag ej funnit anledning till erinran.

Arméintendenturförvaltningen har slutligen begärt en anslagshöjning med 9 700 000 kronor för att tillgodose medelsbehovet för bristtäckning och modernisering m. m. enligt det av arméchefen framlagda förslaget till intendenturmaterielplan. Som jag inledningsvis anfört tar jag icke nu ställning till detta förslag. I fråga om beklädnadsmaterielen har jag ej heller eljest ansett mig kunna tillstyrka att för nästa budgetår särskilda medel beräknas för bristtäckning och modernisering. Vid anslagsberäkningen tar jag emellertid hänsyn till att i kostnaderna för dessa ändamål i materielplanen inräknats vissa löpande kostnader för fredsverksamheten, vilka icke plägat beaktas vid bestämmandet av dagskostnadsbeloppen.

I enlighet med vad jag anfört i det föregående bör anslaget bestämmas till 30 000 000 kronor, om till grund för anslagsberäkningen lägges det antal tjänstgöringsdagar för olika personalkategorier som arméintendenturförvaltningen angivit. På grund av den minskning i repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår som jag inledningsvis föreslagit kommer emellertid antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl. att nedgå till i runt tal 10 885 000. Nedgången i antalet tjänstgöringsdagar medför att behovet av anslagsmedel minskar med 5 700 000 kronor till 24 300 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 200 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 24 300 000 kronor.

[46] 23. *Armén: Inventarier m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	2 900 000	2 336 265	1 347 230
1955/56 (statsliggaren s. 212)	3 100 000		
1956/57 (förslag)	3 350 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 550 000 kronor.

	Ökning
1. Ändrat antal tjänstgöringsdagar	58 200
2. Ökad kostnad per tjänstgöringsdag	282 820
3. Höjda priser i övrigt:	
a) expeditionsinventarier	100 000
b) filter	190 000
4. Bristtäckning och modernisering m. m. av materiel enligt föreslagna materielplan:	
a) inventarier	1 100 000
b) förplägnadsmateriel	820 000
	2 551 020
	Avrundat 2 550 000

Motiv

1. Kostnadsökningen beräknas sålunda.

	Tjänstgörings- (underhålls-)dagar	ökning (+) minskning(—)	För 1955/56 beräknad dagskostnad	Summa kr.
	1955/56	1956/57		
Inventarier.....	13 500 000	14 000 000	+ 500 000	0,07 + 35 000
Förplägnadsmateriel				
för personal ...	13 963 250	14 282 000	+ 318 750	0,08 + 25 500
för hästar	1 129 000	899 000	— 230 000	0,01 — 2 300
				+ 58 200

I antalet tjänstgöringsdagar för beräkning av kostnaderna för förplägnadsmateriel för personal är inräknade 500 000 tjänstgöringsdagar för normalt icke portionsberättigad personal.

Antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1955/56 för inventarier och förplägnadsmateriel för personal har av arméintendenturförvaltningen upptagits med det antal som med en dagskostnad av sju respektive åtta öre inrymmes i det anvisade anslaget.

2. Kostnadsökningen beräknas enligt följande.

	Tjänstgörings- dagar	Beräknad dagskostnad			Summa kronor
	1956/57	1955/56	1956/57	ökning	
Inventarier.....	14 000 000	0,07	0,08	0,01	140 000
Förplägnadsmateriel					
för personal....	14 282 000	0,08	0,09	0,01	142 820
					<u>282 820</u>

I sina anslagsäskanden för innevarande budgetår föreslog arméintendenturförvaltningen att dagskostnaden för tjänstgöringsdag för inventarier samt för förplägnadsmateriel för personal skulle beräknas till åtta respektive nio öre, i båda fallen innebärande en höjning med ett öre. Ämbetsverket framställer nu ånyo detta förslag och förklarar därvid, att erfarenheterna från de senast förflutna budgetåren ger belägg för att dagskostnadsbeloppen måste höjas. Dagskostnadsbeloppen har sålunda varit oförändrade sedan budgetåret 1952/53, medan anskaffningskostnaderna för de inventarier, som ingår i förläggningslokaler m. m., därefter stigit med i runt tal 20 %.

3. Vid beräkning av medelsbehovet under anslaget för innevarande budgetår har upptagits ett fast belopp av 775 000 kronor för anskaffning och underhåll av expeditionsmateriel. I sitt förslag till intendenturmaterielplan har arméchefen för ändamålet räknat med ett belopp av 800 000 kronor efter prisläget den 1 januari 1954. Efter den 1 januari 1955 har emellertid anskaffningspriserna för expeditionsinventarier höjts med 11,5 %. Med hänsyn härtill beräknar arméintendenturförvaltningen ett belopp av 875 000 kronor för expeditionsinventarier.

I sina medelsäskanden för innevarande budgetår hemställde arméintendenturförvaltningen om medel för återanskaffning av 10 000 filter såsom delersättning för vissa filter, som i samband med översvämningarna i Nederländerna under februari månad 1953 ställts till nederländska statens förfogande. För ändamålet har ett belopp av 200 000 kronor inräknats i innevarande budgetårs anslag (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 100—101). Arméintendenturförvaltningen förutsätter, att jämväl nästa budgetår 10 000 filter skall återanskaffas. På grund av prisutvecklingen inom textilbranschen beräknas emellertid denna anskaffning nu draga en kostnad av 390 000 kronor, innebärande en ökning med $(390\,000 - 200\,000 =)$ 190 000 kronor.

4. I sitt förslag till intendenturmaterielplan har arméchefen för budgetåret 1956/57 för bristtäckning och modernisering m. m. av inventarier och förplägnadsmateriel räknat med belopp av 1 000 000 kronor respektive 745 000 kronor. På grund av inträffade kostnadsstegringar anses dessa belopp böra höjas med i runt tal 10 % till 1 100 000 kronor respektive 820 000 kronor.

I det för bristtäckning m. m. beräknade sammanlagda beloppet — omkring 8,8 miljoner kronor — under de sju budgetår planen föreslagits skola omfatta ingår kostnader för anskaffning av, bland annat, förläggningsmateriel m. m. till följd av den beräknade ökningen av värnpliktskontingenten, förplägnadsmateriel för arméns etapporganisation samt expeditionsmateriel för fältbruk.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen har upprepat tidigare framställda förslag att dagskostnadsbeloppen för inventarier och förplägnadsmateriel måtte upptagas till åtta respektive nio öre, i båda fallen innebärande en höjning med ett öre. Med hänsyn till inträffade prisstegringar finner jag den föreslagna höjningen motiverad och biträder ämbetsverkets förslag.

För anskaffning m. m. av expeditionsinventarier har jag med hänsyn till prisstegringarna funnit en höjning till 850 000 kronor erforderlig.

Jag finner mig icke kunna tillstyrka att för nästa budgetår beräknas högre belopp för återanskaffning av filter än under innevarande budgetår.

Såsom jag i det föregående anført tager jag icke nu ställning till det förslag till intendenturmaterielplan som arméchefen lagt fram. Jag finner det emellertid angeläget att en begränsad anskaffning av viss från mobileringsynpunkt särskilt viktig förplägnadsmateriel sker. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma om anskaffningsverksamhetens inriktning inom ramen för det belopp som kan avses för ändamålet.

I skrivelse den 13 maj 1955 har arméintendenturförvaltningen anmält behov av medel för snabbkopieringsapparater, som ansetts böra anskaffas i samband med en av statens organisationsnämnd verkställd översyn av organisationen av stabs- och förvaltningstjänsten i fred vid arméns förband. Medelsbehovet för ändamålet har för nästa budgetår angivits till 32 000 kronor. Jag har för avsikt att senare återkomma med en redogörelse för organisationsundersökningarna och därav betingade åtgärder. I detta sammanhang räknar jag emellertid med att behovet av medel för anskaffning av snabbkopieringsapparater under nästa budgetår tillgodoses från förevarande anslag.

I enlighet med vad jag anført i det föregående har jag beräknat medelsbehovet under förevarande anslag vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén till 3 700 000 kronor. Med hänsyn till vad jag inledningsvis föreslagit i fråga om repetitionsövningarnas omfattning under nästa budgetår kan emellertid anslaget begränsas till 3 350 000 kronor, vilket innebär en besparing med 350 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 250 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 3 350 000 kronor.

[47] 24. Armén: Tvätt

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 600 000	3 333 218
1955/56 (statsliggaren s. 214)	2 800 000	
1956/57 (förslag)	2 400 000	

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor. Ämbetsverket räknar därvid med att höjda tvättpriser såväl vid förbandens tvättinrättningar som vid försvarets fabriksverks inrättningar i viss utsträckning skall uppvägas av en minskning i antalet tjänstgöringsdagar. Antalet tjänstgöringsdagar beräknar ämbetsverket till 13 782 000.

Med hänsyn till belastningen på anslaget under föregående budgetår synes mig ett anslag av den storlek arméintendenturförvaltningen föreslagit icke vara tillfyllest vid en utbildningsverksamhet inom armén av samma omfattning som under innevarande budgetår. Med beaktande jämväl av att i belastningen ingår en utgift av engångskaraktär om i runt tal 300 000 kronor — vilken enligt min mening borde ha underställts Kungl. Maj:ts prövning — har jag beräknat medelsbehovet för nästa budgetår vid oförändrad utbildningsverksamhet till 3 100 000 kronor. Såsom jag tidigare anfört räknar jag emellertid på grund av begränsningen av repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår med att antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga kommer att bli i runt tal 2 900 000 lägre än det antal som arméintendenturförvaltningen förutsatt vid sina anslagsberäkningar. Den på grund härav uppkommande minskningen av anslagsbehovet beräknar jag till 700 000 kronor, varför anslaget bör uppföras med 2 400 000 kronor. För att den tvättkapacitet vid förbandens tvättanstalter, som friställes till följd av begränsningen av repetitionsövningsverksamheten, skall kunna utnyttjas, räknar jag med att dessa tvättanstalter skall åta sig tvätt för civila beställares räkning. Härigenom inflytande inkomster torde få tillföras förevarande anslag, varvid medelsåtgången minskar. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för anslaget.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget minskas med 400 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Armén: Tvätt* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

[48] 25. Armén: Övningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	28 700 000	31 286 606	3 603 657
1955/56 (statsliggaren s. 215)	28 000 000		
1956/57 (förslag)	23 000 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i runt tal 1 500 000 kronor bundna.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 5 500 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda priser och löner	300 000
2. Höjda järnvägstaxor	300 000
3. Nya utbildningsanordningar m. m.	475 000
4. Ökad omfattning av fälttjänstövningar	2 020 000
5. Vissa stabstjänstövningar	250 000
6. Tidigarelagd repetitionsövning	620 000
7. Anskaffning av reservdelar för målflygplan	200 000
8. Övergång till readrivna målflygplan m. m.	100 000
9. Ökad drivmedelsförbrukning	1 100 000
10. Kostnader för rökolja överföres från annat anslag	150 000
	5 515 000
	Avrundat 5 500 000

Motiv

1. På grund av uppskattad ökning av arbets- och materialkostnader anses den del av övningsanslaget, som främst avses för kostnader för övningsmateriel m. m. — beräknad till 3 000 000 kronor — böra uppräknas med 10 % eller 300 000 kronor.

2. Kostnaderna för militärtransporter på järnväg har höjts med tio procent. Då de verkliga kostnaderna för sådana transporter budgetåret 1953/54 utgjorde omkring 3 000 000 kronor, beräknas kostnadsökningen till 300 000 kronor.

3. Under åren 1955 och 1956 beräknas ett flertal lektionssalar komma att färdigställas. Därvid uppstår kostnader för inredningsarbeten m. m. Vidare erfordras enligt arméintendenturförvaltningen nya utbildningsanordningar för övningar i skydd mot vissa stridsmedel, övningsbanor för tunga stridsvagnar m. m. För nu nämnda ändamål samt för underhåll och komplettering av befintliga utbildningsanordningar beräknar arméintendenturförvaltningen 600 000 kronor erforderliga. Då under innevarande budgetår endast 125 000 kronor kan utnyttjas för motsvarande ändamål, ökar medelsbehovet med i runt tal 475 000 kronor.

4. Hösten 1956 avses en större arméfälttjänstövning skola anordnas, vilket medför merkostnader för transporter m. m. i förhållande till de årliga militärområdesvisa fälttjänstövningarna. Merkostnaderna beräknas till 1 120 000 kronor för inlejdning av motorfordon och 900 000 kronor för övriga transporter m. m. Sammanlagt erfordras alltså för genomförande av den planerade arméfälttjänstövningen en anslagshöjning av (1 120 000 + 900 000 =) 2 020 000 kronor.

5. Vissa stabstjänstövningar med högre staber planeras äga rum under budgetåret 1956/57. För arméns del beräknas kostnaderna till 250 000 kronor.

6. Första tjänstgöringen för värnpliktiga i allmänhet börjar i mitten av maj månad. Dessa värnpliktiga rycker ut i mitten av mars månad följande år. För närvarande anordnas repetitionsövningar i uppehållet mellan åldersklassens in- och uttryckning. Arméintendenturförvaltningen föreslår att tiden för repetitionsövningarna framflyttas till februari och mars månader. De merkostnader som därvid uppkommer beräknas till 400 000 kronor för förläggning m. m. och 220 000 kronor för ökad inlejdning av motorfordon. Sammanlagt skulle alltså vid bifall till ämbetsverkets förslag uppkomma en kostnadsökning av 620 000 kronor.

7. En påbyggnad av reservdelslagret för de flygplan, varmed huvud delen av målflygningen för närvarande utföres och även under de närmaste åren kommer att utföras, anses erforderlig. Medelsbehovet i sin helhet för ändamålet beräknas till 500 000 kronor, varav 300 000 kronor belöper på armén. För budgetåret 1956/57 föreslås 200 000 kronor skola tillföras förevarande anslag.

8. Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 15 april 1955 skall två snabbgående, readrivna målflygplan anskaffas. Övergången till readrivna målflygplan medför viss kostnadsökning till följd av ökad drivmedelsförbrukning. Därjämte har entreprenörens lönekostnader stegrats. Kostnadsökningen uppgår sammanlagt till 100 000 kronor.

9. Arméintendenturförvaltningen finner det angeläget att drivmedelstilldelningen ökas i takt med arméns ökade motorisering. Ämbetsverket anför, att under budgetåret 1954/55 starka krav på ökad drivmedelstilldelning framförts från såväl militärbefälhavare som förbandschefer, enär utbildningen eljest icke kan bedrivas tillfredsställande. För drivmedel räknar ämbetsverket därför för nästa budgetår med en ökning av 1 100 000 kronor.

10. Förvaltningen av rökolja har från och med innevarande budgetår överflyttats från armétygförvaltningen till arméintendenturförvaltningen. Kostnaderna för rökolja för övningar bör därför enligt ämbetsverket bestridas från förevarande anslag i stället för från anslaget till Anskaffning av tygmateriel m. m. Medelsbehovet för ändamålet beräknas till 150 000 kronor.

I särskild skrivelse den 29 oktober 1955 har *armétygförvaltningen* gjort framställning om viss om disposition av de medel som anvisats för anskaffning av rökolja m. m. Ämbetsverket har därvid föreslagit, att ett belopp av 6 965 000 kronor av reservationsbehållningen under anslaget till Anskaffning av tygmateriel m. m. skall överföras till anslag, som står till arméintendenturförvaltningens förfogande, samt att för beställningar av tygmateriel m. m. erhållna bemyndiganden skall minskas med samma belopp. Samtidigt har armétygförvaltningen hemställt att arméns tioårsplan för anskaffning av tygmateriel skall minskas med 6 750 000 kronor.

Departementschefen

Vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén torde en höjning av förevarande anslag vara ofrånkomlig. Medelsbehovet ökar till följd av inträffade löne- och prisstegringar. En ökad medelstildelning för drivmedel synes vidare påkallad. Även för målflygning måste medelstildelningen ökas. Enligt min mening skulle anslaget vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén uppföras med 30 000 000 kronor.

Till följd av den nedskärning av repetitionsövningsverksamheten, som jag inledningsvis omnämnt, begränsas emellertid medelsbehovet under förevarande anslag. Den härigenom uppkommande besparingen beräknar jag till 7 000 000 kronor.

Då jag sålunda föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med 23 000 000 kronor, förutsätter jag att kostnaderna för planerade stabstjänstövningar bestrides inom anslaget. Anskaffning av rökolja torde allttjämt få ske med anlitande av anslaget till anskaffning av tygmateriel. De av ämbetsverken i denna fråga framlagda förslagen kan jag alltså icke tillstyrka.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget minskas med 5 000 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Övningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 000 kronor.

[49] 26. *Armén: Ökning av drivmedelslagringen*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	7 000 000	1 880 872	8 119 128
1955/56 (statsliggaren s. 216)	100		
1956/57 (förslag)	100		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 icke till någon del bunden.

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor.

I särskild skrivelse den 12 augusti 1955 har arméintendenturförvaltningen närmare redogjort för medelsbehov m. m. beträffande lagerhållningen av drivmedel för armén. Av skrivelsen framgår bland annat följande. Av de två nytillkommande drivmedelsanläggningar, för vilkas fyllande medel anvisats för budgetåret 1954/55 (jfr prop. 1954: 1, bil. 6, s. 69), har under budgetåret den ena anläggningen färdigställts och fyllts med drivmedel. Härvid har medelsåtgången blivit mindre än vad ämbetsverket beräknat huvudsakligen på grund av att anläggningens omfattning minskats något och på grund av att ett fördelaktigt pris erhållits. Be-

sparingen beräknar ämbetsverket till omkring 410 000 kronor. Å andra sidan ökar medelsbehovet för drivmedelslagringen genom höjda priser på rökolja (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 105 och 106) med i runt tal 3 600 000 kronor. Enligt ämbetsverkets beräkningar har alltså behovet av anslagsmedel för drivmedelslagring, som tidigare angivits till 7 155 000 kronor (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 106), ökats till (7 155 000 — 410 000 + 3 600 000 =) 10 345 000 kronor. Enär emellertid medelsförbrukningen under nästa budgetår beräknas kunna tillgodoses av tillgängliga medel, föreslår ämbetsverket att anslaget för budgetåret uppföres med endast ett formellt belopp.

Departementschefen

Såsom framgår av vad jag anfört vid behandlingen av närmast föregående anslag förutsätter jag att anslaget till anskaffning av tygmateriel m. m. anlitas för anskaffning av rökolja. I övrigt är jag icke beredd att taga ställning till de av arméintendenturförvaltningen anmälda medelsbehoven under förevarande anslag. Med hänsyn till vad ämbetsverket anfört rörande medelsförbrukningen under nästa budgetår tillstyrker jag, att anslaget uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[50] 27. *Armén: Drivmedelsförråd m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 200 000	1 825 291
1955/56 (statsliggaren s. 216)	2 350 000	
1956/57 (förslag)	2 525 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 175 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda löner	65 000
2. Höjda frakttaxor	110 000
	175 000

Motiv

1. Av beloppet utgör 62 000 kronor merkostnader i anledning av 1955 års löneökningar för statsanställda och 3 000 kronor kostnader för löneklassuppflyttningar.

2. Kostnadshöjningen föranledes av år 1955 genomförd höjning av järnvägsfraktsatserna med tio procent.

Departementschefen

I likhet med arméintendenturförvaltningen beräknar jag medelsbehovet under förevarande anslag till 2 525 000 kronor. Jag avser att vid behandlingen av närmast följande anslagspunkt lämna en redogörelse för chefens för armén förslag till intendenturmaterielplan, såvitt det rör anslaget till anskaffning av drivmedelsutrustning. I detta sammanhang vill jag emellertid, med anledning av att chefen för armén i intendenturmaterielplanen under anslaget till anskaffning av drivmedelsutrustning räknat medel för vissa kostnader av underhållskaraktär, vilka för närvarande bestrides från förevarande anslag, påpeka att jag ej räknar med någon ändring av sådan innebörd. Jag förutsätter alltså att löpande underhållskostnader i samma utsträckning som för innevarande budgetår bestrides från förevarande anslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning fastställa stat för anslaget. Under erinran om att anslagshöjningen utgör 175 000 kronor hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 525 000 kronor.

[51] 28. Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	225 000	121 955	234 377
1955/56 (statsliggaren s. 217)	1 000 000		
1956/57 (förslag)	2 000 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

I sitt förenämnda förslag till intendenturmaterielplan har *chefen för armén* under anslaget till anskaffning av drivmedelsutrustning beräknat medelsbehovet under budgetåren 1956/63 — efter prisläget den 1 januari 1954 — till i runt tal 3,9 miljoner kronor för den löpande fredstjänsten, fördelat med 560 000 kronor på varje budgetår, och till i runt tal 17,6 miljoner kronor för täckande av brister m. m., fördelat med 4 240 000 kronor på budgetåret 1956/57 och 2 226 000 kronor på vart och ett av de följande sex budgetåren.

Av det för den löpande fredstjänsten beräknade årliga medelsbehovet, 560 000 kronor, hänför sig 300 000 kronor till återanskaffning av krigsmateriel, som förbrukas under fredsövningar, 55 000 kronor till återanskaffning av förbrukade elmätare vid förbanden, 44 000 kronor till återanskaffning av materiel för distributionsanläggningar, 10 000 kronor till återanskaffning av hanteringsmateriel för drivmedelsförråd, 40 000 kronor till omgalvanisering av bensinfat, som årligen blir i behov av omgalvanisering, samt 111 000 kronor till diverse andra löpande underhållskostnader. För sistnämnda två

ändamål har för innevarande budgetår medel anvisats under anslaget Drivmedelsförråd m. m.

Av det för bristtäckning m. m. beräknade medelsbehovet under sjuårsperioden, 17,6 miljoner kronor, belöper i runt tal 0,6 miljon kronor på kostnader för fredsverksamheten. Medel har sålunda beräknats för utökning av antalet elmätare vid förbanden och av tillgången på hanteringsmateriel samt för omgalvanisering av ett antal bensinfat som för närvarande är i behov av omgalvanisering. Återstående belopp, 17 miljoner kronor, erfordras för att täcka brister i drivmedelsutrustningen för krigsorganisationen. Arméchefen anför i denna del i huvudsak följande. Bristerna i förhållande till nu gällande krigsorganisation är allvarliga särskilt i vad det gäller materiel för distribution av drivmedel. Den reviderade krigsorganisation för vilken tygmateriel håller på att anskaffas enligt arméns tioårsplan för anskaffning av tygmateriel kännetecknas av en ytterligare motorisering (traktorisering). Behovet av intendenturmateriel för drivmedelstjänsten ökar därför i förhållande till gällande krigsorganisation. En effektiv drivmedelsförsörjning är en förutsättning för att arméns ökade rörlighet skall kunna tillgodogöras. Det är därför nödvändigt att behoven av distributionsmateriel fyllas i takt med de organisatoriska förändringar, som genomföres efter hand som tygmaterielanskaffningen det medger. En närmare redogörelse för medelsbehovet för krigsorganisationen torde icke böra lämnas till statsrådsprotokollet. Upplýsningar i denna fråga torde därför få inhämtas genom de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

I sina medelsäskanden för nästa budgetår hemställer *arméintendenturförvaltningen*, att förevarande anslag höjes med 4 280 000 kronor. Ämbetsverket har beräknat medelsbehovet med utgångspunkt i arméchefens förslag till intendenturmaterielplan. Med hänsyn till beräknade prisökningar efter den 1 januari 1954 har ämbetsverket dock uppräknat den i planen upptagna årskvoten med i runt tal 10 % och anger i enlighet härmed medelsbehovet för den löpande fredstjänsten till 610 000 kronor och för bristtäckning m. m. till 4 670 000 kronor. Med hänsyn till de avsevärda besparingar, som anses kunna ernås vid utläggande av större materielbeställningar i ett sammanhang, hemställer *arméintendenturförvaltningen* vidare om bemyndigande att utlägga beställningar på materiel för drivmedelstjänsten inom ramen för intendenturmaterielplanen till ett belopp av 12 015 800 kronor, vilket motsvarar summan av de belopp som i materielplanen upptagits för budgetåren 1956/60 jämte uppräkning på grund av ökade material- och lönekostnader.

Departementschefen

Vid anmälan av anslaget Armén: Drivmedelsförråd m. m. har jag framhållit, att löpande underhållskostnader alltså bör bestridas från nämnda anslag.

Som jag inledningsvis anmält tager jag icke nu ställning till det av arméchefen framlagda förslaget till intendenturmaterielplan. Chefen för armén har emellertid särskilt framhållit att bristerna i fråga om drivmedelsutrustning för krigsorganisationens behov är allvarliga samt att arméns fortlöpande motorisering gör bristerna än mer kännbara. Med hänsyn till vikten av att säkerställa arméns drivmedelsförsörjning i krig finner jag det nödvändigt att ytterligare materiel för drivmedelshantering m. m. anskaffas för krigsorganisationens behov. Det är mig emellertid icke möjligt att tillstyrka ett anslag av den storlek arméintendenturförvaltningen föreslagit. Jag föreslår att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 2 000 000 kronor. Därvid bör enligt mina beräkningar ett belopp av omkring 1 750 000 kronor kunna tagas i anspråk för anskaffning av krigsutrustning. Då fördelar bör kunna vinnas genom att större beställningar utlägges i ett sammanhang, föreslår jag vidare att riksdagens bemyndigande utverkas att låta utlägga beställningar på materiel för krigsutrustning intill ett belopp av 4 500 000 kronor utöver anvisade medel. Jag förutsätter att beställningsverksamheten anordnas på ett sådant sätt att betalningsutfallet fördelas i huvudsak jämnt på de tre budgetåren 1957/60. Det torde i övrigt få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning besluta om anskaffningsverksamhetens inriktning.

Anslagsökningen utgör 1 000 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för drivmedelstjänsten i krig må utläggas inom en kostnadsram av 4 500 000 kronor.

ANSKAFFNING OCH VÅRD AV HÄSTAR M. M.

[52] 29. **Armén: Remonterings.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 400 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget för budgetåret 1956/57 uppföres med 545 000 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen 1955:110 framlagt förslag rörande, bland annat, ändrad organisation av kavalleriet m. m., har riksdagen (skr. nr 300) under vissa av statsutskottet (SU nr 128) angivna förutsättningar godkänt Kungl. Maj:ts förslag i ämnet. Riksdagens beslut har bland annat avseende på organisationen av remontdepåerna och ridskolan. I dessa frågor har Kungl. Maj:t ännu ej fattat beslut. Enär ställningstagandet i

dessas frågor kan påverka medelsbehovet under förevarande anslag, bör detta i riksstatsförslaget uppföras med endast beräknat belopp. Därvid upptager jag anslaget till oförändrat belopp, 400 000 kronor.

Jag hemställer alltså att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Remontering* för budgetåret 1956/57 beräkna ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

[53] 30. **Armén: Uttagning av hästar**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	130 000	88 644
1955/56 (statsliggaren s. 219)	100 000	
1956/57 (förslag)	75 000	

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. På grund av häststockens nedgång beräknar ämbetsverket, att antalet för nästa budgetår erforderliga hästbesiktningsmän skall utgöra 25 mot 28 för innevarande budgetår och 34 för budgetåret 1954/55.

Departementschefen

Med hänsyn till belastningen under de senast förflutna budgetåren och förväntad minskning i behovet av hästbesiktningsmän torde anslaget kunna reduceras. Jag föreslår att anslaget uppföres med 75 000 kronor, vilket innebär en minskning med 25 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Uttagning av hästar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

[54] 31. **Armén: Veterinärvård**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	185 000	135 548	168 532
1955/56 (statsliggaren s. 219)	185 000		
1956/57 (förslag)	150 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer att anslaget minskas med 31 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskat antal underhållsdagar för hästar		26 880
2. Minskad dagskostnad		10 668
3. Medel för hovbeslagets utförande vid ridskolan erfordras ej längre		6 000
4. Medel för viss engångsanskaffning erfordras ej längre		5 000
5. Ökad anskaffning av djurläkemedel	17 000	
	17 000	48 548
		— 31 548
	Avrundat	— 31 000

Motiv

1. Kostnadsminskningen beräknas sålunda.

1955/56	Underhållsdagar 1956/57	minskning	För 1955/56 beräknad dagskostnad, kronor	Summa kronor
1 129 000	889 000	240 000	0,112	26 880

2. Minskningen hänför sig till kostnaden per underhållsdag för hästar och beräknas sålunda.

1955/56	1956/57	minskning	Underhållsdagar 1956/57	Summa kronor
0,112	0,1	0,012	889 000	10 668

Minskningen av dagskostnaden anses möjlig på grund av befintligt överskott av vissa materiellslag.

3. Hovbeslaget vid ridskolan avses i fortsättningen skola utföras av fast anställd hovslagare.

4. Ifrågakvarande engångsanskaffning har avsett veterinärmateriel för hundskolans sjukstall.

5. I anslaget för budgetåret 1955/56 ingår ett belopp av 23 000 kronor som avses för att i viss omfattning tillgodose av arméintendenturförvaltningen anmält behov av engångsanskaffning av djurläkemedel såsom mobiliseringsreserv (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 110—111). Arméintendenturförvaltningen förutsätter, att anskaffning av djurläkemedel för budgetåret 1956/57 skall ske i den omfattning chefen för armén räknat med i sitt förslag till intendenturmaterielplan, eller till ett belopp av 40 000 kronor. Som ökning uppföres (40 000 — 23 000 =) 17 000 kronor.

Departementschefen

Såsom jag inledningsvis anført tager jag icke nu ställning till den av arméchefen framlagda intendenturmaterielplanen.

Jag föreslår att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 150 000 kronor. Det torde därvid bli möjligt att tillgodose behovet av en-

gångsansskaffning av djurläkemedel i något större omfattning än under innevarande budgetår.

Äberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget minskas med 35 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Veterinärvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[55] 32. *Armén: Hundväsendet*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	60 000	48 475	25 475
1955/56 (statsliggaren s. 219)	60 000		
1956/57 (förslag)	60 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

I enlighet med förslag av arméintendenturförvaltningen torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hundväsendet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

TYGMATERIEL M. M.

[56] 33. *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 272 500 000	314 490 017	107 714 309
1955/56 (statsliggaren s. 220) ²	280 000 000		
1956/57 (förslag)	280 000 000		

¹ Därutöver 95 000 kronor överförda från anslag under tolfte huvudtiteln.

² Därutöver 270 000 kronor överförda från anslag under tolfte huvudtiteln.

Enligt beslut vid 1953 års riksdag (prop. 1953: 1, bil. 6, s. 80 o. f.; rskr. 1953: 4) skall anskaffningen av tygmateriel m. m. för armén under budgetåren 1953/63 ske enligt plan och till en sammanlagd kostnad av 3 100 miljoner kronor. Från och med budgetåret 1954/55 bestrides emellertid vissa lönekostnader, för vilka medel upptagits i förenämnda tioårsplan, från avlöningsanslag. Härigenom uppkommande kostnadsminskning under förevarande anslag uppgår för budgetåren 1954/63 till 76,5 miljoner kronor. Från anslag under tolfte huvudtiteln har för budgetåren 1954/56 överförts belopp om tillhoppa 365 000 kronor för täckande av merkostnader med anledning av 1955 års lönerrevision för statstjänstemän. Ifrågavarande belopp är att anse såsom ett utökat bemyndigande men upptages icke här såsom en

utökning av tioårsplanens ram. Den sammanlagda kostnaden för anskaffning av tygmateriel m. m. enligt nämnda tioårsplan uppgår således till (3 100 — 76,5 =) 3 023,5 miljoner kronor.

Arméförvaltningen (armétygförvaltningen) har för budgetåren 1947/55 bemyndigats beställa tygmateriel m. m. för 2 104,045 miljoner kronor. För att bestrida kostnaderna för ifrågavarande beställningar har anvisats tillhopa 1 093,845 miljoner kronor. I nu angivna belopp har inräknats det belopp av 95 000 kronor som för budgetåret 1954/55 tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln. Den 30 juni 1955 saknades således betalningsmedel för beställningsbemyndiganden till ett belopp av (2 104,045 — 1 093,845 =) 1 010,200 miljoner kronor.

För innevarande budgetår har riksdagen medgivit att beställningar får utläggas till en kostnad av 154 miljoner kronor. Från anslag under tolfte huvudtiteln har vidare överförts 270 000 kronor. I betalningsmedel har anvisats 280,270 miljoner kronor. Den 30 juni 1956 kommer således enligt hittills meddelade beslut beställningar till ett värde av 1 010,200 + 154,270 — 280,270 =) 884,200 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

För att utlägga beställningar på materiel m. m., upptagen i tioårsplanen, har — från anslag under tolfte huvudtiteln överförda medel icke inräknade — hittills lämnats bemyndiganden på sammanlagt (850,0 + 392,5 + 154,0 =) 1 396,5 miljoner kronor. För att slutföra de i planen upptagna anskaffningarna erfordras således ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av (3 023,5 — 1 396,5 =) 1 627,0 miljoner kronor.

Den 1 oktober 1955 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 357 miljoner kronor icke utnyttjade.

Armétygförvaltningen hemställer i sina medelsäskanden för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 256,5 miljoner kronor samt om ett anslag av 297 miljoner kronor. Ämbetsverket avser att utnyttja bemyndigandet för fortsatt beställningsverksamhet inom ramen för fastställd plan och enligt följande uppställning.

1. Komplettering och förnyelse av tygmateriel m. m.		
Vapenmateriel m. m.	70 900 000	
Fordonsmateriel m. m.	39 900 000	
Fältarbetsmateriel m. m.	11 080 000	
Signalmateriel m. m.	46 350 000	
Verkstadsutrustning m. m.	500 000	
Utbildningsmateriel m. m.	2 250 000	
Ersättning för avgången tygmateriel m. m.	2 500 000	
Ammunition m. m.	62 020 000	235 500 000
2. Ammunition för övningar		9 000 000
3. Forskning och försök.....		12 000 000
Summa kronor		256 500 000

I särskild skrivelse den 13 augusti 1955 anger ämbetsverket hur beloppen fördelar sig på viktigare anskaffningar. Närmare redogörelse härför torde icke böra lämnas till statsrådsprotokollet. Upplysningar i ämnet torde därför få inhämtas genom de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Ämbetsverket anför att storleken av det av verket äskade beställningsbemyndigandet avvägs med hänsyn till möjligheterna att frambringa fullständigt tekniskt underlag samt tillgången på betalningsmedel. Det begärda betalningsanslaget överensstämmer med det anslag som överbefälhavaren beräknat i sina riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling.

Departementschefen

Armétygförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 256,5 miljoner kronor och ett anslag av 297 miljoner kronor. Beställningsbemyndigandet avser ämbetsverket att utnyttja för ytterligare beställningar av materiel och ammunition m. m. inom ramen för den av 1953 års riksdag godkända planen för tygmaterielanskaffning för armén.

Som jag inledningsvis anført räknar jag för nästa budgetår med att beställningar utlägges till ett belopp av 215 miljoner kronor samt att anslaget uppföres med 280 miljoner kronor. Anskaffningsverksamheten under nästa budgetår bör bedrivas på grundval av den av riksdagen godkända planen.

Vid bifall till mitt förslag kommer den 30 juni 1957 bemyndiganden om sammanlagt $(884,2 + 215,0 - 280,0 =)$ 819,2 miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel. För materielplanen kommer vid samma tidpunkt att ha lämnats bemyndiganden till ett belopp av $(1\,396,5 + 215,0 =)$ 1 611,5 miljoner kronor. För att slutföra anskaffningen av den i planen upptagna materielen erfordras således ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(3\,023,5 - 1\,611,5 =)$ 1 412,0 miljoner kronor.

Vid anmälan i det föregående av arméns övningsanslag har jag behandlat framförda förslag om överföring av medel för anskaffning av rökolja från förevarande anslag till andra anslag. Jag har därvid uttalat att anskaffning av rökolja alltjämt bör ske med anlitande av medel under förevarande anslag.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 215 000 000 kronor;

b) till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 280 000 000 kronor.

[57] 34. Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 68 500 000	71 425 212	30 750 079
1955/56 (statsliggaren s. 221) ²	70 500 000		
1956/57 (förslag)	66 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 177 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 430 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Från och med innevarande budgetår har medel beräknats under förevarande anslag för kostnader för den förrådsorganisation, som i samband med den av 1954 års riksdag beslutade omorganisationen av försvarets centrala förvaltning överförts från krigsmaterielverket till armétygförvaltningen. Motsvarande kostnader hade under närmast föregående budgetår huvudsakligen bestritts från ett särskilt anslag Armétygförvaltningen: Förrådsorganisationen m. m. Detta anslag var för budgetåret 1954/55 uppfört med 2 400 000 kronor (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 114—115).

Yrkande

Armétygförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 4 000 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda löner	2 500 000
2. Ökad verksamhet	1 500 000
	4 000 000

Motiv

1. Den ökning av lönekostnaderna som uppkommer till följd av 1955 års lönerrevision beräknas av armétygförvaltningen till 2 530 000 kronor. Av beloppet hänför sig i runt tal 400 000 kronor till tjänstemannalöner och i runt tal 2 100 000 kronor till löner åt kollektivavtalsanställd personal.

2. Enligt direktiv, som lämnats av överbefälhavaren, har armétygförvaltningen beräknat förevarande anslag med utgångspunkt i det belopp, som upptagits av överbefälhavaren i dennes riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling. I riktlinjerna har beräknats ett belopp av 69 500 000 kronor för budgetåret 1956/57. Då kostnaderna för den från krigsmaterielverket överförda förrådsorganisationen icke inräknats i nyssnämnda belopp, har armétygförvaltningen vid sin beräkning av anslaget för nästa budgetår ökat det i riktlinjerna angivna beloppet — förutom med kostnader för lönehöjningar — jämväl med 2 400 000 kronor motsvarande det för budgetåret

1954/55 uppförda anslaget till Förrådsorganisationen m. m. Med angivna utgångspunkt beräknar armétygförvaltningen alltså det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag till (69 500 000 + 2 500 000 + 2 400 000 =) avrundat 74 500 000 kronor. Som kostnadsökning upptages i enlighet härmed under denna punkt (74 500 000 — 70 500 000 — 2 500 000 =) 1 500 000 kronor.

I skrivelse den 3 september 1955 har armétygförvaltningen vidare hemställt om 2 580 000 kronor i tilläggsanslag för innevarande budgetår. Beloppet anges vara erforderligt för att täcka merkostnader med anledning av lönehöjningar för kollektivavtalsanställd personal under innevarande och närmast föregående budgetår.

Departementschefen

Inträffade löneökningar för personal som avlönas under förevarande anslag skulle vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén nödvändiggöra en anslagshöjning med 2 500 000 kronor för nästa budgetår. Under nämnda förutsättning borde anslaget alltså uppföras med 73 000 000 kronor. Med hänsyn till vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår kan emellertid medelsbehovet under anslaget begränsas. Härvid uppkommande besparing beräknar jag till 7 000 000 kronor. I enlighet härmed bör anslaget för nästa budgetår upptagas till 66 000 000 kronor.

Till frågan om täckande av merkostnader för innevarande budgetår torde jag få återkomma senare denna dag i samband med behandlingen av anslag på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56. Jag har därvid för avsikt att föreslå, att 2 500 000 kronor anvisas för merkostnader till följd av höjda löner.

Under åberopande av det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget sänkes med 4 500 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 66 000 000 kronor.

[58] 35. *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	130 000	118 797
1955/56 (statsliggaren s. 221)	130 000	
1956/57 (förslag)	130 000	

Armétygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 30 000 kronor. Ökningen motiveras med ökad uttagning av motorredskap och förhöjda avgifter för besiktning vid civila verkstäder. För min del räknar jag med att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kronor.

FASTIGHETER

[59] 36. Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	33 701 000	33 022 617
1955/56 (statsliggaren s. 221)	33 410 000	
1956/57 (beräknat belopp) ...	34 100 000	

Fortifikationsförvaltningen har avgivit förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1956/57. Enär prövningen av förslaget icke kan slutföras innan statsverkspropositionen avlåtes, torde jag få framdeles i särskild ordning anmäla frågan om proposition i ämnet. Med hänsyn här- till bör anslagen till ersättning till fastighetsfonden i riksstatsförslaget upptagas med allenast beräknade belopp. Anslagen kan härvid preliminärt beräknas till 34 100 000 kronor för arméns delfond, 10 274 000 kronor för marinens delfond, 18 670 000 kronor för flygvapnets delfond och 15 752 000 kronor för befästningars delfond. Jag återkommer i det följande till hemställan beträffande de tre sistnämnda anslagen och hemställer i detta sammanhang att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond* för budgetåret 1956/57 beräkna ett förslagsanslag av 34 100 000 kronor.

HEMVÄRNET

[60] 37. Armén: Hemvärnets avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	444 000	460 011
1955/56 (statsliggaren s. 223)	450 000	
1956/57 (förslag)	466 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 16 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskat medelsbehov för ersättning till köks- och servisbiträden vid hemvärnets stridsskola		5 000
2. Omräkning	2 200	
3. Rörligt tillägg	18 800	
	21 000	5 000
		+ 16 000

Motiv

1. Minskningen föranledes främst av att förplägnadslottorna vid strids-skolan beräknas tjänstgöra under längre sammanhängande perioder än tidigare, varigenom kostnaderna i samband med deras in- och utrycknings-resor minskas.

2 och 3. Höjningarna föreslås på grundval av verkställd exaktberäk-ning av anslagsposterna under beaktande av de år 1955 genomförda löne-förhöjningarna.

Rikshemvärnschefen upprepar tidigare framförda förslag om inrättande av en särskild beställning såsom chef för hemvärnets stridsskola i alter-nativt Ma 30 eller Ma 27 och en tjänst såsom vaktmästare (bilförare) vid hemvärnsstaben (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 117). Vidare framställer riks-hemvärnschefen ånyo förslag om höjda arvoden till kretshemvärnschefer och hemvärnschefer samt om inrättande av arvoden till hemvärnskompani-chefer, för vilka ändamål en anslagshöjning av 325 000 kronor beräknas erforderlig, ävensom om höjning av arvodena åt tillsynsmän vid hemvärns-förråd med tillhoppa 5 650 kronor (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 117). Civil-förvaltningen anser sig icke kunna tillstyrka dessa förslag.

Departementschefen

Jag biträder civilförvaltningens förslag och beräknar i enlighet därmed anslaget för budgetåret 1956/57 till 466 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 2 100 kronor till (82 000 + 2 100 =) 84 100 kronor.

Anslagsposten Arvoden till pensionerad personal i arvodes-befattningar ökas med 5 800 kronor till (79 500 + 5 800 =) 85 300 kronor.

Anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, minskas med 5 000 kronor till (301 800 — 5 000 =) 296 800 kronor.

Anslagsposten Avlöningar till icke-ordinarie personal ökas med 1 200 kronor till (18 600 + 1 200 =) 19 800 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 18 800 kronor till (26 100 + 18 800 =) 44 900 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 6 900 kronor till (58 000 + 6 900 =) 64 900 kronor.

Anslagshöjningen utgör 16 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för hemvärnets, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	84 100
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	85 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	296 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	19 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	44 900
Summa kronor	530 900

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	64 900
Nettoutgift kronor	466 000

b) till Armén: Hemvärnets avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 466 000 kronor.

[61] 38. Armén: Hemvärnets omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	580 000	568 649
1955/56 (statsliggaren s. 224)	580 000	
1956/57 (förslag)	586 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 6 800 kronor.

	Ökning
1. Höjda järnvägstaxor	6 000
2. Expeditionstelefon vid hemvärnets stridsskola	800
	6 800

Motiv

1. Rikshemvärnschefen har hemställt om en höjning av anslagsposten Reseersättningar med 20 000 kronor dels för möjliggörande av högre resefrekvens, dels ock på grund av höjda järnvägstaxor. Civilförvaltningen anser sig icke kunna tillstyrka rikshemvärnschefens förslag om ökad medelsanvisning i vidare mån än att ämbetsverket föreslår en uppräknings med hänsyn till taxehöjningarna. Enligt rikshemvärnschefen fördelar sig utgifterna under anslagsposten, vilken för innevarande budgetår utgör 140 000 kronor, med lika belopp på resekostnader och traktamenten. Med stöd härav uppskattar civilförvaltningen ökningen av medelsbehovet till 8 % av 70 000 kronor, eller avrundat 6 000 kronor.

2. Ökningen avser anskaffande av ytterligare en expeditionstelefon vid stridsskolan.

Rikshemvärnschefen har härutöver hemställt om anslagshöjningar med 6 000 kronor för anskaffning av sjukvårdsutrustning, med 5 000 kronor för höjda telefonkostnader på grund av övergång till dyrare taxa och med 41 000 kronor för uppräknings av den del av anslaget, som avses till bidrag för anskaffning av expeditions- och förrådslokaler. Civilförvaltningen finner sig i rådande läge icke kunna tillstyrka någon anslagshöjning i dessa hänseenden.

Departementschefen

Jag räknar i anslutning till civilförvaltningens förslag med en till 6 000 kronor avrundad höjning av anslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 586 000 kronor.

[62] 39. Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	400 000	394 990	12 263
1955/56 (statsliggaren s. 225)	400 000		
1956/57 (förslag)	450 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 icke till någon del bunden.

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 600 000 kronor. Ämbetsverket åberopar att kostnaderna för fredsutrustning enligt arméns intendenturmaterielplan uppskattats till 540 000 kronor för budgetåret 1955/56, vilket belopp med hänsyn till höjda material- och arbetskost-

nader bör uppräknas med 10 % till 594 000 kronor. Vidare har i materielplanen för täckande av brister i mobiliseringsutrustningen beräknats 376 000 kronor, vilket belopp av nämnda skäl även bör uppräknas med 10 %, eller till 413 000 kronor. Anslaget bör därför beräknas till (594 000 + 413 000 =) avrundat 1 000 000 kronor.

Departementschefen

Anslaget torde böra uppräknas med hänsyn till inträffad ökning av material- och arbetskostnader, beräknad till omkring tio procent. Jag anser det önskvärt att anslaget därutöver förstärkes i någon mån. Den totala anslagshöjningen synes böra bestämmas till 50 000 kronor. Liksom under innevarande budgetår torde av anslaget för nästa budgetår få utgå bidrag till hemvärnsfonden för underhåll av hemvärnets stridsskola med högst 15 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kronor.

[63] 40. Armén: Hemvärnets övningar

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	1 670 000	1 640 108	65 888
1955/56 (statsliggaren s. 225)	1 670 000		
1956/57 (förslag)	1 695 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

Arméintendenturförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 25 000 kronor, motsvarande cirka 10 % av de resekostnader som bestrides från anslaget. Med hänsyn till de höjda biljettpriserna vid statens järnvägar anses anslagshöjningen erforderlig för att övningar skall kunna avhållas i hittillsvarande omfattning.

Departementschefen

Jag tillstyrker den av arméintendenturförvaltningen föreslagna uppräknningen av anslaget med 25 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets övningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 695 000 kronor.

[64] 41. **Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	4 200 000	4 172 406	87 333
1955/56 (statsliggaren s. 226)	4 300 000		
1956/57 (förslag)	4 300 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

I enlighet med förslag av armétygförvaltningen torde anslaget för budgetåret 1956/57 böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 4 300 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD[65] 42. **Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	2 300 000	2 372 889	63 464
1955/56 (statsliggaren s. 226)	2 300 000		
1956/57 (förslag)	2 320 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i runt tal 35 000 kronor bundna.

Från förevarande anslag utgår bidrag till Centralförbundet för befälsutbildning, Frivilliga automobilkåren, Frivilliga motorcykelkåren, Frivilliga radioorganisationen, Svenska brukshundklubben och Sveriges kvinnliga bilkårers riksförbund.

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor.

De olika frivilligorganisationerna har hemställt om bidragshöjningar med tillhoppa 149 000 kronor. Av detta belopp hänför sig 105 000 kronor till Centralförbundet för befälsutbildning, 34 000 kronor till Sveriges kvinnliga bilkårers riksförbund och 10 000 kronor till Frivilliga motorcykelkåren.

Centralförbundet upprepar tidigare gjorda framställningar om ökat bidrag till verksamheten med 80 000 kronor för allmänna kostnadsstegringar och ökad utbildningsverksamhet samt med 25 000 kronor till ökad ungdomsutbildning (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 122).

Sveriges kvinnliga bilkårens riksförbund återkommer med begäran om ökat bidrag till förbundets administrativa kostnader med 2 000 kronor samt till ökad utbildningsverksamhet med 32 000 kronor (prop. 1955:1, bil. 6, s. 122).

Frivilliga motorcykelkåren hemställer om ökat bidrag till kårens administrationskostnader med 2 000 kronor och till ökad utbildningsverksamhet med 8 000 kronor.

Civilförvaltningen anser sig icke kunna tillstyrka anslagshöjningar i vidare mån än att anslaget till centralförbundet höjes med 50 000 kronor, varav 20 000 kronor på grund av höjda järnvägstaxor och 30 000 kronor i anledning av ökade kostnader för daglön.

Departementschefen

Jag föreslår en till 20 000 kronor begränsad höjning av anslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 320 000 kronor.

[66] 43. Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	38 000	57 354	1 949
1955/56 (statsliggaren s. 228)	38 000		
1956/57 (förslag)	38 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 icke till någon del bunden.

Överstyrelsen för Svenska röda korset hemställer om en anslagshöjning med 114 989 kronor, varav 20 000 kronor belöper på lokalhyror, försäkrings- och transportkostnader och återstoden på utbildning av personal.

Försvarets civilförvaltning anser sig i likhet med överbefälhavaren, som i yttrande över överstyrelsens yrkanden tillstyrkt en ökad medelsanvisning med 12 000 kronor för utbildning i fred av krigsfrivillig personal och hjälpsystrar, böra förorda en höjning av anslaget med 12 000 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 38 000 kronor.

[67] 44. **Armén: Frivilliga djursjukvården i krig**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	15 000	13 053	2 854
1955/56 (statsliggaren s. 228)	15 000		
1956/57 (förslag)	15 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 icke till någon del bunden.

Centralstyrelsen för Svenska blå stjärnan hemställer om ökad medelstillsdelning för utbildningsändamål med 10 500 kronor ävensom för kostnader för lokaler och inkvartering samt förplägnad med 1 500 kronor.

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Frivilliga djursjukvården i krig* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

[68] 45. **Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	1 625 000	1 626 054	163 678
1955/56 (statsliggaren s. 228)	1 625 000		
1956/57 (förslag)	1 625 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget disponeras 1 580 000 kronor för den av skytteförbundens överstyrelse ledda skytterörelsen, 35 000 kronor för Svenska pistolskytteförbundet och 10 000 kronor för Svenska sportskytteförbundet.

Vederbörande skytteorganisationer hemställer för nästa budgetår om ökade statsbidrag med tillhopa 1 433 000 kronor, varav 1 340 000 kronor till den av skytteförbundens överstyrelse ledda skytterörelsen, 63 500 kronor till pistolskytteförbundet och 30 000 kronor till sportskytteförbundet. Av den av skytteförbundens överstyrelse yrkade anslagsökningen hänförs sig 985 000 kronor till skjutbanors anläggande och underhåll. Överstyrelsen räknar härvid bland annat med en kostnad av cirka 350 000 kronor för ordinarie årligt underhåll av förefintliga skjutbanor.

Överbefälhavaren har i yttrande över skytteförbundens yrkanden påtalat, att skytterörelsens skjutbanor är i ett mycket dåligt skick och att, därest ökade medel för underhåll av banorna icke ställes till förfogande, många banor måste nedläggas av säkerhetsskäl. Med hänsyn härtill och med beaktande av att skjutbanorna i stor utsträckning utnyttjas av hemvärnet föreslår överbefälhavaren, att bidraget till skjutbanors underhåll höjes med 150 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning anser sig i likhet med överbefälhavaren böra förordna en höjning av bidraget till skjutbanors underhåll med 150 000 kronor. I övrigt kan civilförvaltningen icke tillstyrka någon ändrad medelsanvisning.

Departementschefen

Jag finner mig icke kunna tillstyrka någon höjning av anslaget, vilket därför torde få uppföras med oförändrat belopp. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 625 000 kronor.

[69] 46. Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	25 000	24 813
1955/56 (statsliggaren s. 230)	25 000	
1956/57 (förslag)	25 000	

Artilleri-Tidskrift — till vilken publikation utgår bidrag med 2 600 kronor enligt nu gällande stat för anslaget — har upprepat tidigare framställning om en ökning av det till publikationen utgående bidraget med 7 400 kronor (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 124).

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 3 000 kronor. Civilförvaltningen framhåller att, utöver för Artilleri-Tidskrift under anslaget anvisade medel, bidrag under de senaste båda budgetåren lämnats från fjärde huvudtiteln anslag till extra utgifter med för vardera året 3 000 kronor. Ämbetsverket anser emellertid att kostnaderna för publikationen helt bör bestridas från förevarande anslag och föreslår därför att bidraget uppräknas med 3 000 kronor till 5 600 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m. för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

MARINEN**AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL****[70] 47. Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	70 500 000	72 051 405
1955/56 (statsliggaren s. 231)	68 800 000	
1956/57 (beräknat belopp) ...	75 200 000	

Under hänvisning till vad jag anfört i det föregående vid behandlingen av arméns motsvarande anslag får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1956/57 beräkna ett förslagsanslag av 75 200 000 kronor.

[71] 48. Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	45 000	40 979
1955/56 (statsliggaren s. 235)	26 000	
1956/57 (förslag)	12 300	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget minskas med 13 700 kronor.

Motiv

Efter beslut av 1947 års riksdag överfördes från och med den 1 juli 1947 två på marinens övergångsstat uppförda ämneslärare vid förutvarande skeppsgosseskolorna till allmänna indragningsstaten (jfr 1947 års statsverksproposition, bil. 6, s. 151). I detta sammanhang behandlades även frågan om överförande från marinens övergångsstat till allmän indragningsstat av ytterligare en dylik ämneslärare. Dåvarande departementschefen anförde emellertid att, då det ansetts möjligt att i viss utsträckning utnyttja denne lärare — född år 1893 — för läraruppgifter vid marinens manskapsskolor i Göteborg, denne syntes tills vidare böra kvarstå på övergångsstat. Ifrågasvarande lärare kvarstår alltså på övergångsstat och åtnjuter en årlig avlöning av 3 600 kronor jämte ålderstillägg med 1 200 kronor, tillfällig löneförbättring med 600 kronor samt dyrtidstillägg såsom på oreglerad tjänst. Sammanlagt utgör de honom tillkommande årliga avlöningsförmånerna

7 776 kronor. Civildförvaltningen anför nu, att läraren ifråga numera icke lämpligen kan utnyttjas för läraruppgifter vid marinens underbefälsskolor och föreslår på grund härav, att han från och med den 1 juli 1956 överföres till allmänna indragningsstaten mot åtnjutande av enahanda förmåner som tillkom de ämneslärare som enligt 1947 års riksdagsbeslut överfördes till indragningsstaten. Avlöningsförmånerna åt dessa lärare, som numera uppnått pensionsåldern, bestämdes efter beslut av 1949 års riksdag till belopp motsvarande dem vid uppnående av nämnda ålder tillkommande tjänstepension jämte rörligt tillägg (jfr prop. 1949: 132, s. 49).

Med hänsyn till civildförvaltningens nu angivna förslag samt med ledning av det beräknade antalet på övergångsstat kvarstående beställningshavare uppskattar ämbetsverket medelsbehovet under nästa budgetår till 12 300 kronor, innebärande en anslagsminskning med 13 700 kronor.

Yttrande

Statskontoret vill icke motsätta sig den föreslagna överföringen. Ämbetsverket framhåller, att läraren därvid bör tillerkännas samma förmåner som vid tidpunkten för hans överförande skulle ha tillkommit de båda tidigare på indragningsstat uppförda ämneslärarna, enligt nu gällande grunder 6 816 kronor för år jämte rörligt tillägg. Föreskrift bör enligt ämbetsverket meddelas därom, att läraren skall vara skyldig att, därest han erhåller annan ordinarie eller extra ordinarie statstjänst eller därmed jämförlig kommunal befattning, helt frånträda avlöningsförmånerna på indragningsstaten, såvida de understiger eller är lika med de nya avlöningsförmånerna, samt därest avlöningsförmånerna på indragningsstaten överstiger berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag.

Departementschefen

Civildförvaltningen har föreslagit att en nu på marinens övergångsstat uppförd ämneslärare vid förutvarande skeppsgosseskolorna från och med den 1 juli 1956 överföres till allmänna indragningsstaten. Med hänsyn till vederbörandes ålder och då han icke synes kunna utnyttjas som lärare vid marinens underbefälsskolor anser jag, att den föreslagna överföringen bör komma till stånd. Riksdagens medgivande härtill torde böra utverkas. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att med beaktande av statskontorets förslag fastställa de avlöningsförmåner, som skall tillkomma läraren under den tid han är uppförd på indragningsstaten.

Med hänsyn till det anförda och då jag icke har något att erinra mot civildförvaltningens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår föreslår jag, att anslaget uppföres med äskat belopp 12 300 kronor, innebärande en minskning med 13 700 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att förenämnde ämneslärare på övergångsstat vid förutvarande skeppsgosseskolorna må från och med den 1 juli 1956 överföras till allmänna indragningsstaten med rätt till åtnjutande av avlöning, som av Kungl. Maj:t bestämmes;

b) till *Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 300 kronor.

[72] 49. **Marinen: Avlöningar till personal å reservstat**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	100 000	102 644
1955/56 (statsliggaren s. 235)	100 000	
1956/57 (förslag)	110 000	

Med hänsyn till belastningen å anslaget under budgetåret 1954/55 samt till den under år 1955 genomförda höjningen av kristilläggen åt reservstatspersonalen hemställer försvarets civilförvaltning, att anslaget höjes med 10 000 kronor. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 kronor.

[73] 50. **Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 100 000	1 696 703
1955/56 (statsliggaren s. 236)	1 300 000	
1956/57 (förslag)	1 600 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 300 000 kronor med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 samt den under år 1955 genomförda höjningen av lönerna. Jag har ansett mig kunna räkna med samma anslagshöjning som civilförvaltningen föreslagit. Därvid har jag emellertid utgått från att den minskning av repetitionsövningsverksamheten vid kustartilleriet, som jag inledningsvis föreslagit, torde medföra viss begränsning av det antal reservofficerare och reservunderofficerare som nästa budgetår inkallas till tjänstgöring. Den besparing som härigenom uppkommer har jag beräknat till 100 000 kronor. Av det anförda följer att jag vid oförändrad repetitionsövningsverk-

samhet ansett en anslagshöjning med 100 000 kronor utöver civilförvaltningens förslag vara påkallad. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

[74] 51. **Marinen: Rekryteringskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	100 000	79 368
1955/56 (statsliggaren s. 237)	100 000	
1956/57 (förslag)	100 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

[75] 52. **Marinen: Ekiperingsersättningar**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 050 000	1 130 117
1955/56 (statsliggaren s. 237)	1 050 000	
1956/57 (förslag)	1 100 000	

Försvarets civilförvaltning föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. För min del har jag med hänsyn till belastningen under föregående budgetår funnit anslaget böra upptagas till 1 100 000 kronor, vilket innebär en höjning med 50 000 kronor. I enlighet härmed och under hänvisning till vad som anförts under arméns motsvarande anslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

[76] 53. **Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 400 000	2 312 532
1955/56 (statsliggaren s. 238)	2 400 000	
1956/57 (förslag)	1 700 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget minskas med 600 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Kustartilleriets regionala uppbördsorganisation m. m.; ökning med 9 man	85 588	
2. En arbetare, tillsynsman vid Blekinge kustartilleriförsvär, utgår		9 510
3. Lönehöjningar	128 000	
4. Omräkning		804 078
	213 588	813 588
	— 600 000	

Motiv

1. Kungl. Maj:t har i brev den 3 juni 1955 (regleringsbrevet) föreskrivit, att den i samma brev under förevarande anslag upptagna posten Förrådspersonal m. fl. å 2 300 000 kronor må under innevarande budgetår disponeras för anställande vid marinen av högst 168 arbetare. Detta innebär en minskning i förhållande till föregående budgetår med 107 arbetare. Minskningen har möjliggjorts genom ökad tillgång på ekonomivärnpliktiga vid kustartilleriet, varigenom behovet av ersättare för dylika värnpliktiga vid kustartilleriet helt bortfallit. I förenämnda antal av 168 arbetare ingår emellertid 23 arbetare, som tidigare varit anställda såsom ersättare för ekonomivärnpliktiga. Av dessa har 18 man enligt företagen utredning sådana arbetsuppgifter som inte utan avsevärt men för tjänsten vid förbanden kan eller bör åläggas ekonomivärnpliktiga, medan de återstående fem arbetarna är sådana ersättare för ekonomivärnpliktiga, som har förhållandevis kort tid kvar till pensioneringsperiodens nedre gräns eller av andra orsaker ansetts skäligen böra medgivas att, om annat arbete icke kan beredas dem, övergångsvis kvarstå i innehavande befattningar. Den sålunda angivna beräkningen av antalet förrådsarbetare m. fl. under innevarande budgetår grundades på framställningar under våren 1955 av försvarets civilförvaltning och försvarsverkens civila personals förbund. Dessa framställningar avsåg emellertid bibehållande av ett större antal arbetare, anställda såsom ersättare för ekonomivärnpliktiga, än som sedermera medgavs av Kungl. Maj:t. Under erinran härom räknar civilförvaltningen för nästa budgetår efter förslag av marinchefen med att *dels* nio arbetare tillkommer vid kustartilleriets regionala uppbördsorganisation m. m., *dels ock* antalet arbetare vid kustartilleriet icke minskar när de fem arbetare, som nu kvarstår övergångsvis, avgår ur tjänst.

2. För närvarande avlönas vissa heltidsanställda tillsynsmän vid Blekinge kustartilleriförsvär enligt kollektivavtal, därvid dock endast en tillsynsman avlönas med ianspråktagande av förevarande anslag. Civilför-

valtningen räknar med att lönegradsplacerade extra tjänster inrättas för ifrågavarande tillsynsmän. Kostnaderna härför skulle bestridas från marinens allmänna avlöningsanslag, och civilförvaltningen räknar följaktligen under förevarande anslag med en minskning med en arbetare.

3. Beloppet avser höjning av lönerna enligt kollektivavtalsuppgörelsen i maj 1955.

4. Det för innevarande budgetår anvisade anslaget har beräknats efter ett antal av 275 förrådsarbetare m. fl. Som i det föregående under punkten 1 anförts, har emellertid antalet dylika arbetare i regleringsbrevet för samma budgetår fastställts till högst 168. På grund härav räknar civilförvaltningen med en minskning av medelsbehovet med 804 078 kronor.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna tillstyrka att antalet förrådsarbetare vid kustartilleriet utökas. Då de fem nu övergångsvis kvarstående arbetarna avgår ur tjänst, bör det sammanlagda antalet förrådsarbetare nedbringas i motsvarande mån. Vidare är jag icke beredd att nu taga ställning till frågan om inrättande av extra tjänster för de tillsynsmän vid Blekinge kustartilleriförsvar, som avlönas enligt kollektivavtal. Denna fråga avser jag att upptaga till behandling i samband med att jag tager slutlig ställning till marinens allmänna avlöningsanslag. I avvaktan härpå räknar jag emellertid under förevarande anslag med bibehållande av en arbetare för tillsynsuppgifter vid nämnda kustartilleriförsvar. På grund av det anförda och då tillgången på ekonomivärnpliktiga även under nästa budgetår beräknas vara av sådan omfattning, att civila ersättare för dylika värnpliktiga icke erfordras, beräknar jag behovet av arbetare, såvitt nu är i fråga, till oförändrat 168 man.

Med beaktande av vad jag nu anført och med godtagande i huvudsak av civilförvaltningens beräkningar i övrigt av anslaget beräknar jag medelsbehovet för budgetåret 1956/57 till 1 700 000 kronor, vilket innebär en minskning med 700 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[77] 54. Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	8 400 000	9 133 779
1955/56 (statsliggaren s. 238)	8 800 000	
1956/57 (förslag)	8 850 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 600 000 kronor, varav för penningbidrag 500 000 kronor och för premier 100 000 kronor. Civilförvaltningen grundar sina beräkningar på uppgifter från chefen för marinen om dels antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1956/57 och dagarnas fördelning på olika kategorier värnpliktiga, dels ock antalet till premier berättigade värnpliktiga. Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga har angivits till i runt tal 2 730 000, varav 1 632 000 vid flottan och 1 098 000 vid kustartilleriet. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 har jag funnit anslaget böra uppföras med 9 600 000 kronor, därest som utgångspunkt för beräkningarna tages det antal tjänstgöringsdagar som civilförvaltningen förutsatt. Vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår föranleder emellertid, att antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid kustartilleriet nedgår med i runt tal 243 000. Den besparing som härigenom uppkommer har jag beräknat till 750 000 kronor.

I enlighet med vad jag anfört i det föregående torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med 8 850 000 kronor, vilket innebär en ökning med 50 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 8 850 000 kronor.

[78] 55. **Marinen: Familjebidrag**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 200 000	2 370 000
1955/56 (statsliggaren s. 239)	2 200 000	
1956/57 (förslag)	2 050 000	

Försvarets civilförvaltning beräknar medelsbehovet under nästa budgetår till 2 500 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag anfört vid behandlingen av arméns motsvarande anslag föreslår jag, att förevarande anslag uppföres med 2 050 000 kronor, innebärande en anslagsminskning med 150 000 kronor. Jag har härvid räknat med ett minskat medelsbehov av 450 000 kronor på grund av inställda repetitionsövningar.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Familjebidrag* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 050 000 kronor.

SJUKVÅRD**[79] 56. Marinen: Sjukvård**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	750 000	822 365
1955/56 (statsliggaren s. 239)	750 000	
1956/57 (förslag)	700 000	

Åberopande vad jag anfört vid behandlingen av motsvarande anslag för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Marinen: Sjukvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.**[80] 57. Marinen: Reseersättningar m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	3 000 000	3 205 677
1955/56 (statsliggaren s. 239)	3 000 000	
1956/57 (förslag)	2 900 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget höjes med 150 000 kronor med hänsyn till den under år 1955 genomförda höjningen av taxorna för järnvägstransporter. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 synes en medelsanvisning av den storlek civilförvaltningen föreslagit vara väl knapp, därest utbildningsverksamheten inom marinen under nästa budgetår skulle bedrivas i samma omfattning som under innevarande budgetår. Under angiven förutsättning har jag ansett anslaget böra uppföras med 3 300 000 kronor. Till följd av vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningarnas omfattning under nästa budgetår bör emellertid medelsanvisningen kunna begränsas till 2 900 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget sänkes med 100 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Marinen: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

EXPENSER M. M.**[81] 58. Marinen: Bränsle m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	4 500 000	5 395 459
1955/56 (statsliggaren s. 239)	5 000 000	
1956/57 (förslag)	5 400 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. För min del anser jag att belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 och de stegrade bränslekostnaderna motiverar en höjning av anslaget. I avbidan på ytterligare erfarenheter rörande belastningen föreslår jag, att anslaget uppföres med 5 400 000 kronor, vilket innebär en ökning med 400 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bränsle m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 400 000 kronor.

[82] 59. **Marinen: Telefon m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	800 000	800 000
1955/56 (statsliggaren s. 240)	850 000	
1956/57 (förslag)	865 000	

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 38 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Löpande utgifter	35 000	
2. Utbyte av telefonväxel	23 000	20 000
	<u>58 000</u>	<u>20 000</u>
		+ 38 000

Motiv

1. Kostnadsökningen under förevarande punkt betingas huvudsakligen av ökat antal telefonapparater för nya anläggningar m. m.

2. Anslaget har för innevarande budgetår beräknats för att täcka bland annat kostnaderna för utbyte av en för Norrlandskustens marindistrikt, Hemsö kustartilleriförsvar och Härnösands kustartillerikår gemensam telefonväxel mot en större sådan (jfr 1955 års statsverksproposition, bil. 6, s. 130). Marinförvaltningen beräknade kostnaderna för utbytet till 43 000 kronor. Ämbetsverket anför emellertid nu, att endast 20 000 kronor av anslaget för innevarande budgetår kan avses för ändamålet och hemställer att för budgetåret 1956/57 anvisas 23 000 kronor för att täcka återstående kostnader för växelutbytet.

Departementschefen

Jag anser det erforderligt att anslaget höjes men föreslår att ökningen begränsas till 15 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Telefon m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 865 000 kronor.

[83] 60. **Marinen: Övriga expenser m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	315 000	294 581	38 100
1955/56 (statsliggaren s. 241)	320 000		
1956/57 (förslag)	345 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 huvudsakligen bunden genom utlagda beställningar.

Marinförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 30 000 kronor. Av detta belopp hänför sig 25 000 kronor till prishöjningar och stegrade transportkostnader, medan återstoden, 5 000 kronor, avses för täckande av vissa brister i marinens förråd av expeditionsmateriel. För egen del föreslår jag att anslaget uppföres med 345 000 kronor, innebärande en höjning med 25 000 kronor. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 345 000 kronor.

MATHÅLLNING[84] 61. **Marinen: Mathållning**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	13 500 000	13 407 827
1955/56 (statsliggaren s. 241)	12 900 000	
1956/57 (förslag)	12 650 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 500 000 kronor. Ämbetsverket räknar för nästa budgetår med i stort sett samma antal tjänstgöringsdagar som för innevarande budgetår, eller cirka 2 120 000 tjänstgöringsdagar i land och cirka 1 485 000 tjänstgöringsdagar ombord. Däremot räknar ämbetsverket med hänsyn till inträffade och väntade prisstegringar på livsmedel med att normalportions- och skeppsportionspriserna ökar med 10 respektive 15 öre, varigenom dagskostnaderna stiger till tre kronor 5 öre för landportion och fyra kronor 40 öre för skeppsportion. Kostnadsökningen beräknas således till $(2\,120\,000 \times 0,10 + 1\,485\,000 \times 0,15 =)$ i runt tal 435 000 kronor. Vidare räknar ämbetsverket med en ökning med 10 000 kronor för hygienisk kontroll av livsmedel. Den sammanlagda kostnadsökningen beräknas alltså till $(435\,000 + 10\,000 =)$ 445 000 kronor, vilket belopp avrundas till 500 000 kronor.

Departementschefen

I likhet med marinförvaltningen utgår jag för nästa budgetår från en dagskostnad av tre kronor 5 öre för landportion och fyra kronor 40 öre för skeppsportion. Vid oförändrad utbildningsverksamhet torde anslaget kunna beräknas till 13 400 000 kronor. Vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningarnas omfattning under nästa budgetår för-
anleder emellertid att antalet tjänstgöringsdagar i land kan beräknas bli omkring 245 000 lägre än vad marinförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. Härigenom uppkommande besparing kan beräknas till 750 000 kronor.

I enlighet med det anförda torde anslaget böra uppföras med 12 650 000 kronor, vilket innebär en minskning med 250 000 kronor. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Mathållning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 650 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.**[85] 62. Marinen: Beklädnad m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 6 400 000	6 779 505	846 369
1955/56 (statsliggaren s. 243)	² 6 400 000		
1956/57 (förslag)	7 200 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 4 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 9 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 170 000 kronor.

	Ökning
1. Ökat antal tjänstgöringsdagar m. m.	182 000
2. Höjda löner	87 000
3. Höjd dagskostnad	873 000
4. Specialbeklädnad; särskilda medel erfordras	350 000
5. Ökad anskaffning av civila tjänstedräkter m. m.	8 000
6. Engångsanskaffning	670 000
	2 170 000

Motiv

1. Antalet tjänstgöringsdagar för nästa budgetår beräknas till 2 882 000 för personal med rätt till fri beklädnad och till 611 000 för furirer samt furirs- och instruktörsaspiranter. I förhållande till det för innevarande budgetår beräknade antalet tjänstgöringsdagar, 2 830 000 respektive 607 700, ökas alltså antalet tjänstgöringsdagar med 52 000 för personal med rätt till fri beklädnad och med 3 300 för furirer m. fl. Med den för innevarande budgetår beräknade dagskostnaden, en krona 70 öre för personal med rätt till fri beklädnad och en krona för furirer m. fl., uppkommer härigenom en kostnadsökning av $(52\,000 \times 1,70 + 3\,300 \times 1,00 =)$ 91 700 kronor. Marinförvaltningen förklarar emellertid, att ämbetsverket i sina medelsäskanden för innevarande budgetår anmält en kostnadsökning av 90 700 kronor på grund av ändrat antal tjänstgöringsdagar utan att förevarande anslag uppräknats med anledning därav (se prop. 1955: 1, bil. 6, s. 133—134). Ämbetsverket beräknar därför kostnadsökningen på grund av ändrat antal tjänstgöringsdagar till $(91\,700 + 90\,700 =)$ i runt tal 182 000 kronor.

2. Beloppet avser ökade kostnader genom höjda löner under budgetåren 1954/56 till såväl tjänstemän som arbetare.

3. Kostnadsökningen beräknas sålunda.

Tjänstgöringsdagar 1956/57	1955/56	Dagskostnad 1956/57	ökning	Summa kr.
Personal med rätt till fri beklädnad 2 882 000	1,70	1,95	0,25	720 500
Furirer, furirs- och instruktörsaspiranter 611 000	1,00	1,25	0,25	152 750
				873 250
				eller avrundat 873 000

Marinförvaltningen förklarar, att under senaste tiden priserna såväl för materialier och konfektionering av persedlar som för skodon varit stigande och att stegringen icke kan bedömas vara tillfällig.

4. Anskaffning och underhåll av specialbeklädnad, vari inbegripes skyddsbeklädnad, vinter- och regnpersedlar, ubåts- och motortorpedbåtspersonalbeklädnad, stridsbeklädnad m. fl. persedlar, som icke ingår i personalens normala utrustning, har under de senaste åren dragit avsevärda kostnader, vilka icke anses kunna bestridas inom ramen av dagskostnadsbeloppen. Marinförvaltningen räknar därför med ett särskilt belopp för ändamålet, för budgetåret 1956/57 beräknat till 350 000 kronor.

5. Kostnadsökningen betingas dels av ökad anskaffning av lottabeklädnad dels ock av prishöjningar.

6. Anskaffningen avses för täckande av vissa brister i marinens utrustning av beklädnadsmateriel. Täckande av samtliga brister beräknas kosta

omkring 2 000 000 kronor. För nästa budgetår beräknar marinförvaltningen 750 000 kronor för bristtäckning. Enär 80 000 kronor av anslaget för innevarande budgetår enligt marinförvaltningen beräknas skola utnyttjas för motsvarande anskaffningar, uppgår kostnadsökningen till (750 000 — 80 000 =) 670 000 kronor.

Departementschefen

Av samma skäl som jag anfört under arméns motsvarande anslag erfordras en höjning av de dagskostnadsbelopp, som användes vid beräkningen av förevarande anslag. Jag förutsätter, i enlighet med vad jag anfört under arméns motsvarande anslag, att den ersättning som furirer m. fl. har att erlægga för låmad beklädnad omräknas. Med beaktande av att vid bestämmandet av dagskostnadsbeloppen hänsyn icke tages till kostnader för viss specialbeklädnad har jag ansett ett anslag av 7 600 000 kronor erforderligt, därest det av marinförvaltningen angivna antalet tjänstgöringsdagar för olika personalkategorier skulle läggas till grund för anslagsberäkningen. Till följd av den minskning av repetitionsövningsverksamheten vid kustartilleriet under nästa budgetår som jag inledningsvis föreslagit kommer emellertid antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga att bli i runt tal 245 000 lägre än vad marinförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. Då den härigenom uppkommande besparingen under förevarande anslag kan beräknas till 400 000 kronor, föreslår jag att anslaget för nästa budgetår uppföres med 7 200 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 800 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 7 200 000 kronor.

[86] 63. *Marinen: Inventarier m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 1 200 000	1 319 667	315 827
1955/56 (statsliggaren s. 244) ²	1 200 000		
1956/57 (förslag)	1 525 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 4 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 8 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 300 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ökat antal tjänstgöringsdagar	34 800	
2. Nya kasernarbetare	28 500	
3. Höjda löner	57 500	
4. Höjda dagskostnadsbelopp	87 300	
5. Höjda priser i övrigt m. m.	79 100	
6. Uppskjutet underhåll	153 000	
7. Vissa engångsanskaffningar	978 000	45 000
8. Omräkning		75 000
	1 418 200	120 000
	+ 1 298 200	
	Avrundat 1 300 000	

Motiv

1. Kostnadsökningen beräknas sålunda.

	1954/55	Tjänstgöringsdagar 1956/57	ökning	För 1955/56 beräknad dagskostnad	Summa kr.
Inventarier och för- plägnadsmateriel ...	3 704 100	3 895 000	190 900	0,15	28 635
Serviseffekter och duk- tyg till fartygsmässar: officerare, under- officerare, högbåts- män och överfurirer	359 000	394 200	35 200	0,085	2 992
furirer	168 000	216 900	48 900	0,065	3 178
					34 805
					Avrundat 34 800

För innevarande budgetår har antalet tjänstgöringsdagar beräknats för inventarier och förplägnadsmateriel till 3 714 000 samt i fråga om serviseffekter och duktyg till 409 200 för officerare m. fl. och 222 400 för furirer.

Marinförvaltningen förklarar, att ämbetsverket beräknat förändringarna beträffande antalet tjänstgöringsdagar med utgångspunkt i det för budgetåret 1954/55 angivna antalet, enär beräknade förändringar för innevarande budgetår ej beaktats vid anslagsanvisningen (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 135—136).

2. Avlöningskostnaderna för tre arbetare (ersättare för ekonomivärnpliktiga), som tidigare avlönats från anslaget Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal, bör enligt marinförvaltningen överföras till förevarande anslag.

3. Kostnadsökningen föranledes av lönehöjningar under budgetåren 1954/56 för såväl tjänstemän som arbetare.

4. Kostnadsökningen beräknas enligt följande.

	Tjänstgöringsdagar 1956/57	1955/56	Beräknad dagskostnad 1956/57	ökning	Summa kr.
Inventarier och för- plägnadsmateriel . . .	3 895 000	0,15	0,17	0,02	77 900
Serviseffekter och duk- tyg till fartygsmässar: officerare, under- officerare, högbåts- män och överfurirer	394 200	0,085	0,095	0,01	3 942
furirer	216 900	0,065	0,09	0,025	5 422
					87 264
					Avrundat 87 300

Marinförvaltningen upprepar sitt i anslagsäskandena för innevarande budgetår framförda förslag om en höjning av dagskostnadsbeloppet för inventarier och förplägnadsmateriel med 2 öre (jfr prop. 1955:1, bil. 6, s. 135). Ämbetsverket anför, att dagskostnadsbeloppet är så lågt beräknat att det icke räcker till normalt underhåll av materielen och ersättning för sliten materiel.

Den föreslagna höjningen av dagskostnadsbeloppen för serviseffekter och duktyg till fartygsmässar motiveras av den föreslagna höjningen av dagskostnadsbeloppet för förplägnadsmateriel.

5. Av beloppet hänför sig 49 000 kronor till underhåll och ersättningsanskaffning av möbler m. m. (nu 174 000 kronor), 5 000 kronor till underhåll och ersättningsanskaffning av kontorsmaskiner (nu 65 000 kronor), 16 600 kronor till underhåll och ersättningsanskaffning m. m. av musikmateriel (nu 25 000 kronor), 7 000 kronor till anskaffning av förplägnadsmateriel för depåmatinrättningar (nu 63 000 kronor) och 1 500 kronor till anskaffning av förplägnadsmateriel för s. k. gemensamma mässar (nu 15 000 kronor).

6. För att under budgetåret 1956/57 möjliggöra ordinarie underhåll och ersättningsanskaffningar, som bort utföras innevarande budgetår men måste uppskjutas för att möjliggöra nödvändiga nyanskaffningar av möbler m. m. för skyddstjänstskolan, radaranläggningar och nya kaserner m. m. vid Bergaskolorna, bör anslaget uppräknas med 153 000 kronor (jfr prop. 1955:1, bil. 6, s. 135).

7. För anskaffning av möbler och annan förläggningsmateriel m. m. för anläggningar, vilka beräknas tillkomma under budgetåret 1956/57, beräknar marinförvaltningen sammanlagt 598 000 kronor erforderliga. Av detta

belopp hänför sig 238 000 kronor till vissa batterier, annex till kanslihus, tillbyggnad av marketenteri m. m. vid Norrlandskustens marindistrikt och Hemsö kustartilleriförsvär, 125 000 kronor till gymnastikbyggnad, maskinskola, kasernbyggnad och proviantmagasin å Bergaskolorna, 65 000 kronor till nytillkommande kustbevakningsorgan för Gotlands kustartilleriförsvär samt 90 000 kronor till gemensam uppehållsplats för befälhavande amiralen i Sydkustens marindistrikt och chefen för Blekinge kustartilleriförsvär, medan återstående belopp fördelar sig på ett flertal smärre objekt.

Marinförvaltningen återkommer med sin senast i medelsäskandena för innevarande budgetår framställda begäran om medel dels för täckande av brister i utrustningsbehovet av inventarier och förplägnadsmateriel, dels ock för fyllande av vissa behov avseende förplägnadsmateriel för nytillkommande kustartilleriförsvärsanläggningar (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 136). Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål beräknas jämväl för budgetåret 1956/57 till $(215\,000 + 100\,000 =)$ 315 000 kronor.

Marinförvaltningen upprepar vidare sitt föregående år framställda yrkande om medelstildelning för anskaffning av frysskåp och frysboxar (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 135 och 136). Medelsbehovet beräknas till oförändrat 65 000 kronor. Marinförvaltningen anför att möjligheterna att tillhandahålla och distribuera djupfrysta livsmedel till olika förplägnadsanstalter avsevärt ökats i och med tillkomsten av proviantfartyget Freja.

Vid bifall till marinförvaltningens begäran om höjning av dagskostnadsbeloppet för inventarier och förplägnadsmateriel bortfaller behovet av särskilda medel för anskaffning av madrasser och kuddar för depåförläggningar. För ändamålet har enligt marinförvaltningen av anslaget för innevarande budgetår beräknats 45 000 kronor.

8. Marinförvaltningen föreslog i medelsäskandena för innevarande budgetår en minskning med 75 000 kronor, enär medelsanvisning för anskaffning av flyttbar frysanläggning, vilken inrymts i 1954/55 års anslag, ej vidare erfordrades. Då anslaget för budgetåret 1955/56 bibehållits oförändrat upptager marinförvaltningen nu angivna belopp som minskning.

Departementschefen

Vid anmälan av arméns motsvarande anslag har jag tillstyrkt att dagskostnadsbeloppen för inventarier och förplägnadsmateriel höjes, varterdera med ett öre, till åtta respektive nio öre. Enahanda höjningar synes mig böra ske för marinens del.

Jag kan icke tillstyrka någon höjning av anslaget för anställande av ytterligare kasernarbetare.

Med anledning av inträffade prishöjningar tillstyrker jag viss uppräknings av de medel som beräknas för underhåll m. m. av möbler och kontorsmaskiner samt för anskaffning av förplägnadsmateriel för depåmatinrätt-

ningar och s. k. gemensamma mässar. Jag räknar vidare med att medel skall kunna ställas till förfogande för anskaffning av frysskåp och fryssboxar i enlighet med vad marinförvaltningen föreslagit.

För bestridande av kostnader för inventarier m. m. för nytillkomna lokaler m. m. på Berga har jag inom den begränsade ram, som står till förfogande för nästa budgetår, endast ansett mig kunna beräkna ett belopp av 170 000 kronor.

I enlighet med vad jag anført i det föregående skulle förevarande anslag, därest till grund för anslagsberäkningen lades det antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga som marinförvaltningen förutsatt, böra uppföras med ett belopp av 1 550 000 kronor. Med hänsyn till vad jag inledningsvis anført rörande repetitionsövningarnas omfattning under nästa budgetår torde emellertid anslaget kunna begränsas till 1 525 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 325 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Inventarier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 525 000 kronor.

[87] 64. **Marinen: Tvätt**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	800 000	993 863
1955/56 (statsliggaren s. 246)	850 000	
1956/57 (förslag)	910 000	

Marinförvaltningen föreslår, att anslaget höjes med 100 000 kronor med hänsyn till belastningen under budgetåret 1954/55 och under året företagen höjning av tvättpriserna vid försvarets fabriksverks tvättanstalter. Enligt min mening skulle den av ämbetsverket föreslagna anslagshöjningen i betraktande av belastningen på anslaget och de stegrade tvättkostnaderna icke vara tillfyllest vid oförändrad utbildningsverksamhet inom marinen. Med hänsyn till vad jag inledningsvis föreslagit i fråga om repetitionsövningsverksamheten vid kustartilleriet under nästa budgetår anser jag emellertid anslaget kunna begränsas till 910 000 kronor. Jag har därvid beräknat besparingen genom repetitionsövningsverksamhetens begränsning till 90 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag alltså — under erinran om att anslaget höjes med 60 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Tvätt* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 910 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

[88] 65. Marinen: Övningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	24 000 000	24 937 155	6 398 677
1955/56 (statsliggaren s. 246)	23 500 000		
1956/57 (förslag)	25 150 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i runt tal 3 400 000 kronor bundna.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 3 600 000 kronor.

1. Höjda priser	Ökning
a) ammunition	480 000
b) drivmedel	760 000
2. Övergång till readrivna målflygplan m. m.	50 000
3. Anskaffning av reservdelar för målflygplan	100 000
4. Helikopterflygning	1 760 000
5. Driftskostnader för Decca-kedja	225 000
6. Större omfattning av repetitionsövningarna vid kustartilleriet	230 000
	3 605 000
	Avrundat 3 600 000

Motiv

1. a) Ammunitionspriserna beräknas stiga med åtta procent.

1. b) Drivmedelskostnaderna är beräknade på grundval av följande priser (inom parentes anges de priser som ligger till grund för såväl anslagsberäkningarna som staten för anslaget för innevarande budgetår): kol 115 kr/ton (90 kr/ton), pannbrännolja 10 öre/l (9 öre/l), motorbrännolja 15 öre/l (15 öre/l), flygbensin 60 öre/l (58 öre/l), bilbensin 52 öre/l (48 öre/l) och smörjoljor 1 kr/kg (1:30 kr/kg).

Den föreslagna anslagshöjningen betingas av de angivna prisförändringarna.

2. Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 15 april 1955 skall två snabbgående readrivna målflygplan anskaffas. Övergången till readrivna målflygplan medför viss kostnadsökning till följd av ökad drivmedelsförbrukning. Därjämte har entreprenörens lönekostnader stegrats. Kostnadsökningen uppgår sammanlagt till omkring 50 000 kronor.

3. En påbyggnad av reservdelslagret för de flygplan, varmed huvud delen av målflygningen för närvarande utföres och även under de närmaste åren kommer att utföras, anses erforderlig. Medelsbehovet i sin helhet för ändamålet beräknas till 500 000 kronor, varav 200 000 kronor belöper på marinen. För budgetåret 1956/57 föreslås 100 000 kronor skola tillföras förevarande anslag.

4. Under de senaste budgetåren har för marinens krigsberedskap viktiga försök och prov med helikopterflygning pågått med anlitande av medel under övningsanslaget. Under innevarande budgetår avses dessa försök fortsätta och taktiska övningar bedrivas i anslutning till sjö- och kustartilleristridskrafternas övningar. Kostnaderna härför, omkring 1 600 000 kronor, avses skola bestridas med anlitande av befintlig reservation på anslaget. Erfarenheterna från redan utförda försök och prov har enligt marinförvaltningen visat att väsentliga fördelar står att vinna för den marina verksamheten genom att man utnyttjar helikoptern. För utbildning av personal och för att mera planmässigt kunna använda helikoptrar i den marina operativa verksamheten erfordras från och med nästa budgetår att särskilda medel står till förfogande. Marinförvaltningen beräknar att 1 760 000 kronor erfordras för ändamålet.

5. Enligt beslut den 10 december 1954 har Kungl. Maj:t bemyndigat marinförvaltningen att upprätta en s. k. Decca-kedja för navigering. Härav föranledda underhålls- och driftskostnader under budgetåren 1956/58, sammanlagt högst 500 000 kronor, skulle bestridas från anslaget Marinen: Underhåll av fartyg m. m. respektive anslaget Marinen: Övningar m. m. Underhålls- och driftskostnaderna utgör alltså för vardera budgetåret omkring 250 000 kronor, varav omkring 10 % underhållskostnader. Det ökade medelsbehovet under förevarande anslag blir härvid 225 000 kronor.

6. Inom kustartilleriet avses ett större antal rörliga förband än normalt skola inkallas hösten 1956 för att delta i den planerade arméfälttjänstövningen. Kostnaderna för förhyrning av motorfordon beräknas därvid öka med 230 000 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till de höjda priserna på drivmedel samt de ökade kostnaderna för målflygning m. m. är en viss höjning av förevarande anslag nödvändig. Under förutsättning av oförändrad utbildningsverksamhet inom marinen har jag ansett anslaget böra bestämmas till 25 500 000 kronor. Jag har därvid räknat med att inom ett anslag på detta belopp medel skall kunna avses för fortsatt försöksverksamhet med helikopter i den omfattning marinförvaltningen förutsatt.

Till följd av vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningsverksamheten vid kustartilleriet under nästa budgetår uppkommer emellertid en besparing, som jag beräknar till 350 000 kronor. I enlighet härmed torde förevarande anslag få uppföras med 25 150 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 1 650 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Övningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 25 150 000 kronor.

[89] 66. Marinen: Ökning av drivmedelslagringen

I sina medelsäskanden för nästa budgetår har marinförvaltningen hemställt, att ett belopp av 2 925 000 kronor anvisas såsom ett särskilt reservationsanslag, benämnt Ökning av drivmedelslagringen. Medlen erfordras för anskaffning av drivmedel, avsedda att lagras i viss nytillkommande anläggning.

Ärendet är av den natur att en fullständig redogörelse icke bör lämnas till statsrådsprotokollet. Ytterligare upplysningar torde få inhämtas genom de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Jag finner det angeläget att medel ställes till förfogande för ifrågavarande anskaffning. I enlighet med marinförvaltningens förslag torde för ändamålet böra uppföras ett särskilt anslag, benämnt Ökning av drivmedelslagringen. Mot marinförvaltningens kostnadsberäkningar har jag icke något att erinra. Jag är emellertid icke beredd tillstyrka att hela det erforderliga beloppet anvisas för nästa budgetår utan föreslår, att medelsanvisningen begränsas till 2 000 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

[90] 67. Marinen: Drivmedelsförråd m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	500 000	492 616
1955/56 (statsliggaren s. 248)	500 000	
1956/57 (förslag)	540 000	

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 70 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda löner åt arbetare och tjänstemän	30 000
2. Höjda fraktsatser	5 000
3. Höjda expeditionskostnader	5 000
4. Minskade inkomster	30 000
	70 000

Motiv

3. Expeditionskostnaderna vid en förhyrd drivmedelsanläggning beräknas öka.

4. Inkomsterna vid utlämning av drivmedel m. m. har för vartdera av budgetåren 1953/54 och 1954/55 i staten för anslaget upptagits till 230 000 kronor. Marinförvaltningen har emellertid för nästa budgetår ansett sig böra räkna med inkomster av endast 200 000 kronor, varvid medelsbehovet skulle öka med 30 000 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med 540 000 kronor. Därvid räknar jag på grund av erfarenheterna från budgetåret 1954/55 med att inkomsterna vid utlämning av drivmedel m. m. skall bli större än marinförvaltningen förutsatt.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 40 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kronor.

[91] 68. *Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	75 000	70 816	56 657
1955/56 (statsliggaren s. 248)	75 000		
1956/57 (förslag)	75 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i hudsak bunden.

Marinförvaltningen föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag tillstyrker ämbetsverkets förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

[92] 69. *Marinen: Materialförråd m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	560 000	563 766
1955/56 (statsliggaren s. 248)	560 000	
1956/57 (förslag)	600 000	

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 90 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda löner	50 000
2. Avskrivningar	40 000
	90 000

Motiv

1. Av beloppet hänför sig 38 000 kronor till sådan personal, som direkt avlönas av medel under anslaget, medan 12 000 kronor avser personal vid marinverkstäderna.

2. Marinförvaltningen återkommer med det av ämbetsverket senast i dess medelsäskanden för innevarande budgetår framställda yrkandet om medelsanvisning för avskrivning av okurant material (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 139). Ämbetsverket beräknar i likhet med föregående år det medelsbehov, som skall täckas av medel under förevarande anslag, till 200 000 kronor. Detta medelsbehov bör enligt marinförvaltningen tillgodoses under en treårsperiod. För nästa budgetår beräknar ämbetsverket 70 000 kronor erforderliga. Då av innevarande budgetårs anslag 30 000 kronor avsetts för avskrivningar m. m., erfordras således för att genomföra ämbetsverkets förslag en anslagshöjning med (70 000 — 30 000 =) 40 000 kronor.

I särskild skrivelse den 12 augusti 1955 har marinförvaltningen ånyo anmält att 600 000 kronor erfordras för engångsanskaffning av materialutredning (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 140). För nästa budgetår hemställer ämbetsverket, att ett anslag å 60 000 kronor anvisas för ändamålet.

Departementschefen

Jag är allttjämt icke beredd tillstyrka att särskilda medel anvisas för engångsanskaffning av materialutredning.

Med hänsyn till de ökade kostnaderna för löner torde förevarande anslag böra uppräknas. Då emellertid jämväl inkomsterna under anslaget ökat, föreslår jag att anslagshöjningen begränsas till 40 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Materialförråd m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

[93] 70. Marinen: Hundbevakningstjänsten

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	10 000	10 242	6 577
1955/56 (statsliggaren s. 249)	10 000		
1956/57 (förslag)	10 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 icke till någon del bunden.

Marinförvaltningen föreslår, att anslaget med hänsyn till förefintlig odisponerad reservationsbehållning sänkes med 5 000 kronor. För egen del anser jag mig icke böra förorda någon ändring av anslagsbeloppet för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

FLYTANDE MATERIEL, VAPENMATERIEL M. M.

[94] 71. *Marinen: Fartygsbyggnader*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 108 300 000	85 491 285	42 166 676
1955/56 (statsliggaren s. 249) ²	109 000 000		
1956/57 (förslag)	109 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 25 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 50 000 kronor.

Verksamheten under anslaget regleras från och med budgetåret 1952/53 med stöd av *dels* planer omfattande nybyggnader och moderniseringar som beslutats för budgetåren 1947/52 (äldre nybyggnadsplan och äldre moderniseringsplan), *dels* en plan för budgetåren 1952/59 innefattande a) det på grundval av propositionen 1952: 18 fastställda programmet för flottans fartygsbyggnader samt b) för ifrågavarande sju budgetår beräknade moderniseringar för flottan jämte nybyggnader m. m. för kustartilleriet och för marinen gemensamma ändamål (1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m.). Medel för försök rörande fartygsmateriel redovisas vid sidan av nämnda planer.

Vid utgången av budgetåret 1954/55 hade marinförvaltningen erhållit bemyndiganden om sammanlagt 980,341 miljoner kronor för att utlägga beställningar inom fastställda planer m. m. I angivet belopp har inräknats det belopp av 25 000 kronor som tillförts anslaget från anslag under tolfte huvudtiteln. För att bestrida kostnaderna för ifrågavarande beställningsbemyndiganden hade anvisats betalningsmedel om sammanlagt 506,280 miljoner kronor. Den 30 juni 1955 var således bemyndiganden till ett belopp av (980,341 — 506,280 =) 474,061 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 7,550 miljoner kronor och anvisat 109,050 miljoner kronor i betalningsmedel. I nu an-

givna belopp har inräknats medel som tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln. Den 30 juni 1956 kommer således enligt hittills meddelade beslut beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(474,061 + 7,550 - 109,050 =)$ 372,561 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 oktober 1955 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 291 miljoner kronor icke utnyttjade.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om bemyndigande att utlägga beställningar inom en kostnadsram av 295,5 miljoner kronor. Det föreslagna bemyndigandet avses skola utnyttjas dels för nybyggnader utöver ramen för 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader, nämligen av två jagare och sex ubåtar, dels ock för utvidgning av sjuårsplanen med vissa nya objekt samt för fortsatt försöksverksamhet. I det följande lämnar jag först en redogörelse för de av marinförvaltningen föreslagna nybyggnaderna av jagare och ubåtar, varefter jag upptager marinförvaltningens övriga förslag till behandling i samband med redogörelse för de olika planer m. m. enligt vilka verksamheten under anslaget för närvarande regleras.

Beställningsbemyndigande avseende två jagare och sex ubåtar

Innan jag redogör för marinförvaltningens förslag till beställningsbemyndigande för jagare och ubåtar torde jag i korthet böra lämna några uppgifter om utvecklingen av flottans bestånd av sådana fartyg under de senaste åren. I detta hänseende får jag anföra följande. Vid tiden för 1948 års försvarsbeslut beräknades linjeflottan, inberäknat under byggnad varande enheter, omfatta 12 större jagare och 6 kustjagare samt 24 ubåtar. Med anledning av det betänkande som 1945 års försvarskommitté avgav beslöts vid 1948 års riksdag (prop. 206; rskr 371) att två större jagare (Halland och Småland) samt tre ubåtar (Hajen, Sälén och Valen) skulle byggas. Enligt 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader, som omfattar budgetåren 1952/59 (prop. 18; rskr 39), skall fyra jagare (typ Östergötland) byggas. Av dessa avses två skola ersätta två större jagare medan de två återstående avses som ersättning för kryssaren Gotland som under perioden utgår ur linjeflottan. Frågan om ersättningsbyggnad för de sex kustjagarna, vilka enligt sjuårsplanen skall ombyggas till fregatter, har däremot ansetts böra anstå. I fråga om ubåtar innebär 1952 års sjuårsplan att tre ubåtar (av Hajen-typ) tillkommer som ersättning för utgående fartyg. Vid sjuårsperiodens slut kommer alltså (inräknat de fartyg som skall byggas enligt planen) att i linjeflottan finnas 14 jagare och 24 ubåtar. Från denna tidpunkt och fram till 1965 utgår — med den användningstid i linjeflottan som förutsatts vid 1948 års försvarsbeslut (se prop. 1948: 206, s. 339—342) — sex jagare ur linjeflottan. Med motsvarande beräkningsgrund utgår under samma period alla ubåtar utom de som tillkommit enligt 1948 och 1952 års riksdagars beslut.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om beställningsbemyndiganden dels å 140 miljoner kronor avseende två jagare, dels ock å 135 miljoner kronor avseende sex ubåtar. Dessa objekt har kostnadsberäknats enligt prisläget den 1 juli 1955.

I sin motivering för det föreslagna beställningsbemyndigandet avseende två jagare erinrar marinförvaltningen inledningsvis om att överbefälhavaren i sina riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling angivit att »i flottan avses ingå snabba och slagkraftiga övervattensförband, bestyckade med bland annat sjörobotar». Rörande behovet av de föreslagna jagarna och rörande frågan om den lämpligaste typen av jagare anför marinförvaltningen i huvudsak följande.

Med utgången av budgetåret 1958/59 utgår jagarna Gävle och Norrköping ur linjeflottan. För att jagarbeståndet därvid icke skall betänkligt minskas är det nödvändigt, att ersättning snarast erhålles. Det är därjämte — bland annat för undvikande av svärbemästrade toppbelastningar för projektering och nybyggnad — önskvärt att de jagare, som skall färdigställas under perioden 1959—1965, fördelas jämnt under perioden. Inom marinledningen har frågan om den lämpligaste typen av jagare som ersättning för Gävle och Norrköping ingående diskuterats och utretts. Med ledning härav framför marinförvaltningen följande synpunkter. På våra kommande jagare måste robotvapenutrustning installeras. Med hänsyn till att de befintliga jagarna endast i begränsad utsträckning kan utrustas med robotvapenmateriel anses det vara av yttersta vikt att de jagare som nu föreslås skola byggas förses med robot. I dagens läge torde man dock icke kunna avstå från s. k. konventionella vapen och helt förlita sig på robotar. De jagare som nu är aktuella måste därför vid sidan av robotarna utrustas även med konventionella vapen. Det moderna sjöartilleriets utveckling inriktas mot snabbskjutande och snabbriktade medelsvåra och lätta pjäser. Eldlednings- och teleanläggningar måste fylla högt ställda krav på snabbhet och precision. Artilleriet på de aktuella jagarna bör utgöras dels av ett medelsvårt allmålsartilleri, dels ock av närluftvärn för bekämpning av invasionsfarkoster, attackanfall från flygplan och motor-torpedbåtar m. m. En förutsättning för att en jagare skall kunna utveckla tillräcklig slagkraft är vidare tillräcklig torpedbestyckning. Jagarna måste förses med vapen för att med framgång kunna bekämpa moderna ubåtar med hög fart och stor uthållighet i undervattensläge. Slutligen måste jagarna för att kunna lösa sina uppgifter vara utrustade med allsidig stridsledningsorganisation samt ha sådana fart- och sjöduglighetsegenskaper att de kan leda förband till taktiskt fördelaktiga lägen. De krav som sålunda uppställts på en modern jagare leder till ett fartyg av samma storlek som jagaren Halland.

Marinförvaltningen föreslår, att de två jagare som skall ersätta jagarna Gävle och Norrköping utföres såsom modifierade Hallandsjagare. Modifikationerna innebär i första hand förbättring av eldledningsutrustningen. Dessutom bör såvitt möjligt inredningen förbättras så att personalen kan erhålla tidsenliga förlägningsutrymmen.

Kostnaderna för de planerade jagarna beräknas som förut nämnts efter

prisläget den 1 juli 1955 till 70 miljoner kronor för vartdera fartyget eller sammanlagt 140 miljoner kronor.

Beträffande det äskade beställningsbemyndigandet avseende sex ubåtar anför marinförvaltningen, att det av olika skäl icke är lämpligt att ubåtar nybygges i den snabba takt som skulle vara erforderlig, om de nuvarande ubåtarna skulle ersättas vid de tidpunkter då deras användningstid erfarenhetsmässigt utlöper. Marinförvaltningen räknar i stället med att tre ubåtar tillkommer vartannat år. De ubåtar som skulle tillkomma under de närmaste åren bör enligt marinförvaltningen vara av Hajen-typ med vissa modifikationer. Med hänsyn till att tre ubåtar bör beställas år 1956 och tre ubåtar år 1958 har marinförvaltningen undersökt huruvida fördelar kan vinnas vid en samtidig beställning av sex ubåtar. Därvid har framgått att en prisnedsättning på omkring 2 miljoner kronor kan förväntas för de tre sista ubåtarna, vartill kommer att ingenjörspersonalen kan utnyttjas mera effektivt. Med hänsyn härtill finner marinförvaltningen det angeläget att ifrågavarande sex ubåtar beställes samtidigt. Leveranstiderna påverkas icke härav utan blir desamma (åren 1960—62) vare sig ubåtarna beställes samtidigt eller i två omgångar. Även betalningsutfallet blir i båda fallen i huvudsak detsamma.

Kostnaderna för sex ubåtar beräknar marinförvaltningen, såsom i det föregående angivits, enligt prisläget den 1 juli 1955 till 135 miljoner kronor. Marinförvaltningen har härvid beaktat den prisnedsättning som förväntas vid samtidig beställning av sex ubåtar.

Ytterligare uppgifter beträffande marinförvaltningens förslag till beställningsbemyndigande avseende jagare och ubåtar torde få inhämtas genom de handlingar, som i vanlig ordning kommer att tillställas riksdagens vederbörande utskott.

Äldre nybyggnadsplan. Äldre moderniseringsplan

Under dessa rubriker redovisas under budgetåren 1947/52 beslutade nybyggnader respektive moderniseringar. De beställningsbemyndiganden, som erhållits för de i äldre nybyggnadsplanen upptagna objekten, uppgår till sammanlagt 227,380 miljoner kronor. För objekt, som upptagits i äldre moderniseringsplanen, har erhållits bemyndiganden om tillhopa 92,426 miljoner kronor. För en närmare redogörelse rörande fördelningen på olika objekt m. m. torde få hänvisas till 1955 års statsverksproposition (bil. 6, s. 141—142).

1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m.

A. Flottan

Nybyggnadsplan

1. Fyra jagare av typ Östergötland (inkl. reservdelar) 218 300 000

2. Ett minfartyg av ny typ	30 800 000	
3. Tre ubåtar av Hajen-typ (inkl. reservdelar) ...	69 000 000	
4. Åtta minsvepare (inkl. reservdelar) jämte försök m. m. och nybyggnad av en minsvepare av trä	51 600 000	
5. Elva motortorped-motorkanonbåtar av typ T 101 (inkl. reservdelar)	136 400 000	
6. Femton motortorpedbåtar av typ T 32	59 700 000	565 800 000

Ombyggnadsplan

7. Jagaren Klas Horn	6 500 000	
8. Jagaren Göteborg	2 500 000	
9. Jagarna Stockholm, Karlskrona och Malmö ...	3 600 000	
10. Jagarna Romulus och Remus	13 400 000	
11. Jagarna Mode, Magne, Munin och Mjölner ...	18 500 000	44 500 000
Summa kronor		610 300 000

B. Kustartilleriet

1. Fyra minutläggare	9 350 000	
2. Transportfärja, transportbåtar m. m.	3 000 000	12 350 000

C. Gemensamt

1. Trängfartyg m. m.	4 500 000	
2. Iordningställande av vissa fartyg m. m.	4 750 000	
3. Förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg ...	800 000	
4. Löne- och arvodeshöjningar (1955 års löne-reglering för statstjänstemän)	75 000	10 125 000
Summa kronor		632 775 000

Under posten C 4. har upptagits det belopp, sammanlagt 75 000 kronor, som i samband med 1955 års löne reglering för statstjänstemän tillförts förevarande anslag. Sjuårsplanens kostnadsram har härigenom ökats med angivet belopp.

Från och med den 1 juli 1954 överfördes lönekostnader till ett årligt belopp av 1,7 miljon kronor från förevarande anslag till avlöningsanslag. I anledning härav har beställningsbemyndigandet för budgetåret 1954/55 minskats med nämnda belopp, vilket avdragits från posten A 1. i 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m. Marinförvaltningen föreslår nu att motsvarande begränsning av beställningsbemyndigandet göres för budgetåren 1955/59 och att därvid anslagsposten A 5. i 1952 års sjuårsplan minskas med ($4 \times 1,7 =$) 6,8 miljoner kronor.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av 8,5 miljoner kronor. Beloppet fördelar sig på objekt enligt följande sammanställning.

Kustartilleriet

Bevakningsbåt, transportbåtar samt bogserbåt 4 000 000

Gemensamt

Trängfartyg m. m. 2 750 000

Iordningställande av vissa fartyg m. m. 1 500 000

Förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg 250 000

Summa kronor 8 500 000

Av motiven för nämnda förslag inhämtas bland annat följande.

I sina medelsäskanden för innevarande budgetår anmälde marinförvaltningen, att inspektören för kustartilleriet framlagt ett förslag till program för nybyggnad av fartyg och båtar för kustartilleriet under budgetåren 1955/59 (se prop. 1955: 1, bil. 6, s. 144). Kostnaderna för programmet beräknades till i runt tal 12 miljoner kronor. För innevarande år erhöles ett bemyndigande av 3 miljoner kronor. Det för nästa budgetår äskade beställningsbemyndigandet om 4 miljoner kronor avser marinförvaltningen att utnyttja för fortsatt anskaffning inom ramen för det framlagda programmet. Anskaffningen föreslås skola omfatta en bevakningsbåt, ett antal transportbåtar samt påbörjandet av en bogserbåt.

Det för trängfartyg äskade beställningsbemyndigandet beräknas erforderligt för anskaffning av en vattenbåt för Gullmarens örlogsdepå, en torped- och robotbärningsbåt, transportbåtar för Bergaskolorna och Hårsfjärdens örlogsdepå m. m.

För fortsatt täckande av brister i fråga om diverse moderniseringar m. m. föreslår marinförvaltningen för nästa budgetår ett beställningsbemyndigande av 1,5 miljon kronor för iordningställande av vissa fartyg m. m. Ämbetsverket anmäler att bristerna numera beräknas till ett belopp av 9,98 miljoner kronor.

Förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg omfattar bland annat konstruktionsarbeten och materielanskaffningar. Enligt marinförvaltningens beräkningar erfordras 0,635 miljon kronor för att täcka föreliggande brister i detta hänseende. För nästa budgetår hemställer ämbetsverket om ett beställningsbemyndigande av 0,25 miljon kronor för ändamålet.

Försöksverksamhet avseende fartygsmateriel

För försöksverksamheten lämnade bemyndiganden uppgår för budgetåren 1947/56 till omkring 26,7 miljoner kronor.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 12 miljoner kronor för fortsatt försöksverksamhet. Av beloppet hänför sig 2 miljoner kronor till fortsatta löpande försök. Återstående belopp, 10 miljoner kronor, avses för fortsatt projektering av en ny ubåtstyp. För detta ändamål äskade marinförvaltningen för budgetåret 1954/55 ett beställningsbemyndigande av 18 miljoner kronor. Härav anvisades 8 miljoner kronor (prop. 1954: 1, bil. 6, s. 114—116). För nästa budgetår beräknar marinförvaltningen ett beställningsbemyndigande av 10 miljoner kronor vara erforderligt. Ämbetsverket anför att kostnaderna för

projektet ännu icke kan slutligt beräknas. Då en fullständig redogörelse för denna fråga icke synes böra lämnas till statsrådsprotokollet, torde för ytterligare uppgifter få hänvisas till de handlingar, som i vanlig ordning kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott.

Behov av betalningsmedel under budgetåret 1956/57

Marinförvaltningen beräknar behovet av anslagsmedel under budgetåret 1956/57 för att täcka betalningsutfall på tidigare lämnade och nu begärda beställningsbemyndiganden till 116 miljoner kronor. Ämbetsverket beräknar att behovet av betalningsmedel till den del detsamma överstiger nämnda belopp skall tillgodoses genom befintlig reservationsbehållning.

Departementschefen

Marinförvaltningen har för nästa budgetår hemställt om bemyndigande att utlägga beställningar inom en kostnadsram av sammanlagt 295,5 miljoner kronor. Av det föreslagna beställningsbemyndigandet belöper 275 miljoner kronor på ersättningsbyggnad av två jagare och sex ubåtar, 8,5 miljoner kronor på fartygsbyggnader för kustartilleriet och för gemensamma ändamål samt 12 miljoner kronor på försöksverksamhet.

Vad först angår frågan om ersättningsbyggnad av två *jagare* vill jag erinra om att enligt 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader 14 större jagare kommer att ingå i linjeflottan vid sjuårsperiodens utgång år 1959. Av dessa jagare kan med normal livslängd i linjeflottan endast åtta beräknas kvarstå efter år 1965. Ytterligare två jagare utgår ur linjeflottan före år 1970. Såsom jag inledningsvis anfört har jag ansett mig böra tillstyrka att den föreslagna ersättningsbyggnaden av två jagare kommer till stånd. Jag biträder marinförvaltningens förslag att de nu aktuella jagarna skall utföras såsom modifierade Hallandsjagare. Mot marinförvaltningens kostnadsberäkningar har jag ej funnit anledning till erinran. I beloppet har inräknats kostnader för reservdelar.

I fråga om *ubåtarna* gör sig i huvudsak samma synpunkter gällande som i fråga om jagarna. Antalet ubåtar, som vid tiden för 1948 års försvarsbeslut var 24 och efter genomförandet av 1952 års sjuårsplan avses skola vara lika stort, kommer sålunda med normal användningstid att nedgå högst väsentligt under de närmaste åren. Marinförvaltningen har icke funnit det lämpligt att ubåtar nybygges i den snabba takt som skulle vara erforderlig, om de nuvarande ubåtarna skulle ersättas vid de tidpunkter då deras användningstid erfarenhetsmässigt skulle utlöpa. I stället har ämbetsverket räknat med att tre ubåtar bör tillkomma vartannat år. Med utgångspunkt häri och då marinförvaltningen beräknat att vissa fördelar skulle kunna ernås vid en samtidig beställning av sex ubåtar, har ämbetsverket hemställt om bemyndigande att utlägga beställningar m. m.

för detta antal ubåtar. Såsom jag inledningsvis uttalat anser jag att det, till följd av de stora avgångarna i ubåtsbeståndet under de närmaste åren, är nödvändigt att nu besluta om viss ersättningsbyggnad av ubåtar. Jag kan likväl icke tillstyrka att beslut nu fattas om byggande av mer än tre ubåtar. Marinförvaltningen har föreslagit att de aktuella ubåtarna skall vara av typ Hajen med vissa modifikation. Jag biträder ämbetsverkets förslag. För byggande av tre ubåtar beräknar jag ett belopp av 69,5 miljoner kronor erforderligt. I beloppet ingår kostnader för reservdelar och visst konstruktionsarbete.

Marinförvaltningen har föreslagit att ramen för 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m., som för närvarande kostnadsberäknas till 632,775 miljoner kronor, skall minskas med 6,8 miljoner kronor med anledning av det beslut som vid 1954 års riksdag fattats om att överföra vissa lönekostnader från förevarande anslag till avlöningsanslag. Jag har intet att erinra häremot. Ämbetsverket har å andra sidan föreslagit att sjuårsplanen skall vidgas med 4,0 miljoner kronor för nybyggnad av vissa fartyg för kustartilleriet, med 2,75 miljoner kronor för trängfartyg, med 1,5 miljon kronor för iordningställande av vissa fartyg m. m. samt med 0,25 miljon kronor för förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg. Sammanlagt skulle alltså enligt ämbetsverkets förslag i fråga om fartygsbyggnader för kustartilleriet och för gemensamma ändamål beställningar utläggas till ett belopp av 8,5 miljoner kronor. Jag anser mig emellertid icke kunna tillstyrka att bemyndigande att utlagga beställningar för ifrågavarande ändamål lämnas till högre belopp än 6,0 miljoner kronor. Av beloppet torde 3,0 miljoner kronor böra avses för fartygsbyggnader för kustartilleriet, 1,5 miljon kronor för trängfartyg samt 1,25 miljon kronor respektive 0,25 miljon kronor för iordningställande av vissa fartyg m. m. och förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av marinförvaltningen i vanlig ordning besluta om vilka objekt som bör tillgodoses inom ramen för de nyss angivna beloppen.

För försöksverksamhet äskar marinförvaltningen för nästa budgetår beställningsbemyndiganden om sammanlagt 12 miljoner kronor. Av det angivna beloppet avses 10 miljoner kronor för fortsatt projektering av ny ubåtstyp. För detta ändamål äskade ämbetsverket 18 miljoner kronor för budgetåret 1954/55. Vid anmälan av frågan till 1954 års statsverksproposition (bil. 6, s. 115) betecknade jag det som angeläget att ifrågavarande projekteringsarbete kom till utförande men ansåg mig icke kunna tillstyrka att ett så stort beställningsbemyndigande som ämbetsverket föreslagit då lämnades för ändamålet. Ej heller för nästa budgetår kan jag helt tillstyrka marinförvaltningens äskande i fråga om beställningsbemyndigande för ubåtsprojektet. Jag föreslår, att för försöksverksamhet under nästa budgetår lämnas beställningsbemyndiganden till ett belopp av 10 miljoner kronor, varav 8 miljoner kronor torde få avses för ubåtsprojektet.

Marinförvaltningen hemställer om 116 miljoner kronor i *betalningsmedel* för att täcka betalningsutfallet under budgetåret 1956/57 på äldre och av ämbetsverket för nästa budgetår föreslagna bemyndiganden. Under hänvisning till vad jag inledningsvis anfört föreslår jag, att ett anslag av 109 miljoner kronor anvisas för nästa budgetår. I anslutning härtill vill jag framhålla, att jag förutsätter att verksamheten under förevarande anslag — i avbidan på den framtida försvarsavvägningen — planeras så att behovet av betalningsanslag hålles i huvudsak vid samma nivå som för närvarande.

Därest de i det föregående angivna förslagen vinner riksdagens godkännande kommer den 30 juni 1957 bemyndiganden om sammanlagt (372,561 + 140,000 + 69,500 — 6,800 + 6,000 + 10,000 — 109,000 =) 482,261 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Under hänvisning till det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) besluta de fartygsbyggnader för flottan, som i det föregående föreslagits;

b) godkänna de ändringar av tidigare planer för verksamheten under förevarande anslag, som i det föregående angivits;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i det föregående angivna grunder medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 225 500 000 kronor;

d) till *Marinen: Fartygsbyggnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 109 000 000 kronor.

[95] 72. *Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 92 500 000	88 779 333	19 077 042
1955/56 (statsliggaren s. 252) ²	90 000 000		
1956/57 (förslag)	85 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 28 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 58 000 kronor.

Anskaffningen av vapenmateriel m. m. regleras från och med budgetåret 1953/54 av en plan, som godkänts av riksdagen. Enligt denna plan skall anskaffas materiel för flottan och kustartilleriet till ett belopp av 324 respektive 200 miljoner kronor. För vissa övriga anskaffningar avses enligt planen 136 miljoner kronor. Planen upptager således materielanskaffningar till ett sammanlagt belopp av (324 + 200 + 136 =) 660 miljoner kronor. Genom att vissa avlöningskostnader vilka inräknats i planen överförts från förevarande anslag till avlöningsanslag från och med bud-

getåret 1954/55, har planens sammanlagda kostnadsram minskats med 12,5 miljoner kronor. Å andra sidan ökas kostnadsramen med belopp som för budgetåren 1954/56 tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln, 0,086 miljon kronor. Den sammanlagda kostnadsramen uppgår härfter till $(660,0 - 12,5 + 0,086 =)$ 647,586 miljoner kronor. För anskaffningar som upptagits i planen har för budgetåren 1953/56 lämnats bemyndiganden om sammanlagt $(175,0 + 92,528 + 90,058 =)$ 357,586 miljoner kronor. Av totalbeloppet för planen återstår enligt vad nu anförts $(647,586 - 357,586 =)$ 290,0 miljoner kronor.

Marinförvaltningen har för budgetåren 1947/55 erhållit bemyndiganden att utlägga beställningar till ett belopp av 539,597 miljoner kronor, varvid inräknats för budgetåret 1954/55 från anslag under tolfte huvudtiteln överfört belopp av 28 000 kronor. I betalningsmedel för utlagda beställningar har till och med den 30 juni 1955 anvisats tillhoppa 333,357 miljoner kronor. Vid utgången av budgetåret 1954/55 saknade således beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(539,597 - 333,357 =)$ 206,240 miljoner kronor täckning av betalningsmedel.

För innevarande budgetår uppgår såväl medgivna beställningsbemyndiganden som anvisade betalningsmedel till 90,058 miljoner kronor. Den 30 juni 1956 kommer således enligt hittills meddelade beslut beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(206,240 + 90,058 - 90,058 =)$ 206,240 miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel.

Av de beställningsbemyndiganden som medgivits enligt riksdagens beslut var den 1 oktober 1955 i runt tal 149 miljoner kronor odisponerade.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 100 miljoner kronor samt ett anslag av 90 miljoner kronor för fortsatt anskaffning inom ramen för fastställd plan. Ämbetsverket förklarar, att tidrymden för planen uttänjes vid en anslagstilldelning av 90 miljoner kronor. Med hänsyn till att detta belopp i huvudsak överensstämmer med vad överbefälhavaren i sina riktlinjer räknat med för nästa budgetår, har marinförvaltningen likväl ansett sig böra inskränka sitt anslagsäskande till 90 miljoner kronor.

Departementschefen

Som jag inledningsvis anförat räknar jag för nästa budgetår med att förevarande anslag uppföres med 85 miljoner kronor. Jag föreslår vidare att bemyndigande lämnas att utlägga ytterligare beställningar av vapenmateriel m. m. för ett belopp av samma storlek. Beställningsverksamheten torde få äga rum på grundval av föreliggande plan för anskaffning av vapenmateriel m. m.

Vid bifall till mitt förslag kommer den 30 juni 1957 bemyndiganden om sammanlagt $(206,24 + 85,00 - 85,00 =)$ 206,24 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å vapenmateriel m. m. inom en kostnadsram av 85 000 000 kronor;

b) till *Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 85 000 000 kronor.

[96] 73. *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 45 300 000	42 119 214	9 518 441
1955/56 (statsliggaren s. 252) ²	45 100 000		
1956/57 (förslag)	48 100 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 172 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 347 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i hudsak bunden.

Verksamheten under förevarande anslag regleras från och med budgetåret 1954/55 med stöd av en femårsplan, som uppgjorts av marinförvaltningen. Enligt denna plan uppgår årskostnaden till i medeltal 46,0 miljoner kronor sedan avdrag skett för vissa lönekostnader till ett årligt belopp av 0,7 miljon kronor, vilka från och med den 1 juli 1954 överförts från förevarande anslag till avlöningsanslag. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 45,1 miljoner kronor.

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjes med 3 500 000 kronor. Ämbetsverket anför, att vissa ändringar i planen för fartygens rustning, avrustning m. m. vidtagits för att undvika anslagshöjning. Den höjning av anslaget som trots detta uppkommer betingas av avtalsenliga lönehöjningar m. m. för kollektivavtalsanställd personal samt av höjda tjänstemannalöner.

Marinförvaltningen hemställer vidare i skrivelse den 1 juli 1955 om 2 000 000 kronor i tilläggsstatsanslag för innevarande budgetår. Ämbetsverket anför, att medelsbehovet för innevarande och närmast föregående budgetår beräknats enligt prisläget vid femårsplanens uppgörande. Genom avtalsenliga lönehöjningar m. m. för kollektivavtalsanställd personal under anslaget beräknas kostnaderna för underhållsarbeten ha ökats med tre procent från och med budgetåret 1954/55 och med ytterligare fem procent från och med innevarande budgetår. Då emellertid kostnadsökningarna i viss mån motväges av besparingar genom rationaliseringar och vissa tillfälliga rustningsbegränsningar, beräknar marinförvaltningen att

intet förstärkningsanslag erfordras för föregående budgetår samt att förstärkningen av innevarande budgetårs anslag kan begränsas till det åskade beloppet.

Departementschefen

Marinförvaltningen har för nästa budgetår hemställt om höjning av förevarande anslag för täckande av merkostnader till följd av lönehöjningar. För samma ändamål har ämbetsverket därjämte begärt förstärkning av det för innevarande budgetår anvisade anslaget. Om hänsyn toges till det belopp som under innevarande budgetår tillförts anslaget från anslag under tolfte huvudtiteln, skulle vid bifall till marinförvaltningens förslag i runt tal 47 450 000 kronor komma att stå till förfogande under detta budgetår och 48 600 000 kronor under nästa budgetår; skillnaden betingas enligt marinförvaltningen av att medelsbehovet för innevarande budgetår kan begränsas till följd av dels vissa tillfälliga rustningsminskningar, dels ock rationaliseringar. De stegrade kostnaderna för underhållsarbeten till följd av höjda löner gör enligt min mening en anslagshöjning erforderlig. Mot marinförvaltningens beräkningar av merkostnaderna har jag icke funnit annan anledning till erinran än att det enligt min mening bör vara möjligt att jämväl för nästa budgetår begränsa anslagshöjningen med hänsyn till rationaliseringar. I enlighet härmed torde anslaget för nästa budgetår få uppföras med 48 100 000 kronor.

Såsom framgår av vad jag nyss anförat har jag icke funnit anledning till erinran mot bifall till marinförvaltningens förslag om förstärkning av innevarande budgetårs anslag. Jag återkommer till denna fråga vid behandlingen senare denna dag av anslag på tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslagshöjningen utgör 3 000 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 48 100 000 kronor.

[97] 74. Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	1 000 000	411 434	737 680
1955/56 (statsliggaren s. 253)	700 000		
1956/57 (förslag)	700 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Förevarande anslag avses för anskaffning av maskiner m. m. för marinens verkstadsanläggningar. För ändamålet har av marinförvaltningen 6 000 000 kronor beräknats erforderliga för budgetåren 1953/59 eller således 1 000 000 kronor för varje budgetår (jfr prop. 1953: 1, bil. 6, s. 137). För vardera av budgetåren 1953/54 och 1954/55 har 1 000 000 kronor anvisats för ändamålet. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 700 000 kronor.

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 300 000 kronor. Ämbetsverkets motivering är, att ett anslag av 1 000 000 kronor erfordras för att tillgodose det i långtidsprogrammet för budgetåren 1953/59 beräknade årsbehovet.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna tillstyrka någon höjning av förevarande anslag, som därför torde få uppföras med oförändrat belopp. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor.

FASTIGHETER

[98] 75. *Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	10 501 000	10 256 597
1955/56 (statsliggaren s. 253)	10 225 000	
1956/57 (beräknat belopp) ...	10 274 000	

Under åberopande av vad jag anfört vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond* för budgetåret 1956/57 beräkna ett förslagsanslag av 10 274 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

[99] 76. *Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	300 000	271 650	33 676
1955/56 (statsliggaren s. 253)	330 000		
1956/57 (förslag)	330 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

I enlighet med förslag av försvarets civilförvaltning torde anslaget för budgetåret 1956/57 böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor.

[100] 77. Marinen: Bidrag till maritim ungdomsverksamhet

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	16 000	15 700	7 906
1955/56 (statsliggaren s. 254)	16 000		
1956/57 (förslag)	16 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 icke till någon del bunden.

Chefen för marinen hemställer att anslaget höjes med 14 000 kronor, varav 3 000 kronor hänför sig till upplysningsverksamhet och återstoden till höjda bidrag till scoutförbunden.

Försvarets civilförvaltning anser sig icke beredd att tillstyrka någon höjning av anslaget utan föreslår att detsamma uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bidrag till maritim ungdomsverksamhet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 16 000 kronor.

[101] 78. Marinen: Understöd åt föreningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	23 000	21 400
1955/56 (statsliggaren s. 254)	23 000	
1956/57 (förslag)	28 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning (skr. ²⁹/₈ och ⁶/₈ 1955) hemställer, att anslaget höjes med 10 250 kronor.

Motiv

Under förevarande anslag har sedan ett flertal år medel anvisats såsom hyresbidrag till vissa inom marinen verksamma föreningar, vilkas medlemmar tillhör personalkategorier, som icke tillhandahålles mässar och mässinventarier genom kronans försorg. Bidragen utgår under innevarande budgetår med 3 750 kronor till Flottans underbefälsförening i Stockholm samt med 4 000 kronor till envar av Sjöunderofficerssällskapet, Marinens maskinbefälsförenings flottavdelning och Flottans underbefälsförening, samtliga i Karlskrona. För att kunna bedöma den compensation, som skäligen bör utgå till förenämnda personalkategorier, har civilförvaltningen verkställt särskild utredning för att precisera vederbörande föreningskostnader för förhyrning, uppvärmning, belysning, renhållning m. m. av lokalerna i fråga ävensom lokalernas sammanlagda yta och hur desamma disponerats. Vid överbägande av frågan efter vilka grunder bidrag av statsmedel i fortsättningen bör utgå har civilförvaltningen stannat vid att föreslå att föreningarna, som disponerar lokalerna jämväl för egna angelägenheter, beredes ersättning med cirka ²/₃ av kostnaderna för hyra, uppvärmning, elektrisk energi och renhållning samt för underhåll av inventarier. I sistnämnda hänseende har civilförvaltningen uppskattat kostnaderna till 500 kronor för år. Av civilförvaltningen föreslagen höjning av bidragen fördelar sig med 4 500 kronor på sjöunderofficerssällskapet, 1 500 kronor på maskinbefälsföreningen, 2 000 kronor på underbefälsföreningen i Karlskrona och 2 250 kronor på underbefälsföreningen i Stockholm.

Yttrande

Statskontoret ifrågasätter om icke den av försvarets civilförvaltning föreslagna höjningen av bidragen till ifrågavarande föreningar med 10 250 kronor bör begränsas till 5 250 kronor.

Departementschefen

Jag anser mig böra tillstyrka en viss uppräknig av anslaget för ökning av hyresbidragen till ifrågavarande föreningar. Anslagshöjningen torde få begränsas till 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen*: Understöd åt föreningar m. m. för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 28 000 kronor.

FLYGVAPNET

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

[102] 79. Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	77 000 000	81 881 060
1955/56 (statsliggaren s. 255)	79 000 000	
1956/57 (beräknat belopp) ...	87 500 000	

Under hänvisning till vad jag anfört i det föregående vid behandlingen av arméns motsvarande anslag får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1956/57 beräkna ett förslagsanslag av 87 500 000 kronor.

[103] 80. Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	31 000	30 616
1955/56 (statsliggaren s. 258)	31 000	
1956/57 (förslag)	33 000	

Chefen för flygvapnet har i sitt militärorganisatoriska underlag för budgetåret 1956/57 framlagt en plan för förstärkning av flygvapnets personalorganisation. Enligt planen — vilken grundar sig på den avvägning mellan personal och materiel, som gjorts i samband med överbefälhavarens utredning rörande krigsmaktens fortsatta utveckling — räknar *chefen för flygvapnet* bland annat med en väsentlig utbyggnad av flygvapnets reservstat för att tillgodose behovet av kvalificerade befattningshavare i krigsorganisationen. För budgetåret 1956/57 skulle utbyggnaden omfatta beställningar för en överstelöjtnant och två majorer.

Försvarets civilförvaltning erinrar om att reservstatens organisation nyligen varit föremål för särskild översyn (jfr prop. 1954: 110, s. 31) och räknar i förevarande sammanhang icke med att de av *chefen för flygvapnet* nu begärda beställningarna tillkommer under nästa budgetår. — Däremot föreslår ämbetsverket en höjning av anslaget med 2 000 kronor med hänsyn till den under år 1955 genomförda höjningen av de rörliga tilläggsförmånerna.

Departementschefen

Frågan om en utbyggnad av reservstatsorganisationen vid flygvapnet bör ses i samband med personalbehovet i övrigt vid flygvapnet. Detta behov, som redovisats i den av flygvapenchefen framlagda planen, avser jag att upptaga till bedömande i samband med att jag tager slutlig ställning till flygvapnets allmänna avlöningsanslag. Jag är följaktligen icke nu beredd att taga ståndpunkt till den föreslagna utökningen utan räknar i likhet med civilförvaltningen i detta sammanhang med oförändrad organisation av flygvapnets reservstat.

Mot den av civilförvaltningen föreslagna uppräknningen av anslaget har jag intet att erinra.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för
budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 33 000 kronor.

[104] 81. Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	950 000	948 377
1955/56 (statsliggaren s. 259)	950 000	
1956/57 (förslag)	1 000 000	

Med hänsyn huvudsakligen till den under år 1955 genomförda höjningen av lönerna beräknar försvarets civilförvaltning medelsbehovet för nästa budgetår till 1 050 000 kronor, innebärande en höjning med 100 000 kronor. För min del anser jag att höjningen bör kunna begränsas till 50 000 kronor. Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av
1 000 000 kronor.

[105] 82. Flygvapnet: Rekryteringskostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	140 000	153 656
1955/56 (statsliggaren s. 259)	125 000	
1956/57 (förslag)	150 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 37 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Intensifierad upplysningsverksamhet m. m.	27 400	
2. Anställningspenningar: ökat antal nyanställda	2 500	
3. Internationellt flygpojksutbyte	7 500	
4. Omräkning		400
	37 400	400
	+ 37 000	

Motiv

1. Chefen för flygvapnet har i sitt militärorganisatoriska underlag framhållit, att rekryteringen av flygförarpersonal icke varit helt tillfredsställande. Trots att en förbättring ägt rum under de senaste åren bör enligt flygvapenchefen upplysnings- och rekryteringsverksamheten intensifieras för att erhålla tillräckligt antal sökande med erforderliga kvalifikationer.

På grund av vad chefen för flygvapnet anfört räknar civilförvaltningen under förevarande punkt med en ökning med 14 000 kronor till egentlig rekryteringsverksamhet. Beloppet hänför sig huvudsakligen till rekrytering av fältflygare. Ökningen i övrigt under förevarande punkt, 13 400 kronor, avses för bestridande av ökade kostnader för anställningsprövande, såsom utgifter för läkarintyg, resor, utspisning m. m. Denna kostnadsökning har beräknats med utgångspunkt i att till uttagningsprov inkallas 1 200 ynglingar för anställning såsom fältflygare och 110 ynglingar för anställning såsom trupputbildare och signalister. För budgetåret 1955/56 räknades med 1 000 anställningsprövande beträffande fältflygarkategorien. I fråga om trupputbildare och signalister räknade civilförvaltningen för budgetåret 1955/56 icke med någon rekrytering (jfr 1955 års statsverksproposition, bil. 6, s. 152). Rekryteringen av dessa kategorier beräknas emellertid återupptagas innevarande år. Det beräknade medelsbehovet anses även kunna täcka kostnaderna för rekrytering av kategorien flygnavigatörer (jfr prop. 1955:110, s. 56).

2. Som under föregående punkt omnämnts beräknas rekryteringen av trupputbildare och signalister återupptagas under innevarande år. Rekryteringsbehovet under nästa budgetår beträffande dessa kategorier har av chefen för flygvapnet angivits till 55 man. I fråga om fältflygare räknar chefen för flygvapnet med ett oförändrat rekryteringsbehov av 290 man. Civilförvaltningen räknar med ledning av dessa uppgifter med ett ökat medelsbehov av 2 500 kronor för anställningspenningar.

3. Sedan några år tillbaka har svenska flygintresserade ynglingar genom svenska flygvapnet deltagit i ett internationellt flygpojksutbyte. Kostnaderna härför har till väsentlig del bestritts från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Med hänsyn till verksamhetens rekryteringsfrämjande karaktär anser civilförvaltningen liksom chefen för flygvapnet att kostnaderna för densamma under budgetåret 1956/57 bör belasta förevarande anslag. Kostnaderna beräknas för nämnda budgetår till 7 500 kronor.

Departementschefen

I likhet med chefen för flygvapnet och civilförvaltningen anser jag det vara betydelsefullt att upplysnings- och rekryteringsverksamheten intensifieras i syfte att erhålla väl kvalificerad personal av berörda kategorier. Med hänsyn härtill samt med beaktande av medelsbehovet i övrigt under anslaget förordar jag, att anslaget höjes. Jag anser emellertid att höjningen bör begränsas till 25 000 kronor.

Förslaget att kostnaderna för det internationella flygpojksutbytet skall bestridas från förevarande anslag kan jag icke biträda.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

[106] 83. Flygvapnet: Ekiperingsersättningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 200 000	1 304 804
1955/56 (statsliggaren s. 260)	1 200 000	
1956/57 (förslag)	1 250 000	

Försvarets civilförvaltning föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. För min del har jag med hänsyn till belastningen under föregående budgetår funnit anslaget böra upptagas till 1 250 000 kronor, vilket innebär en höjning med 50 000 kronor. I enlighet härmed och under hänvisning till vad som anförts under arméns motsvarande anslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor.

[107] 84. Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	250 000	223 788
1955/56 (statsliggaren s. 260)	200 000	
1956/57 (förslag)	240 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget höjes med 50 000 kronor med hänsyn dels till den under år 1955 genomförda höjningen av lönerna, dels ock till medelsbehovet i övrigt. Ämbetsverket räknar icke med någon förändring av antalet arbetare. Med hänsyn till belastningen

å anslaget under budgetåret 1954/55 samt med beaktande av nämnda lönehöjning föreslår jag att anslaget höjes med 40 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[108] 85. Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	6 200 000	6 249 242
1955/56 (statsliggaren s. 260)	6 200 000	
1956/57 (förslag)	6 100 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 400 000 kronor. Beloppet utgör beräknad ökning av kostnaderna för penningbidrag och har framräknats med ledning av uppgifter från chefen för flygvapnet om antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under nästkommande budgetår. Nämnda antal har angivits till i runt tal 2 156 000, varav 2 035 000 under första tjänstgöring och 121 000 under repetitionsövning. För min del har jag, i avvaktan på ytterligare erfarenheter rörande anslagsbelastningen, ansett mig böra räkna med ett anslag av 6 400 000 kronor, därest samma antal tjänstgöringsdagar som civilförvaltningen förutsatt skulle läggas till grund för anslagsberäkningen. Vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår föranleder emellertid att antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under repetitionsövning nedgår med i runt tal 85 000. Den besparing som härigenom uppkommer kan beräknas till 300 000 kronor. Anslaget bör således uppföras med 6 100 000 kronor. I förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär detta en minskning med 100 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 6 100 000 kronor.

[109] 86. Flygvapnet: Familjebidrag

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 000 000	2 369 629
1955/56 (statsliggaren s. 261)	2 200 000	
1956/57 (förslag)	2 050 000	

Försvarets civilförvaltning beräknar medelsbehovet under nästa budgetår till 2 500 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag anfört vid behandlingen av arméns motsvarande anslag föreslår jag, att förevarande anslag uppföres med 2 050 000 kronor, innebärande en anslagsminskning med 150 000 kronor. Jag har härvid räknat med ett minskat medelsbehov av 350 000 kronor på grund av inställda repetitionsövningar.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Flygvapnet: Familjebidrag* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 050 000 kronor.

SJUKVÅRD

[110] 87. Flygvapnet: Sjukvård

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	400 000	572 753
1955/56 (statsliggaren s. 261)	400 000	
1956/57 (förslag)	380 000	

Aberopande vad jag anfört vid behandlingen av motsvarande anslag för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Flygvapnet: Sjukvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 380 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

[111] 88. Flygvapnet: Reseersättningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 300 000	2 815 993
1955/56 (statsliggaren s. 261)	2 700 000	
1956/57 (förslag)	2 825 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget höjes med 150 000 kronor med hänsyn till den under år 1955 genomförda höjningen av järnvägstaxorna. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 synes en medelsanvisning av den storlek civilförvaltningen föreslagit vara otillräcklig, därest utbildningsverksamheten vid flygvapnet under nästa budgetår skulle bedrivas i den omfattning som förutsatts vid ämbetsverkets anslagsberäkning. Under angiven förutsättning har jag ansett anslaget böra uppföras med 2 950 000 kronor. Till följd av vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningarnas omfattning under

nästa budgetår torde emellertid anslaget kunna begränsas till 2 825 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 125 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 825 000 kronor.

EXPENSER M. M.

[112] 89. Flygvapnet: Bränsle m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	5 300 000	5 147 028
1955/56 (statsliggaren s. 261)	4 600 000	
1956/57 (förslag)	5 400 000	

Flygförvaltningen (skr. ¹²/₈ 1955) hemställer, att anslaget höjes med 800 000 kronor. Härav hänför sig cirka 400 000 kronor till inträffade och väntade höjningar av bränslepriserna och cirka 100 000 kronor till ökad bränsleförbrukning, betingad av tillkomsten av nya lokaler bland annat i samband med luftbevakningens fortsatta utbyggnad. Höjningen i övrigt, 300 000 kronor, avser huvudsakligen ökade kostnader för elektrisk energi och renhållning och har beräknats med ledning av medelsförbrukningen för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1954/55. Jag biträder flygförvaltningens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Bränsle m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 400 000 kronor.

[113] 90. Flygvapnet: Telefon m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 600 000	1 573 152
1955/56 (statsliggaren s. 262)	1 600 000	
1956/57 (förslag)	1 600 000	

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag biträder flygförvaltningens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Telefon m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

[114] 91. Flygvapnet: Övriga expenser m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	230 000	239 582	7 964
1955/56 (statsliggaren s. 262)	230 000		
1956/57 (förslag)	250 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget med hänsyn till prishöjningar uppräknas med 20 000 kronor. Jag biträder flygförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

MATHÅLLNING

[115] 92. Flygvapnet: Mathållning

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	6 500 000	5 827 126
1955/56 (statsliggaren s. 263)	5 500 000	
1956/57 (förslag)	5 450 000	

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 260 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskat antal portionsdagar		390 050
2. Höjt normalportionspris	205 500	
3. Ökade inkomster för försålda portioner		94 500
4. Omräkning	541 550	
	747 050	484 550
		+ 262 500
	Avrundat	260 000

Motiv

1. Kostnadsminskningen beräknas sålunda.

1955/56	Portionsdagar		För 1955/56 beräknad dagskostnad	Summa kronor
	1956/57	minskning		
2 189 500	2 055 000	134 500	2,90	390 050

Flygförvaltningen beräknar antalet tjänstgöringsdagar under nästa budgetår för blandavlönad fast anställd personal samt värnpliktiga till i runt tal 2 250 000. Emellertid utgår ämbetsverket från att antalet uttagna portioner kommer att understiga nämnda antal tjänstgöringsdagar med cirka 225 000. Vid beräkningen av antalet portionsdagar för innevarande budgetår har jämväl en motsvarande reduktion verkställt. För praktikanter och lottor räknas med 10 000 respektive 20 000 portionsdagar under nästa budgetår. I förevarande sammanhang räknar flygförvaltningen således med ett antal portionsdagar för budgetåret 1956/57 av (2 250 000 — 225 000 + 10 000 + 20 000 =) 2 055 000.

2. Kostnadsökningen beräknas enligt följande.

Portionsdagar 1956/57	Beräknad dagskostnad			Summa kronor
	1955/56	1956/57	ökning	
2 055 000	2,90	3,00	0,10	205 500

Av dagskostnadsbeloppet för budgetåret 1955/56 utgör två kronor 55 öre kostnad för normalportion och 35 öre övriga mathållningskostnader. För nästa budgetår räknar flygförvaltningen med hänsyn till prisläget på livsmedelsmarknaden med en höjning av normalportionspriset med 10 öre. För budgetåret 1956/57 beräknas således normalportionspriset till två kronor 65 öre för dag, medan övriga mathållningskostnader beräknas till oförändrat 35 öre för dag.

3. Under förevarande anslag redovisas nettolinkomsten av försäljning av portioner till enskilda (jfr prop. 1952: 1, bil. 6, s. 154). Antalet dylika portioner beräknas för nästa budgetår till 350 000 mot 400 000 för innevarande budgetår. Emellertid räknar flygförvaltningen med en höjning av tilläggspriset per portion med 38 öre från 77 öre för innevarande budgetår till en krona 15 öre för budgetåret 1956/57. Under förevarande punkt uppkommer således en minskning av medelsbehovet med $(350\,000 \times 0,38 - 400\,000 \times 0,77 =)$ 94 500 kronor.

4. Beloppet utgör skillnaden mellan det av flygförvaltningen för budgetåret 1955/56 numera beräknade medelsbehovet och det för samma budgetår anvisade anslaget.

Departementschefen

I likhet med flygförvaltningen räknar jag med en höjning av normalportionspriset med 10 öre för dag. I fråga om övriga mathållningskostnader räknar jag icke med någon förändring. Dagskostnaden under nästa budgetår beräknar jag således till tre kronor, varav två kronor 65 öre för normalportion och 35 öre för övriga mathållningskostnader. På grund av denna kostnadsökning har jag bedömt, att ett anslag av 5 700 000 kronor erfordras, därest anslaget skulle beräknas med utgångspunkt i det antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och blandavlönad fast anställd perso-

nal som flygförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. Emellertid kommer med anledning av vad jag inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga att nedgå med omkring 85 000. Den härigenom uppkommande besparingen beräknar jag till 250 000 kronor. I enlighet med vad jag sålunda anfört torde förevarande anslag böra uppföras med 5 450 000 kronor, innebärande en minskning med 50 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Mathållning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 450 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

[116] 93. Flygvapnet: Beklädnad m.m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	5 200 000	3 807 267	3 397 696
1955/56 (statsliggaren s. 263)	5 200 000		
1956/57 (förslag)	5 775 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 800 000 kronor.

	Ökning
1. Ökat slitage m. m.	30 000
2. Ändrat antal tjänstgöringsdagar och prisförändringar	283 000
3. Höjda löner m. m.	10 000
4. Minskad tillgång på ylletyg	475 000
5. Engångsanskaffning för fyllande av brister i krigsförråd	2 000 000
	<u>2 798 000</u>
	Avrundat 2 800 000

Motiv

1. Det ökade medelsbehovet hänför sig huvudsakligen till ökat slitage av flygbeklädnad vid flygning med reaflygplan.

2. Vid sina beräkningar av medelsbehovet för normalbeklädnad, lottabeklädnad och skyddsbeklädnad utgår flygförvaltningen från en ökning av antalet tjänstgöringsdagar för nästa budgetår i förhållande till det för innevarande budgetår beräknade antalet. Kostnaden för tjänstgöringsdag anger flygförvaltningen till (inom parentes anges förändring i förhållande till det för innevarande budgetår beräknade dagskostnadsbeloppet) 1,39 (+ 0,04) kronor för normalbeklädnad, 1,64 (+ 0,16) kronor för lottabeklädnad samt 0,21 (— 0,01) krona för skyddsbeklädnad. Enligt flygförvaltningens beräk-

ningar uppkommer genom de angivna förändringarna i antalet tjänstgöringsdagar och i dagskostnadsbeloppen en ökning med i runt tal 264 000 kronor. På grund av minskat antal tjänstgöringsdagar för furirer m. fl. väntas den sammanlagda inkomsten av de ersättningar — 70 öre för tjänstgöringsdag — som furirer m. fl. erlägger för lånad beklädnad minska med 19 000 kronor. Sammanlagt ökar således medelsbehovet till följd av förändringar i antalet tjänstgöringsdagar och förändringar i dagskostnadsbeloppen med $(264\,000 + 19\,000 =) 283\,000$ kronor.

3. Ökningen föranledes av höjda löner m. m. för förrådspersonal.

4. Med hänsyn till den anskaffning av yllevaror för försvaret, som skett efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1952: 85, har det varit möjligt att under de senaste budgetåren begränsa medelsbehovet under förevarande anslag. På grund av att sålunda anskaffade yllevaror numera till stor del förbrukats ökar medelsbehovet för nästa budgetår.

5. De brister i krigsförråd, som måste täckas inom loppet av de närmaste tio budgetåren, har i samband med överbefälhavarens utredningar rörande krigsmaktens fortsatta utveckling beräknats till 25 000 000 kronor. Flygförvaltningen föreslår, att för nästa budgetår 2 500 000 kronor beräknas för ändamålet. Då ämbetsverket räknar med att engångsanskaffningar för 500 000 kronor rymmes inom ramen för det för innevarande budgetår anvisade anslaget, utgör ökningen $(2\,500\,000 - 500\,000 =) 2\,000\,000$ kronor.

Departementschefen

Jag anser, att förevarande anslag bör uppräknas med hänsyn till inträffade pris- och lönehöjningar samt minskad tillgång på yllevaror. I enlighet med vad jag anfört under arméns och marinens motsvarande anslag förutsätter jag en omräkning av den ersättning som furirer m. fl. har att erlægga såsom ersättning för lånad beklädnad. Med hänsyn till det nu anförda har jag ansett ett anslag av 5 900 000 kronor vara erforderligt, därest det av flygförvaltningen angivna antalet tjänstgöringsdagar för olika personalkategorier skulle läggas till grund för anslagsberäkningen. Till följd av den minskning i repetitionsövningsverksamheten vid flygvapnet under nästa budgetår som jag inledningsvis föreslagit kommer emellertid antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga att bli i runt tal 85 000 lägre än vad flygförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. Då den härigenom uppkommande besparingen under förevarande anslag kan beräknas till 125 000 kronor, föreslår jag att anslaget för nästa budgetår uppföres med 5 775 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 575 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 5 775 000 kronor.

[117] 94. Flygvpapnet: Inventarier m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	1 000 000	718 278	426 416
1955/56 (statsliggaren s. 264)	1 000 000		
1956/57 (förslag)	1 035 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 574 000 kronor.

	Ökning
1. Ökat antal tjänstgöringsdagar	17 000
2. Höjda dagskostnadsbelopp	50 000
3. Höjda priser i övrigt	35 000
4. Vissa engångsanskaffningar	472 000
	<u>574 000</u>

Motiv

1. Kostnadsökningen beräknas sålunda:

	Tjänstgöringsdagar			För 1955/56	Summa
	1955/56	1956/57	ökning	beräknad dagskostnad	kronor
Inventarier.....	2 189 500	2 325 000	135 500	0,07	9 485
Förplägnadsmateriel ..	2 589 500	2 675 000	85 500	0,08	6 840
					<u>16 325</u>
					Avrundat 17 000

2. Kostnadsökningen beräknas enligt följande:

	Tjänstgöringsdagar		Dagskostnad		Summa
	1956/57	1955/56	1956/57	ökning	kronor
Inventarier	2 325 000	0,07	0,08	+ 0,01	23 250
Förplägnadsmateriel ...	2 675 000	0,08	0,09	+ 0,01	26 750
					<u>50 000</u>

Höjningen av dagskostnadsbeloppen motiveras av att priserna för här ifrågakvarande materiellag stigit med omkring 12 %.

3. Ökningen, som hänför sig till det för inventarier beräknade fasta beloppet — för innevarande budgetår 295 000 kronor — föranledes av inträffade prisstegringar på i runt tal 12 %.

4. För innevarande budgetår äskade flygförvaltningen medel dels för tillgodoseende av behov i fråga om förbättrad belysning i hangarer och

verkstäder samt olika slag av inventarier för nyuppförda eller ombyggda lokaler, dels ock för täckande av brister i fråga om förplägnadsmateriel för freds- och krigsbruk (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 159—160). Medelsbehovet beräknades till 860 000 kronor respektive 1 200 000 kronor. Av sistnämnda belopp äskades för innevarande budgetår endast 180 000 kronor.

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår beräknar flygförvaltningen motsvarande behov beträffande inventarier till 640 000 kronor medan kostnaderna för att täcka befintliga brister av förplägnadsmateriel beräknas till 975 000 kronor. Av sistnämnda belopp hänför sig 255 000 kronor till fredsförplägnadsmateriel vid förbandens matinrättningar och resterande 720 000 kronor till krigsförplägnadsmateriel, varav materiel för cirka 325 000 kronor avses jämväl för fredsbruk. I likhet med föregående år räknar flygförvaltningen med att nämnda brister beträffande fredsförplägnadsmaterielen skall fyllas under loppet av tre budgetår, medan anskaffningen av krigsförplägnadsmaterielen nu anses böra vara slutförd under budgetåret 1965/66. På grund härav räknar ämbetsverket för nästa budgetår med 85 000 kronor respektive 72 000 kronor för freds- och krigsförplägnadsmateriel.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget beräknar flygförvaltningen kunna disponera 212 000 kronor för engångsanskaffning av inventarier och 113 000 kronor för anskaffning av förplägnadsmateriel. Den sammanlagda kostnadsökningen för att tillgodose behovet av engångsanskaffningar kommer alltså att uppgå till $(640\,000 + 85\,000 + 72\,000 - 212\,000 - 113\,000 =)$ 472 000 kronor.

Departementschefen

Vid anmälan av arméns motsvarande anslag har jag tillstyrkt att dagskostnadsbeloppen för inventarier och förplägnadsmateriel höjes, vardera med ett öre, till åtta respektive nio öre. Enahanda höjningar synes mig böra ske för flygvapnets del. Det av flygförvaltningen beräknade antalet tjänstgöringsdagar för nästa budgetår har i och för sig icke givit mig anledning till erinran. Då emellertid en viss minskning av de medel som beräknas för engångsanskaffningar synes möjlig, bör anslaget, med beaktande jämväl av vad jag inledningsvis anfört rörande repetitionsövningarnas omfattning under nästa budgetår, enligt min mening uppföras med ett belopp av 1 035 000 kronor. Den besparing, som uppkommer genom begränsningen av repetitionsövningsverksamheten, beräknar jag därvid till 15 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 35 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Inventarier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 035 000 kronor.

[118] 95. Flygvapnet: Tvätt

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	585 000	684 658
1955/56 (statsliggaren s. 264)	600 000	
1956/57 (förslag)	675 000	

Flygförvaltningen föreslår, att anslaget med hänsyn till belastningen under budgetåret 1954/55 och till beräknad prishöjning vid förswarets fabriksverks tvättanstalter höjes med 115 000 kronor. För min del har jag funnit anslagshöjningen, i avbidan på ytterligare erfarenheter rörande belastningen, kunna begränsas till 100 000 kronor vid det antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga som flygförvaltningen utgått från vid sina anslagsberäkningar. Med hänsyn till den begränsning av repetitionsövningsverksamheten vid flygvapnet, som jag inledningsvis föreslagit, torde anslagshöjningen kunna minskas ytterligare till 75 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Tvätt* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 675 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

[119] 96. Flygvapnet: Övningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	4 700 000	3 818 840	1 651 152
1955/56 (statsliggaren s. 265)	4 600 000		
1956/57 (förslag)	3 600 000		

Av reservationsbehållningen vid utgången av budgetåret 1954/55 var i runt tal 640 000 kronor bundna.

Flygförvaltningen föreslår, att anslaget med hänsyn till befintlig obunden reservationsbehållning minskas med 1 000 000 kronor.

Ämbetsverket anför, att den till budgetåret 1954/55 planerade flygvapenövningen icke ägt rum samt att övergång till en ny form av luftförsvarsövningar förbandsvis medfört att eskaderövningar vid jakteskadrarna under budgetåret ägt rum endast i begränsad omfattning. Under innevarande och nästa budgetår beräknas övningarna åter genomföras i normal utsträckning.

Departementschefen

Anslaget torde för nästa budgetår böra uppföras med av flygförvaltningen föreslaget belopp. Under erinran om att anslaget sänkes med 1 000 000 kronor hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Övningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 3 600 000 kronor.

[120] 97. Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	18 000	21 223	1 818
1955/56 (statsliggaren s. 265)	18 000		
1956/57 (förslag)	18 000		

Reservationsbehållningen vid utgången av budgetåret 1954/55 var icke till någon del bunden.

I enlighet med förslag av flygförvaltningen torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kronor.

FLYGMATERIEL M. M.

[121] 98. Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 443 700 000	441 670 403	8 812 095
1955/56 (statsliggaren s. 266) ²	443 700 000		
1956/57 (förslag)	475 000 000		

¹ Därutöver 188 000 kronor överförda från anslag under tolfte huvudtiteln.

² Därutöver 376 000 kronor överförda från anslag under tolfte huvudtiteln.

För budgetåren 1948/55 har riksdagen medgivit utläggande av beställningar på flygmateriel inom en kostnadsram av 2 527,486 miljoner kronor. Härvid har förutsatts att medel, som tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln, jämväl är att räkna som beställningsbemyndigande. För bestridande av kostnaderna inom nämnda ram har riksdagen anvisat 1 856,486 miljoner kronor. Den 30 juni 1955 var således beställningsbemyndiganden till ett belopp av (2 527,486 — 1 856,486 =) 671 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har riksdagen medgivit utläggande av beställningar intill ett belopp av 520 miljoner kronor och anvisat 443,7 miljoner kronor i betalningsmedel. Från anslag under tolfte huvudtiteln har vidare 376 000 kronor tillförts förevarande anslag. Nämnda belopp är jämväl att anse som beställningsbemyndigande. Enligt hittills meddelade beslut kommer alltså den 30 juni 1956 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (671,0 + 520,376 — 444,076 =) 747,3 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 september 1955 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 347 miljoner kronor icke utnyttjade.

Den av riksdagen godkända kostnadsramen för budgetåren 1955/62 uppgår till 3 107 miljoner kronor.

I sina medelsäskanden för budgetåret 1956/57 har *flygförvaltningen* hemställt att kostnadsramen för sjuårsplanen avseende budgetåren 1956/63 upplages till 4 082,7 miljoner kronor. Bifall till flygförvaltningens förslag skulle således innebära en ökning av kostnadsramens totalbelopp med (4 082,7 — 3 107,0 =) 975,7 miljoner kronor. Vid sina beräkningar av medelsbehovet har flygförvaltningen inräknat de merkostnader, som skulle uppkomma vid en enligt överbefälhavarens riktlinjer rörande krigsmaktens fortsatta utveckling genomförd förstärkning av flygvapnet. Ämbetsverket har för budgetåret 1956/57 hemställt om ett beställningsbemyndigande av 790 miljoner kronor och ett betalningsanslag av 520 miljoner kronor.

Sedan jag anmodat chefen för flygvapnet att — för den händelse frågan om försvarets framtida utformning ej skulle kunna upptagas vid 1956 års riksdag — såsom underlag för ett förslag till detta års riksdag till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till en sådan lösning av flygvapnets materielanskaffning som skulle ge möjligheter att vidmakthålla flygvapnets i princip beslutade organisation och skapa förutsättningar för att anskaffa krigsflygplan för en eventuell framtida organisation genom inhemsk tillverkning, har *chefen för flygvapnet* med skrivelse den 24 september 1955 avgivit förslag i ämnet.

I chefens för flygvapnet förslag beräknas kostnadsramen för anskaffning av flygmateriel m. m. under sjuårsperioden 1956/63 till 3 655,7 miljoner kronor, vilket i förhållande till den av riksdagen godkända kostnadsramen innebär en ökning med (3 655,7 — 3 107,0 =) 548,7 miljoner kronor. Det för nästa budgetår erforderliga beställningsbemyndigandet beräknas till 640 miljoner kronor. Behovet av anslagsmedel anges till 475 miljoner kronor.

Såsom jag inledningsvis anförat kommer förslag rörande försvarets framtida utformning icke att föreläggas 1956 års riksdag. I det följande redogör jag därför endast för chefens för flygvapnet förslag den 24 september 1955. Ärendet är emellertid av sådan natur att en fullständig redogörelse icke bör lämnas till statsrådsprotokollet. För inhämtande av mera ingående kännedom om förslaget torde därför få hänvisas till de handlingar som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Innan jag upptar förslaget till behandling torde jag emellertid böra erinra om innehållet i överbefälhavarens förslag rörande krigsmaktens fortsatta utveckling, såvitt det avser flygplanbeståndet. I detta hänseende får jag anföra följande.

Överbefälhavarens förslag syftar till en kvantitativ förstärkning, som av-

sevärt utökar jakt- och attackflygets verkningsförmåga och uthållighet. Jaktflyget förstärkes sålunda inom ramen för befintligt antal flottiljer, varvid totala antalet jaktflygplan ökas med 18 % i förhållande till nuvarande organisation. Inom jaktflyget sker en förskjutning mot nattjakt (allvådersjakt). Av de elva jaktflottiljerna i fred utrustas tre — mot nu en — med nattjaktflygplan. Attackflyget förstärkes enligt samma principer som jaktflyget, varvid antalet flygplan ökas med 50 %. Antalet spaningsflygplan bibehålles i huvudsak oförändrat. Det totala antalet krigsflygplan ökas med 22 % i förhållande till nuvarande organisation. Förstärkningen av flygvapnet förutsättes skola ske i etapper. Som ett första led i utbyggnaden skulle därvid attackflyget förstärkas med 30 %.

I sitt förslag rörande flygvapnets materielanskaffning anför chefen för flygvapnet, att den nu gällande materielplanen icke medger omsättning inom den tidrymd som av statsmakterna ansetts erforderlig av hela det antal krigsflygplan som ingår i den för flygvapnet beslutade organisationen. Sålunda har frågan om omsättning av ett antal jakt- och spaningsflygplan tillsvidare uppskjutits (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 164; SU 1955: 4; rskr 1955: 4). I anslutning till vad som uttalats i samband med detta ställningstagande räknar emellertid flygledningen med att spaningsflygplan anskaffas på bekostnad av antalet jaktflygplan. Bristen i förhållande till den i princip beslutade organisationen kommer därvid att helt falla på jaktflyget.

Som förut nämnts räknar överbefälhavaren med en förstärkning av såväl jaktflyget som attackflyget. Enligt chefen för flygvapnet måste beslut om en ökning av antalet attackflygplan fattas vid 1956 års vårriksdag, så att leveransen av sådana flygplan kan påbörjas i direkt anslutning till redan beställda flygplan av inhemsk typ. Om beslutet uppskjutes, kan någon förstärkning av attackflyget icke genomföras inom rimlig tid och till rimliga kostnader. Beslut om förstärkning av jaktflyget kan däremot anstå.

Chefen för flygvapnet föreslår, att gällande anskaffningsplan utvidgas så att det i princip blir möjligt att omsätta det antal krigsflygplan som erfordras för att tillgodose behovet enligt den för flygvapnet beslutade organisationen. Enligt vad förut anförts skulle därvid anskaffas jaktflygplan. För att skapa möjligheter att genomföra den av överbefälhavaren föreslagna förstärkningen av attackflyget måste emellertid förberedelser snarast vidtagas för att öka antalet attackflygplan. Visst omsättningsbehov av jaktflygplan behöver emellertid i första hand tillgodoses för att erhålla enhetlig flygplantyp vid en jaktflottilj. Chefen för flygvapnet föreslår att denna komplettering genomföres och att därjämte attackflyget inom ramen för den beslutade flygvapenorganisationen förstärkes med 25 %, varvid omsättningen av jaktflygplan begränsas i motsvarande grad. Det antal jaktflygplan av äldre modell, som härigenom icke kan omsättas på plan- enligt sätt, hör enligt chefen för flygvapnet ersättas med flygplan av något

modernare, befintlig typ. För att motverka den försvagning av jaktflyget som uppkommer genom den föreslagna åtgärden föreslås, att ett antal flygplan av denna typ moderniseras. Flygvapenchefen anför att han vid vägande av skälen för och emot förstärkningen av attackflyget och försvagningen av jaktflyget kommit till den uppfattningen, att skälen för attackflygets förstärkning överväger. Han understryker emellertid att den försvagning av jaktflyget i jämförelse med beslutad organisation som blir följden av attackförstärkningen är försvarlig endast som en tillfällig hetslösning.

Den ökning av sjuårsplanens kostnadsram, som uppkommer vid bifall till chefens för flygvapnet förslag, uppgår såsom förut anförts till 548,7 miljoner kronor. Beloppet fördelar sig på delposter enligt följande sammanställning.

	Ökning
1. Anskaffning av attack- och jaktflygplan	140,0
2. Modernisering av jaktflygplan	18,0
3. Prisstegringar	248,6
4. Merkostnader på grund av teknisk utveckling	140,5
5. Outnyttjat belopp för budgetåret 1954/55	1,6
	548,7

1. Under denna punkt redovisas de kostnader som erfordras för omsättning av vissa krigsflygplan. I enlighet med vad flygförvaltningen anför i sina äskanden för innevarande budgetår är sålunda ett belopp av 81,0 miljoner kronor erforderligt för anskaffning av vissa jaktflygplan. Flygförvaltningen har vidare i sina medelsäskanden för innevarande och närmast föregående budgetår begärt utökning av kostnadsramen för viss anskaffning av spaningsflygplan. Kostnaderna härför har i medelsäskandena för innevarande budgetår beräknats till 50,0 miljoner kronor. De sålunda framställda förslagen har i avbidan på ställningstagandet till den allmänna försvarsavvägningen icke vunnit statsmakternas bifall (prop. 1955: 1, bil. 6, s. 14 och 163—164). Flygledningen upprepar nu förslagen att utvidga kostnadsramen för omsättning av samma antal krigsflygplan som tidigare förutsatts. Av det föregående framgår att flygledningen numera räknar med att anskaffa jaktflygplan och attackflygplan i stället för jaktflygplan och spaningsflygplan. Till följd av kostnadsutvecklingen under det senaste budgetåret beräknas emellertid anskaffningen nu draga en kostnad av $(86,5 + 53,5 =) 140,0$ miljoner kronor.

2. Kostnaderna för den av flygledningen föreslagna moderniseringen av vissa befintliga jaktflygplan beräknas enligt uppgifter från flygförvaltningen till angivet belopp.

3. Flygförvaltningen har omräknat kostnadsramen för den föreslagna anskaffningsplanen för budgetåren 1956/63. Därvid har beaktats den fort-

sätta tekniska utvecklingen samt pris- och lönestegringar, i den mån dessa faktorerers inverkan är känd med avseende på tiden från den 1 juli 1954 till den 1 augusti 1955. Det torde icke kunna exakt beräknas hur stor del av den framräknade kostnadsökningen som belöper på pris- och lönestegringar (jfr 1952 års statsverksproposition, bil. 6, s. 167). Med användande av en tidigare utnyttjad metod för bestämmande av prisstegringar med tillhjälp av index kan emellertid de av pris- och lönestegringar förorsakade kostnadsökningarna uppskattas till åtta procent av den för närvarande gällande kostnadsramens totalbelopp eller i runt tal 248,6 miljoner kronor.

4. De merkostnader som föranledes av den tekniska utvecklingen har av flygförvaltningen beräknats till 140,5 miljoner kronor. Av detta belopp har en del redan tidigare anmälts av flygförvaltningen. I anslagsäskandena för budgetåret 1954/55 hemställde flygförvaltningen sålunda om en ökning av sjuårsplanens totalkostnad med 947,4 miljoner kronor på grund av den tekniska utvecklingen. På förslag av Kungl. Maj:t medgav riksdagen att kostnaderna för sjuårsplanen ökades för här avsett ändamål med ett belopp som var i runt tal 85 miljoner kronor lägre än det flygförvaltningen beräknat. I medelsäskandena för innevarande budgetår föreslog flygförvaltningen att kostnadsramen skulle ökas med 85 miljoner kronor. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beräknades dock tills vidare icke någon ytterligare ökning av kostnadsramen med hänsyn till den tekniska utvecklingen (se prop. 1955: 1, bil. 6, s. 164). Merkostnaderna för den fortsatta tekniska utvecklingen fram till den 1 augusti 1955 beräknas medföra en ytterligare kostnadsökning om 55,5 miljoner kronor. Flygledningen anför i detta sammanhang att kostnadsramen beräknats med utgångspunkt i vad som för närvarande kan realistiskt överblickas med avseende på den flygtekniska utvecklingen.

5. Beträffande sättet för framräknande av denna kostnadsändring torde få hänvisas till 1952 års statsverksproposition (bil. 6, s. 164—165).

Såsom i det föregående anförts, beräknar flygförvaltningen det för nästa budgetår erforderliga beställningsbemyndigandet till 640 miljoner kronor, medan behovet av betalningsmedel anges till 475 miljoner kronor. Flygförvaltningen beräknar att betalningsutfallet för de fyra första budgetåren av sjuårsplanen kommer att uppgå till i medeltal 500 miljoner kronor för budgetår samt att motsvarande belopp för sjuårsplanens senare budgetår kommer att uppgå till omkring 550 miljoner kronor för budgetår.

I yttrande över chefens för flygvapnet förslag uttalar *överbefälhavaren*, att det är av vikt att åtgärder vidtages för att hålla möjligheten öppen att genomföra det i överbefälhavarens riktlinjer framlagda förslaget till utbyggnad av försvaret, därest frågan om försvarets framtida utformning ej kommer att upplagas vid 1956 års riksdag. Under angiven förutsätt-

ning anser överbefälhavaren det därför angeläget, att chefens för flygvapnet förslag genomföres; dock måste härvid försvarets anslagsram vidgas, om icke grunden för genomförandet av riktlinjernas förslag i övrigt skall undanryckas.

Departementschefen

Jag har i det föregående uttalat att jag icke funnit det möjligt att till 1956 års riksdag framlägga något förslag rörande krigsmaktens framtida utformning. Det är emellertid angeläget att möjligheterna till en framtida effektivisering av försvaret hålles öppna utan att dock den framtida försvarsavvägningen föregripes. Chefen för flygvapnet har i fråga om flygmaterielanskaffningen framlagt förslag som syftar till att inom ramen för den nu i princip gällande organisationen tillgodose dessa synpunkter.

Chefens för flygvapnet förslag innebär följande. Omsättningen av krigsflygplan, som i enlighet med vad jag uttalade till 1955 års statsverksproposition begränsats för innevarande budgetår, återföres i princip till den takt som erfordras för att bibehålla krigsflygplanens modernitet. Därvid sker — inom ramen för det antal krigsflygplan som skall omsättas vid bibehållen flygvapenorganisation — en viss förskjutning i beståndet av krigsflygplan i det att attackflygplan anskaffas i stället för jaktflygplan. Av produktionstekniska skäl måste nämligen beslut om en förstärkning av attackflyget fattas vid 1956 års vårriksdag, om förstärkningen skall kunna genomföras inom rimlig tid och till rimliga kostnader. Härjämte tillgodoses det behov av komplettering av jaktflyget som uppkommit genom att spaningsflygplan anskaffats i stället för jaktflygplan. För att motverka den försvagning av jaktflyget, som uppstår i samband med attackflygets förstärkning, moderniseras vissa befintliga jaktflygplan.

Som jag nyss underströk är det angeläget att olika möjligheter hålles öppna i fråga om försvarets framtida utformning. Samtidigt måste, i avbidan på den framtida försvarsavvägningen, sådana åtgärder vidtas att en rubbning av den nuvarande försvarsorganisationens grundvalar förhindras. Jag anser mig därför böra biträda det förslag rörande flygmaterielanskaffningen som chefen för flygvapnet lagt fram. Sålunda tillstyrker jag att — inom ramen för det i princip fastställda antalet krigsflygplan — beslut fattas om anskaffning av ytterligare jakt- och attackflygplan av inhemsk typ och att därvid en viss förskjutning sker från jaktflygplan till attackflygplan. I detta sammanhang må erinras om att statsutskottet vid 1955 års riksdag i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 4 vid behandlingen av flygmaterielanskaffningen underströk vikten av att beslut rörande den fortsatta anskaffningen av flygplan fattades i så god tid att produktionen av dessa planenligt kunde fortgå. Kostnaderna för den utökade anskaffningen av krigsflygplan har av flygförvaltningen beräknats till 140 miljoner kronor. Jag tillstyrker att kostnadsramen utökas med detta belopp.

Den försvagning av jaktflyget som uppkommer vid bifall till chefens för flygvapnet förslag om utökning av attackflyget på jaktflygets bekostnad har förutsatts skola i viss mån motverkas genom att vissa befintliga jaktflygplan moderniseras. Kostnaderna härför har beräknats till 18 miljoner kronor. Jag finner den föreslagna åtgärden lämplig. För ändamålet bör kostnadsramen vidgas med 18 miljoner kronor.

Den kostnadsram som av flygledningen beräknats erforderlig för budgetåren 1956/63 uppgår till 3 655,7 miljoner kronor eller 548,7 miljoner kronor mer än den av riksdagen för budgetåren 1955/62 fastställda kostnadsramen. Jag har redan omnämnt de merkostnader som den utökade flygplananskaffningen och moderniseringen av vissa jaktflygplan ger anledning till. Återstående ökning av kostnadsramen betingas väsentligen av prishöjningar och merkostnader för den tekniska utvecklingen. Enligt flygförvaltningens beräkningar föranleder prisförändringarna mellan den 1 juli 1954 och den 1 augusti 1955 tillsammans med den fortgående tekniska utvecklingen en merkostnad om tillhoppa ($248,6 + 55,5 =$) i runt tal 304 miljoner kronor. Härtill kommer vissa tidigare anmälda merkostnader till följd av teknisk utveckling, beräknade till 85 miljoner kronor. De kostnadsjusteringar som nu redovisats har bedömts nödvändiga för att upprätthålla moderniteten av det flygplanbestånd som skall finnas enligt gällande organisation. Betydelsen av att krigsflygplanens modernitet bibehålles är uppenbar. Att med säkerhet bedöma de härmed förenade kostnaderna erbjuder självfallet stora vanskligheter: det är delvis fråga om kostnader för flygplantyper, för vilka tillverkningen just påbörjats eller vilka ännu befinner sig på experiment- eller konstruktionsstadiet. Kostnadsramens totalsumma bör emellertid bestämmas med hänsyn till vad som för närvarande kan överblickas. Alla besparingsmöjligheter, som kan yppa sig, måste givetvis tillvaratagas. Från dessa utgångspunkter har jag ansett mig böra tillstyrka att kostnadsramen uppräknas med anledning av prisstegringar och teknisk utveckling i enlighet med flygledningens förslag.

Jag har inledningsvis anfört att jag för nästa budgetår räknar med att beställningar får utläggas till ett belopp av 640 miljoner kronor samt att anslaget uppföres med 475 miljoner kronor.

Kostnadsramen för budgetåren 1956/63 kommer att uppgå till 3 655,7 miljoner kronor enligt sammanställningen å s. 190. Vid beräkning av kostnadsramen har av tekniska skäl bortsetts från de belopp som för budgetåren 1954/56 tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln.

Jag förutsätter att anslagen under sjuårsperioden bestämmas med hänsyn till behovet av betalningsmedel under varje särskilt budgetår.

Vid bifall till mitt förslag kommer den 30 juni 1957 beställningsbemyndiganden till ett belopp av ($747,3 + 640,0 - 475,0 =$) 912,3 miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel.

	Outnyttjade belopp under tidigare budgetår m. m.	B u d g e t å r (Beloppen i miljoner kronor)								Summa
		1955/ 1956	1956/ 1957	1957/ 1958	1958/ 1959	1959/ 1960	1960/ 1961	1961/ 1962	1962/ 1963	
1955 års kostnadsram (budgetåren 1955/62)										
Årskostnader enligt 1955 års statsverksproposition	—	443,7	443,7	443,7	443,7	443,7	443,7	443,7	—	3 105,9
Outnyttjat belopp för budgetåren 1948/54	1,1	—	—	—	—	—	—	—	— ¹	1,1
	1,1	443,7	443,7	443,7	443,7	443,7	443,7	443,7	—	3 107,0
Anskaffning av attack- och jaktflygplan . . .	—	—	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	140,0
Ombyggnad av vissa jaktflygplan	—	—	3,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	18,0
Merkostnader på grund av teknisk utveckling	—	—	20,5	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	140,5
Prisstegringar . . .	—	—	33,8	35,8	35,8	35,8	35,8	35,8	35,8	248,6
Minskning med första årskvoten i 1955 års kostnadsram och ökning med en årskvot	—	443,7	—	—	—	—	—	—	443,7	0,0
Outnyttjat belopp för budgetåret 1954/55 ¹	1,6	—	—	—	—	—	—	—	—	1,6
1956 års kostnadsram (budgetåren 1956/63)										
	2,7	—	521,0	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	3 655,7

¹ Årskvoten för 1954/55 443,3 miljoner kronor. Nettoutgiften för 1954/55 441,7 miljoner kronor.

Den anskaffningsplan, som bör fastställas från och med nästa budgetår att gälla för sjuårsperioden 1956/63, bör i likhet med övriga handlingar i ärendet delgivas riksdagens vederbörande utskott.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i del föregående angivits medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 640 000 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 475 000 000 kronor.

[122] 99. Flygvapnet: Luftförsvarsrobot

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 266)	3 500 000
1956/57 (förslag)	4 500 000

Efter förslag av Kungl. Maj:t i 1955 års statsverksproposition har riksdagen för innevarande budgetår dels bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar för utveckling m. m. av luftförsvarsrobot inom en kostnadsram av 6 000 000 kronor, dels ock till Flygvapnet: Luftförsvarsrobot anvisat 3 500 000 kronor i betalningsmedel. Enligt sålunda meddelade beslut kommer alltså den 30 juni 1956 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (6 000 000 — 3 500 000 =) 2 500 000 kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Totalkostnaden för utvecklingsarbetet med en luftförsvarsrobot beräknades vid anmälan av 1955 års statsverksproposition (bil. 6, s. 166) till 25 miljoner kronor.

För nästa budgetår hemställer *flygförvaltningen* för den fortsatta utvecklingen av en luftförsvarsrobot om ett beställningsbemyndigande av 9 000 000 kronor samt ett betalningsanslag av 5 000 000 kronor. Ämbetsverket anmäler, att en förnyad beräkning av totalkostnaden för ifrågavarande projekt verkställes. Enligt dessa beräkningar, vid vilka hänsyn tagits jämväl till inträffade lönehöjningar, kommer totalkostnaden att stiga till i runt tal 30 miljoner kronor. I särskild skrivelse framlägger flygförvaltningen en plan för totalkostnadens fördelning på olika budgetår m. m. För ytterligare upplysningar i denna del torde få hänvisas till de handlingar, som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

Med hänsyn till den betydelse som tillmätas luftförsvarsroboten tillstyrkte jag vid anmälan av förevarande anslagsfråga i 1955 års statsverksproposition, att särskilda medel ställdes till förfogande för utveckling och konstruktion av en dylik robot. För fortsatt utveckling och konstruktion av luftförsvarsrobot räknar jag för nästa budgetår med ett beställningsbemyndigande av 8 000 000 kronor och ett betalningsanslag av 4 500 000 kronor. Den minskning i förhållande till vad flygförvaltningen beräknat erforderligt, som jag sålunda föreslår, föranledes av att jag vid anmälan av flygförvaltningens avlöningsanslag räknat med att avlöningskostnaderna för vissa nytillkommande tjänster skall bestridas från nämnda avlöningsanslag och icke från förevarande anslag. Vid bifall till mitt förslag kommer den 30 juni 1957 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (2 500 000 + 8 000 000 — 4 500 000 =) 6 000 000 kronor att icke vara täckta av betalningsmedel.

Äberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 1 000 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar för utveckling m. m. av luftförsvarsrobot inom en kostnadsram av 8 000 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Luftförsvarsrobot* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 4 500 000 kronor.

[123] 100. Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	195 400 000	107 106 784	8 661 825
1955/56 (statsliggaren s. 266)	187 000 000		
1956/57 (förslag)	103 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 213 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 426 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 23 855 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Ökad underhållskostnad vid oförändrad flygtid	10 577 000	
2. Ökad underhållskostnad vid utökad flygtid	2 304 000	
3. Sänkta drivmedelspriser		4 060 000
4. Mera bränslekrävande flygplantyper	6 000 000	
5. Drivmedelskostnader vid utökad flygtid	1 760 000	
6. Ökad motorisering av marktjänsten m. m.	264 000	
7. Höjda löner	770 000	
8. Omräkning	6 240 000	
	27 915 000	4 060 000
		+ 23 855 000

Motiv

1. Den genomsnittliga underhållskostnaden per flygtimme för flygplansskrov, motorer och propellrar beräknades enligt 1955 års statsverksproposition (bil. 6, s. 167) för innevarande budgetår till 230 kronor 20 öre. För budgetåret 1956/57 beräknar flygförvaltningen motsvarande kostnad till 288 kronor, vilket innebär en ökning med $(288,0 - 230,2 =) 57$ kronor 80 öre. Under budgetåret 1955/56 har beräknats en effektiv flygtid av 183 000 timmar.

Genom den ökade underhållskostnaden för flygtimme uppkommer alltså vid oförändrad flygtid en kostnadsökning med $(57,80 \times 183\,000 =)$ i runt tal 10 577 000 kronor. Rörande orsakerna till den ökade underhållskostnaden må följande anföras. Flygförvaltningen har beräknat den verkliga underhållskostnaden per flygtimme under budgetåret 1954/55 till 265 kronor 70 öre. Med utgångspunkt i den sålunda beräknade verkliga flygtimkostnaden för budgetåret 1954/55 har flygförvaltningen beräknat, att den genomsnittliga underhållskostnaden för budgetåret 1956/57, under förutsättning av oförändrat prisläge, skulle komma att stiga till 276 kronor 80 öre till följd av förändringar i flygtidens fördelning på olika flygplantyper. Med hänsyn till inträffade löne- och prishöjningar anses emellertid den sålunda beräknade flygtimkostnaden för nästa budgetår böra höjas med i runt tal fyra procent till 288 kronor.

2. Den effektiva flygtiden under innevarande budgetår har enligt vad nyss anförts beräknats till 183 000 timmar. Till följd av beräknad ökad tillgång på flygande personal kommer flygtidsbehovet för nästa budgetår med oförändrade flygtidsnormer att stiga till 191 000 timmar eller 8 000 timmar mer än som förutsatts för innevarande budgetår. Med en genomsnittlig underhållskostnad för flygplanskrov, motorer och propellrar av 288 kronor för flygtimme ökar underhållskostnaden vid föreslagen utökning av flygtiden med $(288 \times 8\,000 =)$ 2 304 000 kronor.

3. Priserna på drivmedel m. m. för flygplan beräknas för nästa budgetår komma att uppgå till (inom parentes anges de priser, som ligger till grund för beräkningen av såväl anslaget som staten för innevarande budgetår): flygfotogen MC 75/77 16 öre/l (18 öre/l), flygbensin MC 55 25 öre/l (27 öre/l), flygbensin MC 36 23 öre/l (25 öre/l), flygmotorolja ME 60 öre/l (70 öre/l), flygmotorolja D. Eng. R. D. 2487 13:15 kr/l (—), flygglykol 2 kr/l (2:15 kr/l) och flygmotorkylvätska 1:20 kr/l (1:30 kr/l). Genom de angivna förändringarna i priserna på drivmedel m. m. för flygplan beräknas medelsbehovet vid oförändrad drivmedelsförbrukning sjunka med i runt tal 4 060 000 kronor.

4. Genom de beräknade förändringarna i flygplanbeståndet, varvid mera bränslekrävande flygplantyper ersätter äldre, mindre bränslekrävande typer, ökar drivmedelsförbrukningen. Med de under föregående punkt angivna priserna för nästa budgetår uppkommer enligt beräkning av flygförvaltningen härigenom en kostnadsökning med i runt tal 6 000 000 kronor.

5. Den av flygförvaltningen förutsatta ökningen av flygtidsuttaget från 183 000 till 191 000 timmar (jfr punkt 2 ovan) föranleder en kostnadsökning för drivmedel m. m. för flygplan av 1 760 000 kronor. Beräkningen har verkställts med utgångspunkt i den beräknade genomsnittliga förbrukningen av drivmedel m. m. per flygtimme under nästa budgetår.

6. Kostnadsökningen föranledes främst av ökad motorisering av den för flygverksamheten erforderliga marktjänsten.

7. Genom höjda löner åt sådana tjänstemän och arbetare, vilkas löner ej inräknas i de beräknade underhållskostnaderna för flygplanskrov, motorer och propellrar, beräknas uppkomma en kostnadsökning med angivet belopp.

8. Anslaget har för innevarande budgetår nedräknats bland annat med hänsyn till reservationsbehållningen. Under denna punkt upptages i huvudsak skillnaden mellan det för innevarande budgetår anvisade anslaget och den beräknade medelförbrukningen under samma budgetår.

I skrivelse den 8 juli 1955 hemställer vidare flygförvaltningen, att på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 3 055 000 kronor för kostnadsökningar, som föranledes av höjda löner för kollektivavtalsanställd personal samt för sådana tjänstemän, vilkas löner i första hand bestrides av flygverkstädernas driftmedel. Av beloppet hänför sig 785 000 kronor till budgetåret 1954/55 och 2 270 000 kronor till budgetåret 1955/56.

Departementschefen

Vid anmälan av förevarande anslag i 1955 års statsverksproposition räknade jag för budgetåret 1955/56 med en effektiv flygtid av 183 000 timmar. Anslaget beräknades till 87 000 000 kronor.

För nästa budgetår hemställer flygförvaltningen om en betydande höjning av anslaget. Höjningen föranledes till viss del av att innevarande års anslag begränsats med hänsyn till befintlig reservationsmedelsbehållning. I övrigt betingas höjningen i huvudsak av stegrade underhållskostnader för flygplanskrov och motorer m. m. samt ökad drivmedelsförbrukning till följd av förändringar i flygplanbeståndets sammansättning, av höjda löner och priser samt av ett ökat flygtidsuttag. Kostnadsökningen begränsas i viss utsträckning genom att flygförvaltningen anser sig kunna räkna med lägre drivmedelspriser än för innevarande budgetår.

Jag är icke beredd tillstyrka flygförvaltningens förslag att utöka den effektiva flygtiden utan räknar jämväl för nästa budgetår med en effektiv flygtid av 183 000 timmar.

En uppräknning av anslaget är emellertid ofrånkomlig om nuvarande verksamhet skall kunna vidmakthållas. Jag föreslår, med beaktande av belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 103 000 000 kronor. Ett anslag på nämnda belopp innebär en höjning med 16 000 000 kronor.

Jag avser att senare denna dag anmäla frågan om täckande av uppkomna merkostnader på redan anvisade anslag och därvid tillstyrka, att på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 3 000 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 103 000 000 kronor.

[124] 101. Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	5 000 000	4 172 289
1955/56 (statsliggaren s. 267)	4 300 000	
1956/57 (förslag)	5 000 000	

Yrkande

Flygförvaltningen, som anser att anslagets benämning bör ändras till Flygvapnet: Drivmedelstransporter m. m., föreslår att anslaget höjes med 1 610 000 kronor. Ökningen föranledes dels av den genomförda tioprocen- tiga höjningen av järnvägsfraktsatserna, dels ock av den ökade förbruk- ning av drivmedel, som flygförvaltningen räknar med till följd av övergång till mera bränslekrävande flygplan samt utökad flygtid.

Departementschefen

Järnvägsfrakternas höjning och den ökade drivmedelsförbrukning, som föranledes av övergången till mera bränslekrävande flygplantyper, gör en anslagsökning erforderlig. Med hänsyn till belastningen på anslaget under de senaste budgetåren och till den flygtid, med vilken jag — i enlighet med vad jag anfört vid anmälan av anslaget till drift och underhåll av flyg- materiel m. m. — räknar för nästa budgetår, torde anslagsökningen kunna begränsas till 700 000 kronor. Anslaget — vars benämning enligt min mening icke bör ändras — upptager jag således till 5 000 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

[125] 102. Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	2 400 000	2 033 670	1 846 214
1955/56 (statsliggaren s. 268)	2 400 000		
1956/57 (förslag)	2 000 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen, som föreslår att anslagsbenämningen ändras till Flyg- vapnet: Anskaffning av drivmedelsmateriel, hemställer att anslaget upp- föres med oförändrat belopp.

	Ökning	Minskning
1. Drivmedelsmateriel i allmänhet	255 000	
2. Minskat behov av drivmedelsmateriel för berghangarer		900 000
3. Cisterner på flygplatser	469 000	
4. Nyanskaffning av transportmateriel	176 000	
	900 000	900 000
		± 0

Motiv

I särskild skrivelse framlägger flygförvaltningen en plan för anskaffning av drivmedelsmateriel under de närmaste fyra budgetåren. Då ärendet är av den art att en närmare redogörelse icke bör lämnas till statsrådsprotokollet, torde för inhämtande av närmare upplysningar få hänvisas till de handlingar, som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Rörande de särskilda punkterna i det föregående må här anföras följande.

1. För anskaffning av drivmedelsutrustning i allmänhet, avsedd i första hand för tjänsten vid förråd och för distribution, beräknar flygförvaltningen med hänsyn till antagen drivmedelsförbrukning under budgetåret 1956/57 255 000 kronor erforderliga. Ämbetsverket förklarar, att den begränsade medelstillsdelningen under innevarande budgetår icke medger att medel avses för motsvarande anskaffning. Angivet belopp upptages med hänsyn härtill såsom ökning.

2. För anskaffning av drivmedelsutrustning för berghangarer står för innevarande budgetår ett belopp av 1 500 000 kronor till förfogande. För nästa budgetår beräknas medelsbehovet för motsvarande ändamål till 600 000 kronor. Härigenom minskar medelsbehovet med (1 500 000 — 600 000 =) 900 000 kronor.

3. För anskaffning av cisterner för flygplatser står under innevarande budgetår ett belopp av 900 000 kronor till förfogande. Till föregående års statsverksproposition (bil. 6, s. 170) anmäldes, att flygförvaltningen under hand meddelat, att anslagsbehovet för här avsedda anskaffningar under budgetåren 1955/59 uppginge till 4 598 000 kronor. I sina medelsäskanden för nästa budgetår förklarar flygförvaltningen, att det sammanlagda medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåren 1956/59 uppgår till 3 691 000 kronor. För nästa budgetår beräknar ämbetsverket 1 369 000 kronor erforderliga. Behovet av anslagsmedel under nästa budgetår för ifrågavarande ändamål överstiger således tillgången på anslagsmedel under innevarande budgetår med (1 369 000 — 900 000 =) 469 000 kronor.

4. Flygvapnets årliga drivmedelsförbrukning väntas under de närmaste åren stiga till följd av övergång till mera bränslekrävande flygplantyper och utökat antal flygplan. På grund härav ökar behovet av transport-

materiel. Totalkostnaden för att tillgodose det ökade behovet anges av flygförvaltningen till 705 000 kronor. Ämbetsverket räknar med att kostnaden fördelas med lika kvoter på ett vart av de fyra närmast följande budgetåren. Medelsbehovet under förevarande anslag ökar härigenom med 176 000 kronor.

Departementschefen

Enligt mina beräkningar bör förevarande anslag kunna begränsas, då utbyggnaden av berghangarer och flygplatser torde få ske i långsammare takt än flygförvaltningen förutsatt. Härtill kommer att, såsom jag inledningsvis anfört, jag icke nu tar ställning till de av överbefälhavaren framlagda riktlinjerna för krigsmaktens fortsatta utbyggnad, innefattande en ökning av antalet flygplan. Jag föreslår att anslaget — vars benämning enligt min mening icke bör ändras — uppföres med ett belopp av 2 000 000 kronor, vilket innebär en minskning med 400 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning bestämma om anskaffningsverksamhetens inriktning.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning*
för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av
2 000 000 kronor.

[126] 103. Flygvapnet: Ökning av drivmedelslagringen

	Anslag
1955/56 (statsliggaren s. 268)	3 000 000
1956/57 (förslag)	5 000 000

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 5 000 000 kronor.

I särskild skrivelse den 13 augusti 1953 framlade flygförvaltningen en plan för ökning av lagerhållningen av drivmedel under budgetåren 1954/58. För budgetåret 1954/55 begärdes samtidigt 10,08 miljoner kronor (prop. 1954: 1, bil. 6, s. 144). För budgetåret 1955/56 redovisades i planen ett medelsbehov av 4,32 miljoner kronor. För tillgodoseende av sålunda anmälda behov har till och med innevarande budgetår 10,0 miljoner kronor anvisats (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 171).

Flygförvaltningen framlägger nu i särskild skrivelse den 12 augusti 1955 en plan för ökning av lagerhållningen av drivmedel för budgetåren 1956/60. Det sammanlagda behovet av lagerhållning av drivmedel har enligt den

nu framlagda planen ökats väsentligt i förhållande till vad som tidigare angivits erforderligt. Ökningen betingas dels av övergången till mera bränslekrävande flygplantyper inom ramen för det befintliga antalet flygplan, dels ock av en planerad utökning av flygplanbeståndet enligt vad som förutsatts i överbefälhavarens riktlinjer. För nästa budgetår äskar flygförvaltningen ett anslag av 8 000 000 kronor.

Ärendet är av sådan art att en fullständig redogörelse icke torde böra lämnas till statsrådsprotokollet. Ytterligare upplysningar torde därför få inhämtas genom de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

Såsom jag inledningsvis anført tager jag icke nu ställning till frågan om försvarsorganisationens utformning på längre sikt. Med hänsyn här till och då jag räknar med att ökningen av drivmedelslagringen sker i en långsammare takt än den flygförvaltningen förutsatt, föreslår jag att anslaget uppföres med 5 000 000 kronor, vilket innebär en höjning med 2 000 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor.

FASTIGHETER

[127] 104. *Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	18 004 000	17 817 859
1955/56 (statsliggaren s. 268)	18 508 000	
1956/57 (beräknat belopp) ...	18 670 000	

Under åberopande av vad jag anført vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond* för budgetåret 1956/57 beräkna ett förslagsanslag av 18 670 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

[128] 105. Flygvapnet: Understöd åt privatflyget

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1954/55	¹ 325 000	334 538	17 406
1955/56 (statsliggaren s. 268)	² 400 000		
1956/57 (förslag)	406 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 2 800 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 5 600 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1954/55 i sin helhet bunden.

Luftfartsstyrelsen (skr. ²⁴/₈ 1955) hemställer, efter samråd med chefen för flygvapnet, att anslaget höjes med 6 000 kronor med hänsyn till beslutad arvodesreglering för viss instruktörspersonal vid Svenska Aero-klubben.

Departementschefen

Jag biträder luftfartsstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Understöd åt privatflyget* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 406 000 kronor.

D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål

KRIGSARKIVET

[129] 1. Krigsarkivet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	266 000	269 853
1955/56 (statsliggaren s. 272)	263 000	
1956/57 (förslag)	288 000	

Krigsarkivarien (skr. ²⁰/₈ 1955) hemställer, att anslaget med hänsyn till 1955 års lönerreglering, löneklassuppflyttningar m. m. höjes med 24 800 kronor.

Departementschefen

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1956/57 till 288 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 600 kronor med hänsyn till väntad belastning m. m. till (74 000 + 600 =) 74 600 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar ökas med 50 kronor till (30 450 + 50 =) 30 500 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 2 000 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. till (141 000 + 2 000 =) 143 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 24 550 kronor till (36 450 + 24 550 =) 61 000 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 2 200 kronor till (18 900 + 2 200 =) 21 100 kronor.

Anslagsökningen utgör 25 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	74 600
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	30 500